KOMÁROM-ESZTERGOM VÁRMEGYEI SZOLGÁLTATÁSI ÚT TÉRKÉP

(1.SZ.MÓDOSÍTOTT VÁLTOZAT)

2026. SZEPTEMBER

Tartalomjegyzék

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 4
II. HELYZETKÉP 11
1. Általános vármegyei helyzetkép 11
1.1. Humán erőforrás 14
1.2. Gazdasági helyzet 25
1.3. Infrastruktúra 27
2. Járásokról/járások településeiről általánosságban 33
III. ELÉRHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK A VÁRMEGYÉBEN 36
1. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások 36
1.1. Alapellátás 36
1.1.1. Megelőző ellátások - szűrővizsgálatok 36
1.1.2. Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátások 41
1.1.3. Fogorvosi alapellátások, fogorvosi ügyeleti ellátások 46
1.1.4. A védőnői és az iskola-egészségügyi ellátások 49
1.1.5. Az otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások 53
1.2. Szakellátás 57
1.2.1. Járóbeteg szakellátások 57
1.2.2. Fogorvosi szakellátás 57
1.2.3. A Fekvőbeteg-szakellátás 57
1.3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások 58
2. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások 64
2.1. Szociális alapszolgáltatások 64
2.1.2. Családsegítés 71
2.1.3. Nappali ellátások 73
2.1.4. Demens személyek nappali ellátása 76
2.1.5. Közösségi ellátások 80
2.2. Szakosított ellátások 83
2.2.1. Tartós bentlakásos ellátások 83
2.2.2. Átmeneti elhelyezés 88
2.2.3. Lakóotthonok 90
2.2.4. Rehabilitációs intézmények 93
2.2.5. Támogatott lakhatás 96
2.3. Gyermekjóléti alapellátások 99

2.3.1. Gyermekjóléti szolgáltatások ... 100
2.3.2. Gyermekek napközbeni ellátása ... 101
2.3.3. Gyermekek átmeneti gondozása ... 104
2.3.4. Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai ... 107
2.4. Gyermekvédelmi szakellátások ... 108
2.4.1. Otthont nyújtó ellátások ... 108
2.4.2. Utógondozói ellátás ... 110
3. Oktatás és oktatási intézmények ... 112
3.1. Köznevelési alapfeladatok ... 112
3.1.1. Óvodai ellátás ... 112
3.1.2. Általános iskolai ellátás ... 116
3.1.3. Középfokú oktatás ... 126
3.1.4. További köznevelési feladatok ... 137
3.1.5. Felnőttoktatás ... 137
3.2. Egyéb oktatási-nevelési ellátások ... 141
4. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra ... 149
4.1. Lakásállomány, lakáskörülmények ... 149
4.2. Közszolgáltatások ... 151
4.3. Infrastruktúra ... 156
4.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok ... 159
5. Közösségi programok ... 161
5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások ... 161
5.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások ... 162
5.3. Ifjúságot célzó tevékenységek ... 163
5.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok ... 169
5.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések ... 172
5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok ... 177
5.7. Digitális kompetenciafejlesztés ... 178
Mellékletek ... 183
Ábrajegyzék ... 183
Képjegyzék ... 184
Táblázatjegyzék ... 185

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 2019-ben a Széchenyi 2020 Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) 1.6.3-17 „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan" konstrukcióból támogatott projektje keretében elkészítette a vármegye Szolgáltatás Út Térképét (SZÚT) és az ehhez kapcsolódó Megyei Esélyteremtő Paktumot (MEP). A Komárom-Esztergom Megyei Szolgáltatási Út Térkép 2019. szeptemberében került elfogadásra, míg a Komárom-Esztergom Megyei Esélyteremtő Paktum 2020. szeptemberben. Az időközben megvalósított – vizsgált szolgáltatásokat érintő – települési fejlesztések eredményeinek beemelése, az elmúlt években a hazánk gazdaságát és társadalmát érintő váratlan, kiszámíthatatlan és gyors változások, krízisek hatásainak átvezetése és a stratégiai dokumentumok időkorlátja indokolta azok felülvizsgálatát. Mivel a társadalompolitikai jelentőségű válság negatív hatása fokozottan sújtja a hátrányos helyzetű célcsoportokat, a vármegye önkormányzata úgy ítélte meg, hogy a két dokumentum mielőbbi felülvizsgálata szükséges. A Közgyűlés határozata alapján az Önkormányzat támogatási kérelmet nyújtott be a Terület- és Településfejlesztés Operatív Program Plusz (TOP_Plusz) 3.1.3-23 pályázati felhívására a dokumentumok felülvizsgálatához szükséges forrás biztosítására. Az eredményes pályázatnak köszönhetően 2024. áprilisában megkezdődhetett a Szolgáltatás Út Térkép és a Vármegyei Esélyteremtő Paktum (VEP) az Operatív Program Irányító Hatósága által kiadott egységes Módszertani Útmutató alapján történő felülvizsgálata és aktualizálása.

Bár a 2019-ben és 2020-ban készült dokumentumok megfelelnek a szociális szolgáltatástervezés és az esélyegyenlőségi intézkedésstruktúrához kapcsolódó szakmai sztenderdeknek, annak érdekében, hogy a Komárom-Esztergom Vármegyei Szolgáltatási Út Térképben beazonosításra kerüljenek a régebb óta fennálló, megoldatlan és az eltelt időszakban jelentkezett új problémák, majd azok ismeretében, a jelen kor szükségleteinek, igényeinek, lehetőségeinek, elvárásainak megfelelő intézkedéseket, együttműködéseket megfogalmazó Vármegyei Esélyteremtő Paktum (stratégiai dokumentum) készülhessen, indokolt azok felülvizsgálata.

Az Önkormányzat által működtetett Felzárkózási Fórum (FeFo) által előzetesen véleményezésre, majd a vármegyei Közgyűlés által elfogadásra kerülő, felülvizsgált SZÚT és a VEP javasolt együttműködései és intézkedései fokozottan hozzájárulhatnak a negatív megkülönböztetésből fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkenéséhez, az érintett hátrányos helyzetű emberek társadalmi-gazdasági aktivitásának növekedéséhez. A tevékenységek végrehajtása során a Vármegyei Esélyteremtő Paktumban megjelölésre kerülő, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (2) bekezdésében nevesített csoportok (a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élők, a gyermekek és az idősek csoportja) segítése a cél. Dokumentumok megújításának, a Felzárkózási Fórum működtetésének közvetett, hosszútávú célja Komárom-Esztergom vármegyében a társadalom peremére szoruló hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása.

A SZÚT deklarált célja az, hogy feltárja a vármegyében a szolgáltatási hiányokat, hogy azokra aztán adekvát válaszokat, intézkedési javaslatokat lehessen adni, ezáltal járulva hozzá a társadalmi felzárkózás segítéséhez.

A SZÚT keretében vármegyei helyzetfeltárás készül, ezáltal láttatva, összegezve a hiányokat, melyekre építve lehet a Vármegyei Esélyteremtő Paktumban kijelölni, megnevezni azokat a javasolt intézkedéseket, beavatkozásokat, együttműködéseket, melyek segítségével pótolhatók a hiányok, illetve amelyek révén hatékonyan segíthető a társadalmi felzárkózás a vármegyében.

A SZÚT adat- és információtartalmának alapját a települési szinten elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Programok (HEP) jelentették, melyek öt évente történő elkészítésének, kétévente történő felülvizsgálatának elvárását, tartalmát és egyéb követelményeit az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. törvény szabályozza. A SZÚT felülvizsgálata során is ezen HEP-ek képezik a vármegyei munka alapját.

A HEP-ek tartalmánál szélesebb körű információgyűjtés volt szükséges azonban ahhoz, hogy a felülvizsgált vármegyei dokumentumok hozzájárulhassanak a majdan megvalósítani tervezett fejlesztések, tevékenységek megalapozottságához. A vármegyei SZÚT felülvizsgálata során alkalmazott települési szintű feltárások és járási szintű összegzések hozzájárulnak ahhoz, hogy a vármegye alatti területi szinten jelentkező eltérések, sajátosságok is kirajzolódjanak.

Ahhoz, hogy a vármegyei SZÚT minél komplexebb módon készüljön el, az ún. kemény (statisztikai) adatokon kívül egyes területek vizsgálatakor „szoft" elemeket is beemeltünk, melyeket a szakterületeken releváns ismeretekkel bíró szakemberekkel lefolytatott interjúk révén, illetve vármegye 18 évnél idősebb lakosságának 3%-át lefedő, lakossági elégedettség vizsgálat elvégzésével és az eredmények értelmezésével biztosítottunk.

A SZÚT az alábbi 5 nagy témakör vizsgálatával készült:

- egészségügyi alap- és szakellátások keretében nyújtott szolgáltatások
- szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások
- oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre
- lakhatás, közszolgáltatások és infrastruktúra
- közösségi programok.

A felülvizsgálat során a vármegyei SZÚT-ban először egy általános helyzetképet adunk a vármegyéről az útmutatóban megadott szempontok alapján, majd az öt nagy témakört érintő adatgyűjtés eredményeit ismertetjük, vármegyei összegzéssel, járási bontásban, a módszertani útmutatóban megadott szempontok szerint, a megadott adatforrások használatával. Az összegzett adatok alapját képező települési szintű adatsorokat, táblázatokat a SZÚT mellékletei között kerültek feltüntetésre.

A módszertani útmutatóban foglaltakat alapul véve a vármegyei helyzetkép bemutatása során - a publikált statisztikai adatok rendelkezésre állásától függően - 2018-2022 évekre tekintettünk vissza. Ahol rendelkezésre állt publikált adat, ott a 2023-as évi adatokat is szerepeltettük. Egyes adatsorok esetében a tendenciákat indokolt volt a 2011-es és a 2022-es népszámlálás adatait összehasonlítva beazonosítani. A szolgáltatásokkal összefüggő adatok esetében mindig az elérhető legfrissebb adatot tüntettük fel.

Az adatok előállításához alkalmazott módszerek:

- KSH, TEIR, egyéb nyilvános adatbázisban elérhető, publikált adatok gyűjtése
- dokumentumelemzés: HEP-ek áttekintése, feldolgozása
- települési önkormányzatoktól adatbekérés online felületen keresztül
- lakossági megkérdezés online és papír alapú kérdőívek használatával
- szakértői interjúk lefolytatása az érintett intézmények, szolgáltatók szakembereivel.

A SZÚT elkészítése során figyelembe vettük az alábbi országos és vármegyei szintű stratégiai dokumentumokban foglaltakat is:

- Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011) - II. Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia (2014)
- „Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia, 2007-2032 (Melléklet a 47/2007. (V. 31.) OGY határozathoz)
- Új Roma Stratégia (2019-2030), 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozat az Új Roma Stratégiával (2019-2030) összefüggő feladatok meghatározásáról
- „...HOGY ÁLTALUK LEGYEN JOBB!" NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA 2009–2024
- Országos Fogyatékosságügyi Program (15/2015. (IV. 7.) OGY határozat az Országos Fogyatékosságügyi Programról (2015–2025)
- Az Európai Unió számára készített köznevelési stratégia 2021–2030
- Egészséges Magyarország 2021-2027
- Tartós ápolás-gondozásra vonatkozó stratégia
- EU Duna Régió Stratégia
- Magyarország Alaptörvénye
- Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény
- Vármegyei intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési terv
- Vármegyei Területfejlesztési Koncepció
- Vármegyei Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Program
- Vármegyei Integrált Területi Program
- Vármegyei Foglalkoztatási Paktum

A felülvizsgált SZÚT legfontosabb, vármegyei szintű általános megállapításai, a feltárt hiányosságok:

- bár az elmúlt évek fejlesztései egyes területeken számottevő javulást eredményeztek, a vármegye minden járásában, mind az öt vizsgált terület esetében beazonosításra kerültek továbbra is fennálló, vagy az elmúlt évek kedvezőtlen eseményeinek hatására jelentkező újabb hiányosságok;
- a gazdasági-társadalmi környezetben már rövid idő alatt is bekövetkezhetnek olyan jellegű változások, melyek az adott szolgáltatást érintően helyi, vagy járási hiányt eredményezhetnek, így újabb beavatkozási, fejlesztési igények 1-2 éven belül megjelenhetnek;
- a jogi-szabályozási környezet változásai (területfejlesztés, területi ellátások biztosítása stb.) alapvetően befolyásolhatják a szükséges intézkedések megvalósíthatóságát, mely szintén hatással lehet a helyi adottságokra, a fejlesztési igények megjelenésére;

- A vármegye területén a szolgáltatásokhoz való hozzáférés alapvetően egyenlő eséllyel biztosított, a hátrányos helyzetű csoportok tagjai számára – bár sokat javult az elmúlt években – továbbra is nehézkes, vagy korlátozott egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok esetében valamennyi célcsoport esetében azonosításra kerültek a legfontosabb problémák, amelyek rávilágítottak a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is. Ezek a következők:

Mélyszegénységben élők és romák

- alapfokú oktatáshoz (8 osztály befejezése) való hozzáférés nem teljes körűen biztosított
- a célcsoport egyes szolgáltatásokhoz (pl. egészségügyi, szociális, családvédelmi, munkaerőpiaci, családtervezés, életvezetés, hivatalos ügyek intézése, adósságkezelés, digitális kompetenciafejlesztés) való hozzáférése csak részben biztosított
- támogatott fogamzásgátláshoz való hozzáférés nem biztosított
- egyes járásokban a célcsoport elszigeteltségéből adódó nehézségek (szegregátumokban, tanyákon élők)
- kiutalható szociális bérlakások köre szűk,
- szociális tűzifaprogramhoz való hozzáférés nem teljes körű,
- az igénybe vehető szolgáltatásokról nincs egységes, könnyen elérhető, közérthető tájékoztatás.

Gyermekek

- bölcsődei ellátás nem minden településen érhető el helyben, ahol igény mutatkozik rá, illetve a települések fejlődésével ez az igény rövid idő alatt változhat,
- korlátozott kapacitással megoldott az óvodáskort még el nem ért gyermekek korai fejlesztése, a szolgáltatás helyben csak korlátozottan érhető el
- a gyermekek napközbeni és szünidei felügyelete csak részlegesen biztosított,
- gyermekorvosi szakellátás nem minden településen biztosított helyben,
- nyári étkeztetéshez való hozzáférés hiányos,
- a továbbtanulást segítő ösztöndíjprogramok hiányoznak,
- iskolai időszakban a szabadidő hasznos eltöltését biztosító programok köre szűk,
- nyári szünidő alatt az elérhető szabadidős és sport tevékenységek köre szűk,
- szabadtéri mozgásformák gyakorlásának korlátozott köre,
- iskolai tornatermek hiánya, vagy rossz állapota, felszereltsége,
- egészségvédelmi és programok alacsony hozzáférhetősége,
- pénzügyi tudatosság növelését célzó programok hiánya,
- a szülői gondoskodás és felelősség, a nevelési attitűd javítását a fiatalkori bűnelkövetés mérséklését célzó programok, a közlekedésbiztonságot erősítő, az egészséges táplálkozást népszerűsítő, és a családi erőszak látenciáját javító programok hiánya nincsenek szülői klubok, fórumok
- a pedagógiai szakszolgálati szolgáltatások nem elégséges volta

Nők

- alternatív napközbeni (és alkalmankénti) gyermekfelügyelet hiánya,
- közösségi és szabadidős programokhoz való hozzáférés szűkössége (pl. Baba-mama klub),
- családon belüli erőszak, vagy egyéb sérelem esetén igénybe vehető jogsegély korlátozott volta,
- helyben elérhető egészségügyi szűrések hiánya,
- atipikus foglalkoztatási formák alacsony fokú hozzáférhetősége,
- az igénybe vehető szolgáltatások csak részben ismertek számukra,

Idősek

- a szakorvosi szolgáltatásokhoz és a szűrőprogramokhoz való hozzáférés nehézkes, nem biztosított,
- az áldozattá válást és a demencia mérséklését elősegítő, elszigetelődést csökkentő programok csak néhány településen elérhetők,
- a számítógép és internet hozzáférés korlátozott, a szükséges informatikai ismeretek megszerzésére nincs mód,
- a mozgás gyakorlásának feltételei korlátozottak,
- közösségi, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférhetősége korlátozott,
- a fiatal és felnőtt korú generációkkal való kapcsolódási pontok köre szűk,
- szociális ellátások helyben korlátozottan elérhetők,
- közszolgáltatásokhoz kapcsolódó webhelyek akadálymentesítése nem teljes körű,
- a célcsoport döntési folyamatokban való részvétele alacsony fokú,
- házi segítségnyújtás szolgáltatás napi életvitelt segítő profilján túli feladatok (ház körüli teendők végzése) ellátatlansága.

Fogyatékkal élők

- meglévő fizikai és infókommunikációs akadályok,
- elfogadást, befogadást segítő, szemléletformáló programok korlátozottan, vagy egyáltalán nem elérhetők,
- biztonságos közlekedés gyakorlásának feltételei csak részben biztosítottak,
- hivatalos ügyek gyakorlásának nehézségei,
- települési honlapok részleges akadálymentesítése,
- jelnyelvi tolmács nem elérhető a közügyek gyakorlásánál,
- egészségügyi és szűrővizsgálatok igénybevételének nehézségei,
- az oktatáshoz való hozzáférés terén hátrányos helyzetbe kerülhetnek,
- az igénybe vehető ellátások köre csak részben ismert számukra,
- szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézkes,
- munkaerőpiaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a munkához jutás lehetőségei korlátozottak,
- hiányzik egy olyan adatbázis, amely a foglalkoztatók és a potenciális, fogyatékkal élő munkavállalók egymásra találását elősegítheti.

A felülvizsgálat keretében a HEP-ek adatainak feldolgozása mellett a településektől kapott adatok alapján is tájékozódtunk az elérhető szolgáltatásokról, kitérve azok megfelelőségére is. Az adatbekérés során nem csak arra kértünk választ, hogy a szolgáltatás helyben elérhető-e, hanem arra is, hogy az elérhető szolgáltatás megfelel-e a lakossági igényeknek, illetve, hogy ha a szolgáltatás helyben nem érhető el, akkor lenne-e arra igény, vagy sem.
A vármegye mind a 76 települési önkormányzata megküldte válaszát a vármegyei önkormányzathoz, így 100%-os adatszolgáltatás mellett megalapozott, alátámasztott információk kerülhettek beemelésre.
A települési adatszolgáltatáshoz részben kapcsolódva a szolgáltatás nyújtásában érintett szervezetek szakembereit interjúk keretében kértük az adatok értelmezésének elősegítésére, kiegészítésére, további részletező adatok biztosítására. A Tankerületek, Szakképzési centrumok, Önkormányzatok szociális szakembereitől beérkezett, részletes és a hiányosságokra fókuszáló válaszok jelentősen hozzájárultak a SZÚT adatainak alátámasztottságához, a hiányosságok beazonosításához.
A SZÚT elkészítéséhez kapcsolódóan sor került a lakossági vélemény megismerésére is, kérdőíves megkérdezés módszerével.
A módszertani ajánlást alapul véve a teljes, 18 évnél idősebb lakosság 3%-át lefedő kérdőíves megkérdezés anonim, önkéntes formában, online és papír alapú kitöltési lehetőséggel valósult meg. 7749 kitöltött kérdőív érkezett vissza. A kérdőívek kérdései megegyeztek, a papír alapú kérdőíveket az online adatoktól elkülönítetten rögzítettük, majd a válaszokat egyesítettük.
A lakossági kérdőíves megkérdezés kiterjedt a helyben elérhető szolgáltatások megítélésére, a lakosság általános elégedettségére, a romákkal kapcsolatos viszonyra, a helyi közösségi élet főbb jellemzőire.
A lakossági válaszokat vármegyére összesítetten ismertetjük a releváns SZÚT fejezetnél, illetve egységesen a mellékletek között.
A Felzárkózási Fórumba és a fórum munkacsoportjába kiválasztott civil szervezetek aktív részvételükkel jelentősen hozzájárultak a statisztikai adatok, intézményi szolgáltatói szempontok mellett az igénybe vevők, érintettek szemléletének, álláspontjának megismeréséhez, becsatornázásához. A tematikus ülések a hátrányos helyzetű csoportok esetében külön-külön fókuszálva egy-egy csoportra vizsgálták a meglévő helyzetet, a kihívásokat, és emeltek be jó gyakorlatokat. Ezek a VEP-ben kerülnek említésre.

A SZÚT az egységes módszertani útmutató előírásai alapján a fentiekben ismertetett összefoglaló adatokat részletesen tárja fel.
Az útmutató nem biztosított keretet a komplex beavatkozást igénylő esetek elkülönített vizsgálatára, bár a szegregátumokban, szegregációval érintett településeken ez indokolt lett volna. A vármegye két fenntartható városfejlesztésre kijelölt településén (Esztergom, Tatabánya) a komplex fejlesztések (infrastruktúra, humán fejlesztések) egyidejű, párhuzamos megvalósítására biztosított a lehetőség, a nagyobb számú roma, vagy mélyszegénységben élő lakossal bíró települések szegregációval veszélyeztetett területeit érintően is szükség lenne komplex programokra, támogatás biztosítására.

A feltárt hiányosságok kezelésére, a hiányzó szolgáltatások biztosítására a Vármegyei Esélyteremtő Paktumban ajánlások, együttműködési javaslatok kerülnek megfogalmazásra. Bár

a SZÚT-ban a járási adatokban összesítve szerepelnek az érintett települések adatai, a komplex fejlesztésekre a VEP-ben külön került javaslat megfogalmazásra.

A vármegyei SZÚT és VEP felülvizsgált dokumentumai a vármegye pályázatokhoz rendelt honlapján közzétételre kerültek, biztosítva a megismerhetőséget, a transzparenciát, a hozzászólás lehetőségét.

A dokumentumok felülvizsgálata révén a vármegyében elérhető szolgáltatásokról, a hátrányos helyzetűeket érintő kihívásokról átfogó, aktuális, alátámasztott adatok, információk kerültek összegyűjtésre, ismertetésre, mely megalapozhatja a hiányosságok megszüntetésére irányuló kezdeményezések szükségességét, indokoltságát.

II. HELYZETKÉP

1. Általános vármegyei helyzetkép

1. kép: Komárom-Esztergom vármegye

Komárom-Esztergom vármegye Magyarország legkisebb vármegyéje, a Dunántúl északi részén, a Közép-Dunántúl régió határ menti térségében helyezkedik el. Északról a Duna és Szlovákia, keletről Pest vármegye, délről Fejér vármegye, dél-nyugatról Veszprém vármegye, nyugatról Győr-Moson-Sopron vármegye határolja.

A vármegye területe 2264 km^2, 6 járásában 76 település található, melyből Tatabánya és Esztergom megyei jogú város, 10 település pedig városi jogállású.

Népsűrűsége 133,15 fő/km^2 (2022), mellyel Magyarország második legsűrűbben lakott vármegyéje (Pest vármegye után). A városodottsági mutatóban hasonlóan magas arányokkal találkozunk: a vármegye népességén belül a városi népesség aránya 66,61%, a 120fő/km^2 feletti népsűrűségű, városias településeken lakók aránya 70,87%. Mindkét mutatót tekintve csak Pest vármegye adatai magasabbak.

2. kép: Komárom-Esztergom vármegye járásai

A 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendeletben foglaltak alapján a vármegyében egy, társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település található a Kisbéri járásban lévő Csép község (342 fő), négy átmenetileg kedvezményezett település, a Kisbéri járásban található Aka (237 fő), Bakonybánk (409 fő) és Ete (578 fő), valamint a Komáromi járásban Csém. A 290/2014. (XI.26.) Korm. rendeletben foglaltak alapján 1 db kedvezményezett járás van a vármegyében, a Kisbéri járás, 19.202 fő lakossal (2023.01.01.).

2023. január 1-én az ország legnépesebb településeinek listáján három vármegyei település szerepel: Tatabánya a tizenharmadik, (65.874 lakos), Esztergom a harminchetedik (28.680 lakos), Tata pedig a negyvenkilencedik helyen (23.881 lakos).

Komárom-Esztergom vármegye kulturális és természeti öröksége gazdag és sokszínű. Táji adottságai, gazdasági lehetőségei, természeti erőforrásai, településstruktúrája tekintetében egyaránt igen változatos, az egyik legváltozatosabb vármegyénk, ahol a hegy-, dombvidékekre,

valamint az alföldre jellemző táji-gazdasági településhálózati arculattól kezdve az átmeneti típusokon át minden megtalálható. A változatos arculathoz erőteljes megosztottság kapcsolódik. A két történelmi vármegye különállása mind a mai napig tükröződik a közlekedési struktúrában, a vonzáskörzeti kapcsolatokban. Míg Esztergom térsége funkcionálisan gyakorlatilag Pest vármegye, – a Budapesti agglomeráció része – addig Komárom térsége már inkább Győr irányába vonzódik. Sajátos összekötő-megosztó képződmény a vármegyét északnyugat-délkeleti irányban átszelő Oroszlány – Tatabánya - Tata urbanizációs csomóponti térség, mely egyfelől egyre inkább integrálódik a Budapest nagyváros-térségbe, másfelől terjeszkedik Komárom irányába, ahol így kialakulóban van egy kb. 160 ezer lakosú agglomeráció. A vármegyén belül megfigyelhető a városok erőteljes népességvonzó ereje, a kistelepülésekről a városok felé irányuló belső elvándorlás. A belföldi vándorlási különbözet alapján is vonzó vármegye, vándorlási különbözete 2018 óta pozitív, a vármegyében letelepedők száma több, mint az innen elköltözőké.

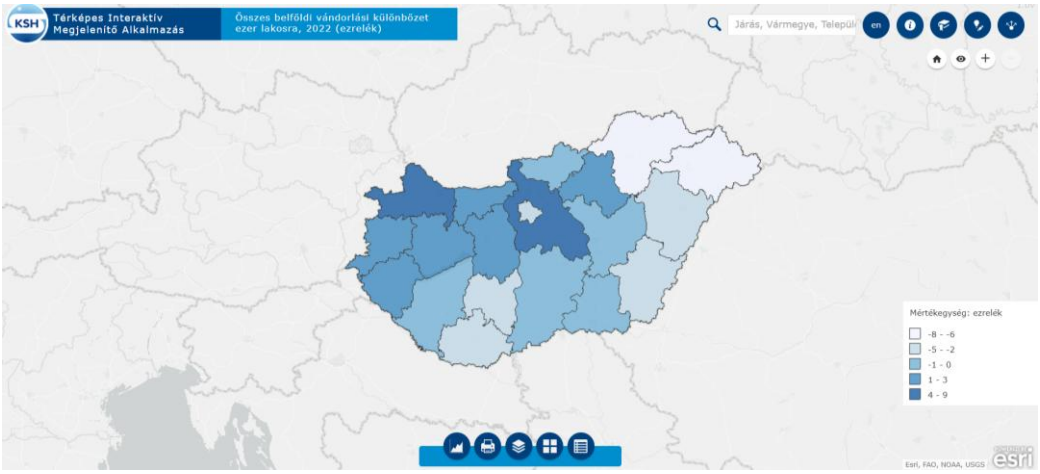

3. kép: Összes belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra, 2022 (ezrelék), Forrás: KSH

A vármegye általános gazdasági-társadalmi helyzetét jól tükrözik a Közép-Dunántúl régiót alkotó további két vármegye és az ország főbb gazdasági mutatóihoz viszonyított eredményei.

Mutató	Megnevezés	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl	Ország
		vármegye				
Lakónépesség	Népesség száma, ezer fő	420	301	338	1 059	9 600
	Népsűrűség, fő/km²	96	133	76	96	103
Gazdasági aktivitás	Aktivitási arány, %	79,7	80,5	79,2	79,8	78,5
	Foglalkoztatási arány, %	78,1	79,0	77,0	78,0	75,0
	Munkanélküliségi ráta, %	2,0	1,8	2,8	2,2	4,5
Alkalmazásban állók	száma, ezer fő	148,8	107,4	103,5	359,8	3 672,0
	számának indexe	100,6	104,7	101,1	101,9	100,9
Teljes munkaidőben alkalmazásban állók	havi bruttó átlagkeresete, Ft	557 605	571 236	512 538	548 998	571 182
	havi bruttó átlagkeresetének indexe	114,0	115,6	114,3	114,6	114,2
	havi nettó átlagkeresete, Ft	370 807	379 872	340 838	365 084	379 836
	havi nettó átlagkeresetének indexe	114,0	115,6	114,3	114,6	114,2

Mutató	Megnevezés	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl	Ország
		vármegye				
Regisztrált vállalkozások	Regisztrált vállalkozások száma	65 909	44 573	59 210	169 692	1 839 940
	Regisztrált vállalkozások számának indexe	101,1	101,5	101,1	101,2	100,1
	1000 lakosra jutó vállalkozás	157	148	176	161	192
	Tevékenységüket szüneteltető egyéni vállalkozások aránya, %	16,1	16,1	15,8	16,0	16,9
Beruházás	Teljesítményérték, millió Ft	370 262	1 268 240	249 176	1 887 678	12 487 535
	Beruházások volumenindexe	96,6	169,2	80,5	130,9	92,8
	Egy lakosra jutó teljesítményérték, ezer Ft	883,7	4 199,5	739,4	1 784,2	1 301,9
Ipar	Termelés volumenindexe, telephely szerint	80,9	105,6	98,2	95,0	94,6
	Egy lakosra jutó termelési érték, telephely szerint, ezer Ft	7 995	16 864	6 301	9 987	5 660
	Termelés volumenindexe, székhely szerint	85,2	119,0	104,5	103,0	95,4
	Értékesítés volumenindexe, székhely szerint	85,4	124,9	105,5	105,3	92,7
	Ezen belül: belföldi	68,1	106,6	98,6	88,1	85,3
	export	91,0	129,5	107,2	110,1	97,1
	Értékesítésből az export aránya, %	80,7	83,1	81,1	81,9	66,2
Építőipar	Termelés volumenindexe	108,3	87,8	85,3	98,2	97,5
	Egy lakosra jutó termelési érték, ezer Ft	650,7	357,3	251,1	439,7	527,4
Lakásépítés	Épített lakás	695	393	429	1 517	18 647
	Épített lakások indexe	75,5	205,8	66,9	86,6	90,8
	Tízezer lakosra jutó épített lakások száma	16,6	13,0	12,7	14,3	19,4
Turizmus	Vendégek száma	273 275	288 371	1 177 737	1 739 383	15 821 240
	Vendégek számának indexe	109,9	96,2	97,6	99,1	105,3
	Vendégéjszakák száma	871 222	663 457	3 278 579	4 813 258	40 835 095
	Vendégéjszakák számának indexe	115,4	98,0	97,6	100,5	102,5
Kiskereskedelem	Kiskereskedelmi forgalom, millió Ft	743 385	519 481	609 303	1 872 169	16 817 671
	Kiskereskedelmi forgalom volumenindexe, %	93,3	93,5	93,3	93,4	91,9
	Egy lakosra jutó kiskereskedelmi forgalom, ezer Ft	1 774,2	1 720,1	1 808,0	1 769,5	1 753,3

1. táblázat: Összehasonlító adatok, 2023. (Forrás: KSH, saját szerkesztés)

Az adatokból megállapítható, hogy Magyarország legkisebb vármegyéje sok tekintetben nem is olyan kicsi: gazdasági teljesítménye jelentősen hozzájárul az ország teljesítményéhez. 2023-ban mind az országos, mind pedig a régiós vármegyék eredményéhez viszonyítva Komárom-Esztergom vármegyében jobb a foglalkoztatottsági mutató, kedvezőbb a munkanélküliségi ráta, magasabb a teljes munkaidőben munkában állók bruttó átlagkeresete. Impozáns az ipart teljesítménye, a beruházás egy főre jutó teljesítményértéke.

A gazdasági teljesítménye alapján nem csak 2023-ban említhető az ország első 4 vármegyéje között, évek óta a 2-4 hely valamelyikén szerepel. A rendszerváltás óta a vármegyében megtelepedett korszerű, nemzetgazdasági jelentőségű ágazatok (járműgyártás, vegyipar, gépipar, elektronika) ma az ország GDP előállításában meghatározó szerepet játszanak, a vármegyék által előállított bruttó hazai termék közel 3%-át Komárom-Esztergom vármegye termeli meg.

A vármegye 6 járásában 76 település található, az alábbi megoszlásban:

Járás	Járásközpont	Megyei Jogú Város	Város	Nagyközség	Község
Esztergomi	Esztergom	Esztergom	Dorog, Lábatlan, Nyergesújfalu, Tát	Tokod	Annavölgy, Csolnok, Bajna, Bajót, Dág, Dömös, Epöl, Kesztölc, Leányvár, Máriahalom, Mogyorósbánya, Nagysáp, Piliscsév, Pilismarót, Sárisáp, Süttő, Tokodaltáró, Úny
Kisbéri	Kisbér		Kisbér		Aka, Ácsteszér, Ászár, Bakonybánk, Bakonysárkány, Bakonyszombathely, Bársonyos, Csatka, Császár, Csép, Ete, Kerékteleki, Réde, Súr, Tárkány, Vérteskethely
Komáromi	Komárom		Komárom, Ács, Bábolna	Nagyigmánd	Almásfüzitő, Mocsa, Bana, Kisigmánd, Csém
Oroszlányi	Oroszlány		Oroszlány		Bokod, Kecskéd, Dad, Szákszend, Kömlőd
Tatai	Tata		Tata		Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos, Vértestolna
Tatabányai	Tatabánya	Tatabánya			Gyermely, Héreg, Környe, Szárliget, Szomor, Tarján, Várgesztes, Vértessomló, Vértesszőlős

2. táblázat: A vármegye 6 járásában 76 település található, az alábbi megoszlásban

1.1. Humán erőforrás

A vármegye lakónépessége a 2022. évi népszámlálási adatok alapján 300.631 fő, melyből 145.424 fő férfi, 155.207 fő nő.

A népesség életkor szerinti megoszlását a 2011 és 2022 évi népszámlálás adatai alapján az alábbi ábra ismerteti.

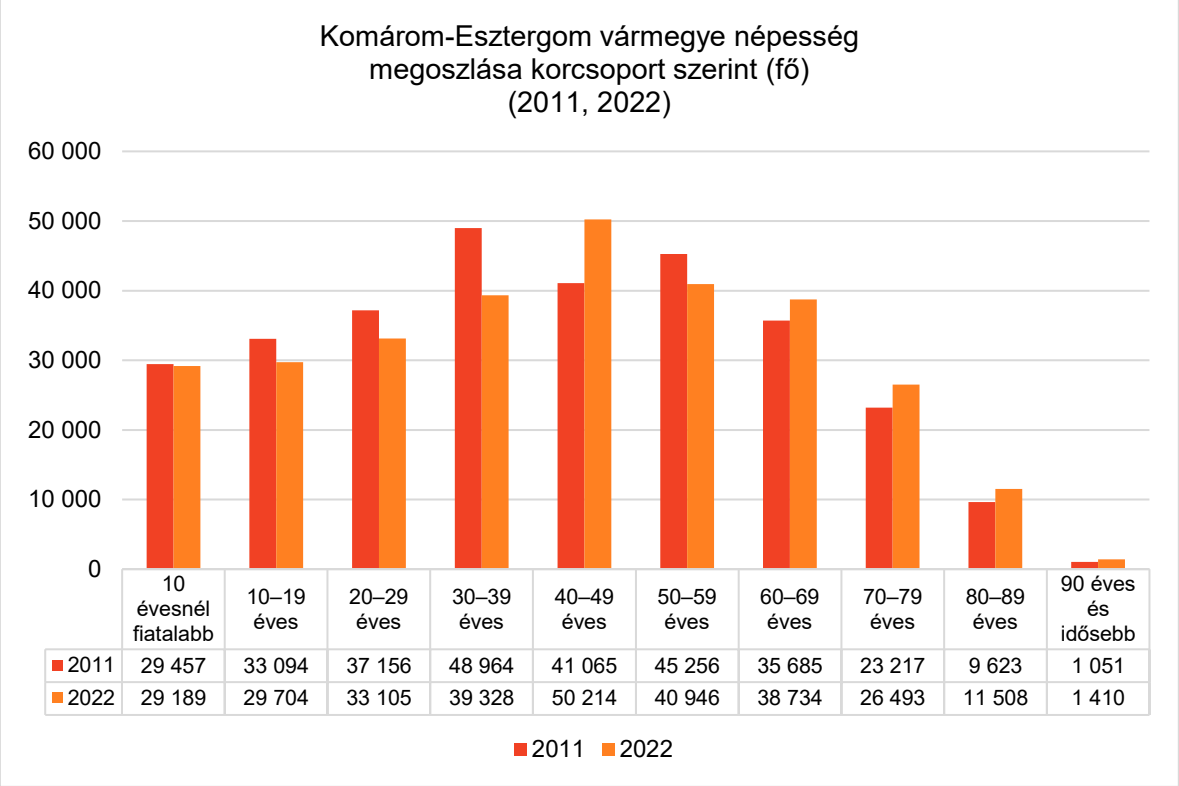

	10 évesnél fiatalabb	10–19 éves	20–29 éves	30–39 éves	40–49 éves	50–59 éves	60–69 éves	70–79 éves	80–89 éves	90 éves és idősebb
2011	29 457	33 094	37 156	48 964	41 065	45 256	35 685	23 217	9 623	1 051
2022	29 189	29 704	33 105	39 328	50 214	40 946	38 734	26 493	11 508	1 410

1. ábra: Komárom-Esztergom vármegye népesség

A 15 évnél idősebbek között a nemek aránya az alábbiak szerint alakult:

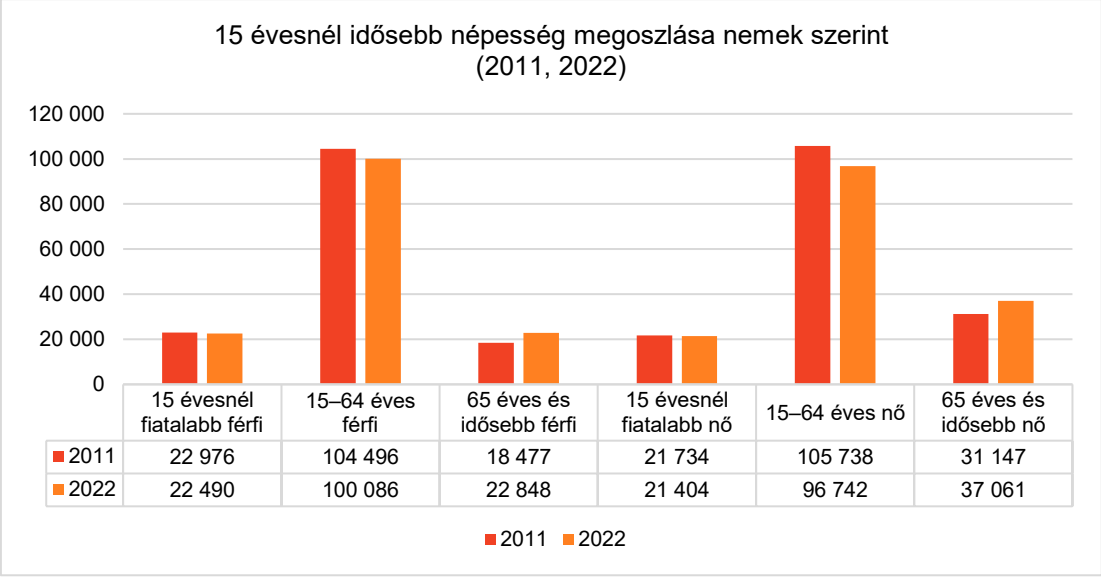

	15 évesnél fiatalabb férfi	15–64 éves férfi	65 éves és idősebb férfi	15 évesnél fiatalabb nő	15–64 éves nő	65 éves és idősebb nő
2011	22 976	104 496	18 477	21 734	105 738	31 147
2022	22 490	100 086	22 848	21 404	96 742	37 061

2. ábra: 15 évesnél idősebb népesség megoszlása nemek szerint (fő)

Megfigyelhető az elöregedés, 2022-re – az általános trendek szerint - a 65 év feletti férfiak és nők aránya a vármegyében is nőtt, a munkaképes korúak száma mindkét nem esetében csökkenést mutat.

A 15 évnél idősebbek körében 2022-re nőtt a hajadonok és nőtlenek száma, csökkent a házasságban élők, ezzel együtt nőt az elváltak száma is.

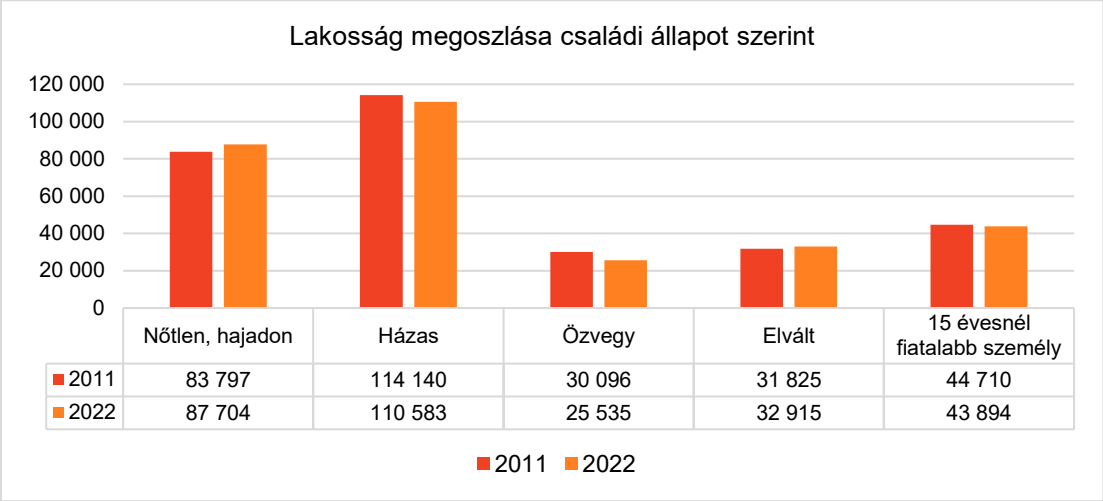

3. ábra: Lakosság megoszlása családi állapot szerint (fő)

A vármegyei korfa 2001, 2011, 2022. évi állapota és a következő évek várható alakulása (a KSH interaktív adatok) egymás mellé helyezésével illusztrálható az elöregedés folyamata.

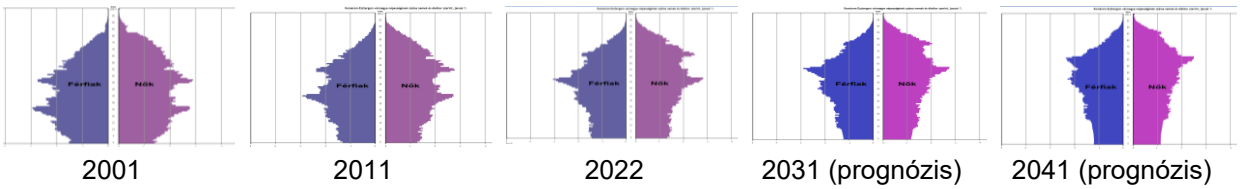

4. ábra: Vármegyei korfa

Az eltartottsági indexek és az öregedési index alakulása 2012, 2024 években az alábbiak szerinti:

Területi egység (vármegye)	A gyermeknépesség eltartottsági rátája		Az idős népesség eltartottsági rátája		Az eltartott népesség rátája		Öregedési index	
	2012	2024	2012	2024	2012	2024	2012	2024
Budapest	18,4	18,8	27,5	31,4	45,9	50,2	149,1	167,4
Pest	24,1	25,4	21,4	27,4	45,5	52,8	89	107,6
Fejér	20,6	22,7	22,7	31,3	43,3	54	110	138,2
Komárom-Esztergom	20,9	22	23,4	30,1	44,3	52	112	136,9
Veszprém	19,9	21,3	24,7	35	44,7	56,3	124,3	164,3
Győr-Moson-Sopron	20,5	22,3	23,1	29,1	43,6	51,5	112,6	130,6
Vas	19,1	20,6	24,7	33,4	43,9	54	129,4	161,9
Zala	18,7	19,6	26,4	38,7	45,1	58,3	141,2	197,3
Baranya	20,3	20,6	25,3	35,2	45,6	55,8	124,2	171,1

Területi egység (vármegye)	A gyermeknépesség eltartottsági rátája		Az idős népesség eltartottsági rátája		Az eltartott népesség rátája		Öregedési index	
	2012	2024	2012	2024	2012	2024	2012	2024
Somogy	20,6	21,4	25,7	37,7	46,3	59,1	125	176,6
Tolna	20,1	22,4	25,2	36,7	45,3	59,1	125,3	164,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	23,8	25,6	24	30,9	47,8	56,5	101	120,9
Heves	21,6	22,7	27	34,4	48,5	57,1	125	151,6
Nógrád	21,2	22,7	26,7	34,9	47,8	57,6	126	153,3
Hajdú-Bihar	22,3	23,2	22,2	30	44,5	53,2	99,6	129,2
Jász-Nagykun-Szolnok	21,9	23,6	25,9	34,2	47,8	57,8	118,5	144,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	24,7	25,1	19,7	28	44,3	53,1	79,9	111,6
Bács-Kiskun	21,2	23	25,7	34,1	46,9	57,1	121,5	148,4
Békés	20,1	21,1	27,4	38,1	47,5	59,2	136,6	180,4
Csongrád-Csanád	19,9	20,7	26	34,3	45,8	55	130,5	165,8
Ország összesen	**21,1**	**22,3**	**24,6**	**31,9**	**45,7**	**54,2**	**116,4**	**143,2**

3. táblázat: Eltartottsági indexek és az öregedési index alakulása (%)

	2011		2022		2023	
	Komárom-Esztergom	Ország összesen	Komárom-Esztergom	Ország összesen	Komárom-Esztergom	Ország összesen
Élveszületés ezer lakosra	8,5	8,8	8,9	9,1	8,2	8,9
Halálozás ezer lakosra	12,6	12,9	14,5	14,1	13,7	13,4
Természetes szaporodás, fogyás (–) ezer lakosra	-4	-4,1	-5,6	-5	-5,4	-4,5
Csecsemőhalandóság ezer élveszülöttre	2,3	4,9	4,2	3,6	2,4	3,1
Házasságkötés ezer lakosra	4	3,6	7,3	6,6	5,5	5,2
Belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra	-0,6	–	0,9	–	-0,4	–
Nemzetközi vándorlási különbözet ezer lakosra	0,7	1,3	6,6	3,9	7	2,9
Tényleges szaporodás, fogyás (–) ezer lakosra	-3,9	-2,8	1,9	-1,1	1,1	-1,6

4. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei népmozgalom adatai

A lakosság járások közötti megoszlása

A vármegye legnépesebb járása az Esztergomi járás 92.337 fő lakossal, míg a legkisebb számú járás a Kisbéri, 19.594 fővel.

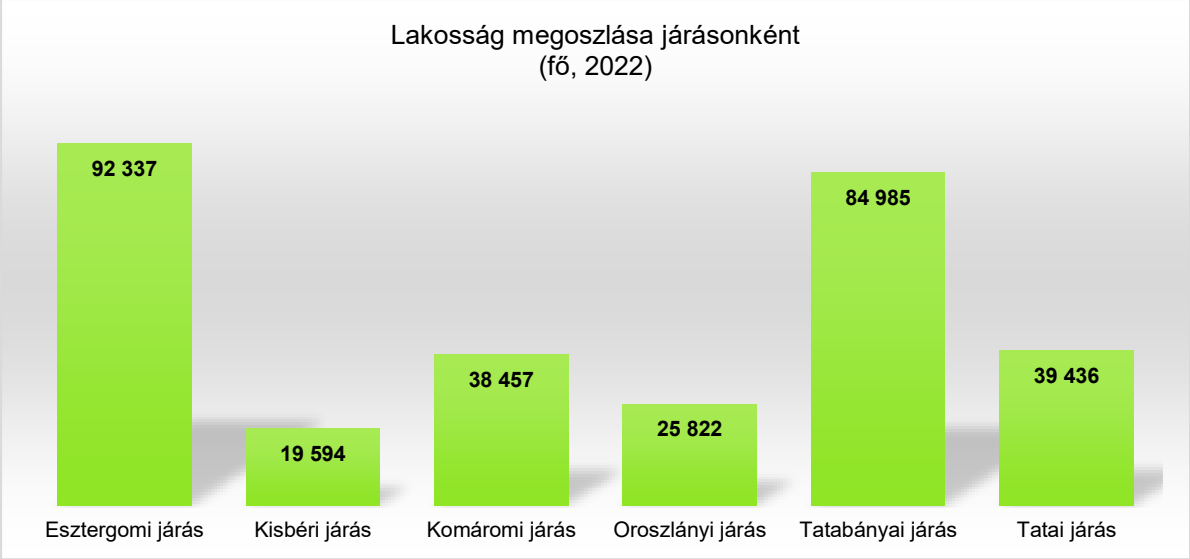

5. ábra: Lakosság megoszlása járásonként, Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az állandó belföldi vándorlás mutatói

Komárom-Esztergom vármegye	2011	2022	2023
Állandó belföldi odavándorlások száma	6 322	9 555	7 512
Állandó belföldi elvándorlások száma	6 290	9 270	7 427
Állandó belföldi vándorlási különbözet	32	285	85
Vármegyén belüli állandó belföldi vándorlások száma	3 809	5 610	4 264

5. táblázat: Állandó belföldi vándorlás mutatói (fő)

A vármegye vándorlási különbözete 2011 óta pozitív, népesség számához viszonyítva élénk a vármegyén belüli belföldi vándorlás is.

Nemzetiségek

Komárom-Esztergom vármegye lakosságának nemzetiséghez tartozásáról a 2011. és a 2022. évi népszámlálás adatai alapján rendelkezünk információkkal.

Komárom-Esztergom vármegye (fő)	2011	2022
Népesség	304 568	300 631
Magyar nemzetiséghez tartozó	257 914	260 832
Hazai nemzetiséghez tartozó	20 456	14 887
Nem válaszolt a nemzetiséghez tartozó kérdésekre	46 301	38 659

Komárom-Esztergom vármegye (fő)	2011	2022
Bolgár nemzetiségű	162	134
Cigány (roma) nemzetiségű	4 371	3 149
Görög nemzetiségű	91	154
Horvát nemzetiségű	109	122
Lengyel nemzetiségű	215	227
Német nemzetiségű	10 930	7 302
Örmény nemzetiségű	85	92
Román nemzetiségű	803	579
Ruszin nemzetiségű	35	105
Szerb nemzetiségű	104	165
Szlovák nemzetiségű	3 537	2 013
Szlovén nemzetiségű	26	64
Ukrán nemzetiségű	163	1 083
Más nemzetiségű	2 079	7 925

6. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye lakosságának nemzetiséghez tartozásáról, Forrás: KSH

A vármegye népességére jellemző iskolázottsági adatok

2011 és 2022 között a vármegye lakossága körében csökkent a 8 általános iskolai évfolyamnál alacsonyabb, illetve 8 általános iskolai évfolyamot elvégzettek száma, míg nőtt az érettségivel, illetve egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők száma. A középfokú, érettségi nélkül, szakmai oklevéllel rendelkezők száma közel azonos.

A TEIR vármegyei monitoring adatok körében az általános iskola első évfolyamát el nem végző 10-X éves népesség a megfelelő korú népesség arányában, a legalább érettségizett 18-X éves népesség a megfelelő korú népesség arányában, és az egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel rendelkező 25-X népesség a megfelelő korú népesség arányában mutatókra legutóbb a 2011-es népszámláláskor történt adatfelvétel számai elérhetők.

Komárom-Esztergom vármegye	2011	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskola első évfolyamát el nem végző, 10-X éves népesség, a megfelelő korú népesség arányában (százalék)	0,53	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Legalább érettségizett, 18-X éves népesség, a megfelelő korú népesség arányában (százalék)	37,4	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel rendelkező, 25-X éves népesség, a megfelelő korú népesség arányában (százalék)	11,3	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Felsőfokú legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkező 15-74 éves nők aránya (százalék)	14,3	14,6	19,5	20,7	19,9	n.a
Felsőfokú legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkező 15-74 éves férfiak aránya (százalék)	9,04	11,1	14,4	15,4	16,1	n.a
Érettségit adó középfokú legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkező 15-74 éves nők aránya (százalék)	32,8	36,2	35,5	36,7	32,6	n.a
Érettségit adó középfokú legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkező 15-74 éves férfiak aránya (százalék)	29,2	28,9	30,7	29,7	25,4	n.a

7. táblázat: Forrás: TEIR, saját szerkesztés

A 2022-es népszámlálás adatait alapul véve az iskolázottságra vonatkozó mutatók a KSH census alapján az alábbiak:

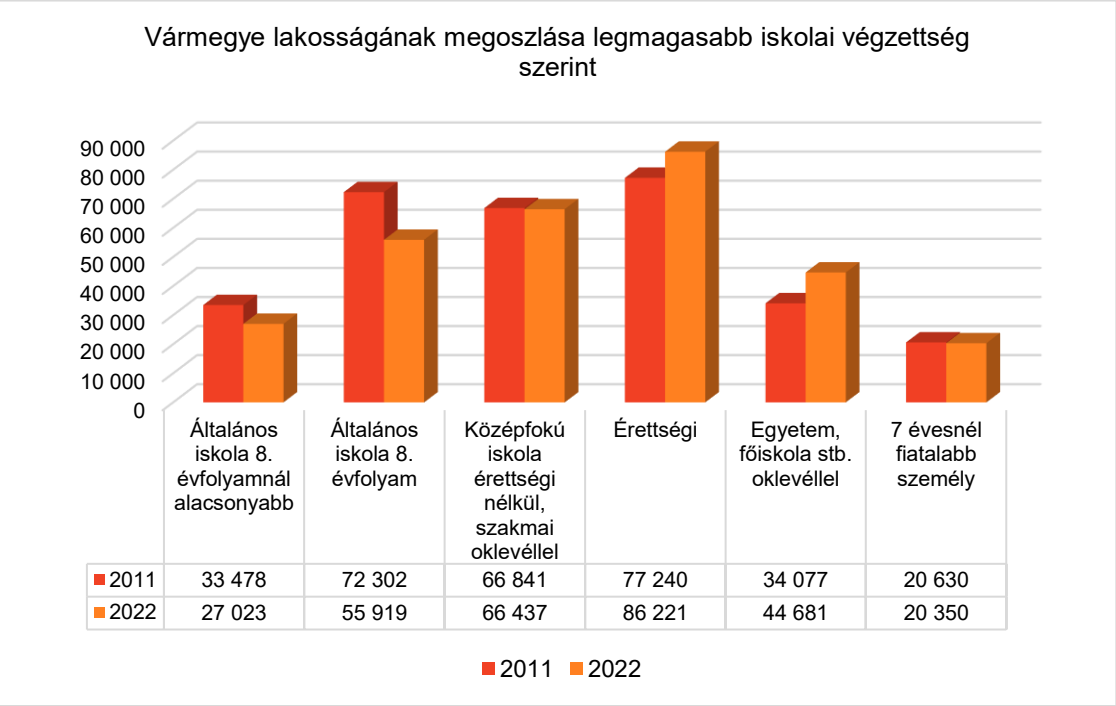

6. ábra: Vármegye lakosságának megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint (fő)

Foglalkoztatás

A vármegye foglalkoztatási helyzetére jellemző főbb mutatókat az alábbi táblázatban foglaltuk össze. Az adatok forrása a TEIR vármegyei T-MER adatai között elérhető adatok. Egyes mutatók a TEIR-ben 2022-es évre vonatkozóan még nem publikáltak (n.a).

Komárom-Esztergom vármegye	2011	2022
Aktivitási ráta (15-64 évesek) (százalék)	67,2	n.a
Foglalkoztatási ráta (15-64 évesek) (százalék)	62	n.a
Nyilvántartott álláskeresők összesen (fő)	12800	4482
Nyilvántartott álláskereső, 100 15-64 évesre (fő)	4,75	1,72
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék)	44,55	42,64
Pályakezdő nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék)	7,06	3,93
Gazdaságilag nem aktív 15-64 éves férfi (fő)	28670	n.a
Gazdaságilag nem aktív 15-64 éves nő (fő)	39305	n.a
Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskereső (12. hó) (fő)	2950	540
Közfoglalkoztatásban részt vevő (havi adatok éves átlaga) (fő)	n.a	407
Közfoglalkoztatásban részt vevő; 26-50 éves (havi adatok éves átlaga) (fő)	n.a	240
Közfoglalkoztatásban részt vevő; 26 év alatti (havi adatok éves átlaga) (fő)	n.a	73
Közfoglalkoztatásban részt vevő; 50 év feletti (havi adatok éves átlaga) (fő)	n.a	298

8. táblázat: A vármegye foglalkoztatási helyzete, Forrás: TEIR

A KSH adatai között elérhető főbb mutatókat 2018-2023 közötti időszakra vizsgáltuk, az országos adatokkal összevetve.

Területi egység neve		Foglalkoz-tatottak, ezer fő	Munka-nélküliek, ezer fő	Gazdaságilag aktívak, ezer fő	Gazdaságilag nem aktívak, ezer fő	15–64 éves népesség, ezer fő	Ebből: Potenciális munkaerő-tartalék, ezer fő	Aktivitási arány, %
2018	Komárom-Esztergom	146,8	2,7	149,5	47,9	197,3	7,3	75,7
	Ország összesen	4 547,6	171,5	4 719,0	1 650,4	6 369,5	308,5	74,1
2019	Komárom-Esztergom	145,1	2,3	147,4	50,7	198,0	5,2	74,4
	Ország összesen	4 568,5	157,9	4 726,3	1 600,8	6 327,1	292,1	74,7
2020	Komárom-Esztergom	144,7	4,3	148,9	49,6	198,5	9,1	75,0
	Ország összesen	4 518,6	196,1	4 714,7	1 565,6	6 280,3	371,4	75,1
2021	Komárom-Esztergom	152,4	3,3	155,6	39,5	195,2	5,0	79,7
	Ország összesen	4 535,4	192,6	4 728,0	1 478,8	6 206,7	346,6	76,2

Területi egység neve		Foglalkoz-tatottak, ezer fő	Munka-nélküliek, ezer fő	Gazdaságilag aktívak, ezer fő	Gazdaságilag nem aktívak, ezer fő	15–64 éves népesség, ezer fő	Ebből: Potenciális munkaerő-tartalék, ezer fő	Aktivitási arány, %
2022	Komárom-Esztergom	151,7	2,2	153,9	39,7	193,6	4,4	79,5
	Ország összesen	4 586,3	173,8	4 760,2	1 408,1	6 168,2	279,1	77,2
2023	Komárom-Esztergom	153,4	2,9	156,3	38,2	194,5	4,9	80,4
	Ország összesen	4 603,7	199,6	4 803,3	1 354,8	6 158,1	292,8	78,0

9. táblázat: A vármegye foglalkoztatási helyzete, Forrás: KSH

A munkanélküliségi ráta és a foglalkoztatási ráta alakulása a vizsgált időszakban a vármegyében és az országban:

Területi egység neve		Munkanélküliségi ráta, %	Foglalkoztatási ráta, %
2018	Komárom-Esztergom	1,8	74,4
	Ország összesen	3,6	71,4
2019	Komárom-Esztergom	1,5	73,3
	Ország összesen	3,3	72,2
2020	Komárom-Esztergom	2,9	72,9
	Ország összesen	4,2	71,9
2021	Komárom-Esztergom	2,1	78,1
	Ország összesen	4,1	73,1
2022	Komárom-Esztergom	1,5	78,3
	Ország összesen	3,7	74,4
2023	Komárom-Esztergom	1,8	78,9
	Ország összesen	4,2	74,8

10. táblázat: A munkanélküliségi ráta és a foglalkoztatási ráta alakulása, Forrás: KSH

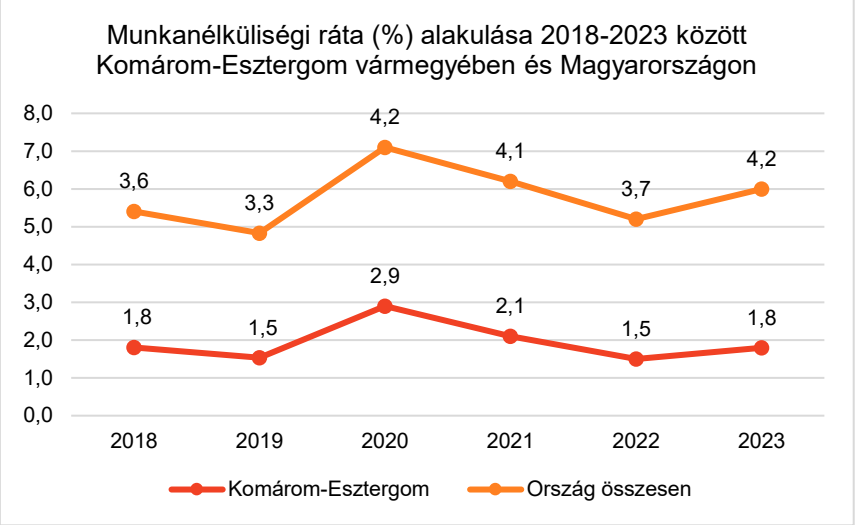

7. ábra: Munkanélküliségi ráta (%)

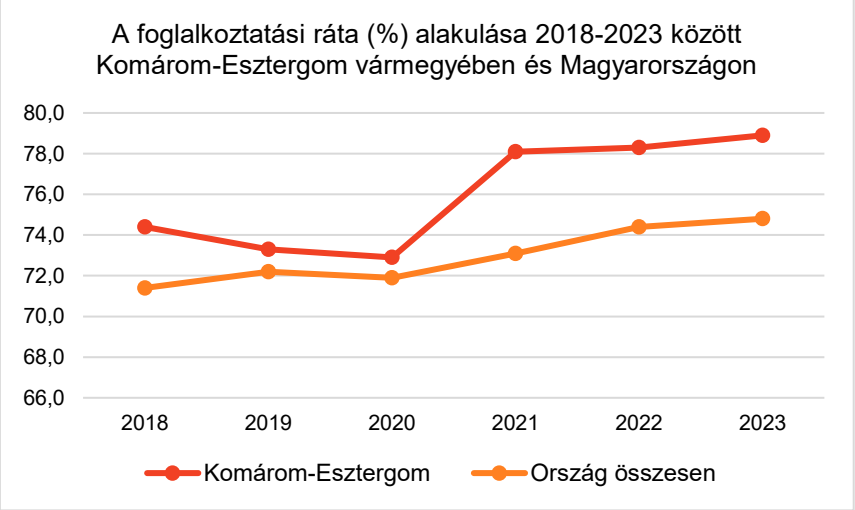

8. ábra: Foglalkoztatási ráta (%)

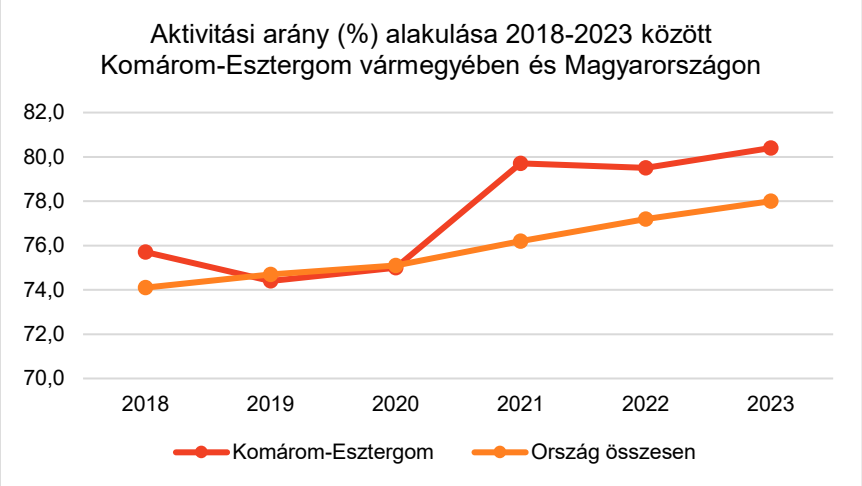

9. ábra: Aktivitási arány (%)

A vármegye foglalkoztatásra vonatkozó aktuális helyzetét a KSH „Fókuszban a vármegyék” című kiadványa alapján összegezve, a Szolgáltatás Út Térkép felülvizsgálatát megelőző naptári évre releváns adatokkal is ismertetjük.

Komárom-Esztergom vármegye főbb foglalkoztatási adatai, gazdasági jellemzői (2023)

2023 IV. negyedévében Komárom-Esztergom vármegyében a 15–64 éves népességből az egy évvel korábbinál 3,4 ezer fővel többen, 154 ezren jelentek meg foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. A munkanélküliek 3 ezer fős száma csekély mértékben magasabb lett a 2022. IV. negyedévihez képest. Mindezek következtében a gazdaságilag aktív népesség 4,0 ezer fővel bővült, az aktivitási arány 80,5%-ot tett ki.

A foglalkoztatási ráta is nőtt a foglalkoztatottak számával párhuzamosan, 1,2 százalékponttal, 79,0%-ra az egy évvel korábbihoz képest. A ráta az országos átlagot meghaladta (75,0%), egyben a főváros és a vármegyék körében az egyik legmagasabb volt.

A munkanélküliségi ráta is emelkedett, az egy évvel korábbi 1,5%-ról 1,8%-ra. Az arány elmaradt az országos átlagtól (4,5%), egyben a főváros és a vármegyék körében a legalacsonyabb volt.

A foglalkoztatottság és a munkanélküliség együttes emelkedése annak a következménye, hogy a gazdaságilag inaktívak közül többen (foglalkoztatottként vagy munkanélküliként) megjelentek a munkaerőpiacon. Így az egy évvel korábbinál 6,2%-kal kevesebb, 38 ezer fő volt gazdaságilag nem aktív. Országosan 4,2%-os csökkenés következett be.[1]

2023-ban az egy évvel korábbihoz képest 4,7%-kal többen, átlagosan 107 ezren álltak alkalmazásban a Komárom-Esztergom vármegyei székhelyű munkáltatóknál. Az alkalmazottak több mint nyolctizedét foglalkoztató versenyszférában 5,5, a költségvetési intézményeknél 0,5%-kal bővült az alkalmazottak száma.

A tíz, legtöbb főt foglalkoztató nemzetgazdasági ág közül a legnagyobb mértékben az adminisztratív szolgáltatásban, valamint a tudományos és műszaki tevékenységben dolgozók létszáma bővült, 14, illetve 11%-kal. A legjelentősebb munkáltatónak számító feldolgozóiparban dolgozók száma 7,9%-kal gyarapodott az egy évvel korábbihoz képest.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélkül számolt havi nettó átlagkeresete – a közfoglalkoztatottakéval együtt – az egy évvel korábbihoz képest 15,6%-kal, 380 ezer forintra nőtt. Ezzel folytatódott a korábbi időszakok emelkedő tendenciája. A bővülés jelentősen meghaladta az országos növekedés mértékét (14,2%) is, ennek eredményeként az alkalmazottak keresete gyakorlatilag megegyezett az országos átlaggal.

A havi nettó átlagkeresetek a versenyszférában 16,3%-kal, 388 ezer forintra, a költségvetési szférában 10,4%-kal, 344 ezer forintra nőttek.[2]

[1] https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/234/index.html
[2] https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/234/index.html

Az egy évvel korábbinál 0,8%-kal kevesebb, 4 ezer álláskeresőt tartottak nyilván 2023. december végén Komárom-Esztergom vármegyében. Ezzel tovább folytatódott a 2021 áprilisa óta tartó csökkenő tendencia, ennek mértéke az országos átlagnál kisebb volt. A pályakezdő álláskeresők száma (159 fő) 12%-kal lett kevesebb, közülük került ki az összes álláskereső 3,6%-a.

Ezer lakosra az országos átlagnál kevesebb, 15 álláskereső jutott, a vármegyén belül arányuk a Komáromi járásban volt a legkedvezőbb (13), a Kisbéri járásban pedig a legkedvezőtlenebb (20).

Az álláskeresők körében a szakmunkás, szakiskolai bizonyítvánnyal, a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával, illetve az érettségivel, illetve technikummal rendelkezők aránya lényegében megegyezett (sorrendben 31, 30 és 30% volt), 9,3%-uk pedig diplomás volt.

Az ellátottak aránya nőtt az előző év azonos időpontjához képest az álláskeresők körében: 30%-uk álláskeresési járadékban, 19%-uk álláskeresési segélyben, 9,7%-uk szociális ellátásban részesült. A nyilvántartott állás nélküliek 42%-a ugyanakkor nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást, egy évvel korábban arányuk 44% volt.

December végén 3,7 ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, 69%-kal többet, mint az előző év azonos időpontjában. A munkaerőpiac feszesebbé vált, tíz üres álláshelyre itt jutott az egyik legkevesebb, 12 álláskereső, 8-cal kevesebb, mint 2022 decemberében.

A demográfiai jellemzők összefoglalása

A vármegyében 2011-2023 között a népesség fogyása minden évben megfigyelhető trend. Kisebb-nagyobb mértékben, de tartósan negatív népesség számának változása, mely alapvetően a természetes fogyásból ered, melyet nem tud kompenzálni a vármegye vándorlási egyenlege. Hasonló a helyzet a korfa tekintetében: 2011 óta folyamatos a népesség elöregedése, csökken a született gyermekek száma, nő az elhunytaké.

1.2. Gazdasági helyzet

A legfontosabb gazdasági mutatók esetében először a 2018-2022 közötti évek adatait ismertetjük, bemutatva az elmúlt 5 év trendjeit. Ezt követően megvizsgáljuk ugyanezen mutatók alakulását a 2022. évre vonatkozóan a Közép-Dunántúl régióhoz, a régiót alkotó további két vármegyéhez (Fejér, Veszprém) és az ország számaihoz viszonyítva.

A vármegye gazdasági helyzete 2018-2022 évek között vizsgálva megállapítható, hogy a vármegyében előállított, piaci beszerzési áron számított bruttó hazai termék értéke, az egy főre jutó bruttó hazai termék értékével együtt - a 2020-as megtorpanás mellett - évről évre folyamatosan emelkedik. Ennek ellenére az egy főre jutó GDP a vármegyében az országos átlaghoz viszonyítva 2020-tól csökken, amelynek köszönhetően az egy főre jutó GDP alapján az ország további vármegyéi és Budapest hasonló mutatóját alapul vevő sorrendben tartósan a negyedik helyre került.

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022
Bruttó hazai termék (GDP) (piaci beszerzési áron, millió Ft)	1 329 609	1 476 901	1 427 101	1 604 560	1 903 519
Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer Ft	4 457	4 921	4 751	5 364	6 372
Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában	100,4	100,9	95,7	94,4	93,4
Sorrend az egy főre jutó GDP alapján	4	3	4	4	4

11. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye gazdasági helyzete 2018-2022

A regisztrált gazdasági szervezetek tekintetében a növekedés megtorpanása 2022-ben következett be, amikor is a regisztrált gazdasági szervezetek, azon belül a társas vállalkozások száma, az önálló vállalkozók és az összes vállalkozás száma is csökkenni kezdett.

A nonprofit, egyéb nem nyereségérdekelt szervezetek száma és a működő vállalkozások száma emelkedése mellett a valódi új vállalkozások száma 2022-ben már szintén csökken. Ezzel párhuzamosan 2018-2021 között megfigyelhető a valódi megszűnt vállalkozások számának emelkedése, mely trend vélhetően 2022-ben is fennáll, bár erre az évre nincs publikált adat.

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022
Regisztrált gazdasági szervezet összesen	45 874	46 818	47 621	48 888	48 238
ebből: Társas vállalkozás	12 522	12 189	12 299	12 423	12 398
Önálló vállalkozó	29 123	30 396	31 034	32 153	31 509
Összes vállalkozás	41 645	42 585	43 333	44 576	43 907
Nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezet	3 772	3 774	3 831	3 855	3 871
Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás	139,18	141,48	144,55	149,36	145,63
Működő vállalkozások száma	21 359	23 608	24 567	27 032	27 839
Valódi új vállalkozások száma	2 670	3 402	2 786	3 246	2 618
Valódi megszűnt vállalkozások száma	1 355	1 716	1 298	1 998	n.a.

12. táblázat: Megszűnt vállalkozások száma (db)

A vármegye gazdasági teljesítményének megítéléséhez további releváns nézőpont a Közép-Dunántúl régiót alkotó további két vármegye, a régió és az ország ugyanezen gazdasági mutatóinak eredményéhez való viszonyítás.

Mutató (2022)	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl	Ország
	vármegye				
Bruttó hazai termék (GDP) (piaci beszerzési áron, millió Ft)	2 936 943	1 903 519	1 841 257	6 681 719	66 075 190
Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer Ft	7 011	6 372	5 435	6 325	6 823
Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában	102,7	93,4	79,7	92,7	100,0
Sorrend az egy főre jutó GDP alapján	2	4	8	II	n.r.

Mutató (2022)	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl	Ország
	vármegye				
Regisztrált gazdasági szervezet összesen	70 299	48 238	64 278	182 815	1 992 415
Ebből: Társas vállalkozás	17 045	12 398	12 947	42 390	528 012
Önálló vállalkozó	48 157	31 509	45 628	125 294	1 310 708
Összes vállalkozás	65 202	43 907	58 575	167 684	1 838 720
Nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezet	4 443	3 871	4 890	13 204	131 962
Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás	155,4	145,63	173,12	158,28	191,54
Működő vállalkozások száma	39 337	27 839	35 019	102 195	1 007 403
Valódi új vállalkozások száma	3 899	2 618	3 098	9 615	94 993
Valódi megszűnt vállalkozások száma	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

13. táblázat: Gazdasági mutatók (db)

Megfigyelhető, hogy a régiót alkotó három vármegye közül Komárom-Esztergom vármegye GDP mutatói alapján stabilan a második, jellemzően a régiós eredményeknél jobb mutatóval. A vármegyéket tekintve az egy főre jutó GDP előállítását tekintve az ország negyedig legeredményesebb vármegyéje (Budapest, Fejér és Győr-Moson-Sopron vármegyék után). A vállalkozási kedv alacsony szintje ezen tágabb kitekintésben érzékelhető igazán: a vármegyében jóval kevesebb a gazdasági szervezetek száma, mint a régiót alkotó további két vármegyében. Ezen mutatókat tekintve a régiós adatoktól is elmaradás figyelhető meg.

A vármegye gazdasági teljesítménye az előállított bruttó hazai termék tekintetében az ország élvonalába tartozik. Bár a vállalkozási kedv nem kiemelkedő, az országos sorrendben elfoglalt stabil negyedik hely stabil, erős, jól teljesítő gazdaságot jelent.

1.3. Infrastruktúra

Komárom-Esztergom vármegye közlekedésföldrajzi elhelyezkedése igen kedvező. Területén jelentős közlekedési útvonalak, nemzetközi autópálya, nemzetközi vasútvonal, valamint vízi útvonal halad át. A legfontosabb tranzit útvonal, az M1-es autópálya 46 km hosszban szeli át, az E-60-as és E-75-ös úthálózat közös szakaszaként a vármegyét. Négy közúti csomópont, valamint 35 műtárgy található a vármegyei szakaszon. Az M-1-es autópálya 4,5 km hosszan érint lakott területet (Tatabánya). A vármegyén áthalad az 1, 10, és a 81 sz. főút. A vasúti közlekedést a Budapest-Győr-Hegyeshalom a Komárom-Almásfűzitő-Dorog és a Komárom-Kisbér-Székesfehérvár vasútvonal biztosítja.

A vármegyében üzemszerűen működő, minden feltételt teljes körűen biztosító repülőtér nem működik. Esztergomban és Kecskéden sportrepülőtér található.

A vármegye északi határán 83 km hosszan áthaladó Duna közlekedési lehetőségeinek kihasználása nem teljes körű. A Szlovákia felé államhatárként is meglévő Dunán közúti személyforgalom az Esztergomot és Párkányt összekötő Mária Valéria hídon, valamint a két Komáromot összekötő Erzsébet hídon zajlik le. A vasúti forgalom a Komáromnál lévő vasúti

összekötő hídon bonyolódik le. A Neszmély-Dunaradvány, illetve a Lábatlan-Karva közötti kompátkelő személyautók, kerékpárosok és gyalogosok átkelését biztosítja.

4. kép: A vármegye területén áthaladó nemzetközi útvonalak, Forrás: Magyar Közút

Országos utak jellemző adatai Komárom-Esztergom vármegyében

Komárom-Esztergom vármegye	2022. év
Aszfalt és bitumen burkolatú országos közutak hossza (km)	905,5
Autópályák hossza (km)	49,6
Autóutak hossza (km)	0
Beton burkolatú országos közutak hossza (km)	0,1
Elsőrendű országos főutak hossza (km)	110
Gyorsforgalmi utak csomóponti ágainak hossza (km)	11,1
Kiépítetlen (föld-) országos közutak hossza (km)	3,3
Kő- és keramit burkolatú országos közutak hossza (km)	0,6
Makadám burkolatú országos közutak hossza (km)	0
Másodrendű országos főutak hossza (km)	100,8
Mellékúthálózat hossza (km)	638

Komárom-Esztergom vármegye / Országos közutak (kivéve földutak és autópályák, autóutak csomóponti ágai)	Teljes kiépített hálózat					
	Jó	Megfelelő	Tűrhető	Nem megfelelő	Rossz	Nem mért, nincs adat
	1	2	3	4	5	
keréknyomvályú-mélység osztályzat szerinti megoszlása (km)	732,4	48,8	28,4	17,3	10,8	4,6
keréknyomvályú-mélység osztályzat szerinti megoszlása (%)	87,0	5,8	3,4	2,1	1,3	0,5
egyenetlenség osztályzat szerinti megoszlása (km)	255,7	145,7	126,3	105,5	204,6	4,6
egyenetlenség osztályzat szerinti megoszlása (%)	30,4	17,3	15,0	12,5	24,3	0,5
burkolatállapot osztályzat szerinti megoszlása (km)	238,9	33,1	64,4	65,6	439,9	0,4
burkolatállapot osztályzat szerinti megoszlása (%)	28,4	3,9	7,6	7,8	52,2	0,0
teherbírás osztályzat szerinti megoszlása (km)	442,1	42,1	62,4	73,2	206,7	15,8
teherbírás osztályzat szerinti megoszlása (%)	52,5	5,0	7,4	8,7	24,5	1,9

14. táblázat: Utak adatai

Vármegyei önkormányzati utak jellemző adatai

Komárom-Esztergom vármegye	2022. év
Önkormányzati út, Belterületi kiépített (km)	1252,71
Önkormányzati út; Belterületi kiépítetlen (km);	351,07
Önkormányzati út; Külterületi kiépített (km);	255,09
Önkormányzati út; Külterületi kiépítetlen (km);	2330,59
Önkormányzati kerékpárút (km);	108,72
Kerékpársáv és kerékpáros nyom összesen (km);	9,88

15. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei önkormányzati utak

Tömegközlekedés infrastruktúrája a vármegyében

Komárom-Esztergom vármegye	2022. év
Országos építésű normál nyomtávú vasutak építési hossza (km); [1]	226
Ebből működtetett vonalhossz;	226

16. táblázat: KSH adatközlése szerint (előzetes adat) ez 2023-ban 151 km-re csökkent (mindkét mutató esetében). A működtetésből kivont vasútszakaszokról nincs részletes információ.

A vármegye tömegközlekedését jellemző adatok

Komárom-Esztergom vármegye	2021
Helyi autóbusz-közlekedéssel rendelkező település (db)	5
Autóbusz-állomány a helyi közlekedésben (db)	55
Szállított utas a helyi autóbusz-közlekedésben (1000 fő)	24217,6
Szállított utas a helyi tömegközlekedésben (1000 fő)	24217,6
Utaskilométer a helyi autóbusz-közlekedésben (1000 km)	120132,7
Utaskilométer a helyi tömegközlekedésben (1000 km)	120132,7

17. *táblázat: Komárom-Esztergom vármegye tömegközlekedése*

5. *kép: Országos közúti határátkelők a vármegyében, Forrás: Magyar Közút*

Komárom-Esztergom vármegye A közúti gépjárművek száma (db)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Személygépkocsi	117 786	124 522	127 536	131 351	132 367	135 161
Autóbusz	1 197	1 001	873	880	852	838
Motorkerékpár	5 668	5 981	6 348	6 640	6 991	7 384
Tehergépkocsi	15 564	16 536	16 833	17 471	17 503	17 805
Vontató	2 810	2 866	2 897	2 987	3 191	3 321

18. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye közúti gépjárművek száma

A vármegye és a járás területéről a főváros, a gyorsforgalmi utak, a járásszékhelyek és a vármegyeszékhely elérésének időszükségletét táblázatban foglaltuk össze.

2022. év	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatabányai járás	Tatai járás
Budapest elérési ideje közúton a legrövidebb úton (perc)	88,35	71	117,41	92,83	99	72,2	86,31
Budapest elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc)	72,2	61	93,75	75,63	73,76	59,7	70,9
Budapest távolsága közúton a legrövidebb úton (km)	73,65	47,94	104,99	93,18	81,57	59,97	73,38
Budapest távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)	81,15	59,94	115,87	98,22	87,72	64,38	82,51
Legközelebbi gyorsforgalmi út csomópont elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc)	21,63	31,7	27,24	8,43	19,36	12,08	10,75
Legközelebbi gyorsforgalmi út csomópont távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)	20,91	29,91	28,38	8,17	17,92	11,28	9,51
Legközelebbi vasútállomás elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc)	6,96	6,91	7,96	5,27	6,16	7,69	6,68

2022. év	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatabányai járás	Tatai járás
Legközelebbi vasútállomás távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)	6,71	6,52	7,86	4,89	5,83	7,68	6,43
Saját járásszékhely elérési ideje közúton a legrövidebb úton (perc)	15,43	20,16	13,6	14,54	9,63	16,13	10,75
Saját járásszékhely elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc)	15,18	19,9	13,53	13,85	9,55	15,7	10,75
Saját járásszékhely távolsága közúton a legrövidebb úton (km)	13,96	18,38	12,75	13	8,47	14,05	9,51
Saját járásszékhely távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)	14,21	18,64	12,84	13,48	8,8	14,52	9,51
Saját régióközpont elérési ideje közúton a legrövidebb úton (perc)	70,21	86,18	57,21	72,43	54,07	60,61	71,25
Saját régióközpont elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc)	65,08	73,64	56,34	70,76	53,64	56,37	69,86
Saját régióközpont távolsága közúton a legrövidebb úton (km)	69,16	84,76	56,25	73,07	51,83	60,33	69,4
Saját régióközpont távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)	78,97	99,39	57,01	81,05	52,01	72,16	88,45
Saját vármegyeszékhely elérési ideje közúton a legrövidebb úton (perc)	35,33	42,91	49,23	31,97	22,85	16,13	23,19
Saját vármegyeszékhely elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc)	33,48	41,98	45,36	27,5	22,36	15,7	22,73

2022. év	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatabányai járás	Tatai járás
Saját vármegyeszékhely távolsága közúton a legrövidebb úton (km)	33,13	41,69	45,05	33,73	19,21	14,05	19,23
Saját vármegyeszékhely távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)	35,24	42,69	51,18	35,1	19,48	14,52	20,58

19. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei távolságok (km)

A vármegye útjain bekövetkezett balesetek alakulása az elmúlt 5 évben

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Személysérüléses közúti közlekedési balesetek száma összesen	530	533	372	410	431	472
ebből: halálos kimenetelű	27	24	16	14	11	17
súlyos sérüléssel járó	203	187	143	147	155	153
Az ittas állapotban előidézett személysérüléses közúti közlekedési balesetek száma [eset]	53	38	26	41	25	29
Balesetet szenvedett személyek száma összesen	726	768	507	572	621	619
Ebből: meghalt	32	26	18	18	12	19
súlyosan megsérült	228	225	162	166	180	171

20. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei közúti balesetek száma

A vármegye közművekkel való ellátottságára vonatkozó adatok kedvező képet mutatnak.

Komárom-Esztergom	2022
A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	96,1
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	90,2
Távfűtésbe bekapcsolt lakás (db)	38 033
Melegvízszolgáltatásba bekapcsolt lakás (db)	34 087

21. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye közműellátottsága

A vármegye kerékpárforgalmi főhálózati tervet nem készített, a rendezési tervének mellékletében megtalálható a már megépült és a tervezett vármegyei kerékpárutak hálózatát ismertető kép. A rendezési terv ezen ábrája még nem mutatja az elmúlt években megépített kerékpárutakat. A 2022-es adatokat tartalmazó térképet a mellékletek között csatoltuk.

Az elmúlt években számos településen valósult meg kerékpáros közlekedést biztosító útfejlesztés (kerékpárút, kerékpársáv, nyom). A vármegye legjelentősebb kerékpárútja az Által-

ér völgyi kerékpárút, mely Neszmélytől Oroszlányig az Által-ér mentén szeli át a vármegyét, turisztikai és hivatásforgalmú kerékpárútként is funkcionál. A szakrális emlékhelyeket feltáró Sacra Velo kerékpárút egy része érinti az Által-ér völgyi kerékpárutat, azon halad, de számos vármegyei szakrális emlékhely megközelítését segíti szabványos táblajelzésekkel.

2. Járásokról/járások településeiről általánosságban

Komárom-Esztergom vármegyében 6 járás található. A járásokhoz tartozó települések száma jelentős eltérést mutat: az Esztergomi járásban 24, a Kisbéri járásban 17, a Komáromi járásban 9, a Tatai és a Tatabányai Járásban 10-10, míg a legkisebb, Oroszlány járásban 6 település található.

Esztergomi járás

Komárom-Esztergom vármegye legnagyobb területű és legnépesebb járása, székhelye Esztergom. Területe 538 km², népessége 92 895 fő, népsűrűsége pedig 173 fő/km2. A járáshoz a következő települések tartoznak: Annavölgy, Bajna, Bajót, Csolnok, Dág, Dorog, Dömös, Epöl, Esztergom, Kesztölc, Lábatlan, Leányvár, Máriahalom, Mogyorósbánya, Nagysáp, Nyergesújfalu, Piliscsév, Pilismarót, Sárisáp, Süttő, Tát, Tokod, Tokodaltáró, Úny.

A járás központja Esztergom. Esztergom városa a térség gazdasági-közigazgatási, oktatási, kulturális, szolgáltatási központja, a környező települések több ponton is szorosan kapcsolódnak Esztergomhoz. A szoros kapcsolat eredménye, hogy bármilyen változás történik Esztergom gazdasági életében, az azonnali hatást eredményez a város környéki településeken is. A térség gazdaságát egyértelműen a feldolgozóipar határozza meg, azon belül kiemelkedő szerepe van a gépjárműgyártásnak (Suzuki), illetve az ahhoz kapcsolódó beszállítói körnek. A gépgyártás területén több multinacionális cég tevékenykedik, de mellettük más ágazatok, úgy, mint a vegyipar, az elektronikus alkatrészgyártás is jelen vannak. Esztergom páratlan idegenforgalmi adottságokkal rendelkező határváros. Fekvésénél fogva élénk határ-menti kapcsolatokkal rendelkezik. A járás M1-es autópályával való összeköttetése még nem biztosított. Azonban a tervezett R11 gyorsforgalmi út megoldást jelenthet a hosszú idő óta hiányzó Esztergom–M1-es autópálya közötti közúti kapcsolatot megteremtésére. A természet- és tájföldrajzi adottságoktól kezdve a kulturális és történelmi örökségen keresztül a sokoldalú kikapcsolódást lehetővé tévő regionális kínálatig és Budapest közelségéig minden tényező egy idegenforgalmi centrum szerepére predesztinálja a várost. A járás intézményi és infrastrukturális ellátottsága megfelelő.

Kisbéri Járás

A Kisbéri járás területe 510,55 km², népessége 20 221 fő, népsűrűsége pedig 40 fő/km² Székhelye Kisbér. A járáshoz a következő települések tartoznak: Ácsteszér, Aka, Ászár, Bakonybánk, Bakonysárkány, Bakonyszombathely, Bársonyos, Császár, Csatka, Csép, Ete, Kerékteleki, Kisbér, Réde, Súr, Tárkány, Vérteskethely. A járás a környező vármegyeszékhelyek között markánsan vidéki térben, négy vármegye határtérségében helyezkedik el. Egyrészt a nagyobb gazdasági központok –Tatabánya, Komárom, Győr, Székesfehérvár, és a kisebb, de közeli Mór – elszívó ereje erőteljesen érvényesül, másrészt viszont a járás a környékbeli

nagyvárosok egy jelentős munkaerő-piaci tartalékát is kínálja. A járásban kulcsfontosságú ágazat a mezőgazdaság, de az erdőgazdálkodás is számottevő. A járásban nagy hagyományai vannak a lótartásnak, lótenyésztésnek, az alágazat turisztikai szolgáltatásokkal való összekapcsolása kulcsfontosságú a jövőben. A járás meghatározó, de kihasználatlan potenciája a térség vízrendszere, tavakban való gazdagsága. Kisbér járásban több frekventált turisztikai desztinácó található, de a Bakonyaljai térség jelenleg turisztikailag vármegye önkormányzata több, kiemelt fejlesztési projektjében érintett. A 13-as főút révén a Szlovákia-Balaton között turistaforgalom fontos tranzithelye. A Kisbéri járás intézményi és infrastrukturális ellátottsága megfelelő.

Komáromi Járás

A Komáromi járás területe 379 km², népessége 39.032, népsűrűsége pedig 104 fő/km². Települései: Almásfüzitő, Bana, Bábolna, Csém, Kisigmánd, Komárom, Mocsa, Nagyigmánd, Ács. Területileg a Duna jobb partján, a Kisalföld és a Győr-tatai teraszvidék északi peremén helyezkedik el. Budapesttel való közúti és vasúti összeköttetése a fővárosból eredő sugaras közlekedési hálózatból adódóan, kiváló. A járás országos és regionális jelentősége is főként közlekedés-földrajzi helyzetének köszönhető. Határmenti fekvése és a Dunával való 30 km-es közvetlen kapcsolata jelenti ennek alapját. Területén halad át az M1-es autópálya, ami a járás településeinek kiváló megközelítési lehetőségét nyújtja. A járás központja - a közúti és vasúti határátkelőhely- Komárom, mely kikötőjének köszönhetően a belföldi és nemzetközi áruforgalom központja is. A járás Komárom-Esztergom vármegye egyik dinamikusan fejlődő térsége, ahol adottak a feltételek mind az ipar, mind a mezőgazdaság, a feldolgozóipar, az idegenforgalom és a (gyógy)-turizmus fejlesztéséhez. A térség a vármegye egyik kapujaként is aposztrofált, így kiemelt feladat a határmentiségéből eredő előnyök és lehetőségek eddigieknél fokozottabb kihasználása. A járás intézményi-és infrastrukturális ellátottsága megfelelő.

Oroszlányi Járás

Az Oroszlányi járás 199,39 km2 területen fekszik, népessége 25 415 fő, népsűrűsége 130 fő/km². Területéhez a járásszékhely Oroszlány mellett további 5 település (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd, Szákszend) tartozik. A járás az utóbbi időben nagy változásokon, látványos gazdasági fejlődésen, szerkezetváltáson ment keresztül, amely révén a korábban meghatározó szénbányászatra alapozott nehézipar folyamatosan vesztette el vezető szerepét és adta át helyét a modern, sok esetben csúcstechnológiát alkalmazó ágazatoknak (autóipar, vegyipar). Napjainkban a térség megtartva hagyományos ipari funkcióit, turisztikai vonatkozásban (Majk) is egyre erősödik. A járáson belül, a gazdasági szerkezet tekintetében jelentős különbségek mutatkoznak: Oroszlány város, elsősorban ipari parkja révén, a vármegye egyik dinamikusan fejlődő ipari központjává vált exportorientált multinacionális vállalatokkal, míg a környező települések „megőrizték" hagyományos gazdasági szerkezetüket. A járás homogén szerkezetű ipara a foglalkoztatottsági szint fenntarthatóságát igen sebezhetővé teszi. Az iparágban bekövetkező esetleges változásokhoz kapcsolódó elbocsátások a foglalkoztatott lakosságnál problémákat generálhatnak.

Tatai Járás

A járás területe 307 km², népessége 38 455 fő, népsűrűsége pedig 126 fő/km2. A tatai járást északról a Duna, mint természetes országhatár Szlovákia felé, nyugatról a komáromi, keletről az esztergomi, délről az oroszlányi és a tatabányai járás határolja. A Tatai járás települései Tatától, a kistérség központjától 5-15 kilométeres távolság0ban helyezkednek el. A járáshoz a székhely település, Tata város mellett Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos, Vértestolna települések tartoznak. A járás és központja, Tata kimagasló természeti értékekkel rendelkezik (Öreg-tó, Cseke-tó, Fényes-fürdő környezete, Agostyáni arborétum stb.), melyeket elsősorban az idegenforgalom terén, az aktív és ökoturizmus, illetve a rekreáció terén tud hasznosítani. Egyedi természeti értéket jelentenek Tatának a bányászat miatt elapadt karsztforrások is, melyek a tevékenység befejeződésével, a karsztvízszint emelkedésével újra aktiválódnak. A visszatérő források potenciális hasznosításuk mellett feladatot is jelentenek a városnak. A beáramló külföldi tőke, a multinacionális vállalatok betelepülése jelentős munkaerő-piaci lehetőséget biztosított a járásban. A fejlesztések eredményeképpen főként a közepes vállalkozások, multinacionális vállalatok beszállítói telepedtek le a tatai ipari parkban és vonzáskörzetében. A szolgáltatások választéka és színvonala folyamatosan fejlődik. A folyamatosan növekvő munkaerőhiány miatt fokozott az igény a vendégmunkások itt tartózkodását biztosító munkásszállók létesítésére.

Tatabányai Járás

Területe 332 km2. Lakónépessége 89.778 fő. Népsűrűsége pedig 256 fő/km2. A járáshoz tartozó települések: Gyermely, Héreg, Környe, Szárliget, Szomor, Tarján, Tatabánya, Várgesztes, Vértessomló, Vértesszőlős. Tatabánya, mint a járás központja a kistérséget kettészelő M1-es (Bécs és Budapest közötti - E60, E75) autópálya mellett fekszik, az 1-es számú országos főút pedig átszeli a várost. Északkeleten a Gerecse hegység, délnyugaton a Vértes hegység nyúlványai, valamint Tata irányában a Tatai medence határolják. A vértesi nyúlványokon találhatóak Vértessomló és Várgesztes települések. Héreg és Tarján községek a Gerecse lábainál, Szomor és Gyermely községek a Zsámbéki medence és a Gerecse hegység közötti területen fekszenek. A hegységek közötti Kisalföld felé nyúló medence területén fekszik Környe és Vértesszőlős. Szárliget az 1. sz. főút mellett, a Gerecse hegység lábánál található. A rendszerváltást követően Tatabánya az addig a szénbányászatra épült gazdasága teljes szerkezetváltáson ment keresztül. 1997-ben Tatabányán létesült az ország második legnagyobb területű (433 ha) ipari parkja. Az 1990-es évek második felében egyre több külföldi nagyberuházó ismerte fel a tatabányai beruházásokban levő kedvező gazdasági lehetőségeket, ami elősegítette, hogy a vármegyeszékhely és térsége fokozatosan egy nemzetközileg is elismert, nagy fejlődési potenciállal rendelkező gazdasági központtá váljon. A járás keleti felében az ipari tevékenységgel szemben a mezőgazdaság a domináns, Gyermelyen működik a vármegye legnagyobb élelmiszeripari vállalkozása is. A folyamatosan növekvő munkaerőhiány miatt fokozott az igény a vendégmunkások itt tartózkodását biztosító munkásszállók létesítésére.

III. ELÉRHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK A VÁRMEGYÉBEN

1. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

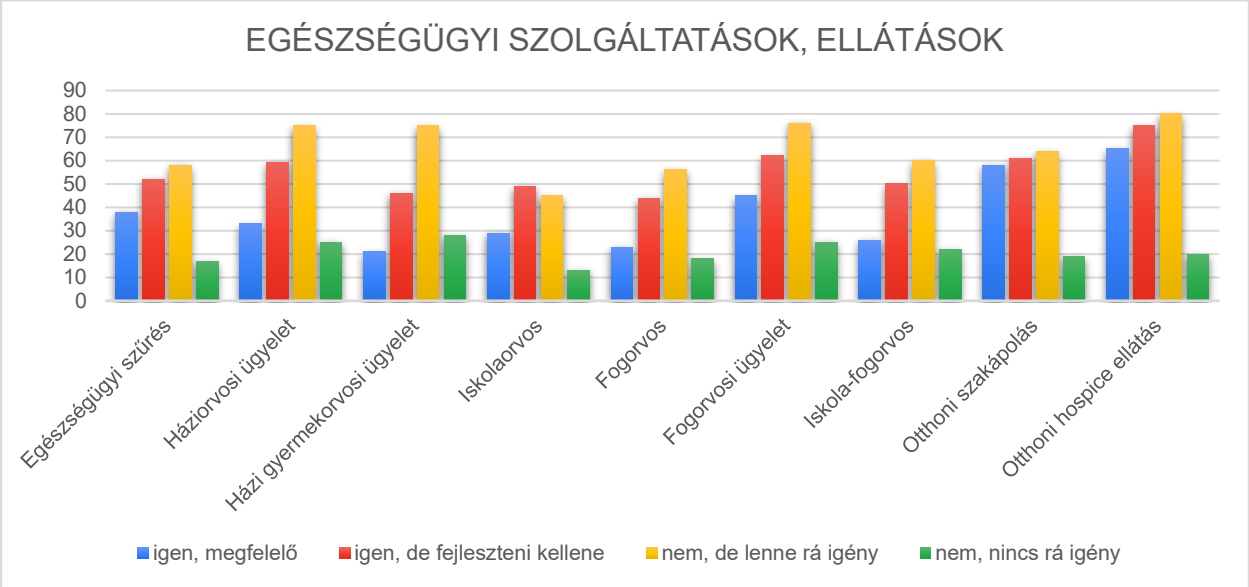

10. ábra: Egészségügyi alap- és szakellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

1.1. Alapellátás

1.1.1. Megelőző ellátások - szűrővizsgálatok

A szűrővizsgálatok elérhetőségét a Helyi Esélyegyenlőségi Tervek, Programok, valamint a beküldött önkormányzati adatszolgáltatás alapján vizsgáltuk. A beérkezett adatok járásonként az alábbiak:

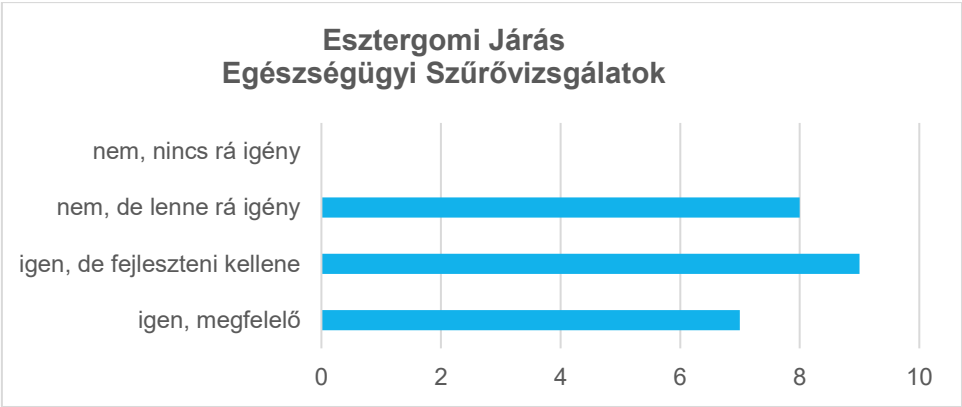

11. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok az Esztergomi járásban (település / db), 2024

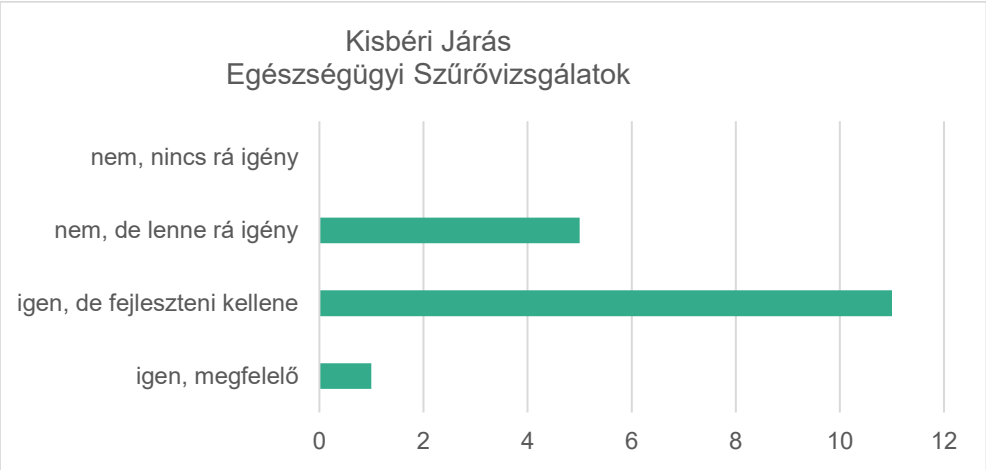

12. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Kisbéri járásban (település / db), 2024

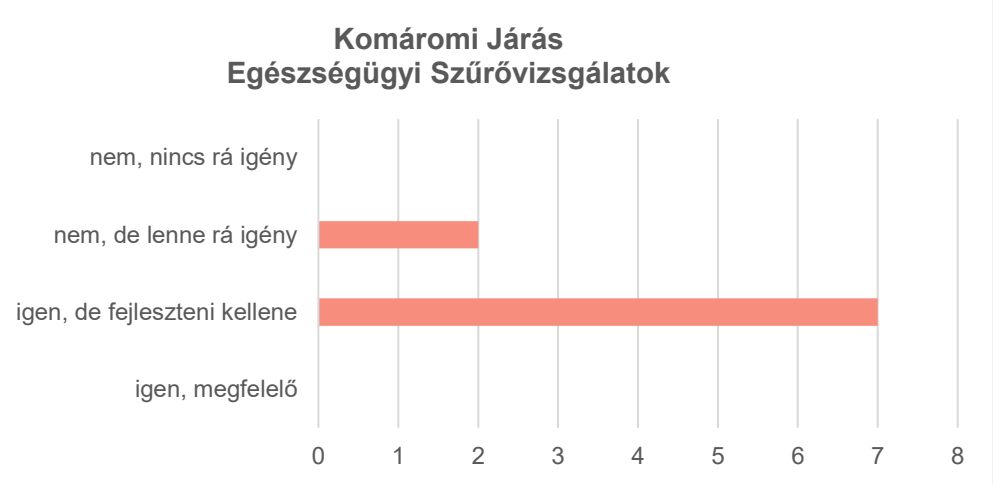

13. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Komáromi járásban (település / db), 2024

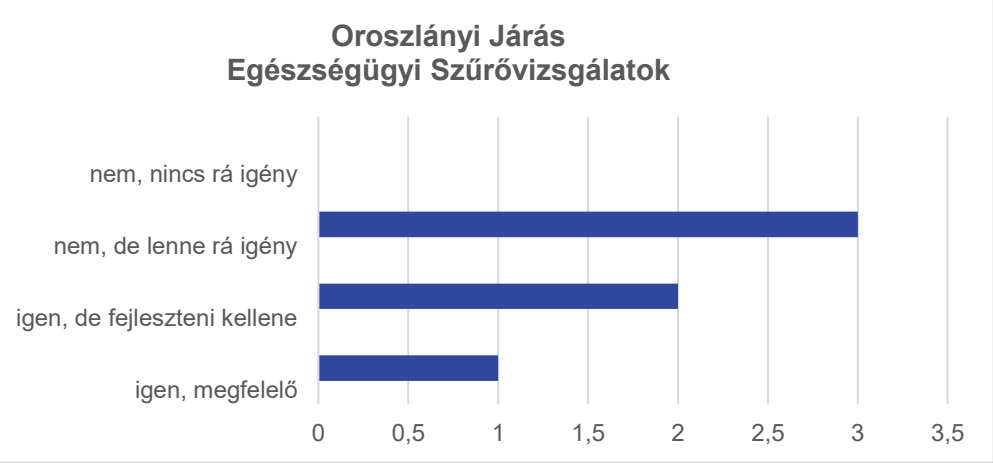

14. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok az Oroszlányi járásban (település / db), 2024

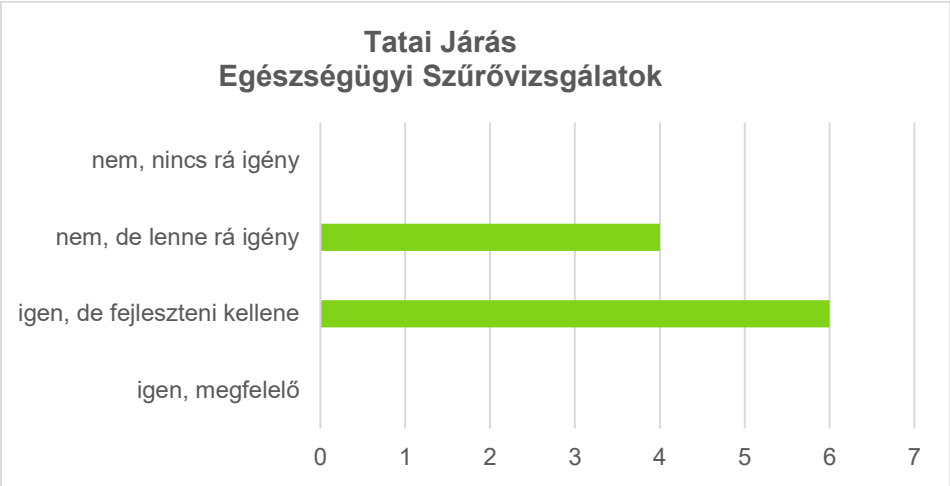

15. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Tatai járásban (település / db), 2024

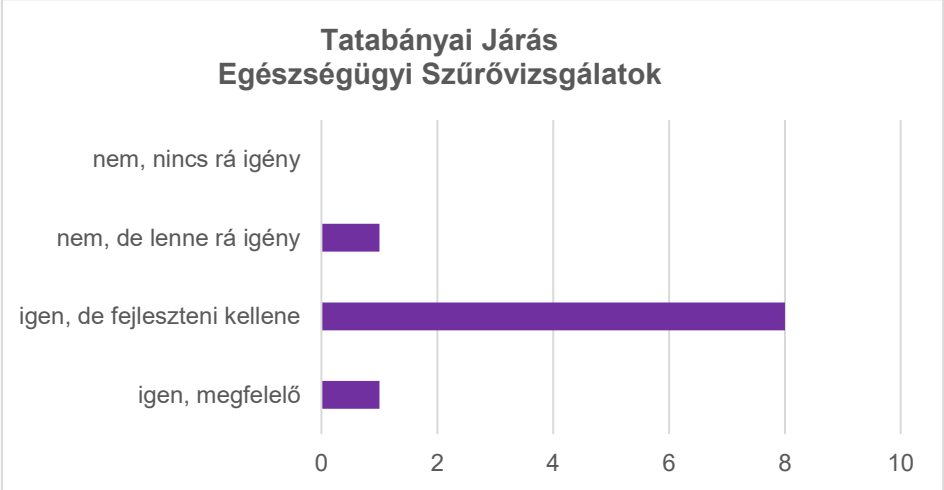

16. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Tatabányai járásban (település / db), 2024

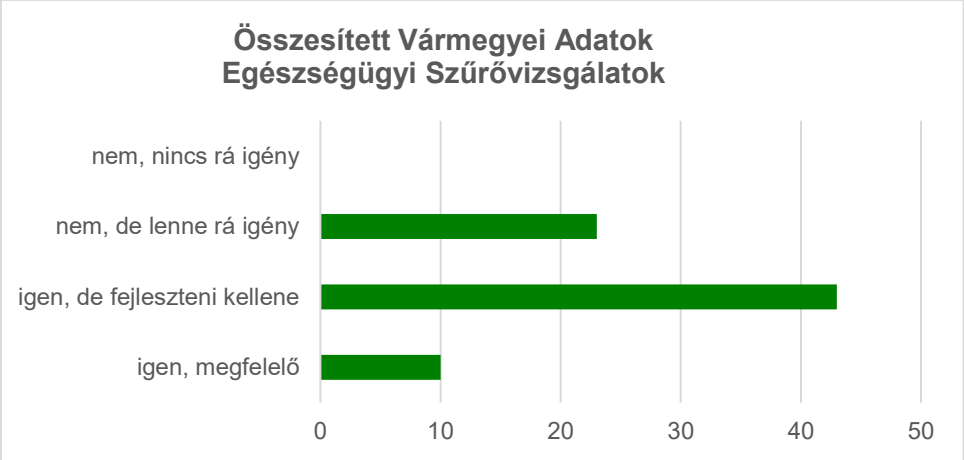

17. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok Komárom-Esztergom vármegyében (db), 2024

A vármegye 76 településéből 53 településen helyben elérhetők a megelőző vizsgálatok közül a szűrővizsgálatok, míg 23 településen jelenleg nem. A települések közül egyik sem adott olyan választ, mely szerint nincs szükség a lakosság körében a helyben elérhető szűrővizsgálatokra, és mindösszesen 10 önkormányzat minősítette megfelelőnek az elérhető szűrővizsgálatot.

Az Esztergomi járás 24 településéből 17 településen a szolgáltatás elérhető, de fejleszteni kellene, vagy nem érhető el, de szükség lenne rá. A járás 7 önkormányzata szerint nem felel meg teljes körűen a lakossági igényeknek az elérhető szolgáltatás.

A Tatabányai járás 10 településéből 1 településen megfelelő az elérhető szolgáltatás, 9 településen azonban elérhető, de fejleszteni kellene, vagy nem elérhető, de szükség lenne rá.

A Komáromi járás 9 településéből 9 esetében az elérhető szolgáltatást fejleszteni kellene, vagy nem elérhető, de szükség lenne rá.

A Tatai járás 10 településéből 10 esetében az elérhető szolgáltatást fejleszteni kellene, vagy nem elérhető, de szükség lenne rá.

A vármegye második legnagyobb településszámú járásában, a Kisbéri járásban a 17 településből mindössze 1 esetében megfelelő a szűrővizsgálatok elérhetősége, míg 16 esetében az elérhető szolgáltatást fejleszteni kellene, vagy nem elérhető, de szükség lenne rá.

A szűrővizsgálatok elérhetőségéről, megfelelőségéről a lakosságot is megkérdeztük. A válaszlehetőségeket a „teljes mértékben” – „inkább igen” – „is-is” - „inkább nem” – „egyáltalán nem” kategóriákban adtuk meg.

Az összesített adatok alapján a szűrővizsgálatokra adott válaszok az egyes járásokban a következők:

- **Esztergomi járás**: Itt volt a legtöbb válasz a "teljes mértékben" elégedettségi kategóriában (195 fő), de ugyanakkor a "egyáltalán nem" válaszok száma is magas (197 fő). Az "inkább igen" válaszok aránya is kiemelkedő (446 fő).
- **Kisbéri járás**: Itt az "inkább nem" válaszok dominálnak (175 fő), és kevés válaszadó jelezte, hogy teljesen elégedett lenne (22 fő).
- **Komáromi járás**: A "egyáltalán nem" (149 fő) és az "inkább nem" (169 fő) válaszok itt is magasak, de az "inkább igen" válaszok aránya alacsonyabb (113 fő).
- **Oroszlányi járás**: Az elégedetlenség itt is jelentős, mivel a "egyáltalán nem" (90 fő) és "inkább nem" (122 fő) válaszok kiemelkednek.
- **Tatabányai járás**: Itt volt a legtöbb "egyáltalán nem" válasz (220 fő), és az "inkább nem" válaszok aránya is magas (344 fő), bár a "teljes mértékben" elégedettség is jelen van (169 fő).
- **Tatai járás**: Itt viszonylag sokan válaszoltak "inkább nem"-el (205 fő), míg a "teljes mértékben" elégedettek száma 59 fő.

Az elégedetlen válaszadók száma a következőképpen alakul az egyes járásokban, a "egyáltalán nem" és "inkább nem" kategóriák alapján:

- **Esztergomi járás**: 591 fő elégedetlen
- **Kisbéri járás**: 271 fő elégedetlen
- **Komáromi járás**: 318 fő elégedetlen
- **Oroszlányi járás**: 212 fő elégedetlen
- **Tatabányai járás**: 564 fő elégedetlen
- **Tatai járás**: 315 fő elégedetlen

Az adatok alapján az **Esztergomi** és **Tatabányai járásokban** a legmagasabb az elégedetlenség.
Az **Oroszlányi járásban** a legalacsonyabb az elégedetlenség, ahol összesen **212** fő válaszolta azt, hogy "egyáltalán nem" vagy "inkább nem" elégedett a szűrővizsgálatokkal. Ez a legalacsonyabb elégedetlenségi arány az összes járás közül.

1.1.2. Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátások

A KSH területi statisztikai kimutatása alapján vármegyei bontásban az alábbi mutatók esetén állnak rendelkezésre adatok.

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022
Háziorvos (fő)	140	142	135	134	132
Házi gyermekorvos (fő)	44	45	43	43	42
Háziorvos és házi gyermekorvos együtt (fő)	184	187	178	177	174
Egy háziorvosra és házi gyermekorvosra jutó lakos (fő)	1 626	1 610	1 684	1 686	1 734

22. táblázat: Házi felnőtt orvosi, házi gyermekorvosi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében

Megfigyelhető, hogy 2018-2022 között a háziorvosok, a házi gyermekorvosok száma évről-évre csökken (kivéve 2019), miközben az egy háziorvosra, házi gyermekorvosra jutó lakosok száma nő.

A Nemzeti Egészségügyi Alapkezelő (NEAK) járási szintű publikált adatai az alábbiak:

18. ábra: Háziorvosi ellátások az Esztergomi járásban (település / db), 2024

19. ábra: Háziorvosi ellátások a Kisbéri járásban (település / db), 2024

20. ábra: Háziorvosi ellátások a Komáromi járásban (település / db), 2024

21. ábra: Háziorvosi ellátások az Oroszlányi járásban (település / db), 2024

22. ábra: Háziorvosi ellátások a Tatai járásban (település / db),2024

23. ábra: Háziorvosi ellátások a Tatabányai járásban (település / db), 2024

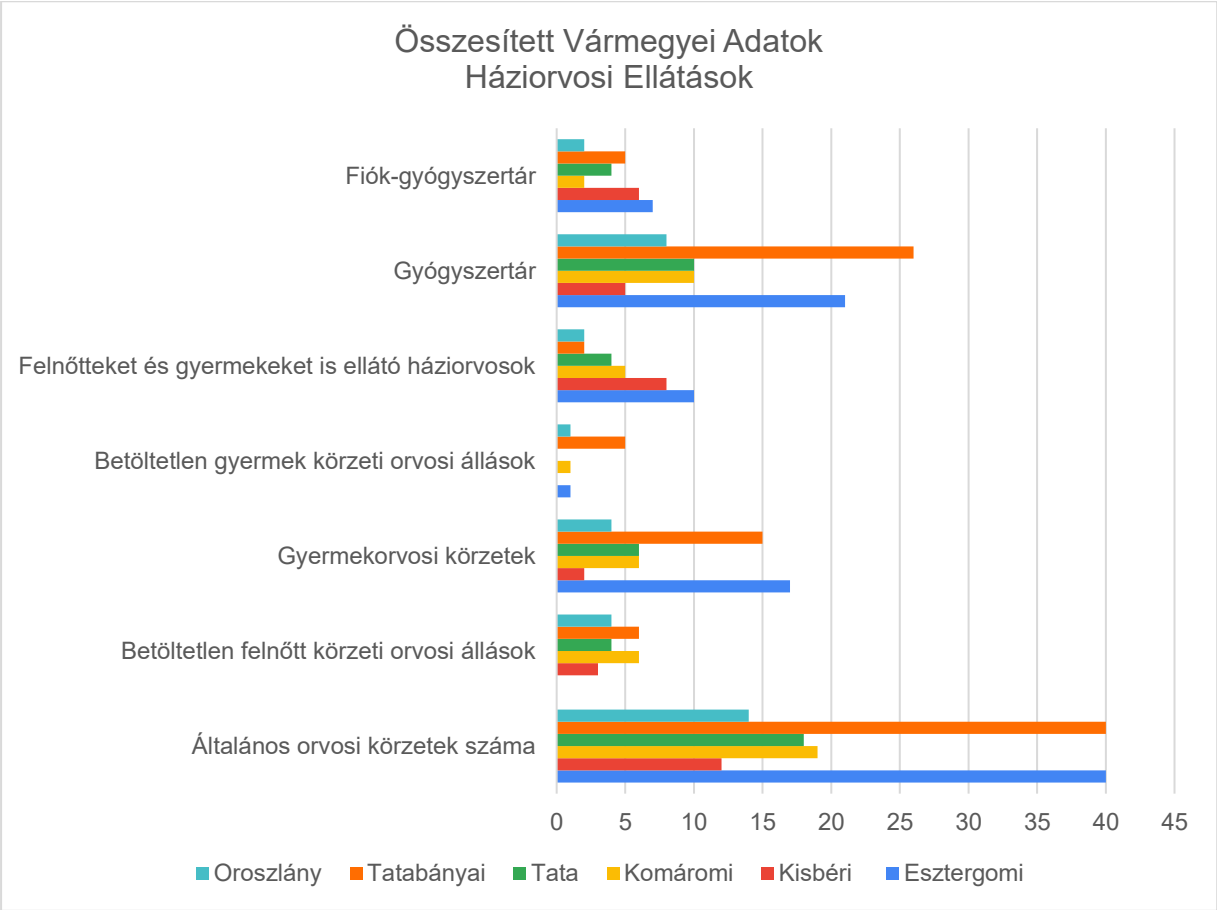

24. ábra: Háziorvosi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024

A háziorvosi ügyelet ellátására vonatkozó önkormányzati adatszolgáltatás járásonként az alábbiakban összesíthető:

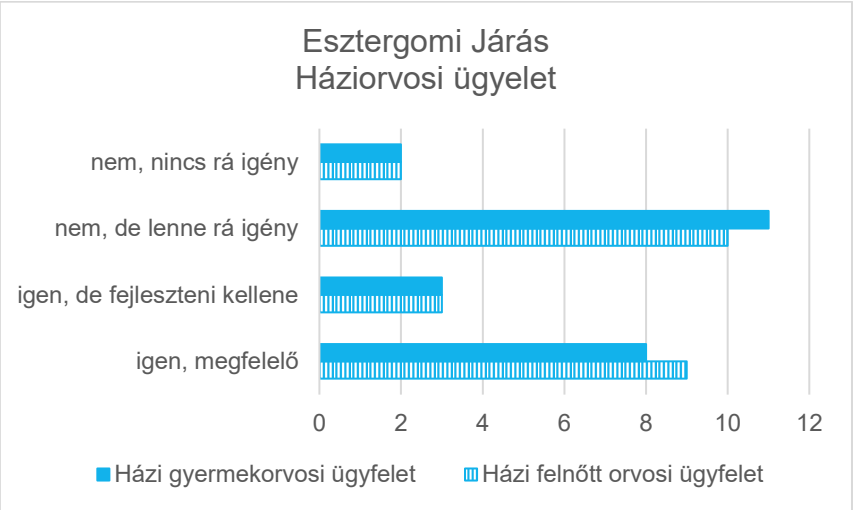

25. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás az Esztergomi járásban (település / db), 2024

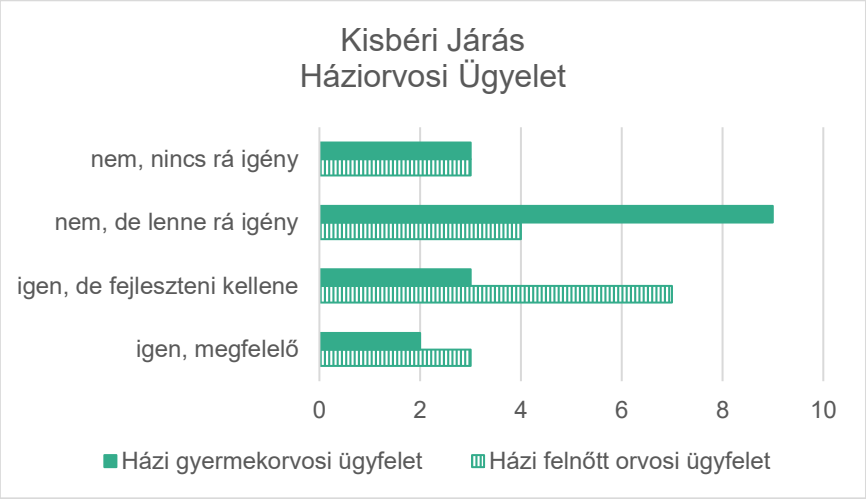

26. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Kisbéri járásban (település / db), 2024

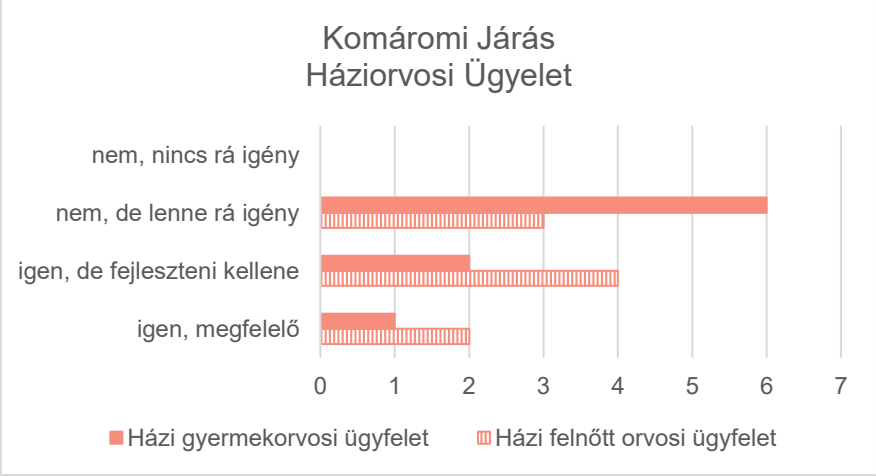

27. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Komáromi járásban (település / db), 2024

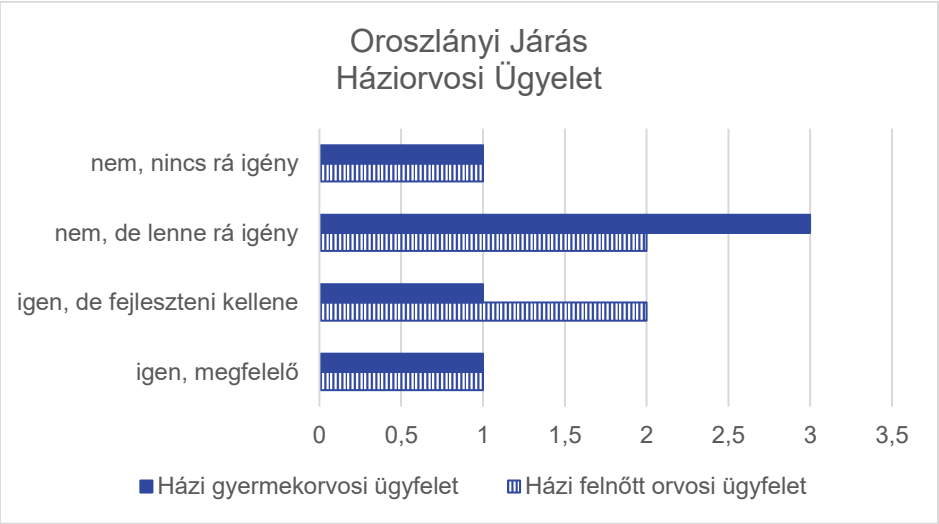

28. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás az Oroszlányi járásban (település / db), 2024

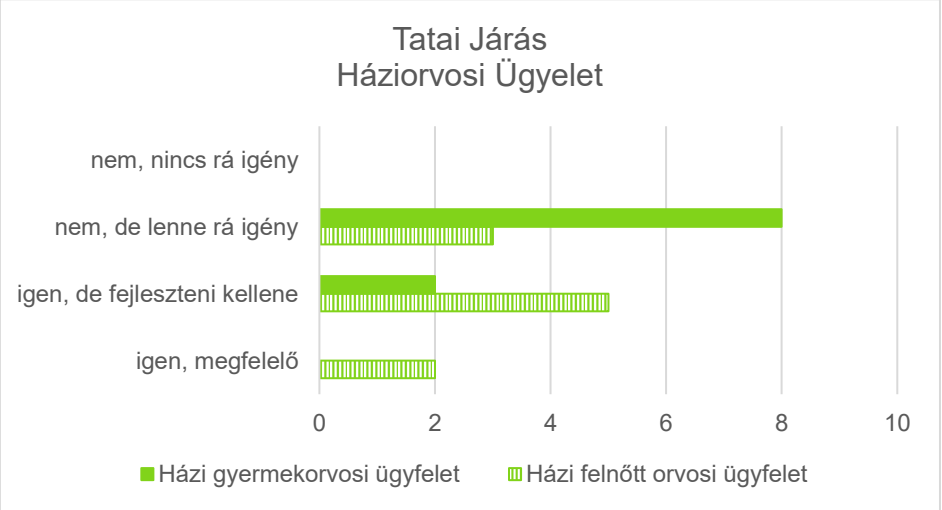

29. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Tatai járásban (település / db), 2024

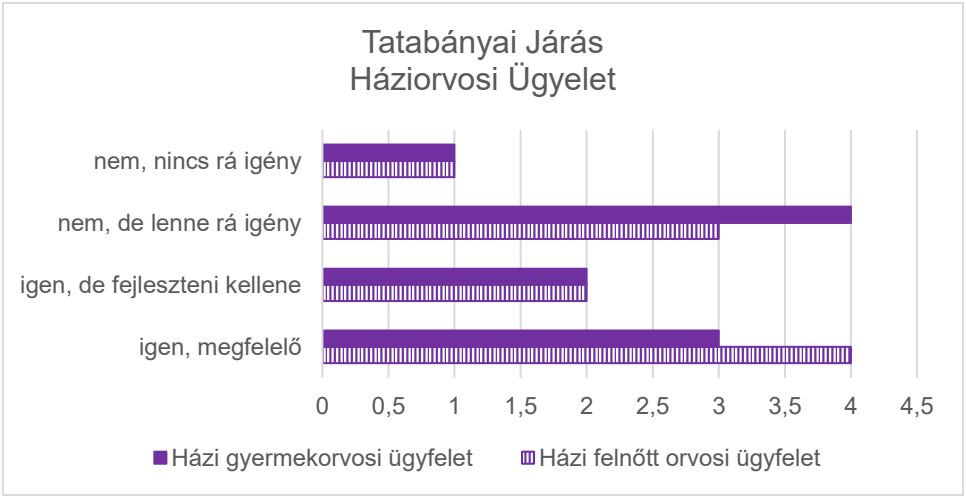

30. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Tatabányai járásban (település / db), 2024

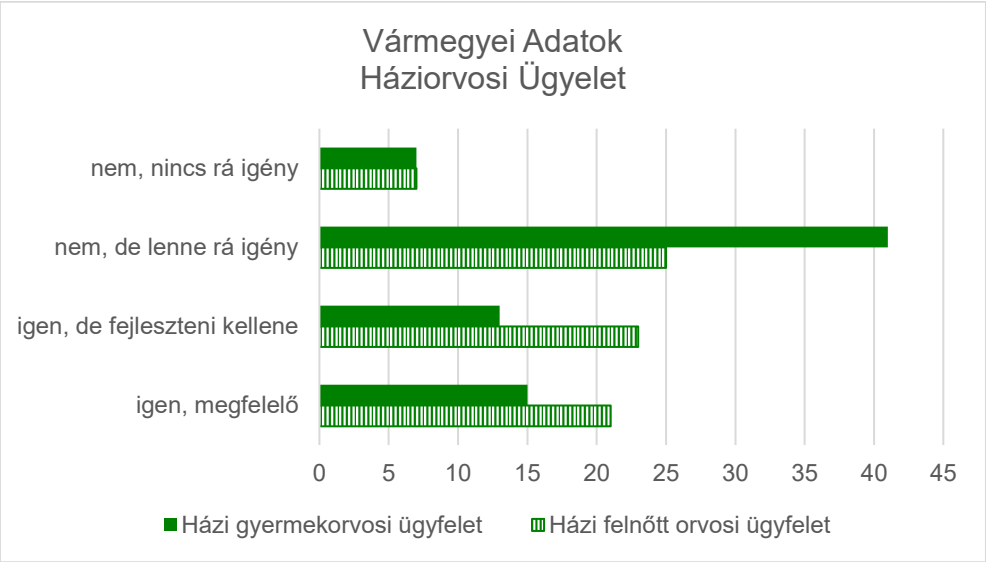

31. *ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024*

1.1.3. Fogorvosi alapellátások, fogorvosi ügyeleti ellátások

A fogorvosi alapellátás és a fogorvosi ügyelet településenkénti elérhetőségéről és megfelelőségéről járásonként összesítettük az önkormányzati adatszolgáltatás során kapott válaszokat.

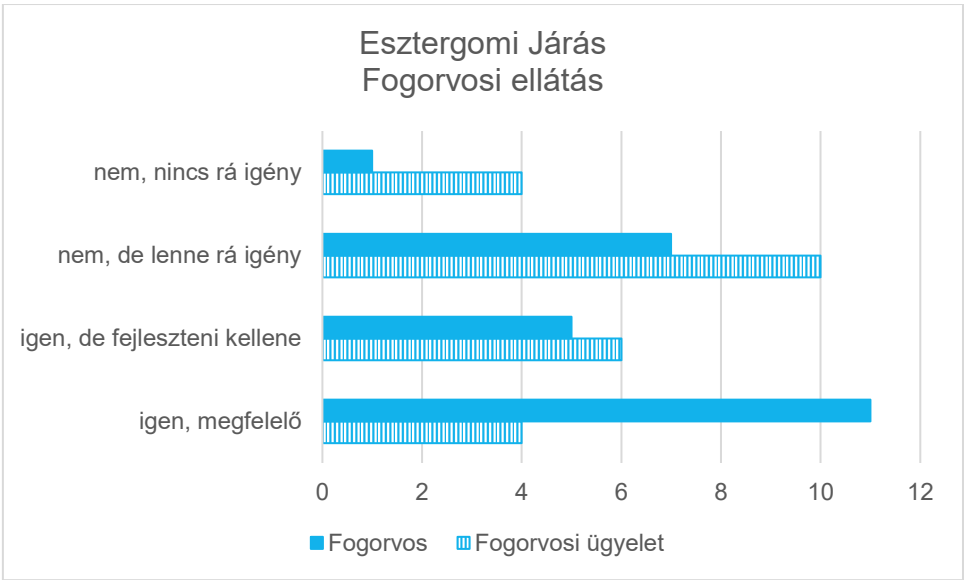

32. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások az Esztergom járásban (település / db), 2024

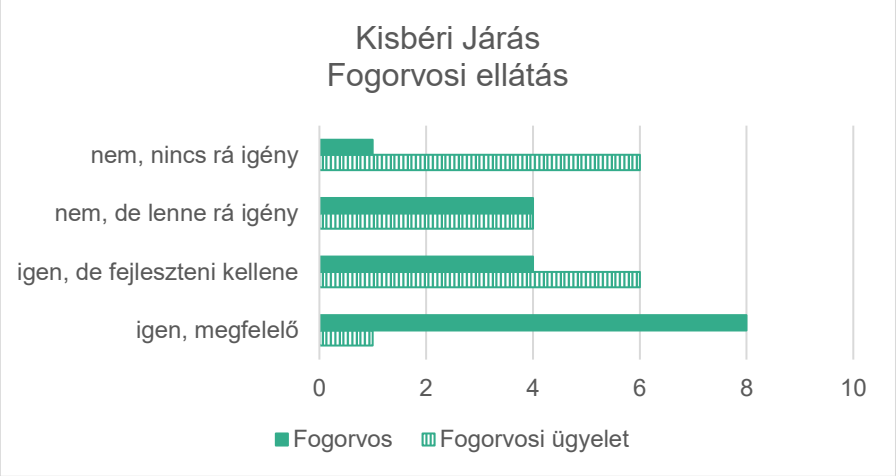

33. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Kisbéri járásban (település / db), 2024

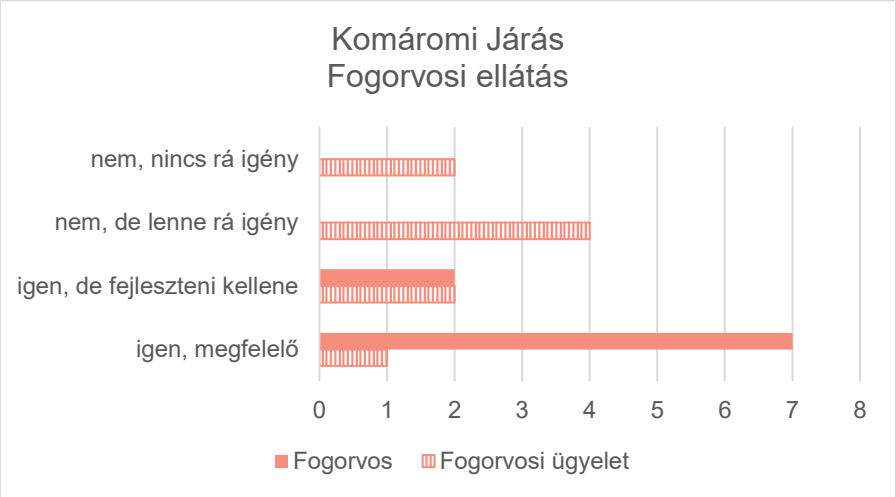

34. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Komáromi járásban (település / db), 2024

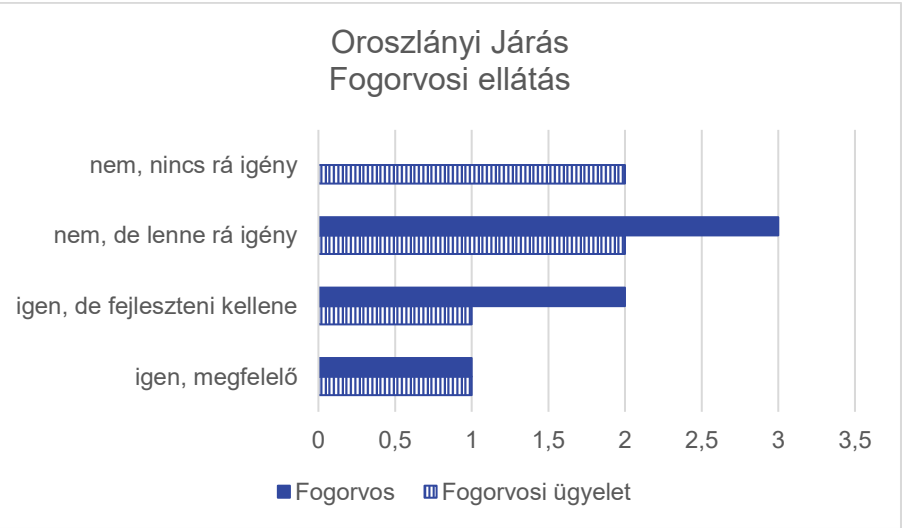

35. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások az Oroszlányi járásban (település / db), 2024

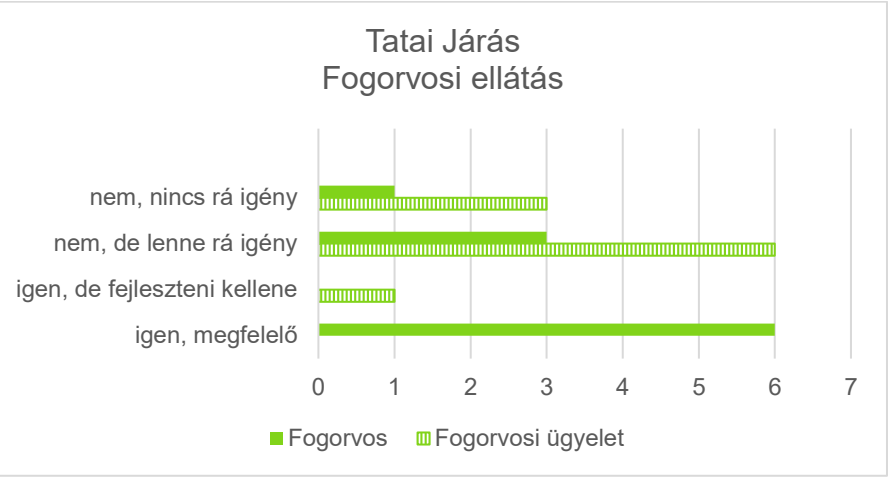

36. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Tatai járásban (település / db), 2024

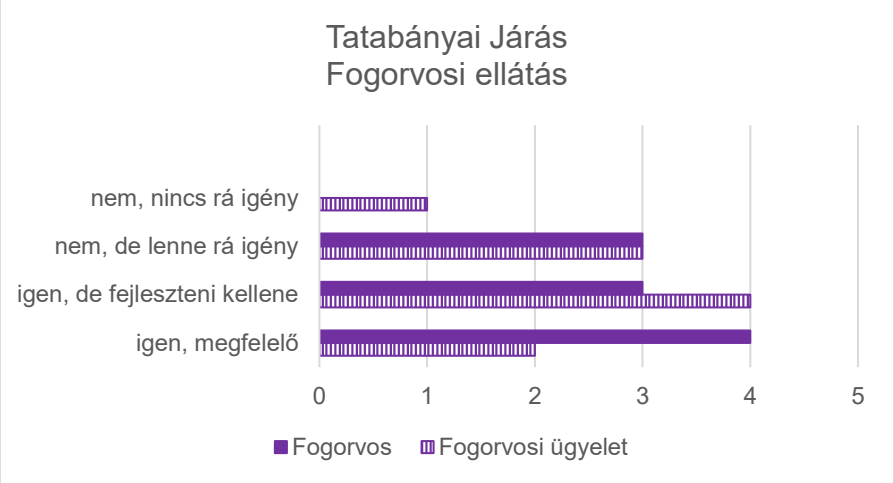

37. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Tatabányai járásban (település / db), 2024

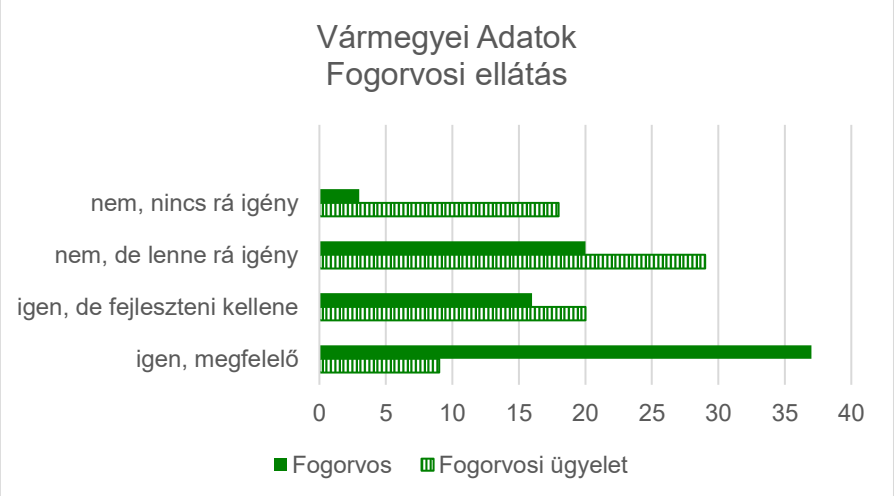

38. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024

1.1.4. A védőnői és az iskola-egészségügyi ellátások

Védőnők a vármegyében

Komárom-Esztergom vármegyében a jogszabályi változást követően a tatabányai székhelyű Szent Borbála Kórház biztosítja a védőnői ellátást, koordinálja a védőnők munkáját. A védőnői szolgáltatás a vármegye legtöbb településén helyben elérhető, járásonként eltérő azon települések száma, ahol nincs helyi védőnő.

A védőnői szolgáltatások elérhetőségét, jellemzőit grafikonokon ábrázoltuk, a rendelkezésre álló részletes települési szintű adatok a SZÚT mellékletei között találhatók.

39. ábra: Védőnői szolgáltatások Komárom-Esztergom vármegyében

Iskola-egészségügyi ellátás

Járási szintű iskola-egészségügyi ellátás jellemzőiről a települési önkormányzatok adatszolgáltatásai alapján rendelkezünk információkkal.

A települési önkormányzatoktól a szolgáltatás elérhetőségéről és megfelelőségéről kértünk adatot.

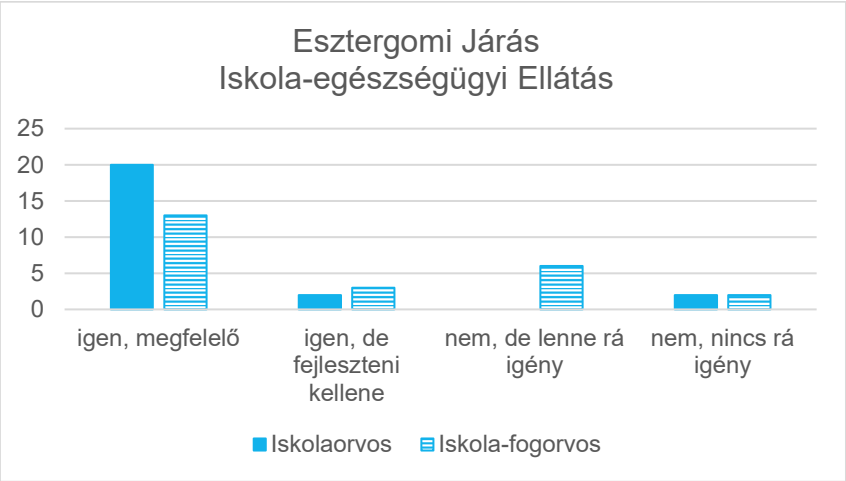

40. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás az Esztergomi járásban (település / db), 2024

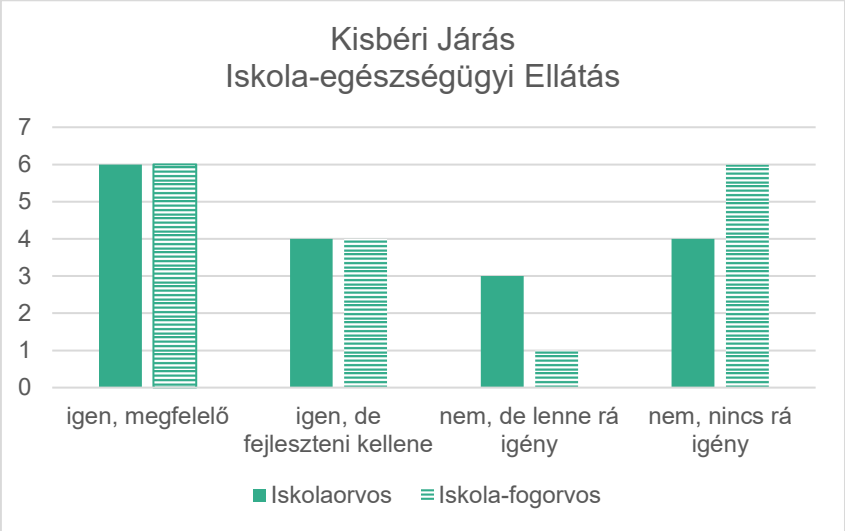

41. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Kisbéri járásban (település / db) 2024

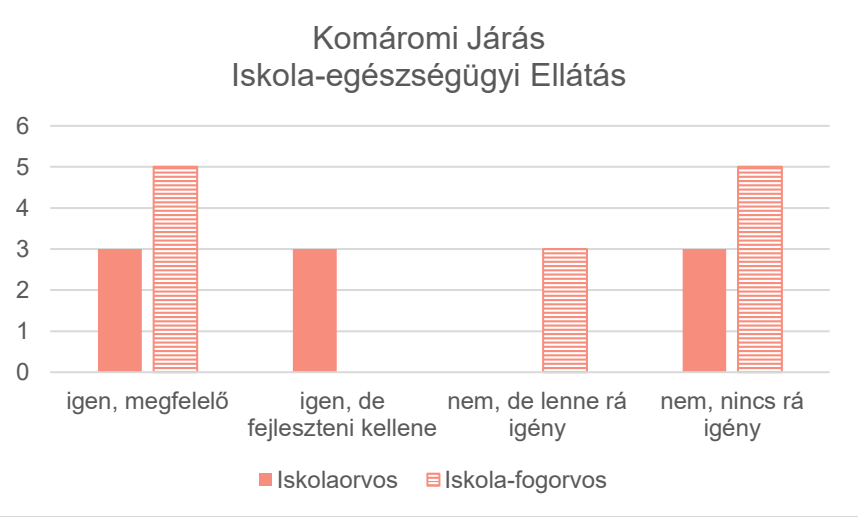

42. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Komáromi járásban (település / db), 2024

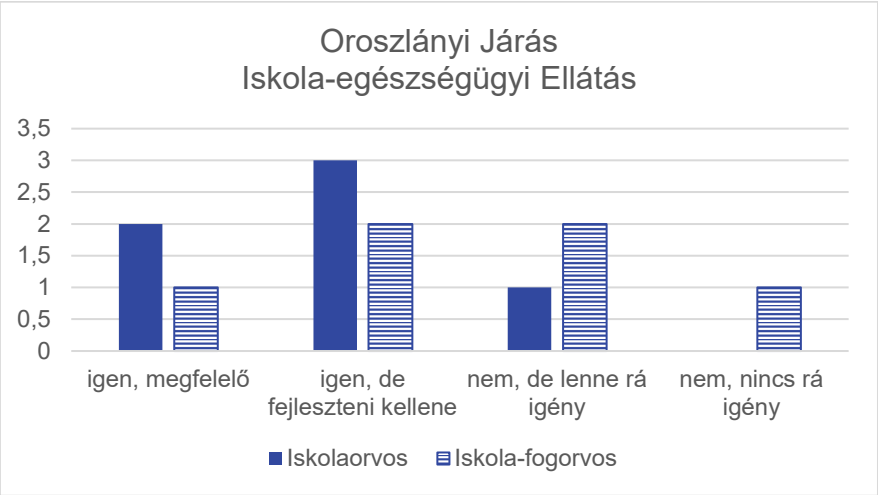

43. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás az Oroszlányi járásban (település / db)024

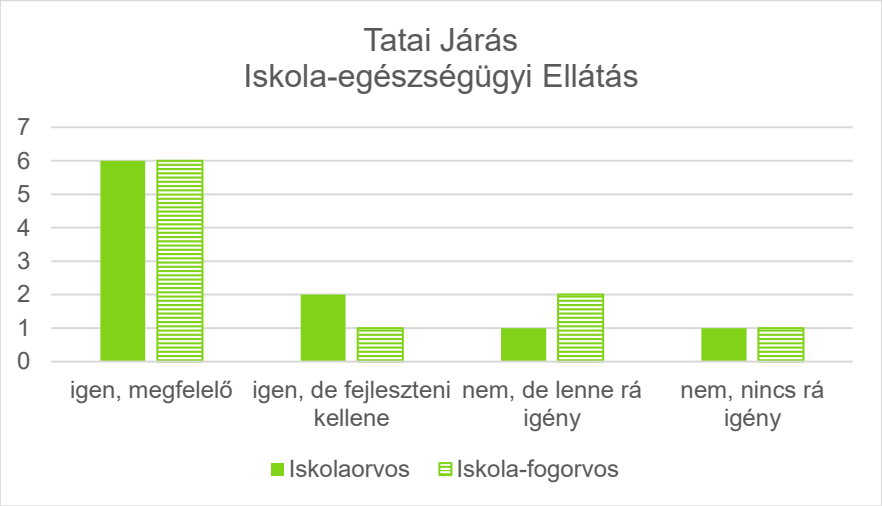

44. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Tatai járásban (település / db) 2024

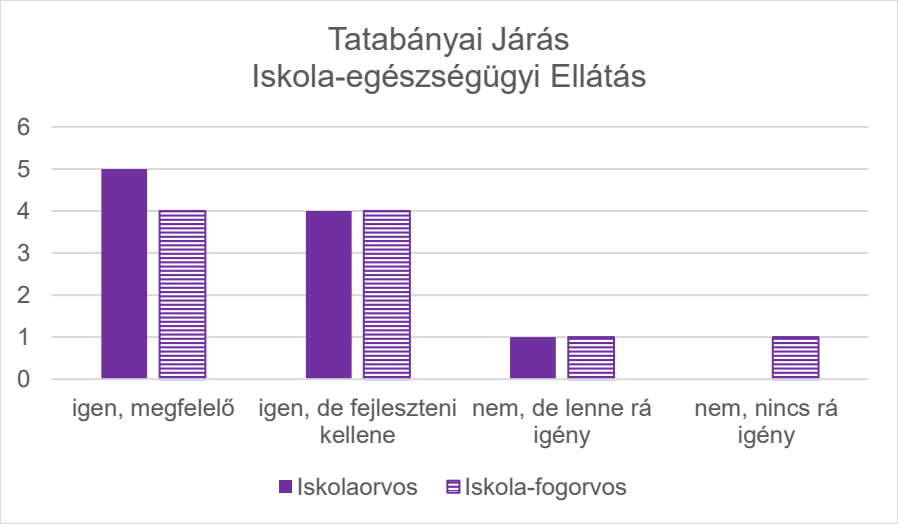

45. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Tatabányai járásban (település / db), 2024

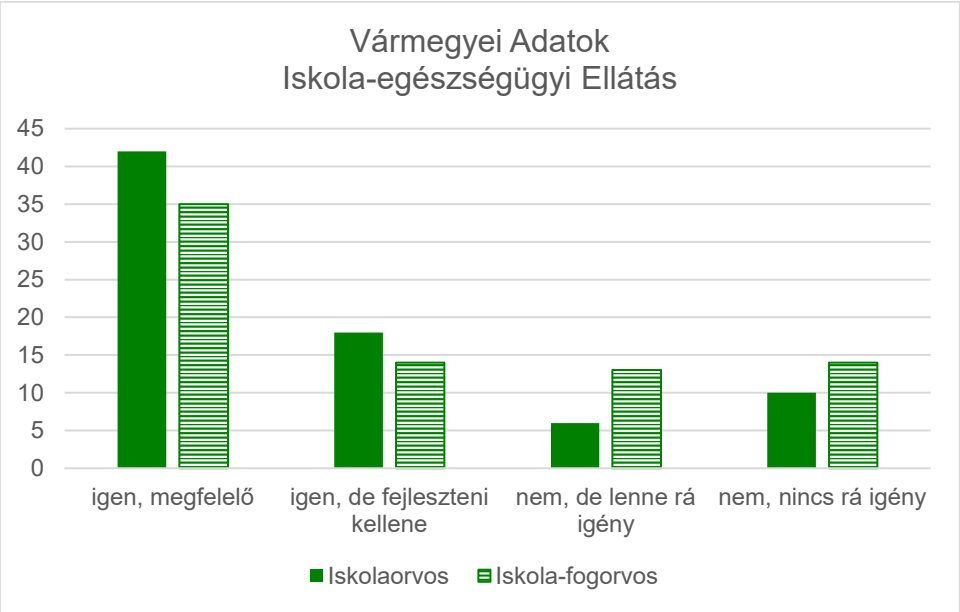

46. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024

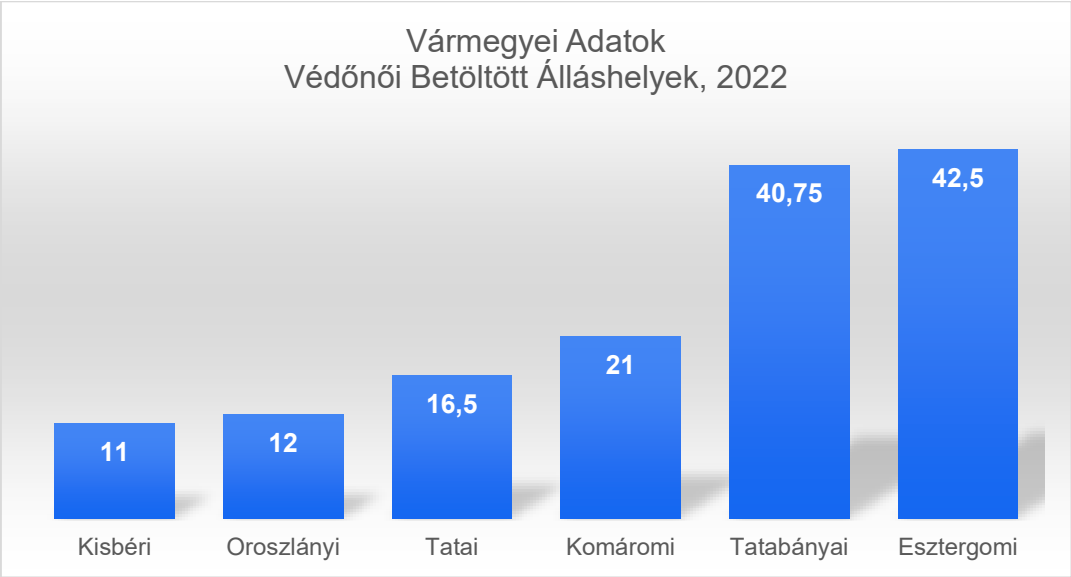

47. ábra: A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma járásonként

Védőnői ellátás

A vármegyében a védőnői ellátás általában biztosított, de bizonyos településeken, mint például Annavölgy, nincs betöltött védőnői álláshely, ami komoly problémát jelenthet a helyi lakosság számára. A védőnői látogatásokra vonatkozó adatokat sajnos nem tudtuk megerősíteni, mert ezek hiányosan publikáltak.

Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskolaorvosi ellátás több településen megfelelő, de az iskola-fogorvosi ellátás nem mindenhol kielégítő. Több helyen szükség lenne további fejlesztésekre, hogy minden gyermek megfelelő ellátásban részesülhessen.

Hátrányos helyzetű célcsoportok hozzáférhetősége

Az adatok alapján egyértelműen látszik, hogy a kisebb, vagy távolabbi települések hátrányos helyzetben vannak, hiszen ahol nincs helyben védőnői ellátás, nehezebb a helyi lakosság egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése.

Az elemzés rávilágít arra, hogy bár a vármegyében több helyen megfelelően működnek az egészségügyi szolgáltatások, vannak olyan települések, ahol jelentős fejlesztésekre lenne szükség a megfelelő ellátás biztosításához.

1.1.5. Az otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások

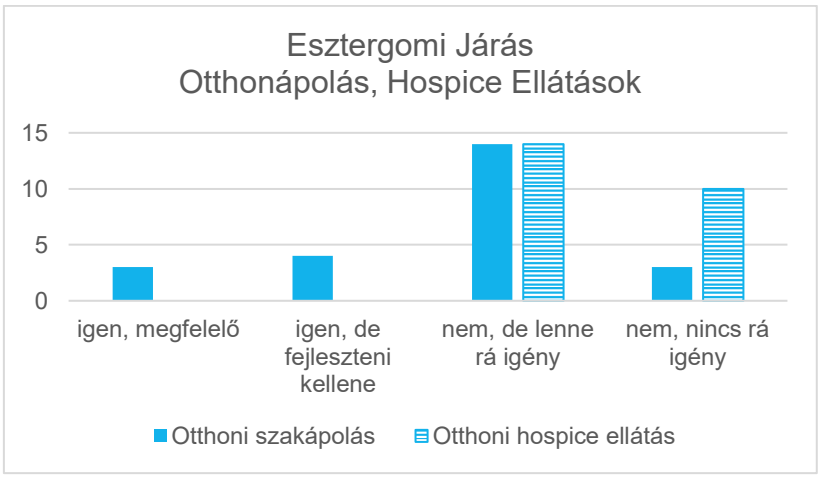

48. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások az Esztergomi járásban (település / db), 2024

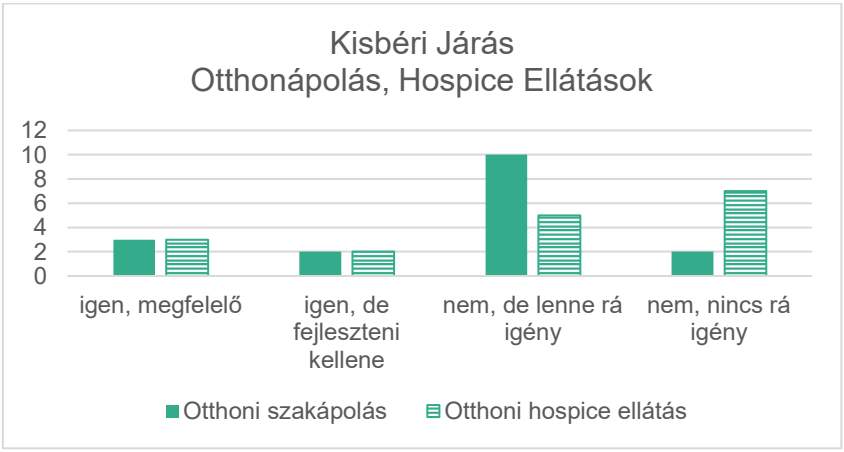

49. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Kisbéri járásban (település / db), 2024

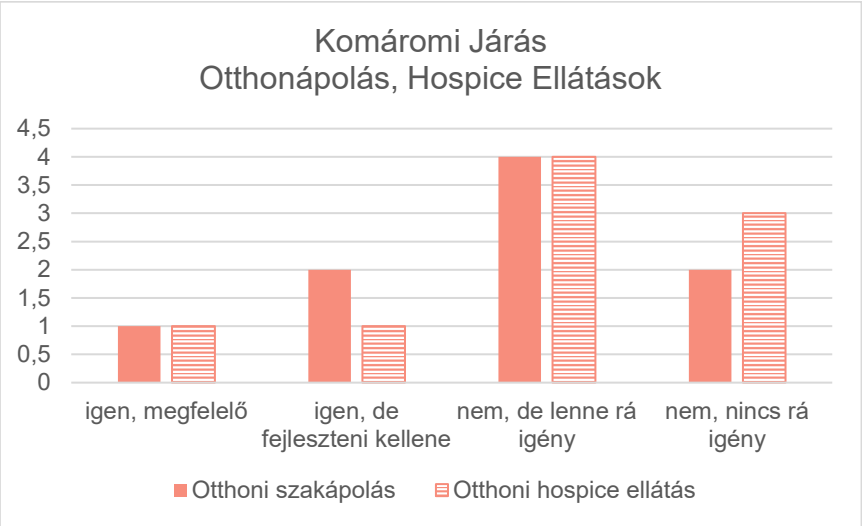

50. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Komáromi járásban (település / db), 2024

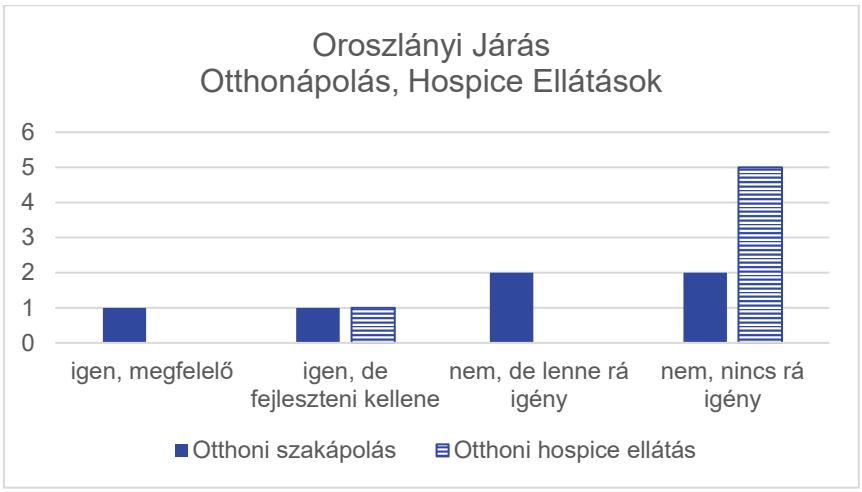

51. ábra. Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások az Oroszlányi járásban (település / db), 2024

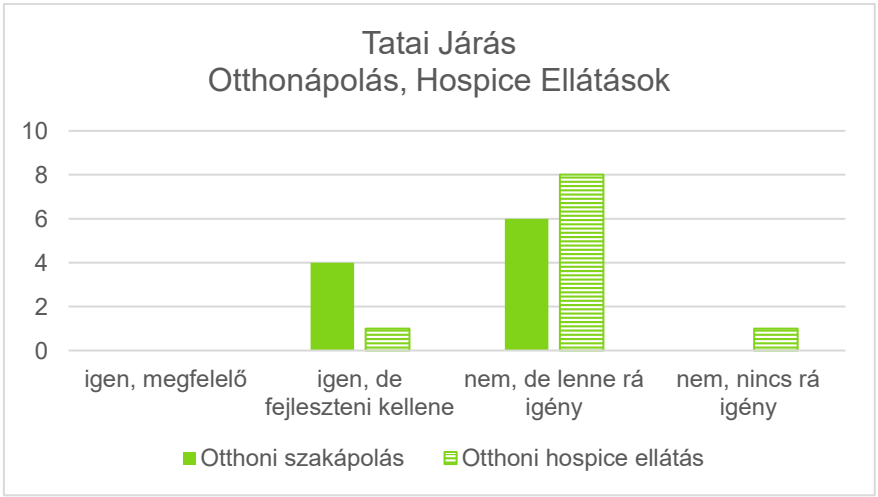

52. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Tatai járásban (település / db), 2024

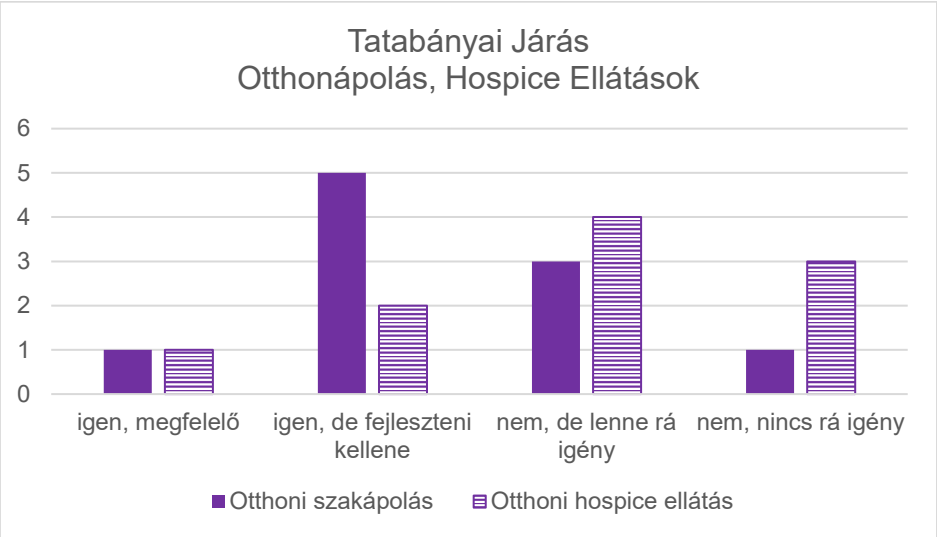

53. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Tatabányai járásban (település / db), 2024

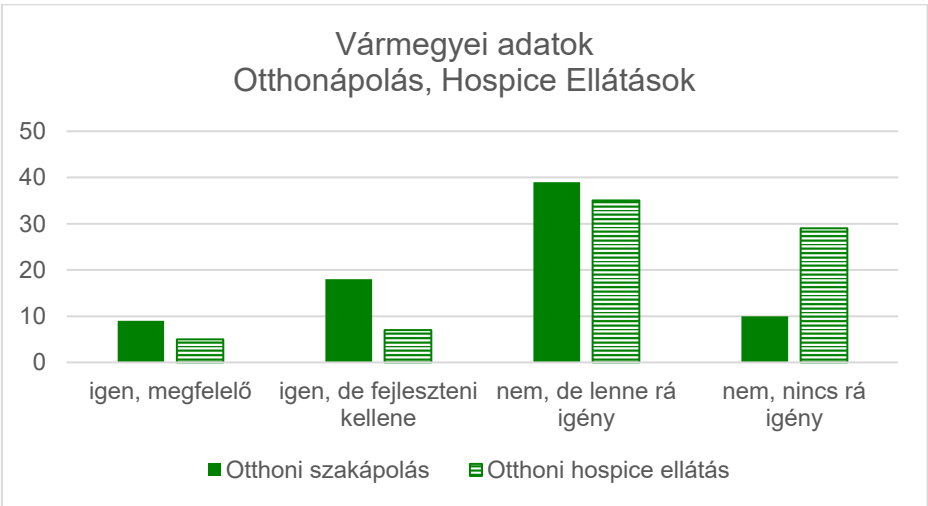

54. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024

Az Esztergomi járás több településén nem érhető el az otthoni szakápolás, míg otthoni hospice ellátás a települési adatszolgáltatások alapján egyetlen településen sincs.

A Komáromi, Tatai, Kisbéri, Oroszlányi és Tatabányai járásokban az otthoni szakápolás és hospice ellátások elérhetősége alapján a következő főbb megállapítások tehetők:

Otthoni szakápolás elérhetősége:

Kisbéri járás: A járásban van igény az otthoni szakápolásra, de több helyen nincs elérhető szolgáltatás, ahol pedig van, ott fejlesztésre lenne szükség.

Komáromi járás: Itt a szolgáltatások elérhetősége jobb, néhány helyen megfelelő, de több településen még mindig fejlesztésre szorul.

Oroszlányi járás: Vegyes a kép, van, ahol nincs igény az otthoni szakápolásra, de ahol igen, ott is hiányosságok vannak, vagy fejlesztést igényel a szolgáltatás.

Tatabányai járás: Hasonló a helyzet a Kisbéri járáshoz, ahol van igény, de vagy nincs elérhető szolgáltatás vagy fejlesztés szükséges.

Tatai járás: Itt is hasonlóan vegyes a kép, több helyen fejlesztésre lenne szükség, vagy nincs elérhető szolgáltatás.

Otthoni hospice ellátás elérhetősége:

Kisbéri járás: Az otthoni hospice ellátás terén kevésbé van igény, ahol van, ott is több helyen nincs elérhető szolgáltatás vagy fejlesztés szükséges.

Komáromi járás: A járásban néhány településen van igény a hospice ellátásra, de ezek közül sok helyen nem elérhető, és fejlesztésre van szükség.

Oroszlányi járás: Itt is vegyes a helyzet, ahol igény van, ott is többnyire fejlesztés szükséges, és egyes településeken nincs is rá igény.

Tatabányai járás: A járásban szintén vegyes a kép, van, ahol nincs elérhető szolgáltatás vagy fejlesztés szükséges.

Tatai járás: Hasonló a helyzet a többi járáshoz, ahol igény van, ott fejlesztés szükséges, de több településen nincs elérhető hospice ellátás.

Legfőbb Problémák:

Szolgáltatások hiánya: Sok településen hiányzik az otthoni szakápolási és hospice ellátás, ami komoly ellátási problémát jelent, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében.

Fejlesztési szükséglet: A meglévő szolgáltatások több helyen fejlesztésre szorulnak, hogy megfelelő szintű ellátást tudjanak biztosítani.

Igény és elérhetőség közötti eltérés: Számos településen van igény a szolgáltatásokra, de ezek nem állnak rendelkezésre, ami növeli a helyi lakosság kiszolgáltatottságát.

Összességében elmondható, hogy a járások között jelentős eltérések vannak az otthoni szakápolás és hospice ellátás elérhetőségében, ami különösen a kisebb, hátrányos helyzetű településeken okoz komoly problémákat.

1.2. Szakellátás

1.2.1. Járóbeteg szakellátások

Járóbeteg szakellátást végző orvosok	n.a.
Az évi gyógykezelési vizsgálati esetek a járóbeteg ellátásban (MÁV-val együtt) (eset)	1 403 662
Addiktológiai gondozók forgalma (eset)	1 033
Bőr- és nemibeteg gondozók forgalma (eset)	28 587
Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók forgalma (betegmegjelenések száma) (eset)	n.a
Onkológiai gondozók forgalma (eset)	11 894
Pszichiátriai gondozók forgalma (eset)	39 463
Tüdőbeteg gondozók vizsgálatok (szűrővizsgálatok nélkül) (eset)	44 492

23. táblázat: Járóbeteg szakellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2022, Forrás: NEAK

1.2.2. Fogorvosi szakellátás

Fogorvosok (fő) (vármegye)	119
Fogászati ellátásban teljesített évi gyógykezelési esetek a járóbeteg szakellátásban (vármegye)	46 017

24. táblázat: Fogorvosi szakellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2022, Forrás: NEAK

1.2.3. A Fekvőbeteg-szakellátás

Komárom-Esztergom Vármegye 2023. december 31-i állapot	**Állami, magán és egyéb fenntartók összesen**
Fekvőbeteg szakellátást végző orvosok száma	n.a
Egynapos ellátási esetek száma (eset)	6532
A kórházi ápolás átlagos tartama (aktív) (nap)	14,78
A kórházi ápolás átlagos tartama (krónikus) (nap)	332,45
Működő önkormányzati kórházi ágyak (db)	0
Kórházi ágykihasználási százalék (aktív, vármegyei átlag)	84,35
Kórházi ágykihasználási százalék (krónikus, vármegyei átlag)	87,88
Fertőzőbeteg-ellátó osztályon működő kórházi ágy (db	0
Belgyógyászaton működő kórházi ágy (db)	174
Betegfelvételi osztályon működő kórházi ágy (db)	0
Bőr- és nemibeteg-gyógyászaton működő kórházi ágy (db)	0
Csecsemő- és gyermekgyógyászaton működő kórházi ágy (db)	71
Elme és ideggyógyászaton működő kórházi ágy (db)	0
Fogászaton és szájsebészeten működő kórházi ágy (db)	0
Fül-orr-gégészeten működő kórházi ágy (db)	28

Komárom-Esztergom Vármegye 2023. december 31-i állapot	Állami, magán és egyéb fenntartók összesen
Mátrix osztályokon működő kórházi ágy (db)	0
Onkológián, onkoradiológián működő kórházi ágy (db)	20
Ortopédián működő kórházi ágy (db)	105
Pszichiátriai ágyak (db)	108
Tartós ápolási osztályon működő kórházi ágy (db)	769
Tüdőgyógyászaton működő kórházi ágy (db)	33

25. táblázat: Fekvőbeteg-szakellátás Komárom-Esztergom vármegyében

A vármegyében dolgozó orvosok számának alakulását és a 10000 lakosra jutó orvosok számát a KSH összesítetten publikálta. Az adatsorból nem állapítható meg, hogy az összes orvosok közül hányan dolgoznak járóbeteg szakellátásban, hányan fekvőbeteg szakellátásban. Az adatokat alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dolgozó orvosok száma (fő)	794	820	725	755	784	798
Dolgozó orvos tízezer lakosra %	26,5	27,2	24,2	25,3	26,0	26,4

26. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyében dolgozó orvosok száma. Forrás: KH

1.3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások

Működő szülészeti és nőgyógyászati kórházi ágyak (db) (vármegye, település) (2023)	89
Rehabilitációs osztályon működő kórházi ágy (db) (vármegye) (2023)	313
Mentőszállítás (fő=esetszám) (2021)	35 204
Futó mentőgépkocsik száma (db) (vármegye) (2021)	23
Mentőállomások (db) (vármegye) (2021)	9
Mentőfeladatok közül szülés (eset) (vármegye)	na.
Mozgó szakorvosi szolgálatok által ellátott települések száma	0

27. táblázat: Egyéb egészségügyi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében, Forrás: KSH, NEAK, TEIR

Általános megállapítások az egészségügyi ellátás hiányosságairól

A vármegyében az egészségügyi ellátások – az országos trendekhez hasonlóan – jelentősen függenek a szakszemélyzet számától, képzettségétől. A háziorvosi ellátás helyben számos településen nem érhető el, és a települések döntő többségében nincs helyben házi gyermekorvos. Hasonlóan kedvezőtlen a helyzet a fogorvosi alapellátás és szakellátás terén is. A kisebb településeken helyben nem, vagy csak korlátozottan, nem elegendő kapacitással érhető el fogorvos. Mozgó szakorvosi szolgálattal ellátott település nincs. A vármegyében kevés a mentőautók száma, mindösszesen 9 településen van mentőállomás.

Kevés a járóbeteg szakellátásban foglalkoztatottak száma is, szakrendelők a nagyobb városokban és a vármegyeszékhelyen érhetők csak el. Egyes ellátásokért vármegyén kívülre kell utazni.

A vármegyében nem érhető el kórházi ágy a fertőzőbeteg-ellátás, a Bőr- és nemibeteg ellátás, a Elme és ideggyógyászati ellátás és a Fogászati és szájsebészeti ellátásban, így az ilyen ellátásra szoruló vármegyei betegek más vármegyékben juthatnak csak kórházi ellátáshoz.

Esztergomi járás

Itt is több egészségügyi szolgáltatás elérhetősége problémás, különösen a kisebb településeken. A szülészeti ellátás és orvosi rehabilitáció hozzáférése nehézkes, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára.

Kisbéri járás

Ebben a járásban jelentős problémák vannak egyes egészségügyi ellátások elérhetőségével kapcsolatban. Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és egyéb szakorvosi szolgáltatások hiányosan érhetők el. A kisebb települések különösen érintettek és a hátrányos helyzetű csoportok számára ezek a hiányosságok nagyobb terhet rónak.

Komáromi járás

Viszonylag jobban ellátott, mint a fentebb említett járások, itt is vannak hiányosságok, különösen az eldugottabb településeken. A mozgó szakorvosi szolgáltatások és egyes speciális egészségügyi ellátások korlátozottan érhetők el.

Oroszlányi járás

Az otthoni szakápolás és hospice ellátás szintén problémás, és a mozgó szakorvosi szolgáltatások elérhetősége is korlátozott. Az érintett gyermekek és hozzátartozóik, idősek és a fogyatékkal élők számára ez különösen nagy probléma.

Tatabányai járás

Bár Tatabánya egy nagyobb város, a járás egészét tekintve jelentős különbségek vannak a települések között az egészségügyi ellátások elérhetőségében. A mélyszegénységben élők és romák számára itt is nagyobb kihívást jelent a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A legnagyobb hiányosságok a Kisbéri járásban tapasztalhatók, ahol az egészségügyi szolgáltatások szinte minden területen korlátozottak vagy nem elérhetők. Ez különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érinti súlyosan, akik számára a hozzáférés még nehezebb. Az otthoni szakápolás és hospice ellátás elérhetetlensége, valamint a szakorvosi szolgáltatások hiánya miatt a Kisbéri járás kiemelkedik a problémák súlyosságában.

Komárom-Esztergom Vármegye egészségügyi ellátásai

Szülészeti ellátás

Elérhetőség: A szülészeti ellátás a vármegyében Tatabányán és Esztergomban érhető el. A kisebb települések lakói számára ezek az ellátások nehezen hozzáférhetők, ami gyakran hosszabb utazást igényel, különösen a szülés előtti és utáni gondozás esetében.

Problémák: A kisebb településeken élő nők számára ez jelentős hátrányt jelent, különösen, ha nincs megfelelő közlekedési lehetőségük

Orvosi rehabilitáció

Elérhetőség: Az orvosi rehabilitációs szolgáltatások főként a nagyobb egészségügyi központokban érhetők el. Ez a szolgáltatás a kisebb településeken szinte teljesen hiányzik, ami a rehabilitációra szoruló betegek számára komoly nehézséget jelent.

Problémák: A hosszú távú rehabilitáció szükségessége esetén a pácienseknek folyamatos utazást kell vállalniuk, ami megterhelő lehet, különösen a gyermekek, idősek és a fogyatékkal élők számára.

Betegszállítás

Elérhetőség: A betegszállítás szolgáltatása általában elérhető, de a szolgáltatás színvonala és gyorsasága nagyban függ a település földrajzi elhelyezkedésétől. A városi területeken ez jobban szervezett, míg a kisebb településeken a várakozási idők hosszabbak lehetnek.

Problémák: A betegszállítás elérhetősége kritikus fontosságú, különösen a sürgős ellátást igénylő betegek számára. A kisebb településeken élő lakosok számára a szolgáltatás lassúsága életveszélyes lehet.

Mozgó szakorvosi szolgálat

Elérhetőség: A mozgó szakorvosi szolgálatok a vármegyében a NEAK adatai alapján nem érhetők el.

Problémák: Ez különösen problémás a krónikus betegek, idősek és fogyatékkal élők számára, akik számára a helyi ellátás létfontosságú lenne.

Egészségfejlesztési tevékenységek és egészségfejlesztési iroda

Elérhetőség: Az egészségfejlesztési tevékenységek és irodák elérhetősége szintén a nagyobb városokra korlátozódik. Az egészségfejlesztési programokhoz való hozzáférés a kisebb településeken jelentősen korlátozott.

Problémák: Az egészségmegelőzés és a lakosság egészségtudatosságának fejlesztése szempontjából ezek a hiányosságok hosszú távon növelhetik a betegségek előfordulását és súlyosbodását.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Területi egyenlőtlenségek: A vármegyében jelentős különbségek vannak az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége között. Míg a nagyobb városok viszonylag jól ellátottak, addig a kisebb települések lakosai számára a hozzáférés korlátozott.

Magas azon települések száma, ahol vegyes háziorvosi körzet működik, azaz nincs helyben házi gyermekorvos, a gyermekeket felnőttorvosok látják el.

Hátrányos helyzetű csoportok: A legnagyobb hiányosságok a hátrányos helyzetű csoportokat, például a mélyszegénységben élőket, romákat, időseket és fogyatékkal élőket érintik. Számukra a közlekedés, az információhiány és a megfelelő egészségügyi szolgáltatások hiánya miatt az ellátáshoz való hozzáférés különösen nehézkes.

Javaslatok

Szolgáltatások decentralizálása: Fontos lenne, hogy a kisebb településekre is kiterjesszék az alapvető egészségügyi szolgáltatásokat, például mobil szakorvosi rendeléseket.

Betegszállítás fejlesztése: A betegszállítás hatékonyságának javítása kritikus fontosságú, különösen a távolabbi településeken.

Egészségfejlesztési programok bővítése: Az egészségfejlesztési tevékenységek és irodák elérhetőségét növelni kell, különösen a kisebb településeken, hogy a lakosság egészségtudatossága javuljon.

Otthoni ápolás és hospice ellátások iránti igény átfogó felmérése, a szolgáltatás biztosításához szükséges feltételek megteremtése.

Általános helyi igényfelmérés és akcióterv készítése az egészségügyi alapellátások helyi igényeken alapuló biztosítása, egészségfejlesztés, egészségtudatosság növelése, egészséges életmód elterjedése területekre.

Civil szervezetek bevonási lehetősége, együttműködések generálása egészségügyi alapszolgáltatások biztosításához.

Ez az összefoglaló rávilágít arra, hogy Komárom-Esztergom vármegyében a legnagyobb problémát az egészségügyi ellátások területi egyenlőtlenségei jelentik, ami különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érinti súlyosan. Az említett javaslatok megvalósítása hozzájárulhatna a problémák enyhítéséhez.

A vármegye településein fentiekben ismertetettek alapján elmondható, hogy az egészségügyi alap- és szakellátások terén szinte minden településen van olyan szolgáltatás, amely fejlesztendő, vagy nem elérhető, de lenne rá igény.

Az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést illetően jellemző, hogy ahol a szolgáltatás elérhető ott a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részére is biztosítottak.

Az egészségügyi ellátásokra vonatkozóan a lakosság véleményét az orvosi ellátások hozzáférhetőségére vizsgáltuk. A fejlesztési igény szempontjából releváns a lakosság körében meglévő elégedetlenségi arány, melyet járásonként foglaltunk össze:

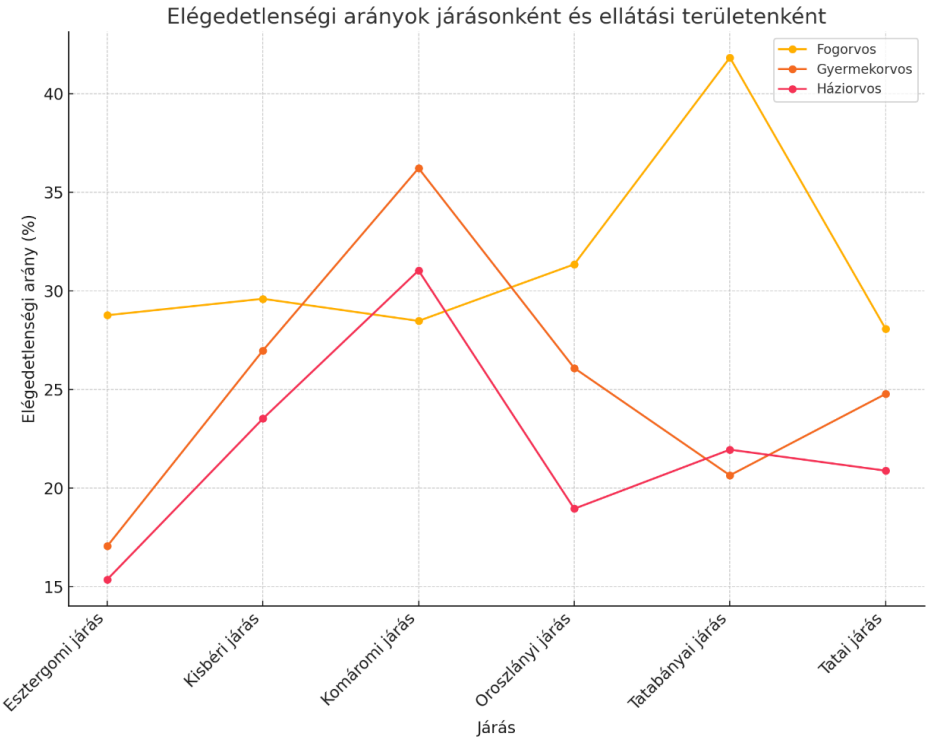

Az adatok alapján a legmagasabb **elégedetlenségi** arányok az egyes területeken a következők:

- Fogorvosi ellátás: A Tatabányai járásban a legmagasabb az elégedetlenségi arány, amely 41,83%.
- Gyermekorvosi ellátás: A Komáromi járásban mérték a legmagasabb elégedetlenséget, amely 36,22%.
- Háziorvosi ellátás: Szintén a Komáromi járásban tapasztalható a legnagyobb elégedetlenség, amely 31,03%.

Ez alapján Tatabánya és Komárom városai kiemelkednek a negatív visszajelzések tekintetében, attól függően, hogy melyik ellátási területet nézzük. Ha az elégedetlenség minden szempontból kiemelkedő, a Komáromi járás külön figyelmet igényel.

1. Fogorvosi Ellátás

A fogorvosi ellátásban a legmagasabb elégedetlenségi arány a Tatabányai járásban található, ahol az elégedetlenségi arány 41,83%. Ez azt jelenti, hogy a válaszadók több mint 40%-a elégedetlen a fogorvosi szolgáltatásokkal ebben a régióban. A másik véglet az Esztergomi járás, ahol az elégedetlenségi arány 28,77%, ami viszonylag alacsonyabb, de még mindig jelentős. Az elégedettségi arányokból következtetve a fogorvosi ellátásra vonatkozóan országosan a válaszadók mintegy 58-72%-a elégedett valamilyen mértékben, de a Tatabányai járásban kiugró a negatív visszajelzés.

2. Gyermekorvosi Ellátás

A gyermekorvosi ellátásban a legnagyobb elégedetlenség a Komáromi járásban van, ahol az elégedetlenségi arány 36,22%. Ez a járás kiemelkedően magas negatív visszajelzést kapott a gyermekorvosi szolgáltatásokkal kapcsolatban. Ugyanakkor a Kisbéri járás mutatott alacsonyabb, de még mindig jelentős elégedetlenséget 26,98%-kal. Általánosságban elmondható, hogy a gyermekorvosi ellátással kapcsolatos elégedettség a válaszadók körében 64-83% körül mozog, de a Komáromi járás külön figyelmet igényel az elégedetlenség kezelése szempontjából.

3. Háziorvosi Ellátás

A háziorvosi ellátás esetében is a Komáromi járás kiemelkedő az elégedetlenség szempontjából, itt az elégedetlenségi arány 31,03%, ami az egyik legmagasabb érték a felmérésben. A másik régió, ahol az elégedetlenségi arány jelentős, az Esztergomi járás, de itt csak 15,36% az elégedetlenek aránya, ami azt jelzi, hogy ebben a járásban a háziorvosi ellátás a válaszadók körében viszonylag jó megítélésnek örvend. A háziorvosi ellátásban a válaszadók többsége, körülbelül 69-85% elégedett, de a Komáromi járás itt is problémásnak tűnik.

Mindhárom területen kiemelkedő az elégedetlenség a Komáromi járásban, amely mind a gyermekorvosi, mind a háziorvosi ellátásban jelentős elégedetlenségi arányt mutat. A fogorvosi ellátásban pedig a Tatabányai járás az, ahol különösen nagy figyelmet igényel az elégedetlenségi arány csökkentése. Az elégedettség általánosságban 60-80% között mozog, ami arra utal, hogy a szolgáltatások többsége megfelelő, de vannak olyan régiók, ahol komolyabb fejlesztésre van szükség.

2. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

2.1. Szociális alapszolgáltatások

2.1.1. Települési alapszolgáltatások

A vármegyei települési önkormányzatok adatközlése alapján járási bontásban ismertetjük a szociális alapszolgáltatásokkal kapcsolatos alapadatokat.

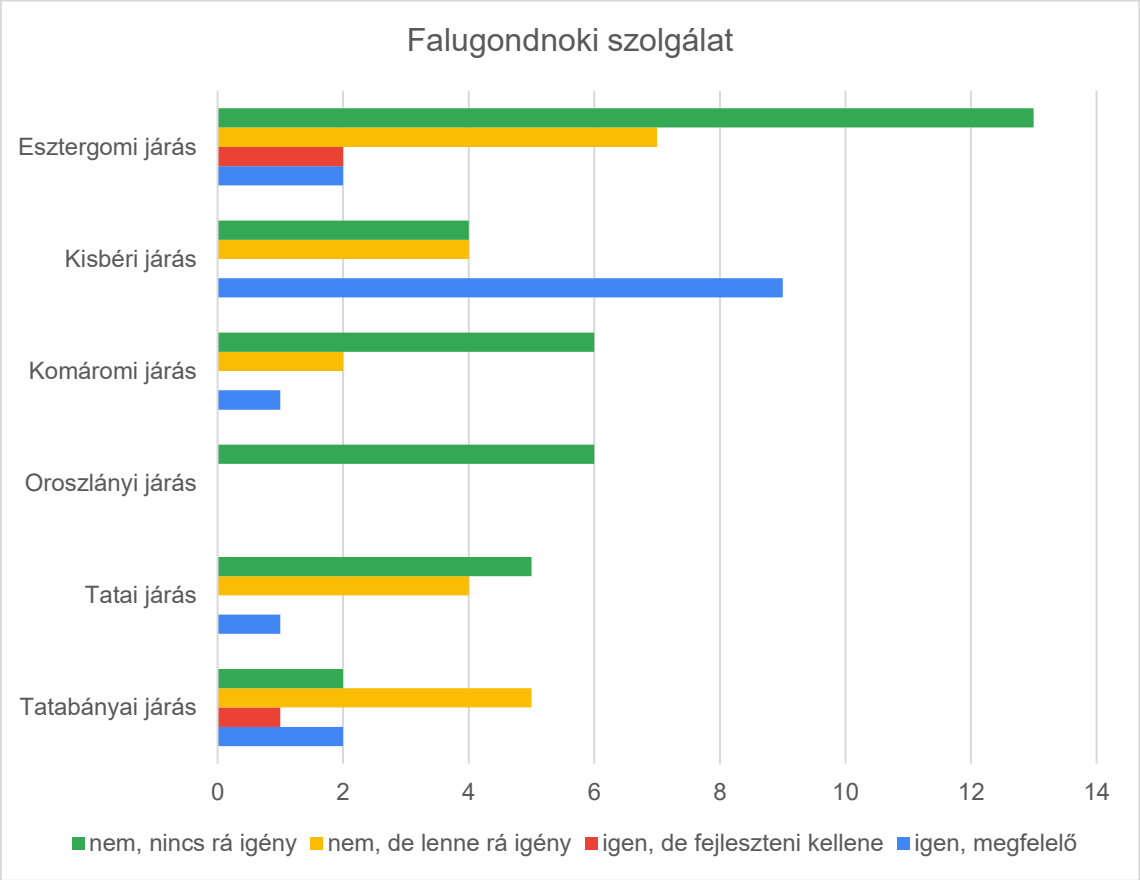

55. ábra: Falugondnoki szolgálat járásonként, 2024

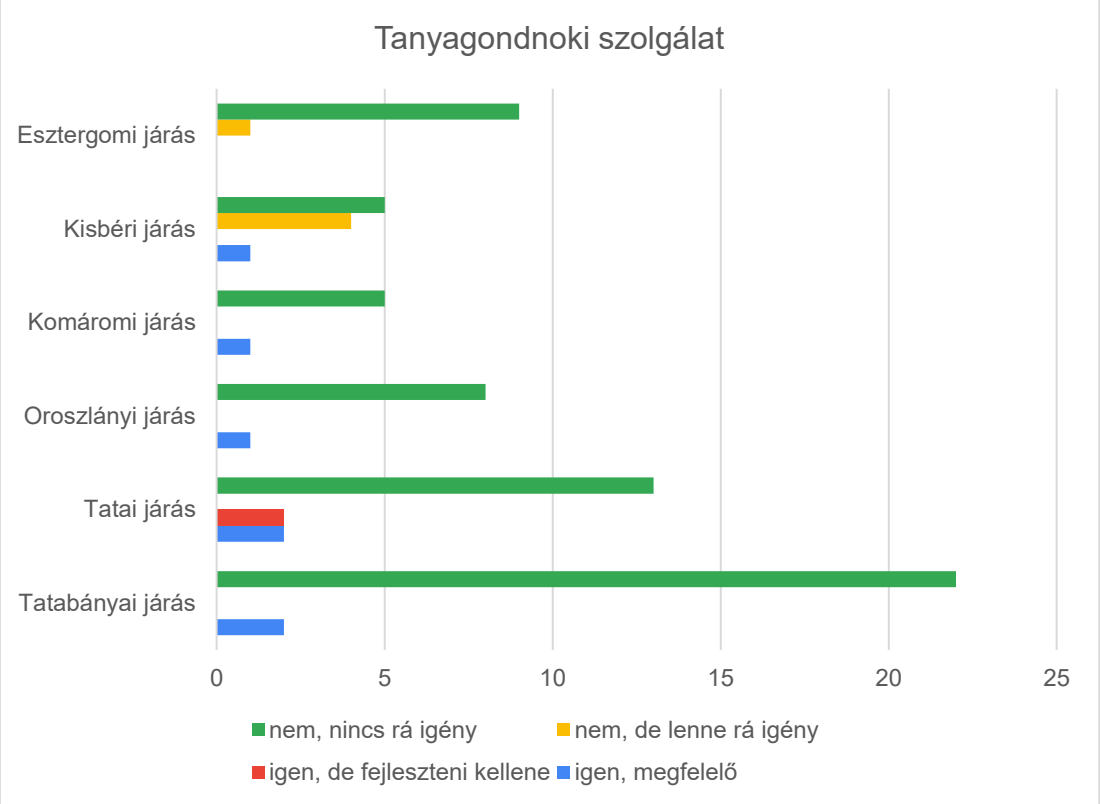

56. ábra: Tanyagondnoki szolgálat járásonként, 2024

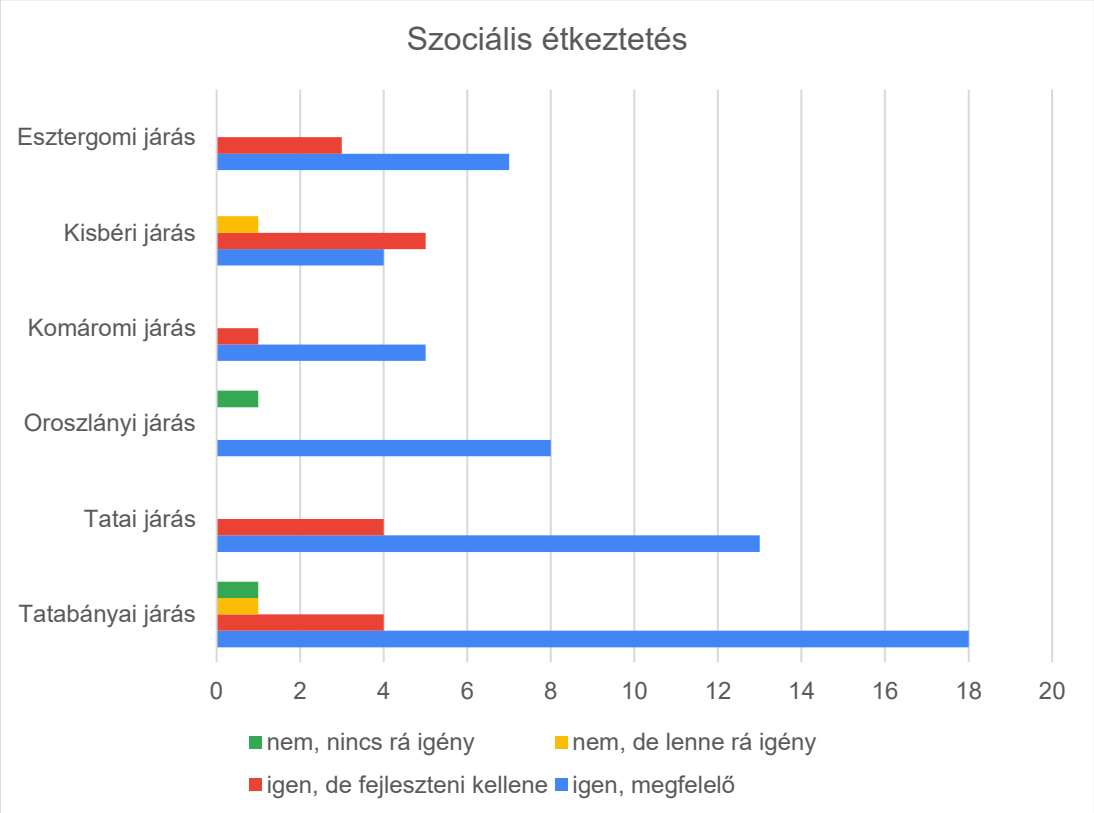

57. ábra: Szociális étkeztetés elérhetősége járásonként, 2024

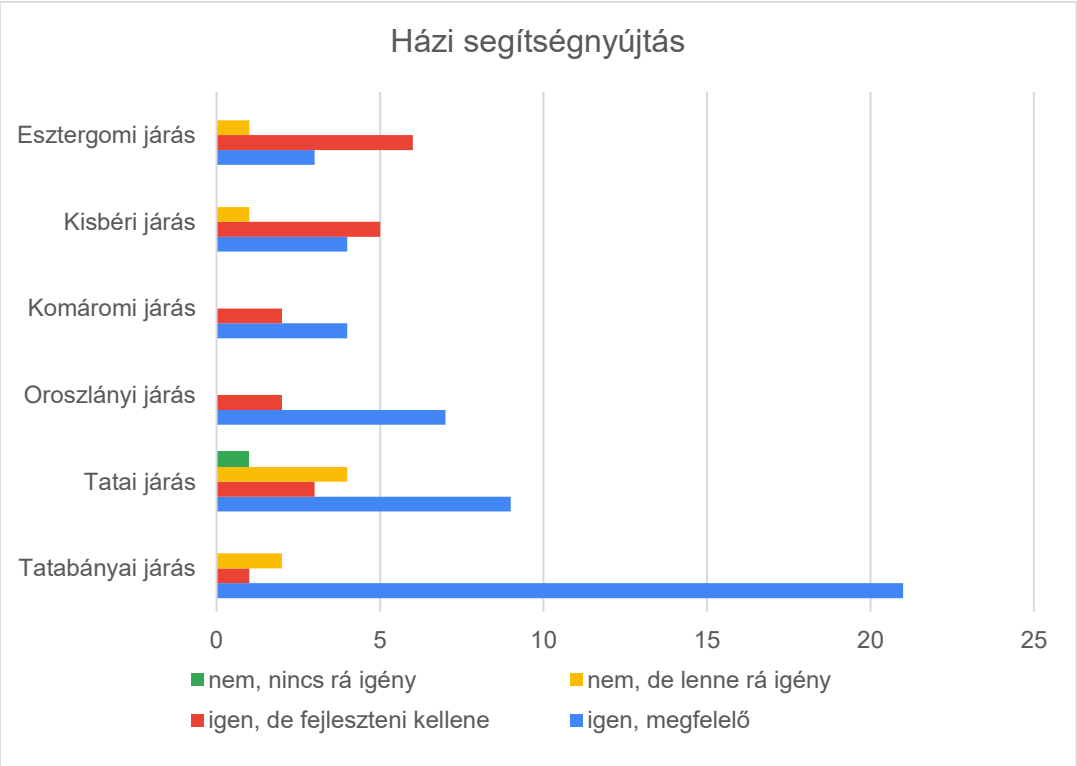

58. ábra: Házi segítségnyújtás szolgáltatás járásonként 2024

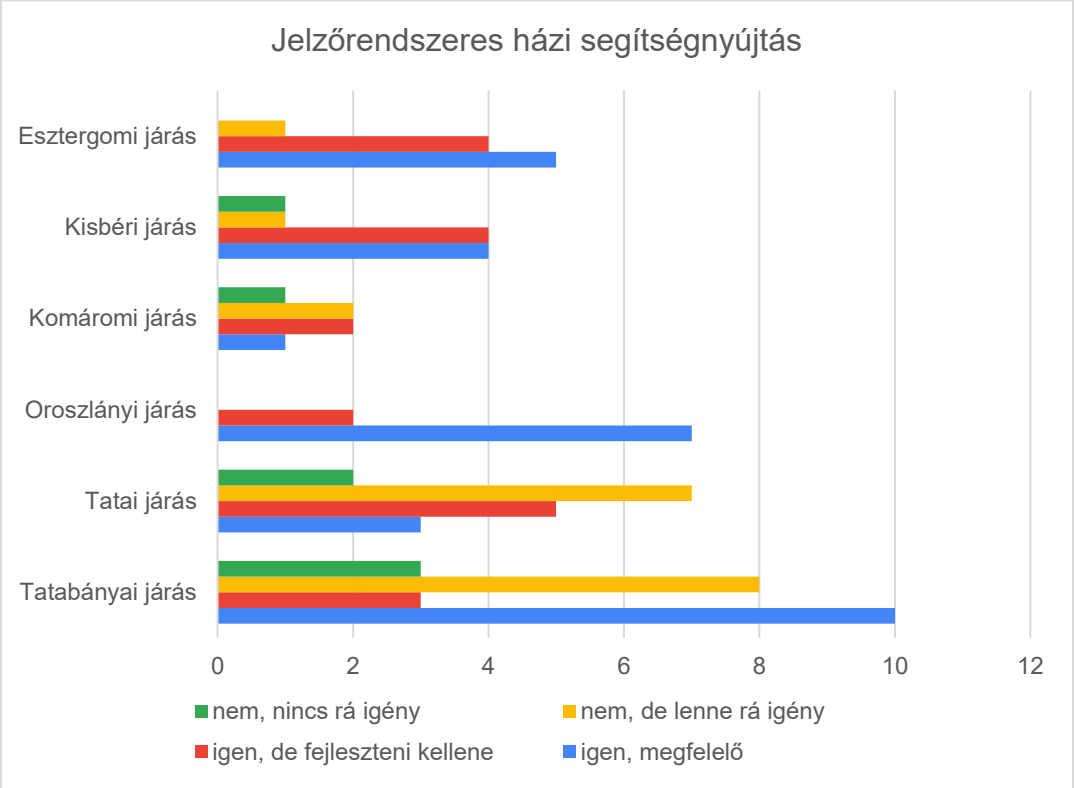

59. ábra: Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás járásonként,2024

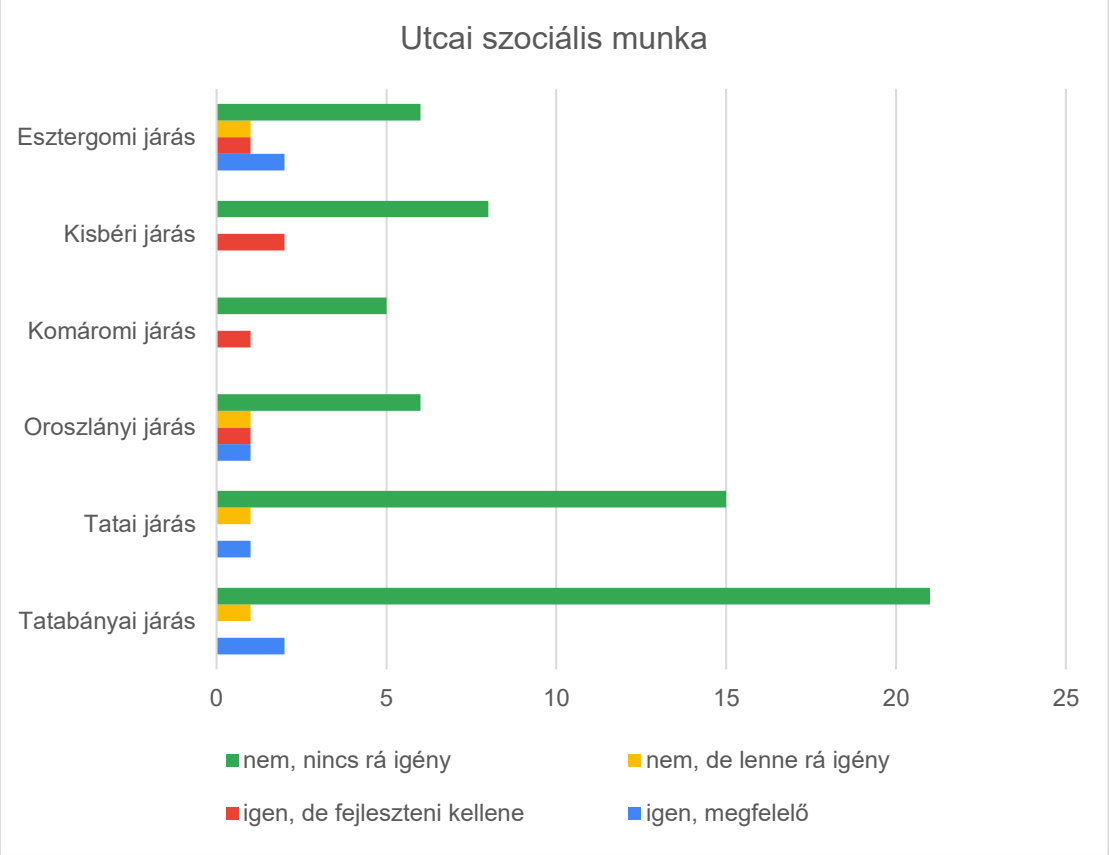

60. ábra: Utcai szociális munka elérhetősége járásonként 2024

A vármegye településein elérhető szolgáltatások tekintetében is elsősorban azon települések válaszai bírnak jelentőséggel a SZÚT szempontjából, melyeken a szolgáltatás elérhető, de fejleszteni kellene, vagy nem érhető el jelenleg, de igény lenne rá.

Ez alapján az adatok összegezhetők az alábbiak szerint:

Járás	Falugondnoki szolgálat		Tanyagondnoki szolgáltatás		Szociális étkeztetés		Házi segítségnyújtás		Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás		Utcai szociális munka	
	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá
Esztergomi	Esztergom	Bajót			Bajót	Mogyorósbánya	Lábatlan	Bajót	Bajót	Dömös		Lábatlan
	Leányvár	Kesztölc			Dömös			Mogyorósbánya	Csolnok	Lábatlan		
		Lábatlan			Lábatlan					Leányvár		
		Lábatlan			Nyergesújfalu					Máriahalom		
		Mogyorósbánya								Mogyorósbánya		
		Nagysáp								Nagysáp		
		Süttő								Pilismarót		
										Süttő		
Kisbéri		Bakonysárkány		Bakonysárkány	Aka		Bakonysárkány	Ácsteszér	Aka	Ácsteszér		Bakonysárkány
		Bársonyos		Bársonyos	Bakony-sárkány		Bársonyos	Csatka	Bársonyos	Ászár		
		Réde		Réde	Bársonyos		Ete	Tárkány	Kisbér	Bakonybánk		
		Súr		Súr	Tárkány			Vérteskethely	Tárkány	Bakonysárkány		
										Csatka		
										Csép		
										Vérteskethely		
Komáromi		Mocsa					Ács		Bábolna		Komárom	Mocsa
		Mocsa					Bana		Bana			
Oroszlányi					Oroszlány		Kömlőd		Oroszlány	Dad		
							Oroszlány			Szákszend		

Járás	Falugondnoki szolgálat		Tanyagondnoki szolgáltatás		Szociális étkeztetés		Házi segítségnyújtás		Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás		Utcai szociális munka	
	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá	Elérhető, de fejleszteni kellene	Nem érhető el, de igény lenne rá
Tatai		Dunaszentmiklós			Dunaszentmiklós		Dunaszentmiklós		Dunaszentmiklós	Vértestolna	Dunaszentmiklós	Szomód
		Naszály			Neszmély		Naszály	Vértestolna	Neszmély			
		Szomód			Szomód		Neszmély		Szomód			
		Tardos					Szomód		Tardos			
							Tardos		Kömlőd			
Tatabányai	Gyermely	Héreg		Gyermely	Gyermely	Várgesztes	Gyermely	Várgesztes	Gyermely	Tarján	Tatabánya	
		Szárliget		Héreg	Tarján		Tarján		Héreg		Vértesszőlős	
		Szomor		Tarján	Tatabánya		Tatabánya		Vértessomló			
		Tarján		Vértesszőlős	Vértessomló		Vértessomló		Vértesszőlős			
		Vértesszőlős			Vértesszőlős		Vértesszőlős					

28. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyében elérhető szociális alapszolgáltatások, 2024

A vármegye településein fentiekben ismertetettek alapján elmondható, hogy a szociális alapellátások terén szinte minden településen van olyan szolgáltatás, amely fejlesztendő, vagy nem elérhető, de lenne rá igény.

A szociális ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést illetően jellemző, hogy ahol a szolgáltatás elérhető ott a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részére is biztosítottak.

Szociális alapszolgáltatások elérhetősége

Komárom-Esztergom vármegye településein a szociális alapszolgáltatások elérhetősége és minősége jelentős eltéréseket mutat a különböző járásokban. Az elérhetőség szempontjából a vármegye egyes települései közötti egyenlőtlenségek különösen a kisebb falvakban és a periférikus elhelyezkedésű településeken szembetűnők. A nagyobb városok, mint Tatabánya, Komárom és Esztergom, kedvezőbb helyzetben vannak, mivel ezekben a településekben több szociális intézmény található, illetve jobb az infrastruktúra is.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Települési különbségek: A kisebb településeken gyakran hiányoznak alapvető szociális szolgáltatások, vagy csak korlátozott mértékben érhetők el. Az idősek és a mélyszegénységben élők különösen hátrányos helyzetben vannak ezekben a régiókban, mivel a szolgáltatások igénybevételéhez gyakran hosszú utazásra van szükség.

Gyermekellátás: A gyermekek számára nyújtott szolgáltatások elérhetősége és minősége változó. A nagyobb településeken általában kielégítő, de a kisebb falvakban korlátozott, ami különösen a hátrányos helyzetű családokat érinti kedvezőtlenül.

Idősgondozás: Az idősek számára biztosított szolgáltatások elérhetősége jelentős hiányosságokat mutat, különösen a kis településeken. Az idősek ellátása gyakran családi környezetben vagy önkéntes alapon történik, ami nem mindig nyújt megfelelő támogatást.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára nyújtott szolgáltatások elérhetősége szintén jelentős különbségeket mutat a megyén belül. A hozzáférési problémák főként a fizikai akadálymentesség hiányából, illetve a megfelelő intézményi kapacitás hiányából adódnak.

Nők és családok támogatása: A nők számára nyújtott szociális szolgáltatások közül a gyermekgondozási támogatások és a családsegítő szolgáltatások elérhetősége a legkritikusabb. A munkaerőpiaci visszatéréshez szükséges szolgáltatások gyakran nem állnak rendelkezésre a kisebb településeken.

Mélyszegénységben élők és romák: A mélyszegénységben élők és romák számára nyújtott szociális szolgáltatások elérhetősége korlátozott, különösen a települési szegregációval küzdő területeken. Ezeken a helyeken gyakori, hogy az alapvető szolgáltatások is csak nehezen érhetők el, ami tovább mélyíti a társadalmi különbségeket.

Kiemelendő problémák

Infrastruktúra hiányosságai: A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyik fő problémája a nem megfelelő infrastruktúra, amely különösen a kisebb, periférikus településeken okoz nehézségeket.

Humán erőforrás hiány: Több településen nincs elegendő szakképzett személyzet, ami korlátozza a szolgáltatások minőségét és elérhetőségét.

Szolgáltatások közti egyenlőtlenségek: A szolgáltatások elérhetősége és minősége között jelentős különbségek vannak a megyén belül, ami további társadalmi különbségekhez vezethet.

A fentiek alapján szükséges a szociális szolgáltatások elérhetőségének javítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű településekre és csoportokra. Ennek részeként javasolt a szolgáltatások jobb területi elosztása és az infrastruktúra fejlesztése, valamint a humán erőforrások megerősítése.

2.1.2. Családsegítés

A TEIR Vármegyei Monitoring adatbázisában 2020-2021 évekre érhető el vármegyei szintű, publikált, a családsegítő szolgálatokkal összefüggő statisztikai adat:

Családsegítő szolgálatok által ellátott települések (db) 2021	78
Családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevő (a szolgálat telephelye szerint) (fő) 2020	38 661
Családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevő (igénybe vevők lakóhelye szerint) (fő), 2020	9303
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők (fő)	n.a
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái összesen (eset) 2020	5 667

29. táblázat: Családsegítő szolgálatok Komárom-Esztergom vármegyében

A települési önkormányzatok releváns adatszolgáltatását összegeztük:

Komárom-Esztergom vármegye	Családsegítő				Gyermekjóléti szolgálat				Család és gyermekjóléti központ			
	Elérhető, megfelelő	Elérhető, fejleszteni kellene	Nem elérhető, de lenne rá igény	Nem elérhető, nincs rá igény	Elérhető, megfelelő	Elérhető, fejleszteni kellene	Nem elérhető, de lenne rá igény	Nem elérhető, nincs rá igény	Elérhető, megfelelő	Elérhető, fejleszteni kellene	Nem elérhető, de lenne rá igény	Nem elérhető, nincs rá igény
Esztergomi járás	9	5	0	0	9	4	1	0	7	0	2	15
Kisbéri járás	12	5	0	0	12	5	0	0	4	2	0	11
Komáromi járás	7	2	0	0	7	2	0	0	3	0	0	6
Oroszlányi járás	4	1	0	1	4	2	0	0	0	1	0	5
Tatabányai járás	2	5	1	2	4	5	1	0	2	0	1	7
Tatai járás	6	4	0	0	6	4	0	0	4	0	0	6

30. táblázat: Járási szintű adatok az elérhető szolgáltatásokról, 2024

A részletes, települési szintű adatok a mellékletek között kerültek feltüntetésre.

A családsegítés és a gyermekvédelem területén szintén vizsgáltuk a lakosság elégedettségét, elégedetlenségét:

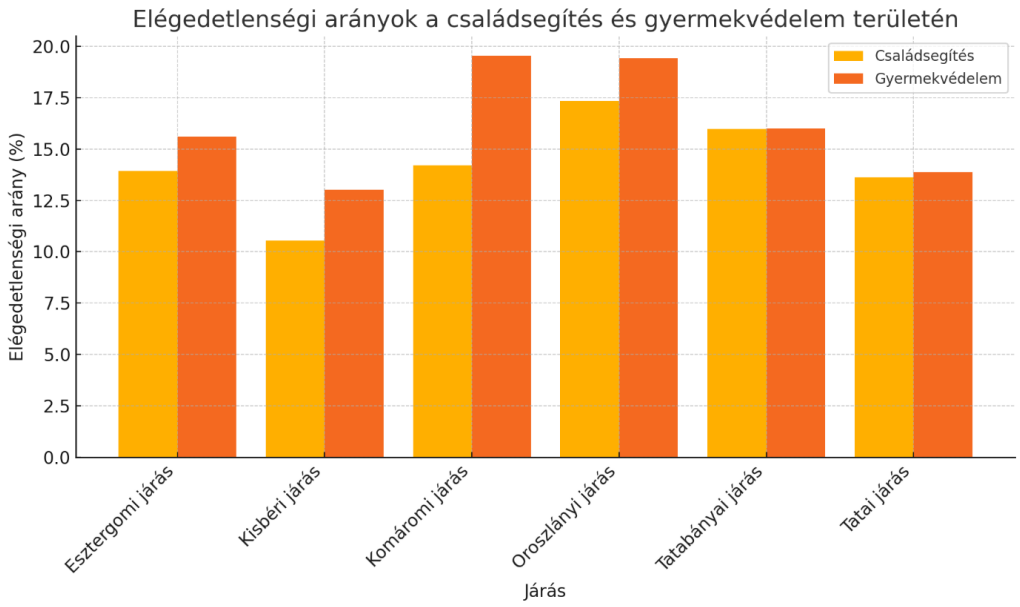

Az adatok alapján a családsegítés és a gyermekvédelem területein az elégedetlenségi arányok a következőképpen alakulnak az egyes járásokban:

Családsegítés:

- **Esztergomi járás**: 13.94% elégedetlenségi arány
- **Kisbéri járás**: 10.54% elégedetlenségi arány
- **Komáromi járás**: 14.22% elégedetlenségi arány
- **Oroszlányi járás**: 17.35% elégedetlenségi arány
- **Tatabányai járás**: 15.99% elégedetlenségi arány

Gyermekvédelem:

- **Esztergomi járás**: 15.60% elégedetlenségi arány
- **Kisbéri járás**: 13.02% elégedetlenségi arány
- **Komáromi járás**: 19.54% elégedetlenségi arány
- **Oroszlányi járás**: 19.43% elégedetlenségi arány
- **Tatabányai járás**: 16.00% elégedetlenségi arány

Az **Oroszlányi járásban** mind a családsegítés, mind a gyermekvédelem területén magas az elégedetlenségi arány.
A **Komáromi járásban** a gyermekvédelemnél jelentősen magasabb az elégedetlenség (19.54%) a családsegítéshez képest.
Kisbéri járás mindkét területen viszonylag alacsony elégedetlenségi arányt mutat (családsegítés: 10.54%, gyermekvédelem: 13.02%).
Az adatok alapján a **Komáromi és Oroszlányi járások** különösen nagy figyelmet igényelnek, ahol mindkét szolgáltatásnál magas az elégedetlenség.

2.1.3. Nappali ellátások

A KSH 2022. évre vonatkozó, szociális intézményekről szóló adatsorait az alábbi táblázatban összegeztük vármegye és járások részletezettséggel.

A települési adatokat járásonként csoportosítva a SZO_2.2.3.1 sz. mellékletben szerepeltettük.

Mutatók	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatai járás	Tatabányai járás
Időseket (is) ellátó nappali otthonok száma (db)	33	17	1	5	2	2	6
Fogyatékosokat (is) ellátó nappali otthonok száma (db)	10	4	0	1	1	2	2
Pszichiátriai betegeket (is) ellátó nappali otthonok száma (db)	1	0	0	0	0	0	1
Népkonyhák száma (db)	3	0	0	1	1	0	1
Hajléktalanok nappali otthonainak (nappali melegedők) száma (db)	7	1	0	1	1	1	3

Mutatók	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatai járás	Tatabányai járás
Időskorúak gondozóházainak száma (db)	8	4	0	2	1		1
Időskorúak otthonainak száma (db)	25	12	2	4	1	2	4
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	309	39	0	68	40	67	95
Fogyatékos személyek otthonainak száma (db)	11	4	0	0	1	3	3
Pszichiátriai betegek otthonainak száma (db)	4	2	0	0	0	0	2
Szenvedélybetegek otthonainak száma (db)	0	0	0	0	0	0	0
Hajléktalanok otthonainak száma (db)	1	0	0	0	0	0	1
Szenvedélybetegeket (is) ellátó nappali otthonok száma (db)	0	0	0	0	0	0	0
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonok száma (db)	65	28	2	8	4	7	16

31. táblázat: Szociális intézmények Komárom-Esztergom vármegyében, járásonként, 2022, Forrás: KSH

A nappali ellátásban részesülők statisztikai adatait vármegye és járás szinten összegeztük. A települési részletező adatok a SZO_2.2.3.2.sz.mellékletben szerepelnek.

Mutatók	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatai járás	Tatabányai járás
Fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma (fő)	244	97	0	32	26	48	41
Hajléktalanok nappali otthonainak (nappali melegedők) napi átlagos forgalma (fő)	345	51	0	27	75	31	161
Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	939	457	27	114	53	92	196

Mutatók	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatai járás	Tatabányai járás
Pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	19	0	0	0	0	0	19
Szenvedélybetegek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	0	0	0	0	0	0	0
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	3613	1070	510	413	274	330	1016
Házi segítség nyújtásban részesülők száma (fő)	1276	568	50	110	119	75	354

32. táblázat: Nappali ellátásban részesülők száma Komárom-Esztergom vármegyében, járásonként, 2022, Forrás: KSH

2.1.4. Demens személyek nappali ellátása

Esztergomi Járás	
Annavölgy	nem, nincs rá igény
Bajna	nem, nincs rá igény
Bajót	nem, nincs rá igény
Csolnok	nem, nincs rá igény
Dág	nem, nincs rá igény
Dorog	igen, megfelelő
Dömös	nem, de lenne rá igény
Epöl	nem, nincs rá igény
Esztergom	nem, de lenne rá igény
Kesztölc	nem, nincs rá igény
Lábatlan	nem, de lenne rá igény
Leányvár	nem, nincs rá igény
Máriahalom	nem, nincs rá igény
Mogyorósbánya	nem, de lenne rá igény
Nagysáp	nem, nincs rá igény
Nyergesújfalu	nem, de lenne rá igény
Piliscsév	igen, megfelelő
Pilismarót	nem, nincs rá igény
Sárisáp	igen, megfelelő
Süttő	nem, nincs rá igény
Tát	igen, megfelelő
Tokod	nem, de lenne rá igény
Tokodaltáró	nem, nincs rá igény
Úny	nem, nincs rá igény

Kisbéri Járás	
Ácsteszér	nem, de lenne rá igény
Aka	nem, nincs rá igény
Ászár	nem, nincs rá igény
Bakonybánk	nem, nincs rá igény
Bakonysárkány	nem, de lenne rá igény
Bakonyszombathely	nem, nincs rá igény
Bársonyos	nem, nincs rá igény
Császár	nem, nincs rá igény
Csatka	nem, nincs rá igény
Csép	nem, nincs rá igény
Ete	nem, nincs rá igény
Kerékteleki	nem, nincs rá igény
Kisbér	igen, megfelelő
Réde	nem, nincs rá igény
Súr	nem, nincs rá igény
Tárkány	nem, nincs rá igény
Vérteskethely	nem, nincs rá igény

Komáromi Járás	
Ács	igen, megfelelő
Almásfüzitő	nem, de lenne rá igény
Bábolna	nem, nincs rá igény
Bana	nem, nincs rá igény
Csém	nem, nincs rá igény
Kisigmánd	nem, nincs rá igény
Komárom	nem, de lenne rá igény
Mocsa	nem, nincs rá igény
Nagyigmánd	nem, nincs rá igény

Oroszlányi Járás	
Bokod	nem, nincs rá igény
Dad	nem, nincs rá igény
Kecskéd	nem, nincs rá igény
Kömlőd	nem, nincs rá igény
Oroszlány	igen, de fejleszteni kellene
Szákszend	

Tatai Járás	
Baj	nem, de lenne rá igény
Dunaalmás	nem, nincs rá igény
Dunaszentmiklós	nem, nincs rá igény
Kocs	nem, de lenne rá igény
Naszály	nem, nincs rá igény
Neszmély	nem, nincs rá igény
Szomód	nem, nincs rá igény
Tardos	nem, nincs rá igény
Tata	igen, de fejleszteni kellene
Vértestolna	nem, nincs rá igény

Tatabányai Járás	
Gyermely	nem, nincs rá igény
Héreg	nem, nincs rá igény
Környe	igen, megfelelő
Szárliget	nem, nincs rá igény
Szomor	nem, nincs rá igény
Tarján	nem, de lenne rá igény
Tatabánya	igen, de fejleszteni kellene
Várgesztes	nem, nincs rá igény
Vértessomló	nem, de lenne rá igény
Vértesszőlős	nem, de lenne rá igény

33. *táblázat: Demens személyek nappali ellátása, 2024*

Lakossági felmérés releváns válaszainak ismertetése

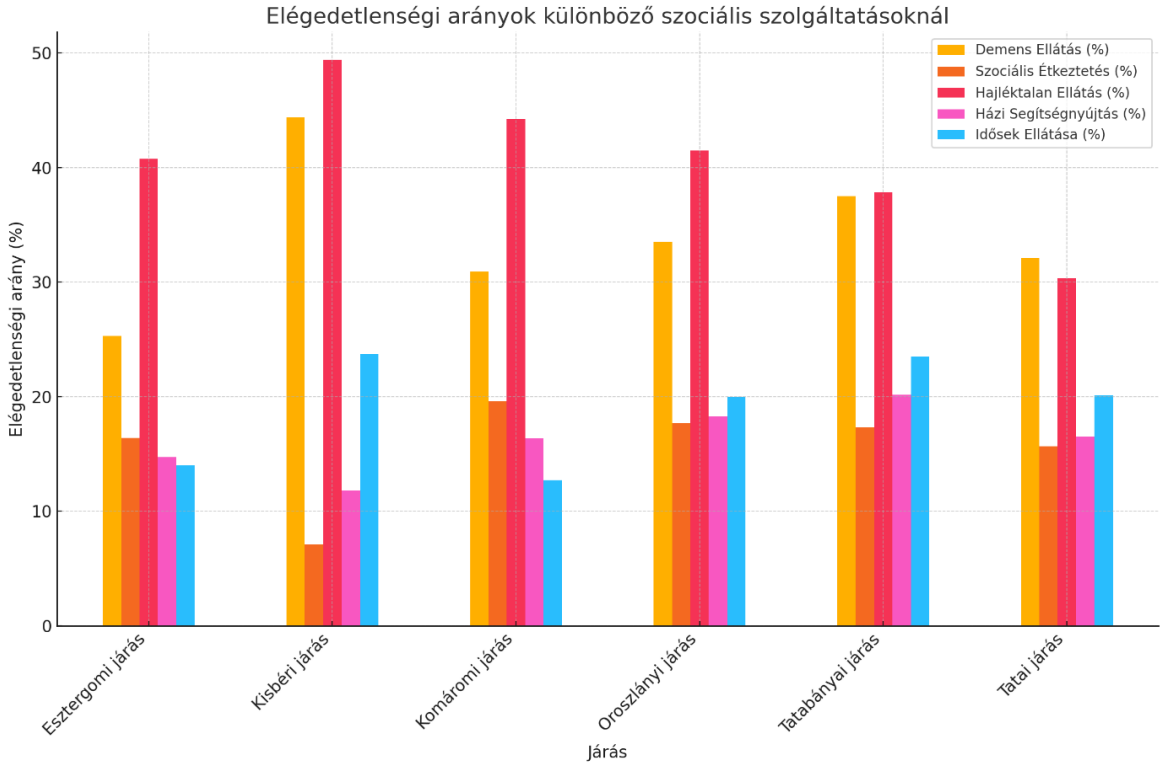

Demens személyek nappali ellátása

Az Esztergomi járásban az elégedetlenségi arány 15,77%, míg a Tatabányai járásban ez az arány 21,49%. A Kisbéri járás mutatja a legalacsonyabb elégedetlenséget, 21,06%-kal, ami azt jelenti, hogy a demens ellátás területén nagyobb odafigyelésre van szükség, különösen Tatabánya és Oroszlány környékén.

Szociális étkeztetés

A Tatabányai járásban az elégedetlenség viszonylag magas, 20,70%, ami figyelmet érdemel, mert az étkeztetés alapvető szociális szolgáltatás, és az elégedetlenség ezen a területen kritikus lehet. A Komáromi és Oroszlányi járásokban szintén magas az elégedetlenségi arány, 23-25% között mozog, ami azt jelenti, hogy itt is szükséges lenne az étkeztetési szolgáltatások javítása.

Hajléktalan ellátás

A Tatabányai járásban az elégedetlenségi arány 31,61%, ami az egyik legmagasabb a különböző szociális ellátások között. Az Esztergomi járás szintén magas, 24,09% elégedetlenséget mutat. Ez arra utal, hogy a hajléktalanokra kiterjedő szolgáltatások különösen nagy figyelmet igényelnek ezekben a régiókban, mivel itt magas a lakossági elégedetlenség.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás területén az Oroszlányi járás mutatja a legnagyobb elégedetlenséget, 20,07%-kal, míg a Tatabányai járásban az arány 20,55%. Ezek az adatok arra utalnak, hogy a házi segítségnyújtási szolgáltatásokat ezen régiókban jobban kellene fejleszteni, hogy csökkentsék a lakossági elégedetlenséget.

Idősek nappali ellátása

Az Esztergomi járásban az idősek nappali ellátásával kapcsolatos elégedetlenség 17,71%, míg a Tatabányai járásban az arány 25,83%, ami kiugróan magas. Az idősek számára nyújtott szolgáltatások területén különösen fontos, hogy a szolgáltatások minősége javuljon, hiszen az idősek különösen érzékenyek a megfelelő ellátásra.

Összegzve:

- Tatabányai járás kiemelkedik az elégedetlenség szempontjából szinte minden szolgáltatás esetében, különösen a hajléktalan ellátás és az idősek nappali ellátása terén. A régiókban komolyabb beavatkozás szükséges.
- Esztergomi járás több szolgáltatásban, mint például a demens ellátás és a hajléktalan ellátás, magas elégedetlenségi arányt mutat, de kisebb mértékben, mint Tatabánya.
- Oroszlányi járás a házi segítségnyújtás és demens ellátás területén igényel figyelmet, míg a Kisbéri járás általában alacsonyabb elégedetlenséget mutat, így itt kevésbé sürgető a beavatkozás.

A különböző szolgáltatási területeken ezek az adatok segíthetnek a döntéshozóknak abban, hogy célzott fejlesztéseket indítsanak az elégedettségi arány javítása érdekében.

Feltárt hiányosságok

Komárom-Esztergom vármegye különböző járásaiban a nappali ellátásokhoz való hozzáférés jelentős eltéréseket mutat. A nagyobb településeken, mint Tatabánya, Esztergom és Komárom, a nappali ellátások – beleértve az idősek, fogyatékkal élők és más rászoruló csoportok számára nyújtott szolgáltatásokat – elérhetők és többnyire kielégítő minőségűek. Ezzel szemben a kisebb falvakban és periférikus településeken ezek az ellátások gyakran hiányoznak, vagy csak nehezen hozzáférhetők.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Települési különbségek: A kisebb településeken a nappali ellátások gyakran hiányosak, vagy teljesen hiányoznak. Ez különösen sújtja az időseket és a fogyatékkal élőket, akik gyakran nem rendelkeznek megfelelő közlekedési lehetőségekkel a közeli nagyobb városokba való eljutáshoz.

Infrastruktúra és elérhetőség: Az elérhetőség legfőbb akadályai közé tartozik az infrastruktúra hiánya. A kistelepüléseken az idősek és fogyatékkal élők számára nyújtott nappali ellátásokhoz való hozzáférés gyakran nehézkes, mivel ezekhez az ellátásokhoz szükséges utazás hosszú és költséges lehet.

Humán erőforrás hiány: Számos településen nincs elegendő szakképzett személyzet a nappali ellátások biztosítására, ami csökkenti a szolgáltatások minőségét és elérhetőségét.

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Gyermekek: A gyermekek számára biztosított nappali ellátások (pl. bölcsődék, napközik) elérhetősége korlátozott a kisebb településeken. A nagyobb városokban ezek a szolgáltatások jobban elérhetők, de a vidéki területeken élő gyermekek számára nehezebb az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférés, ami különösen a mélyszegénységben élő családokat érinti kedvezőtlenül.

Idősek: Az idősek nappali ellátásai, mint például idősek klubja, szintén nagyobb városokban koncentrálódnak, míg a falusi területeken élő idősek gyakran teljesen ki vannak zárva ezekből a szolgáltatásokból. Ez különösen problémás, mivel az idősek közlekedési nehézségekkel is szembesülnek, ami tovább rontja hozzáférési lehetőségeiket.

Nők: A nők számára, különösen a kisgyermekes anyák számára nyújtott nappali ellátások (pl. gyermekfelügyelet) elérhetősége egyenetlen. A nagyobb városokban ezek a szolgáltatások többnyire rendelkezésre állnak, de a vidéki területeken korlátozottak.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára nyújtott nappali ellátások elérhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat. A nagyobb városokban jobban hozzáférhetők ezek a szolgáltatások, de a kisebb településeken élő fogyatékkal élők számára gyakran nem állnak rendelkezésre megfelelő ellátások.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára a nappali ellátásokhoz való hozzáférés különösen nehézkes, mivel ezek a csoportok gyakran nem rendelkeznek megfelelő erőforrásokkal a szolgáltatások eléréséhez, és az infrastruktúra hiánya is súlyosbítja helyzetüket.

Romák: A roma lakosság számára a nappali ellátásokhoz való hozzáférés szintén problémás, különösen a szegregált településeken, ahol gyakran nincsenek megfelelő szolgáltatások. A meglévő nappali ellátások gyakran nem megfelelően igazodnak a roma közösségek igényeihez.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A kisebb települések lakosai számára a nappali ellátások elérhetősége jelentős kihívást jelent. Ez különösen igaz a fogyatékkal élők és az idősek esetében.

Közlekedési nehézségek: A szolgáltatásokhoz való eljutás gyakran nehézkes a kistelepüléseken élők számára, különösen azok számára, akik nem rendelkeznek saját közlekedési eszközzel.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: Jelentős különbségek mutatkoznak a járás különböző települései között, ami tovább mélyíti a társadalmi különbségeket.

Összességében a nappali ellátások elérhetősége jelentős javítást igényel a kisebb településeken, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. A jövőbeli fejlesztéseknek az infrastruktúra javítására és a szolgáltatások egyenletesebb területi elosztására kell összpontosítaniuk.

2.1.5. Közösségi ellátások

A közösségi ellátásokra jellemző adatokat a KSH vármegyei szinten publikálta:

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022
Közösségi ellátásban részesülő pszichiátriai betegek	105	91	88	96	95

Közösségi ellátásban részesülő szenvedélybetegek	54	44	49	42	43
Támogató szolgáltatásban részesülők	392	382	412	550	478

34. táblázat: Közösségi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében, Forrás: KSH

A közösségi ellátásra vonatkozóan KSH és TEIR adatbázisban járási és települési szinten részletezett adatok 2022-re nem állnak rendelkezésre.

A településeken elérhető szolgáltatásokról megkérdeztük a települési önkormányzatokat is. A kérdés arra irányult, hogy az adott ellátás elérhető-e a településen, ha igen, fejlesztése szükséges-e, ha nem, lenne-e rá igény. Válaszaikat az alábbiakban összegeztük:

Közösségi ellátások	
igen, de fejleszteni kellene	**nem, de lenne rá igény**
Annavölgy	Bajna
Bajót	Epöl
Csolnok	Leányvár
Dorog	Nagysáp
Dömös	Mocsa
Lábatlan	Oroszlány
Mogyorósbánya	Gyermely
Nyergesújfalu	Dunaszentmiklós
Piliscsév	Vértestolna
Süttő	
Bábolna	
Bana	
Csém	
Komárom	
Dad	
Kömlőd	
Szákszend	
Héreg	
Szomor	
Tarján	
Tatabánya	
Vértessomló	
Vértesszőlős	
Naszály	
Szomód	

Támogató szolgáltatások	
igen, de fejleszteni kellene	**nem, de lenne rá igény**
Dömös	Bajna
Lábatlan	Bajót
Leányvár	Epöl
Nyergesújfalu	Mogyorósbánya
Piliscsév	Nagysáp
Süttő	Csém
Tokodaltáró	Oroszlány
Ács	Gyermely
Bábolna	Vértessomló
Komárom	Dunaszentmiklós
Mocsa	Vértestolna
Kömlőd	
Szákszend	
Héreg	
Szomor	
Tarján	
Tatabánya	
Vértesszőlős	
Naszály	
Neszmély	
Szomód	

35. táblázat: Településeken elérhető szolgáltatások, 2024

A települési önkormányzatok válaszai alapján a közösségi ellátások elérhetők 12 településen, és azok megfelelők a lakosság számára, míg 13 településen nem érhető el a közösségi szolgáltatás, de arra nincs is igény.

25 településen elérhető a közösségi szolgáltatás, de azokat fejleszteni kellene, 9 településen jelenleg nem érhető el a közösségi szolgáltatás, de arra lenne igény.

A támogató szolgáltatások esetében 21 településen elérhető, de fejleszteni kellene, 11 településen nem érhető el, de szükség lenne a szolgáltatásra, míg 13 településen jelenleg is elérhető, és az megfelelő a lakosság részére, 14 településen pedig nem érhető el, de nincs is rá igény.

Általánosságban igaz, hogy a szolgáltatások iránti igény folyamatosan változik. A társadalmi változások hatására (elöregedés, belső migráció, gazdasági válságok) bármely település esetében már rövid idő alatt felmerülhet az igény az adott szolgáltatás biztosítására, vagy annak fejlesztésére (kapacitás növelés, férőhely bővítés stb.).

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Gyermekek: A gyermekek számára biztosított közösségi ellátások (pl. szenvedélybetegeknek nyújtott közösségi ellátás) elérhetősége korlátozott a kisebb településeken. A nagyobb városokban ezek a szolgáltatások sem mindenhol elérhetők, de a vidéki területeken élő gyermekek számára nehezebb az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférés, ami különösen a mélyszegénységben élő családokat érinti kedvezőtlenül.

Idősek: Az időseket érintő közösségi ellátások terén hasonló a helyzet, a kistelepülések lakói jelentős hátrányban vannak a nagyobb települések, városok lakosaihoz képest. Ez különösen problémás, mivel az idősek közlekedési nehézségekkel is szembesülnek, ami tovább rontja hozzáférési lehetőségeiket.

Nők: A nők számára nyújtott közösségi szolgáltatás elérhetősége egyenetlen. A nagyobb városokban ezek a szolgáltatások többnyire rendelkezésre állnak, de a vidéki területeken korlátozottak.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára nyújtott közösségi ellátások elérhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat. A nagyobb városokban jobban hozzáférhetők ezek a szolgáltatások, de a kisebb településeken élő fogyatékkal élők számára gyakran nem állnak rendelkezésre megfelelő ellátások.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára az ellátásokhoz való hozzáférés különösen nehézkes, mivel ezek a csoportok gyakran nem rendelkeznek megfelelő erőforrásokkal a szolgáltatások eléréséhez, és az infrastruktúra hiánya is súlyosbítja helyzetüket.

Romák: A roma lakosság számára az ellátásokhoz való hozzáférés szintén problémás, különösen a szegregációval bíró településeken, ahol gyakran nincsenek megfelelő szolgáltatások. A meglévő ellátások gyakran nem megfelelően igazodnak a roma közösségek igényeihez.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A kisebb települések lakosai számára a közösségi ellátások elérhetősége jelentős kihívást jelent. Ez különösen igaz a fogyatékkal élők és az idősek esetében.

Közlekedési nehézségek: A szolgáltatásokhoz való eljutás gyakran nehézkes a kistelepüléseken élők számára, különösen azok számára, akik nem rendelkeznek saját közlekedési eszközzel.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: jelentős különbségek mutatkoznak a járás különböző települései között, ami tovább mélyíti a társadalmi különbségeket.

Összességében a közösségi ellátások elérhetősége jelentős javítást igényel a kisebb településeken, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. A jövőbeli fejlesztéseknek az infrastruktúra javítására és a szolgáltatások egyenletesebb területi elosztására kell összpontosítaniuk.

2.2. Szakosított ellátások

2.2.1. Tartós bentlakásos ellátások

A Szociális ágazati portál adatbázisából legyűjtött információk alapján Komárom-Esztergom vármegyében az alábbi Tartós bentlakásos ellátások biztosítottak:

Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások/ Ápolást, gondozást nyújtó intézmények	**Komárom-Esztergom vármegye**	**Esztergomi járás**	**Kisbéri járás**	**Komáromi járás**	**Oroszlányi járás**	**Tatai járás**	**Tatabányai járás**
Pszichiátriai betegek otthona	2	1 (Esztergom)	0	0	0	0	1 (Tatabánya)
Szenvedélybetegek otthona	0	0	0	0	0	0	0
Hajléktalanok otthona	1	0	0	0	0	0	1 (Tatabánya)
Idősek otthona	11	4 (Dorog, Pilismarót, Tát, Esztergom)	1 (Kisbér)	1 (Komárom)	1 (Oroszlány)	2 (Tata)	2 (Tatabánya),
Fogyatékos személyek otthona	2	1 (Esztergom)	0	0	0		1 (Tarján)
Éjjeli menedékhely	5	0	0	Komárom	Oroszlány	Tata	Tatabánya (2)
Fogyatékos személyek gondozóháza	0	0	0	0	0	0	0
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	1	0	0	0	0	0	Tatabánya
Időskorúak gondozóháza	3	Pilismarót	0	0	Oroszlány	0	Tatabánya

Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	2	Esztergom	0	0	0	0	Tatabánya
Szenvedélybetegek átmeneti otthona	0	0	0	0	0	0	0

36. táblázat: Tartós bentlakásos ellátás Komárom-Esztergom vármegyében, 2023

A vármegyei önkormányzatok által megadott adatok a bentlakásos ellátások elérhetőségéről, azok megfelelőségéről:

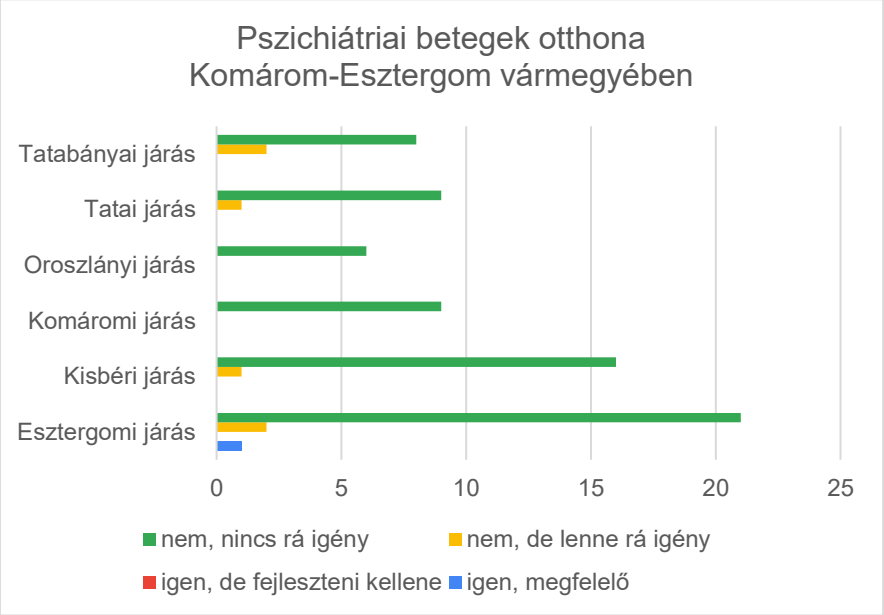

61. ábra: Bentlakásos ellátások elérhetősége Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

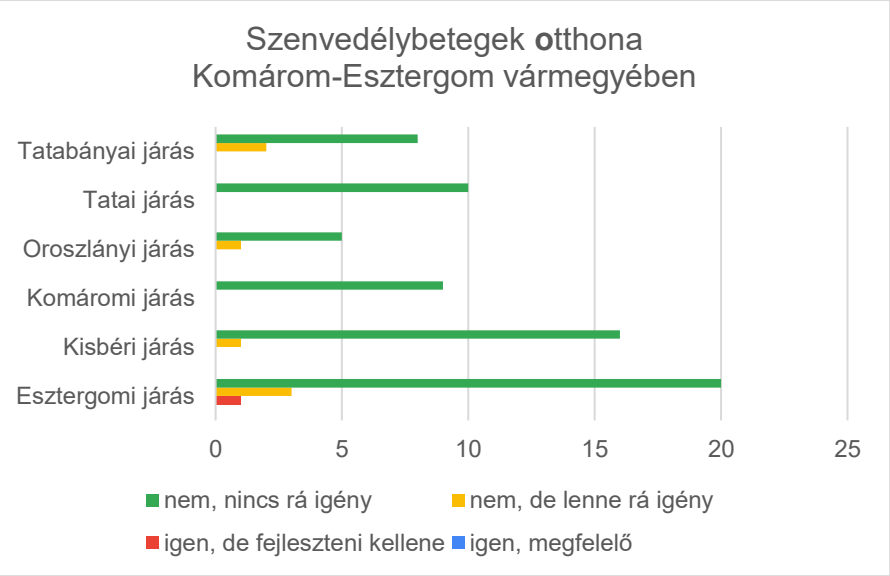

62. ábra: Szenvedélybeteg otthona Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

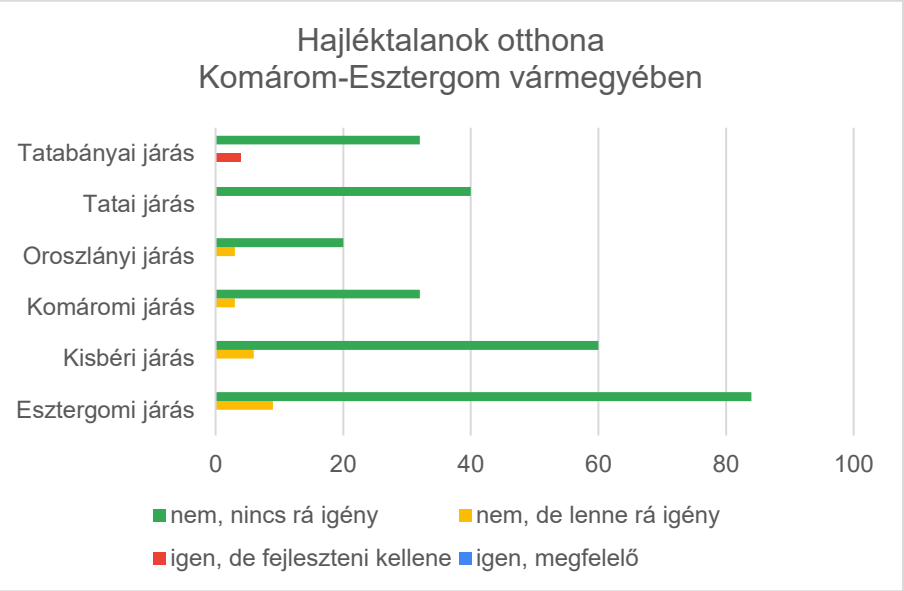

63. ábra: Hajléktalanok otthona Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

Tartós bentlakásos ellátások elérhetősége

Komárom-Esztergom vármegye településein a tartós bentlakásos ellátások hozzáférhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat. A nagyobb városok, mint Tatabánya, Esztergom és Komárom, rendelkeznek ilyen intézményekkel, amelyek viszonylag jól ellátják a helyi lakosságot. Ezzel szemben a kisebb települések és a perifériás területek lakosai gyakran nehezen érik el ezeket a szolgáltatásokat, ami különösen az idősek és a fogyatékkal élők számára jelent komoly problémát.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Területi egyenlőtlenségek: A tartós bentlakásos ellátások elsősorban a nagyobb településeken koncentrálódnak, míg a kisebb falvakban és községekben ezek az ellátások gyakran nem állnak rendelkezésre. Ennek következtében a rászorulók számára nehézséget jelent az intézményekbe való bejutás, különösen, ha azok távol esnek a lakóhelyüktől.

Kapacitáshiány: A meglévő bentlakásos intézmények kapacitása gyakran nem elegendő, hogy kielégítse a vármegye teljes lakosságának igényeit, ami várólisták kialakulásához vezethet, különösen a magasabb ellátási szintet igénylő idősek és fogyatékkal élők esetében.

Infrastruktúra és hozzáférés: Az elérhetőség egyik fő akadálya a nem megfelelő közlekedési infrastruktúra, amely különösen a vidéki területeken élők számára okoz nehézséget. A közösségi közlekedés korlátozott volta miatt sokan nem tudják rendszeresen látogatni szeretteiket a bentlakásos intézményekben.

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Idősek: Az idősek számára a tartós bentlakásos ellátásokhoz való hozzáférés különösen kritikus. A kisebb településeken élő idősek gyakran nem tudnak helyben hozzáférni ilyen szolgáltatásokhoz, ami jelentős terhet ró a családokra is, akiknek gyakran messzire kell utazniuk, hogy ellássák szeretteiket.

Nők: A nők, különösen az egyedülálló idős nők esetében, a tartós bentlakásos ellátásokhoz való hozzáférés korlátozott lehet, mivel az intézményekben gyakran magas a férfi lakók aránya, ami bizonyos esetekben visszatartó erő lehet.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára a speciális bentlakásos intézményekhez való hozzáférés szintén kihívást jelenthet. Az ilyen szolgáltatások kapacitáshiánya és az akadálymentes közlekedés hiánya tovább nehezíti az ellátások igénybevételét.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára az anyagi nehézségek gyakran akadályozzák a tartós bentlakásos ellátásokhoz való hozzáférést. Az ilyen csoportoknak nincs lehetőségük magánellátások igénybevételére, és gyakran az állami ellátásokra kell várniuk, amelyekben korlátozottak a helyek.

Romák: A roma lakosság számára a tartós bentlakásos ellátásokhoz való hozzáférés korlátozott, különösen a szegregált közösségekben. Az intézmények gyakran nincsenek felkészülve a kulturális különbségekből adódó speciális igények kezelésére, ami nehezíti a romák ellátáshoz való hozzáférését.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A kisebb települések lakosai számára a tartós bentlakásos ellátások elérhetősége jelentős kihívást jelent. Az ilyen szolgáltatások szűkössége különösen az idősek és a fogyatékkal élők számára okoz nehézséget.

Közlekedési nehézségek: A szolgáltatásokhoz való eljutás gyakran nehézkes a kistelepüléseken élők számára, különösen azok számára, akik nem rendelkeznek saját közlekedési eszközzel.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: Jelentős különbségek mutatkoznak a vármegye különböző települései között, ami tovább mélyíti a társadalmi különbségeket.

Összességében a tartós bentlakásos ellátások elérhetősége és hozzáférhetősége javítást igényel, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében. A jövőbeli fejlesztéseknek a szolgáltatások területi elosztására és az infrastruktúra javítására kell összpontosítaniuk.

2.2.2. Átmeneti elhelyezés

A vármegyében elérhető, átmeneti ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások a Szociális Ágazati Portálon elérhető területi adatok alapján kerül ismertetésre.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások//Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás	**Komárom-Esztergom vármegye**	**Esztergomi járás**	**Kisbéri járás**	**Komáromi járás**	**Oroszlányi járás**	**Tatabányai járás**	**Tatai járás**
Éjjeli menedékhely	5	0	0	Komárom	Oroszlány	Tatabánya (2)	Tata
Fogyatékos személyek gondozóháza	0	0	0	0	0	0	0
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	1	0	0	0	0	Tatabánya	0
Időskorúak gondozóháza	3	Pilismarót	0	0	Oroszlány	Tatabánya	0
Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	2	Esztergom	0	0	0	Tatabánya	0
Szenvedélybetegek átmeneti otthona	0	0	0	0	0	0	0

37. táblázat: Átmeneti ellátást nyújtó intézmények Komárom-Esztergom vármegyében, 2023

A települési önkormányzatok részére megküldött adatbekérés keretében tájékoztatást kértünk arról, hogy a településeken van-e utcai szociális munka, hajléktalanoknak nyújtott szolgáltatás.

A válaszokból kiderül, hogy a hajléktalanság számos településen nincs jelen, így az ehhez kapcsolódó szolgáltatások azért nem elérhetők, mert nincs rájuk szükség. Amely településen igény van a szolgáltatásra, ott elérhetők, de legtöbb esetben fejlesztendők. És van pár település, ahol nincs ilyen szolgáltatás, de lenne rá igény.

A járási szintű összesített adatok az alábbiak:

Járás	**Település**	**Utcai szociális munka**	**Hajléktalan személyek nappali melegedője**	**Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye**	**Éjjeli menedékhely**	**Hajléktalan személyek otthona**	**Hajléktalan személyek átmeneti szállása**
Esztergomi járás	Esztergom	igen, megfelelő	igen, megfelelő	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
	Lábatlan	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, nincs rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
	Pilismarót	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
	Tokod	igen, megfelelő	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény

Járás	Település	Utcai szociális munka	Hajléktalan személyek nappali melegedője	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	Éjjeli menedékhely	Hajléktalan személyek otthona	Hajléktalan személyek átmeneti szállása
Kisbéri járás	Bakonysárkány	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
	Bakonyszombathely	igen, megfelelő	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény
	Kisbér	nem, nincs rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
Komáromi járás	Komárom	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	nem, nincs rá igény	igen, de fejleszteni kellene	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény
	Mocsa	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, nincs rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
Oroszlányi járás	Oroszlány	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	nem, de lenne rá igény	igen, de fejleszteni kellene	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
Tatabányai járás	Tatabánya	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	nem, de lenne rá igény	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene
	Vértesszőlős	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene
Tatai járás	Dunaszentmiklós	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény
	Szomód	nem, de lenne rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény
	Tardos	nem, nincs rá igény	igen, de fejleszteni kellene	nem, nincs rá igény	igen, de fejleszteni kellene	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény
	Tata	igen, megfelelő	igen, megfelelő	nem, nincs rá igény	igen, megfelelő	nem, nincs rá igény	nem, nincs rá igény

38. táblázat: Utcai szociális munka, hajléktalanoknak nyújtott szolgáltatás Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

Az átmeneti szolgáltatások elérhetősége terén jelentős hiányosságok tapasztalhatók. A Kisbéri járásban nem érhető el átmeneti elhelyezést biztosító intézmény, szolgáltató. Fogyatékos

személyek gondozóháza és Szenvedélybetegek átmeneti otthona a vármegyében nincs. Éjjeli menedékhely négy településen, öt helyszínen van, míg hajléktalan személyek átmeneti szállása csak Tatabányán. Az időskorúak gondozóháza elérhető 3 településen a vármegyében, míg a pszichiátriai betegek átmeneti otthona csak a két megyei jogú városban.

A hátrányos helyzetűek részére szóló átmeneti ellátástok terén jelentkező hiányosságokat árnyalja a települési önkormányzatok válaszaiból kimutatható szükségesség is. A 76 település közül mindösszesen 16 településről érkezett jelzés fejlesztési igényre, legtöbbször egy-két szolgáltatást érintően. A többi településen vagy megfelelő a szolgáltatás, nincs szükség fejlesztésre, vagy nincs igény a szolgáltatásra.

A hátrányos helyzetű csoportok esetében minden csoportra elmondható, hogy az átmeneti elhelyezéshez történő hozzáférés szempontjából is a kisebb települések lakói a hozzáférés terén korlátokkal találják szembe magukat. Az ellátáshoz való hozzáférés ugyanakkor esetükben lenne a legfontosabb.

2.2.3. Lakóotthonok

Rehabilitációs intézmények (önkormányzati adatszolgáltatás alapján):

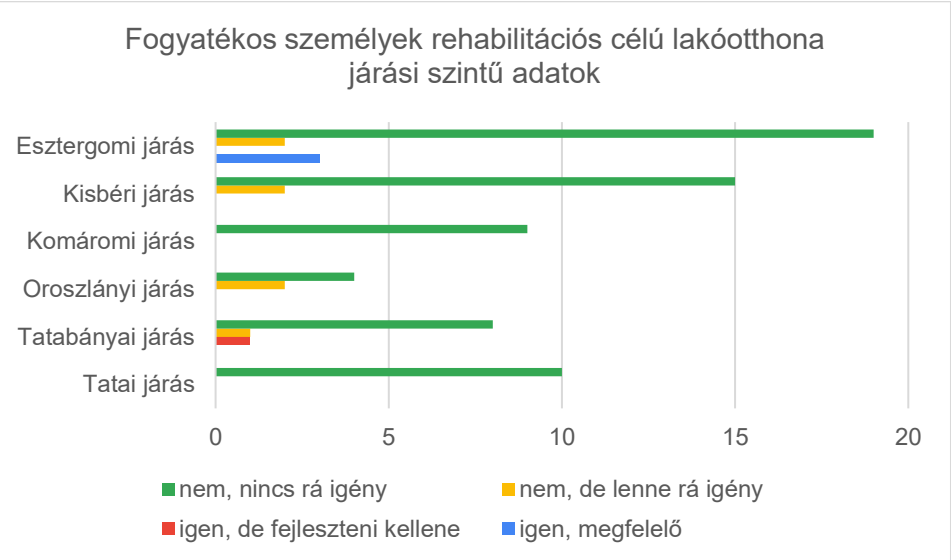

64. ábra: Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona járásonként, 2024

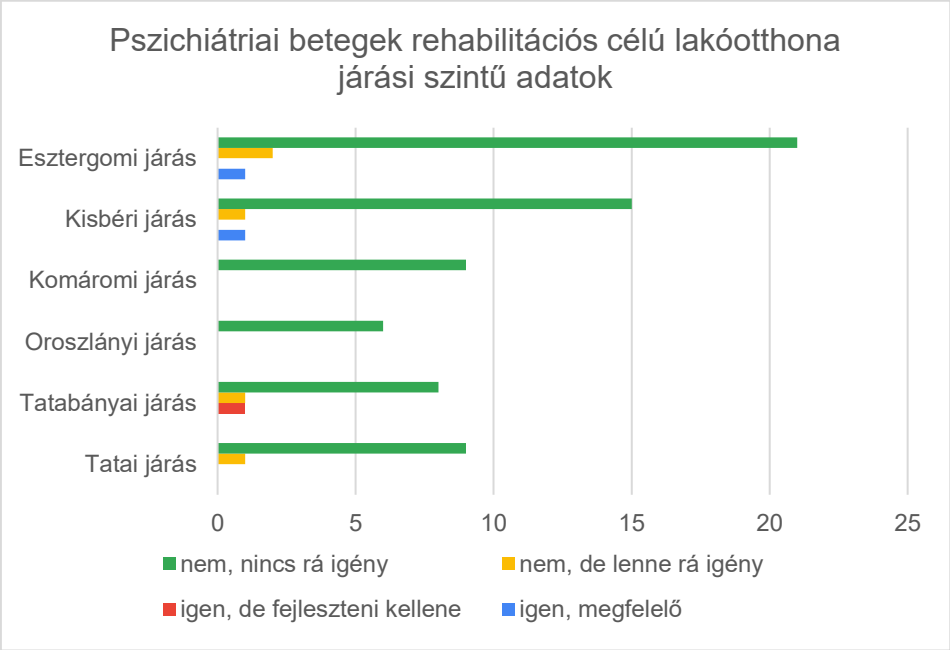

65. ábra: Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona járásonként, 2024

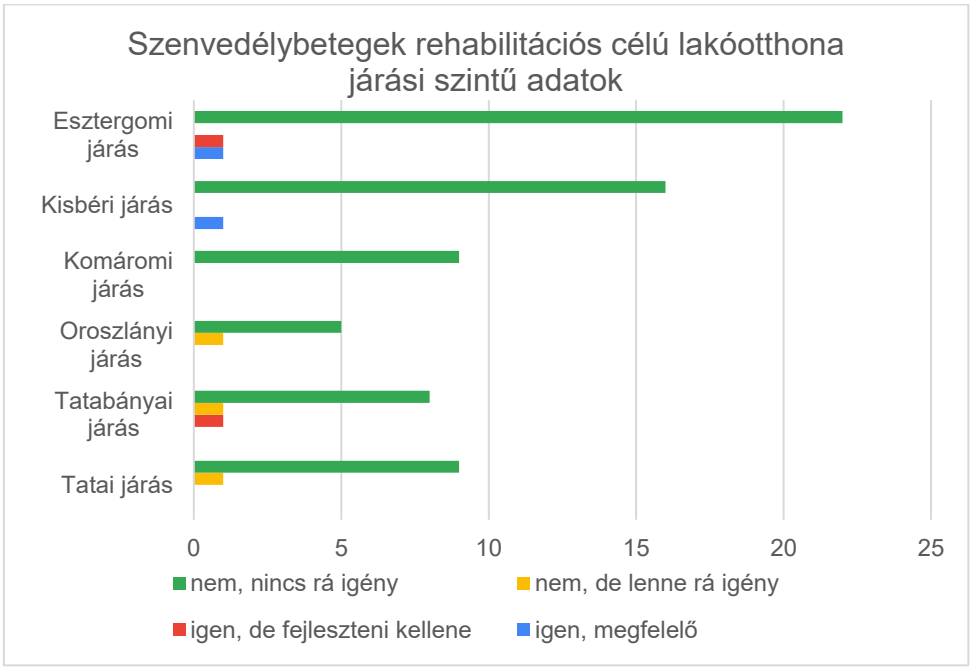

66. ábra: Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona járásonként, 2024

Lakóotthonok elérhetősége a településeken

Komárom-Esztergom vármegyében a lakóotthonok elérhetősége és eloszlása jelentős területi eltéréseket mutat. A nagyobb városokban, mint Tatabánya és Esztergom, az ellátási intézmények jobban koncentrálódnak, míg a kisebb településeken ezek az otthonok gyakran hiányoznak vagy alacsony kapacitással működnek. A települések közötti különbségek jelentős hatással vannak a különböző hátrányos helyzetű csoportok hozzáférési lehetőségeire.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Területi különbségek: A lakóotthonok nagyobb városokban való koncentrációja miatt a kisebb településeken élők számára ezek az intézmények gyakran csak nehezen elérhetők. Ez különösen hátrányos azok számára, akiknek nincs megfelelő közlekedési lehetőségük.

Kapacitáshiány: Sok lakóotthon nem rendelkezik elegendő férőhellyel a jelentkező igények kielégítésére. Ez várólisták kialakulásához vezet, különösen az idősek és fogyatékkal élők esetében, akiknek sürgősen szükségük lenne ilyen típusú ellátásra.

Infrastruktúra: Az elérhetőség egyik fő akadálya a nem megfelelő infrastruktúra, különösen a közlekedés terén. A vidéki és kisebb településeken élők gyakran nem tudják igénybe venni a nagyobb városokban található lakóotthonokat, mert a közlekedési lehetőségek korlátozottak.

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Gyermekek: A gyermekek számára kialakított lakóotthonok elérhetősége korlátozott, különösen a kisebb településeken. A speciális ellátást igénylő gyermekek számára a helyi intézmények gyakran nem állnak rendelkezésre, ami azt jelenti, hogy messzebbre kell utazniuk, ami további nehézségeket jelent a családok számára.

Idősek: Az idősek számára elérhető lakóotthonok különösen fontosak, de elérhetőségük és minőségük egyenlőtlen a vármegye területén. A kisebb településeken élő idősek gyakran nem tudnak helyben hozzáférni ilyen szolgáltatásokhoz, és sok esetben a nagyobb városokba kell utazniuk, ami további terheket jelent.

Nők: A nők, különösen az idős és egyedülálló nők esetében, a lakóotthonokhoz való hozzáférés korlátozott lehet. A nőkre szabott speciális ellátás hiánya és a férőhelyek korlátozott száma további nehézségeket okoz.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára a speciális lakóotthonok elérhetősége szintén kihívást jelenthet. Az akadálymentesítés hiánya és a korlátozott kapacitás tovább nehezíti az igénybevételt, különösen a kisebb településeken.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára az anyagi korlátok jelentik a legnagyobb akadályt a lakóotthonok elérésében. Számukra a magánintézmények elérhetetlenek, és az állami intézmények kapacitáshiánya miatt hosszú várakozási időkre kell számítaniuk.

Romák: A roma lakosság számára a lakóotthonokhoz való hozzáférés különösen nehéz a szegregált területeken. Az intézmények gyakran nem igazodnak a kulturális különbségekhez, ami gátolja a szolgáltatások igénybevételét.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A lakóotthonok elérhetősége jelentős problémát jelent a kisebb települések lakosai számára, különösen az idősek és fogyatékkal élők esetében.

Közlekedési nehézségek: A szolgáltatások elérhetősége a közlekedési infrastruktúra hiányosságai miatt gyakran nehézkes, ami különösen a vidéki lakosság számára jelent akadályt.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: Jelentős különbségek mutatkoznak a járás különböző települései között, ami tovább mélyíti a társadalmi különbségeket.

Összességében a lakóotthonok elérhetősége és hozzáférhetősége javítást igényel, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében. A jövőbeli fejlesztéseknek a szolgáltatások területi elosztására és az infrastruktúra javítására kell összpontosítaniuk.

2.2.4. Rehabilitációs intézmények

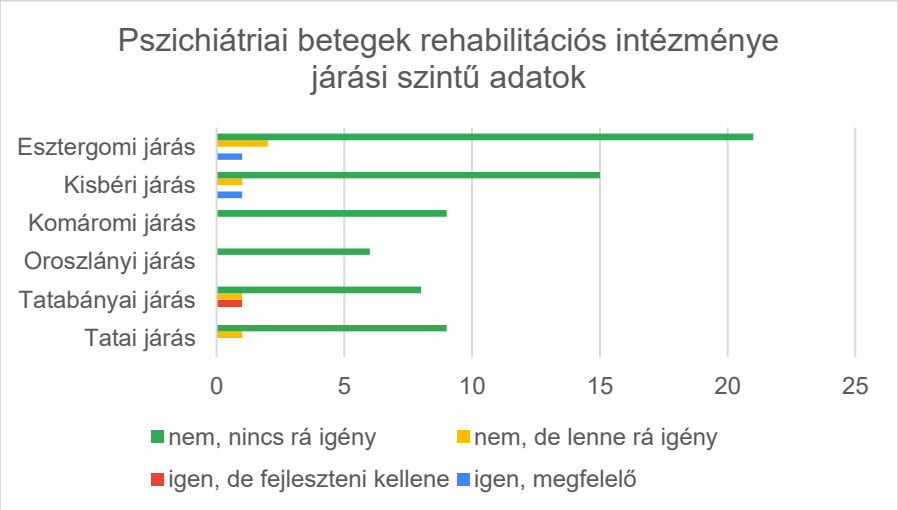

67. ábra: Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, járásonként, 2024

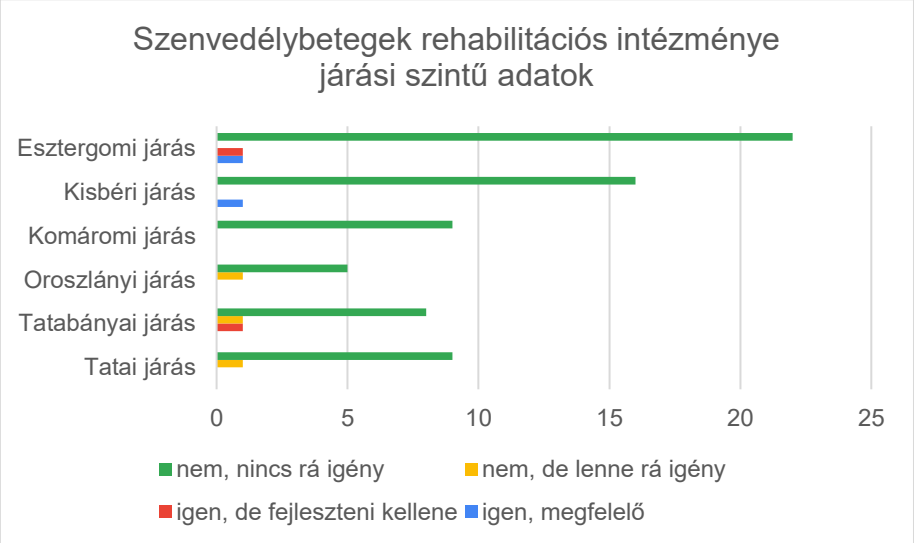

68. ábra: Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye, járásonként, 2024

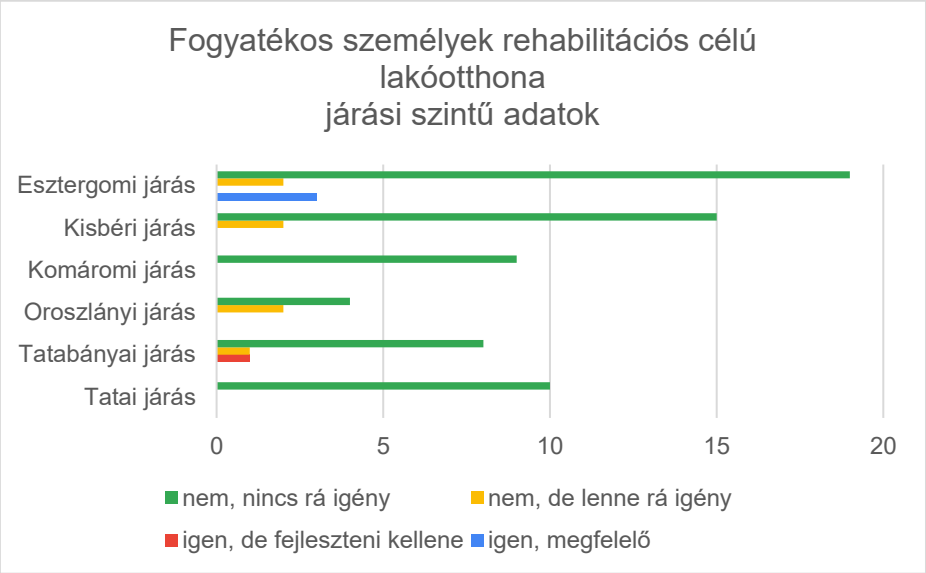

69. ábra: Fogyatékkal élő személyek rehabilitációs lakóotthona, járásonként, 2024

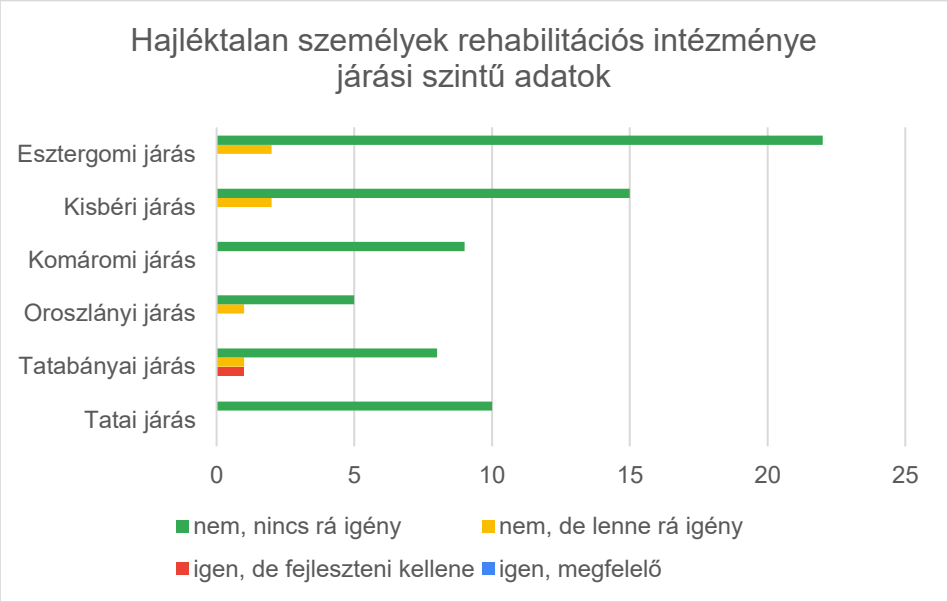

70. ábra: Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye, járásonként, 2024

Rehabilitációs intézmények elérhetősége a településeken

Komárom-Esztergom vármegyében a rehabilitációs intézmények elérhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat. A nagyobb városok, mint Tatabánya és Esztergom, megfelelő kapacitással rendelkeznek ezen intézmények tekintetében, míg a kisebb településeken ezek az intézmények gyakran hiányoznak vagy nehezen érhetők el. Az intézmények földrajzi eloszlása és a hozzáférési lehetőségek jelentősen befolyásolják a különböző hátrányos helyzetű csoportok rehabilitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférését.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Területi különbségek: A rehabilitációs intézmények elérhetősége elsősorban a nagyobb városokban koncentrálódik, ami hátrányos helyzetet teremt a vidéki és kisebb településeken élők számára. A rehabilitációs szolgáltatások hiánya ezeken a területeken jelentős problémát okoz, különösen az idősek és a fogyatékkal élők számára, akiknek a helyi szolgáltatások elérhetősége kiemelten fontos lenne.

Kapacitáshiány: A meglévő intézmények kapacitása nem minden esetben elegendő a jelentkező igények kielégítésére, ami várólisták kialakulásához vezethet. Ez különösen problémás a súlyosabb rehabilitációs igényű betegek számára, akiknek azonnali ellátásra van szükségük.

Közlekedési nehézségek: A rehabilitációs intézményekhez való hozzáférést tovább nehezíti a közlekedési infrastruktúra hiányossága. A vidéki településeken élők gyakran nem rendelkeznek megfelelő közlekedési eszközzel, így nehézkes számukra az intézmények elérése.

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Gyermekek: A gyermekek számára elérhető rehabilitációs intézmények korlátozott számban állnak rendelkezésre, különösen a kisebb településeken. A speciális igényű gyermekek ellátásához szükséges rehabilitációs szolgáltatások gyakran csak távolabb érhetők el, ami nehézségeket okoz a családok számára.

Idősek: Az idősek számára a rehabilitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés különösen fontos, de elérhetőségük és minőségük egyenlőtlen a vármegye különböző területein. A kisebb településeken élő idősek számára nehézkes a szolgáltatások elérése, ami hosszabb távú egészségügyi problémákhoz vezethet.

Nők: A nők számára, különösen azok számára, akik speciális rehabilitációs igényekkel rendelkeznek (pl. szülés utáni rehabilitáció), a hozzáférés szintén korlátozott lehet. Az ilyen szolgáltatások gyakran csak a nagyobb városokban érhetők el.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára a rehabilitációs intézmények különösen fontosak, de a hozzáférés területi eltérései jelentős akadályokat gördítenek eléjük. A kisebb településeken élők gyakran nehezen jutnak el a szükséges szolgáltatásokhoz.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára az anyagi nehézségek gyakran korlátozzák a rehabilitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Számukra az állami ellátórendszer jelenti az egyetlen lehetőséget, de ennek kapacitáshiánya és földrajzi eloszlása miatt sokan nem tudják igénybe venni a szükséges szolgáltatásokat.

Romák: A roma lakosság számára a rehabilitációs intézményekhez való hozzáférés különösen nehéz a szegregált területeken. Az intézmények gyakran nem rendelkeznek megfelelő kapacitással és forrásokkal a speciális igények kielégítésére, ami tovább nehezíti a romák egészségügyi és rehabilitációs helyzetét.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A kisebb települések lakosai számára a rehabilitációs szolgáltatások elérhetősége jelentős kihívást jelent. Ez különösen igaz a fogyatékkal élők és az idősek esetében, akiknek helyi szinten lenne szükségük ilyen típusú ellátásra.

Közlekedési nehézségek: A szolgáltatások elérhetősége a közlekedési infrastruktúra hiányosságai miatt gyakran nehézkes, ami különösen a vidéki lakosság számára jelent akadályt.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: Jelentős különbségek mutatkoznak a járás különböző települései között, ami tovább mélyíti a társadalmi különbségeket és rontja a hátrányos helyzetű csoportok rehabilitációs ellátásának esélyeit.

Összességében a rehabilitációs intézmények elérhetősége és hozzáférhetősége Komárom-Esztergom vármegyében fejlesztést igényel, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. A jövőbeli fejlesztéseknek a szolgáltatások területi elosztására, kapacitásának növelésére és a közlekedési infrastruktúra javítására kell összpontosítaniuk.

2.2.5. Támogatott lakhatás

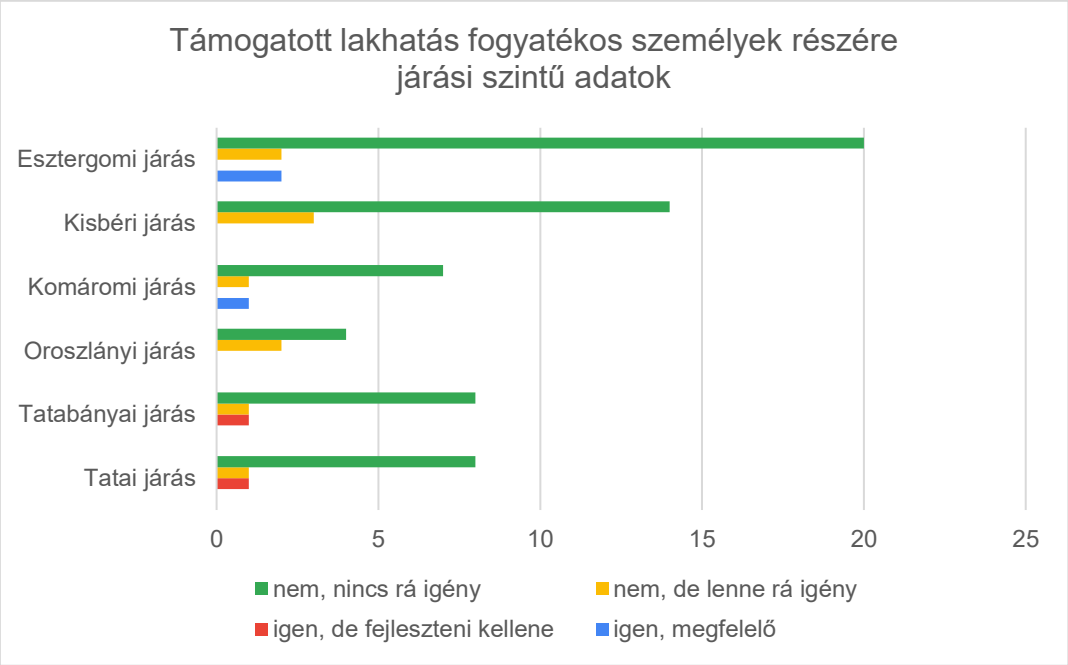

71. ábra: Támogatott lakhatás fogyatékkal élőknek, járásonként, 2024

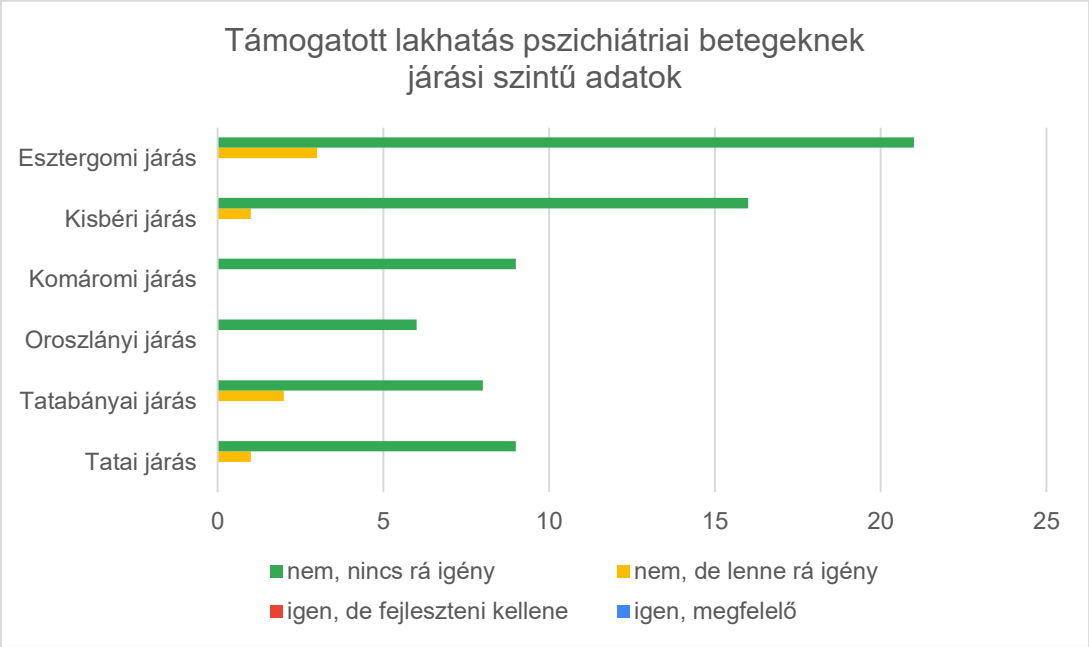

72. ábra: Támogatott lakhatás pszichiátriai betegeknek, járásonként, 2024

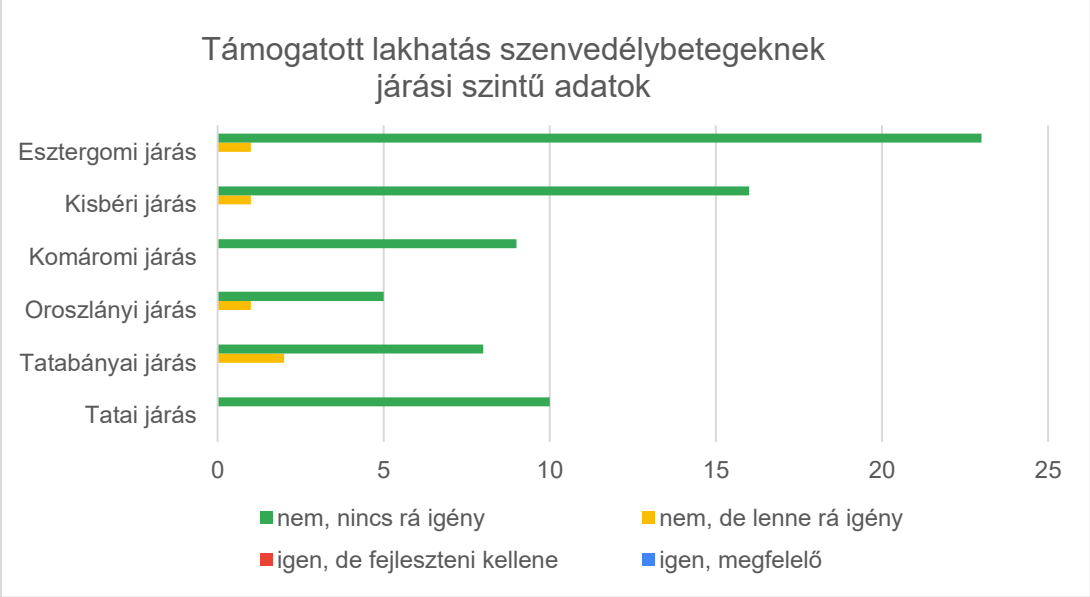

73. ábra: Támogatott lakhatás szenvedélybetegeknek, járásonként, 2024

Támogatott lakhatás elérhetősége a településeken

Komárom-Esztergom vármegyében a támogatott lakhatási lehetőségek elérhetősége településenként jelentős eltéréseket mutat. A nagyobb városokban, mint Tatabánya és Esztergom, ezek a szolgáltatások jobban elérhetők, míg a kisebb, periférikus településeken ezek a lehetőségek korlátozottak vagy teljesen hiányoznak. A szolgáltatások területi egyenlőtlensége különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára jelent komoly problémát.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Területi egyenlőtlenségek: A támogatott lakhatási szolgáltatások elsősorban a nagyobb településeken érhetők el, míg a kisebb falvak és távoli települések lakói gyakran nem tudják ezeket a szolgáltatásokat igénybe venni. Ez különösen súlyos probléma az idősek, a fogyatékkal élők és a mélyszegénységben élők számára.

Kapacitáshiány: A meglévő támogatott lakhatási intézmények kapacitása nem minden esetben elegendő a növekvő igények kielégítésére, ami hosszú várólistákat eredményezhet, különösen azok számára, akiknek sürgősen szükségük lenne ilyen típusú támogatásra.

Infrastruktúra: Az elérhetőség egyik fő akadálya a nem megfelelő közlekedési infrastruktúra, különösen a vidéki területeken. Ez korlátozza a hátrányos helyzetű csoportok mobilitását és hozzáférését a szükséges szolgáltatásokhoz.

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Gyermekek: A gyermekek számára biztosított támogatott lakhatási lehetőségek korlátozottak, különösen a speciális igényű gyermekek esetében. A szolgáltatások elérhetősége főként a nagyobb városokban koncentrálódik.

Idősek: Az idősek számára a támogatott lakhatás elérhetősége különösen fontos, de ezek a lehetőségek nem egyenletesen oszlanak el a vármegye területén. A kisebb településeken élő idősek gyakran nem férnek hozzá ezekhez a szolgáltatásokhoz, ami hosszú távon növeli a kiszolgáltatottságukat.

Nők: Különösen az egyedülálló anyák és idős nők számára jelent problémát a támogatott lakhatáshoz való hozzáférés. A speciálisan nők számára kialakított lakhatási lehetőségek száma korlátozott, és ezek gyakran csak a nagyobb városokban találhatók.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára a támogatott lakhatás elérhetősége kritikus kérdés. A kisebb településeken élők számára gyakran hiányoznak az akadálymentesített lakhatási lehetőségek, ami jelentősen korlátozza a lehetőségeiket.

Mélyszegénységben élők: Az anyagi erőforrások hiánya miatt a mélyszegénységben élők számára különösen fontos lenne a támogatott lakhatási lehetőségek elérhetősége, azonban ezek a szolgáltatások gyakran hiányoznak a kisebb településeken, és az állami támogatások korlátozottak.

Romák: A roma lakosság számára a támogatott lakhatás elérhetősége gyakran korlátozott a szegregált területeken. Az intézmények hiánya és a meglévő szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozottsága tovább mélyíti a szociális egyenlőtlenségeket.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A kisebb települések lakosai számára a támogatott lakhatás elérhetősége jelentős kihívást jelent. A hátrányos helyzetű csoportok gyakran kiszorulnak ezekből a szolgáltatásokból, ami növeli a társadalmi és gazdasági különbségeket.

Közlekedési nehézségek: A közlekedési infrastruktúra hiányosságai miatt sokan nem tudják elérni a támogatott lakhatási lehetőségeket, ami különösen a vidéki területeken élők számára jelent problémát.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: Jelentős különbségek mutatkoznak a járás különböző települései között, ami tovább mélyíti a szociális különbségeket és korlátozza a hátrányos helyzetű csoportok esélyeit.

Összességében a támogatott lakhatási szolgáltatások elérhetősége és hozzáférhetősége Komárom-Esztergom vármegyében fejlesztést igényel, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. A jövőbeli fejlesztéseknek a szolgáltatások területi eloszlására, kapacitásának növelésére és a közlekedési infrastruktúra javítására kell összpontosítaniuk.

2.3. Gyermekjóléti alapellátások

2022. év	Rendszeres gyermek-védelmi kedvezmény-ben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetés-ben részesült gyermekek (fő)	Meg-állapított halmo-zottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagy-korúvá vált gyermekek (fő)	Meg-állapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Veszélyezte-tett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)	Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan) (fő)
Komárom-Esztergom vármegye	2447,06	622	462	770	1480	494
Esztergomi járás	934,06	285	79	322	365	110
Kisbéri járás	282	44	99	139	222	70
Komáromi járás	171,5	82	23	102	116	29
Oroszlányi járás	130	29	68	17	211	108
Tatabányai járás	713,5	147	179	156	455	109
Tatai járás	216	35	14	34	111	68

39. táblázat: Gyermekjóléti alapellátások járásonként

A vármegyei települések mutatói járásonként csoportosítva a SZÚT GYJ.2.3. sz. mellékletében kerültek ismertetésre.

2.3.1. Gyermekjóléti szolgáltatások

2022. év	Család- és gyermekjóléti központok (db)	Család- és gyermekjóléti szolgálatok (db)
Komárom-Esztergom vármegye	6	14
Esztergomi járás	1	5
Kisbéri járás	1	1
Komáromi járás	1	5
Oroszlányi járás	1	1
Tatabányai járás	1	1
Tatai járás	1	1

40. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatások járásonként

A vármegyei települések mutatói járásonként csoportosítva a SZÚT GYJ.2.3.1. sz. mellékletében kerültek ismertetésre.

Általános megállapítások

Esztergomi járás: A legmagasabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (934 fő), valamint a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma is itt magas (365 fő). A szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma is kiemelkedő, ami arra utal, hogy itt jelentős igény mutatkozik a gyermekjóléti szolgáltatásokra.

Kisbéri és Komáromi járás: Ezekben a járásokban alacsonyabb a kedvezményben részesítettek száma, de a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya magasabb lehet a lakosság számához képest.

Oroszlányi járás: Bár kisebb a lakosság, a védelembe vett gyermekek száma viszonylag magas (108 fő), ami a gyermekvédelem szempontjából kihívásokat jelez.

Tatabányai járás: A vármegye egyik legnagyobb járása, ahol szintén magas a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (455 fő), valamint a megállapított hátrányos helyzetű gyermekek száma is kiemelkedő.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Gyermekek: A járások között jelentős különbségek tapasztalhatók a gyermekjóléti szolgáltatások elérhetőségében, különösen a szünidei étkeztetés és a védelembe vétel terén.

Mélyszegénységben élők és romák: Az olyan településeken, ahol a mélyszegénység és a roma lakosság aránya magasabb, mint például Esztergomban és Tatabányán, a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevétele és az igények is magasabbak. Ezek a csoportok gyakran nagyobb mértékben szorulnak rá a gyermekvédelmi és jóléti szolgáltatásokra.

Nők és idősek: Ezekre a csoportokra vonatkozóan a jelenlegi adatbázis nem tartalmaz külön részleteket, de feltételezhető, hogy a gyermekek védelmében és jólétében betöltött szerepük miatt ők is érintettek a gyermekjóléti szolgáltatások hozzáférésében.

Legsúlyosabb problémák

A különböző járások között jelentős eltérések vannak a gyermekjóléti szolgáltatások elérhetőségében, ami különösen a hátrányos helyzetű településeken okozhat problémákat.

A gyermekvédelem és a jóléti szolgáltatások esetében a magas igények nem mindig találkoznak megfelelő kapacitással, ami különösen a nagyobb városokban és a hátrányos helyzetű közösségekben jelent kihívást.

Ezek a megállapítások segíthetnek abban, hogy a járások közötti egyenlőtlenségeket kezeljék, és célzottabb gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtsanak a rászoruló csoportok számára.

2.3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

2022. év	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Komárom-Esztergom vármegye	1 266	88	0	83	1 320	105	0	90
Esztergomi járás	229	50	0	61	241	63	0	66
Kisbéri járás	23	0	0	0	24	0	0	0
Komáromi járás	210	0	0	6	215	0	0	8
Oroszlányi járás	159	0	0	16	168	0	0	16
Tatai járás	171	38	0	0	184	42	0	0
Tatabányai járás	474	0	0	0	488	0	0	0

41. táblázat: Gyermekek napközbeni ellátása járásonként

A vármegyei települések mutatói járásonként csoportosítva a SZÚT GYJ.2.3.2. sz. mellékletében kerültek ismertetésre.

A települési önkormányzatok adatszolgáltatása során nem csak a szolgáltatás elérhetőségéről, de annak megfelelőségéről is kaptunk adatot:

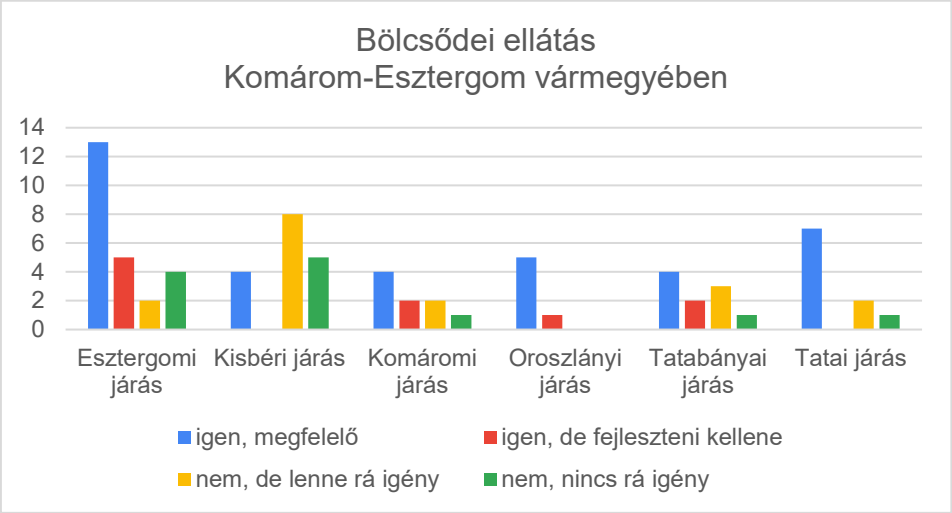

74. ábra: Bölcsődei ellátás járásonként, 2024

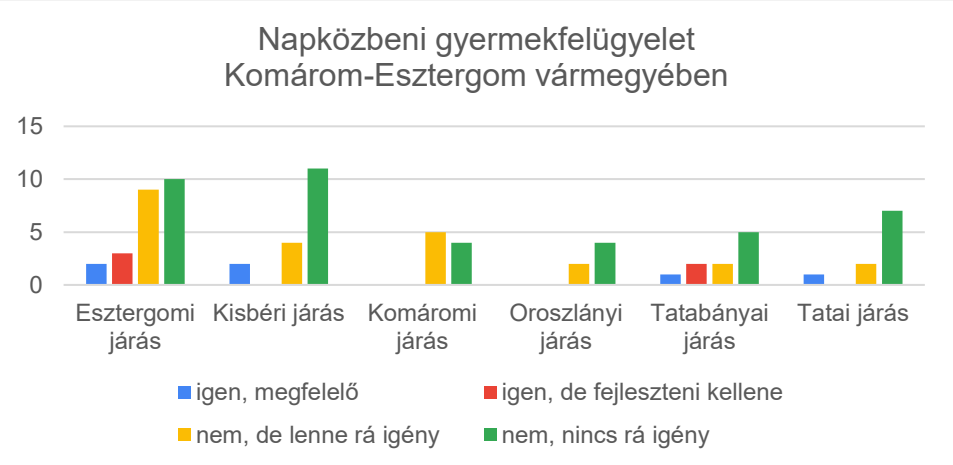

75. ábra: Napközbeni gyermekfelügyelet járásonként, 2024

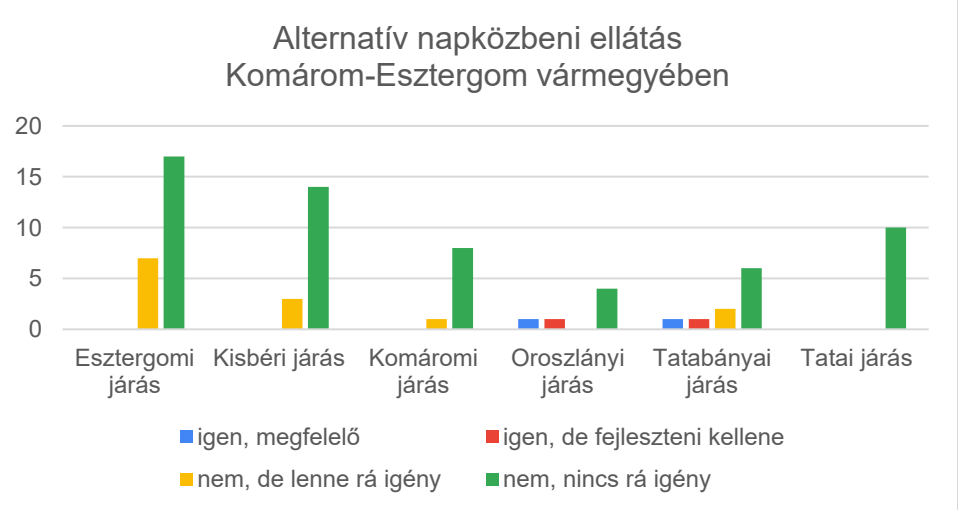

76. ábra: Alternatív napközbeni ellátás járásonként, 2024

Gyermekek napközbeni ellátásának elérhetősége a településeken

Komárom-Esztergom vármegye településein a gyermekek napközbeni ellátásának elérhetősége jelentős területi különbségeket mutat. A nagyobb városok, mint Tatabánya, Esztergom, és Komárom, jól kiépített ellátási hálózattal rendelkeznek, míg a kisebb települések és falvak gyakran nem tudnak megfelelő napközbeni ellátást biztosítani a gyermekek számára. A települések közötti különbségek jelentős hatással vannak a hátrányos helyzetű csoportok ellátáshoz való hozzáférésére, különösen a mélyszegénységben élő gyermekek és roma családok esetében.

Legfontosabb összefüggések és problémák

Területi egyenlőtlenségek: A napközbeni ellátás főként a nagyobb településeken érhető el, míg a kisebb településeken ezek az intézmények vagy teljesen hiányoznak, vagy korlátozott kapacitással működnek. Ez különösen súlyosan érinti a mélyszegénységben élő családokat és a roma közösségeket, akiknek gyermekei gyakran nem jutnak hozzá ezekhez az alapvető szolgáltatásokhoz.

Kapacitáshiány: A meglévő napközbeni ellátási intézmények kapacitása gyakran nem elegendő a szükségletek kielégítésére, különösen a nagyobb városokban, ahol a kereslet magasabb. Ez hosszú várólistákat és korlátozott hozzáférést eredményezhet, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

Infrastruktúra: Az ellátáshoz való hozzáférést tovább nehezíti a közlekedési infrastruktúra hiányossága, különösen a kisebb településeken. Sok családnak nehézséget okoz a gyermekek szállítása a napközbeni ellátást biztosító intézményekbe.

Hozzáférési problémák a hátrányos helyzetű csoportok esetében

Gyermekek: A gyermekek számára biztosított napközbeni ellátás különösen fontos a szülők munkavállalásának lehetővé tétele szempontjából. Azonban a kisebb településeken élő gyermekek gyakran nem férnek hozzá megfelelő napközbeni ellátáshoz, ami korlátozza az oktatási lehetőségeiket és a szülők munkavállalási esélyeit.

Idősek: Az idősebb korosztály közvetlenül nem érintett a gyermekek napközbeni ellátásában, de a családi struktúrákban az idősebb generációk sokszor részt vesznek az unokák gondozásában, különösen akkor, ha a napközbeni ellátás nem elérhető.

Nők: A nők, különösen az egyedülálló anyák számára a gyermekek napközbeni ellátásának elérhetősége alapvető fontosságú a munkaerőpiaci részvételhez. Az ellátás hiánya vagy korlátozott hozzáférhetősége esetén a nők nagyobb eséllyel maradnak otthon, ami hosszú távon növeli a gazdasági kiszolgáltatottságukat.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élő gyermekek számára a napközbeni ellátás elérhetősége kritikus kérdés, azonban a kisebb településeken ezek a speciális ellátási formák gyakran nem állnak rendelkezésre.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élő családok számára a napközbeni ellátáshoz való hozzáférés különösen fontos lenne a szülők munkavállalási lehetőségeinek biztosítása érdekében. Azonban ezek a családok gyakran a legkisebb eséllyel jutnak hozzá ezekhez a szolgáltatásokhoz, ami tovább mélyíti a szociális egyenlőtlenségeket.

Romák: A roma közösségek gyakran szembesülnek a napközbeni ellátáshoz való hozzáférés hiányával, különösen a szegregált településrészeken. Az intézmények hiánya vagy a diszkrimináció tovább nehezíti a roma gyermekek oktatási lehetőségeit és esélyeit a társadalmi integrációra.

Kiemelendő problémák

Szolgáltatáshiány a kisebb településeken: A kisebb települések lakosai számára a napközbeni ellátás elérhetősége jelentős kihívást jelent. Ez különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érinti, akik kiszorulnak ezekből a szolgáltatásokból.

Közlekedési nehézségek: A szolgáltatások elérhetősége a közlekedési infrastruktúra hiányosságai miatt gyakran nehézkes, ami különösen a vidéki lakosság számára jelent problémát.

Egyenlőtlenségek a szolgáltatások minőségében és elérhetőségében: Jelentős különbségek mutatkoznak a járás különböző települései között, ami tovább mélyíti a szociális különbségeket és korlátozza a hátrányos helyzetű csoportok esélyeit.

Összességében a gyermekek napközbeni ellátásának elérhetősége és hozzáférhetősége Komárom-Esztergom vármegyében fejlesztést igényel, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. A jövőbeli fejlesztéseknek a szolgáltatások területi eloszlására, kapacitásának növelésére és a közlekedési infrastruktúra javítására kell összpontosítaniuk.

2.3.3. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozását segítő szolgáltatások elérhetőségét vármegyei és járási szinten grafikonokon ábrázoltuk.

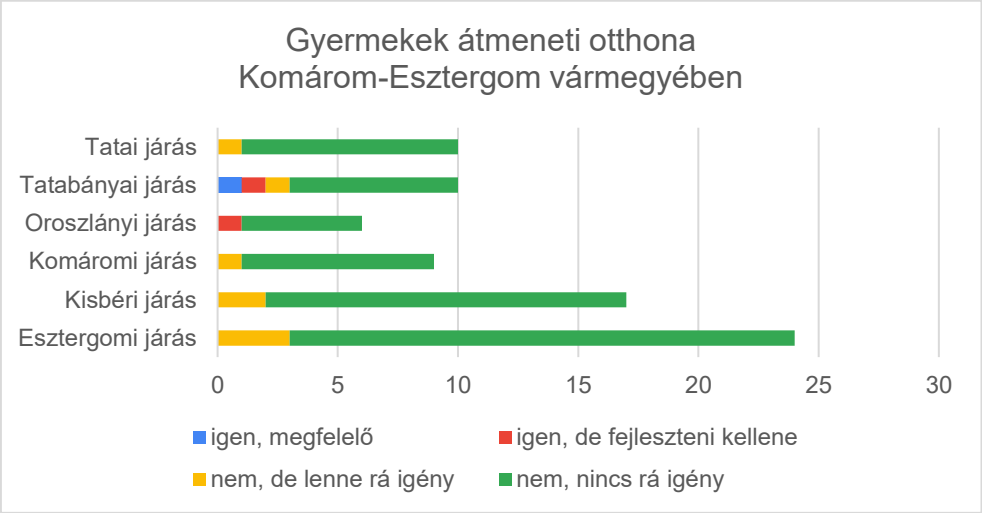

77. ábra: Gyermekek átmeneti otthona járásonként, 2024

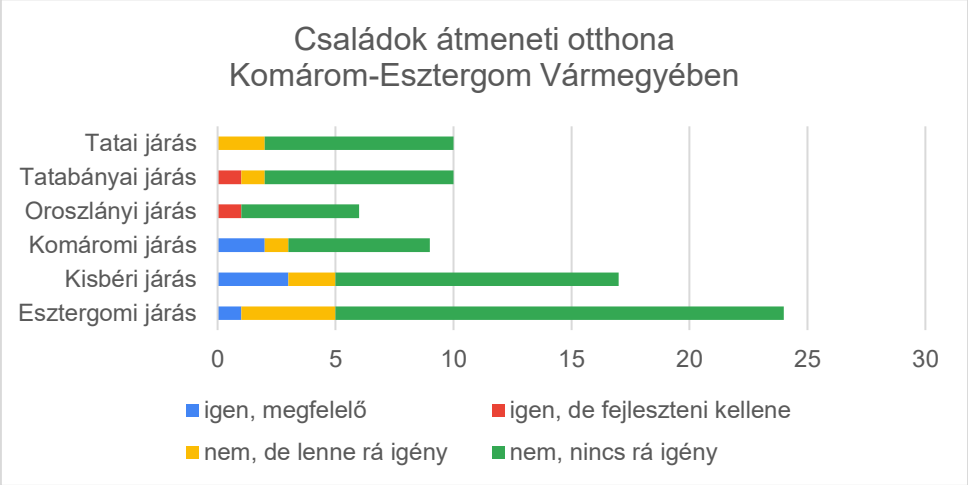

78. ábra: Családok átmeneti otthona járásonként, 2024

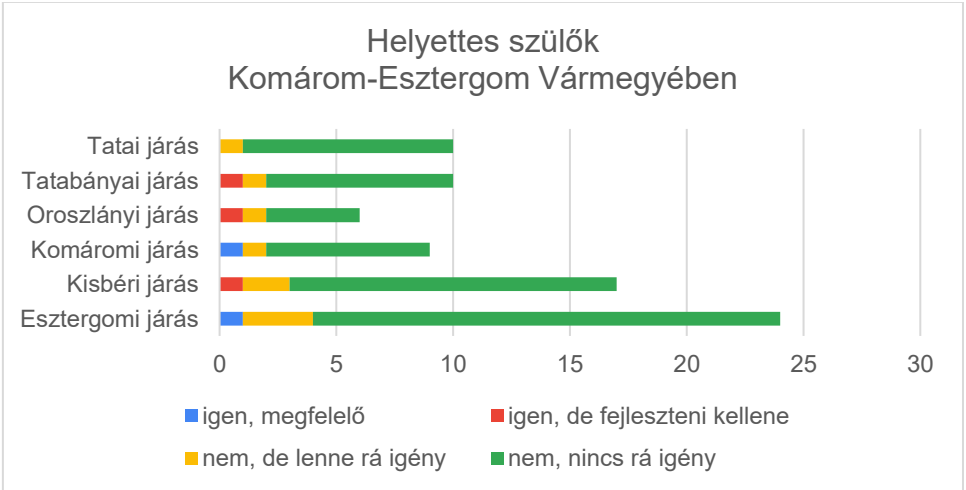

79. ábra: Helyettes szülők a vármegyében, járásonként, 2024

Általános megállapítások

Gyermekek átmeneti otthonai: A legtöbb településen nincs gyermekek átmeneti otthona, és sok helyen ezt azzal indokolják, hogy nincs rá igény. Ez a gyakorlat különösen problémás lehet, ha a valós igények nem derülnek ki, mert a családoknak nincs más választásuk, mint távolabbi intézményekhez fordulni.

Családok átmeneti otthonai: A családok számára elérhető átmeneti otthonok is hasonlóan hiányosak, ami tovább súlyosbítja a problémát, különösen a hátrányos helyzetű családok esetében, akiknek nincs lehetőségük vagy erőforrásuk távolabbi intézmények igénybevételére.

Helyettes szülők: A helyettes szülői ellátás is nagyon korlátozottan érhető el, ami nehezíti a gyermekek átmeneti gondozásának biztosítását krízishelyzetekben.

Legsúlyosabb problémák

Igények alul becslése: A „nincs rá igény” válasz nagyon elterjedt, de ez arra utalhat, hogy a települések nem rendelkeznek megfelelő információkkal a lakosság valós szükségleteiről, vagy nem lépnek fel proaktívan ezen szolgáltatások biztosítása érdekében.

Hozzáférés hiánya: A települések között jelentős eltérések vannak az átmeneti gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférésben. A kisebb, hátrányos helyzetű településeken, ahol az igények különösen nagyok lehetnének, gyakran teljesen hiányoznak ezek a szolgáltatások.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Gyermekek: Az átmeneti gondozás lehetőségeinek hiánya különösen sújtja a hátrányos helyzetű gyermekeket, akiknek nincsenek alternatívái a településükön.

Mélyszegénységben élők és romák: Ezek a csoportok gyakran a legkiszolgáltatottabbak, és a hozzáférés hiánya miatt nagyobb valószínűséggel kerülnek olyan helyzetekbe, ahol nem kapnak megfelelő támogatást.

Nők és fogyatékkal élők: A nők, különösen az egyedülálló anyák, és a fogyatékkal élők számára az átmeneti gondozási szolgáltatások elérhetősége még kritikusabb, mivel gyakran ők a leginkább rászorulók ezekre a szolgáltatásokra.

Idősek: Bár az idősek nem közvetlenül érintettek a gyermekek átmeneti gondozásában, az őket gondozó családok számára szintén fontos lenne ezen szolgáltatások elérhetősége, mivel ez tehermentesíthetné a családokat.

Összességében a járások közötti egyenlőtlenségek és a szolgáltatások hiánya Komárom-Esztergom vármegyében súlyos problémát jelent, különösen a hátrányos helyzetű településeken. Az igények pontosabb felmérése és a szolgáltatások kiterjesztése kulcsfontosságú lenne ezen problémák kezelésében.

2.3.4. Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

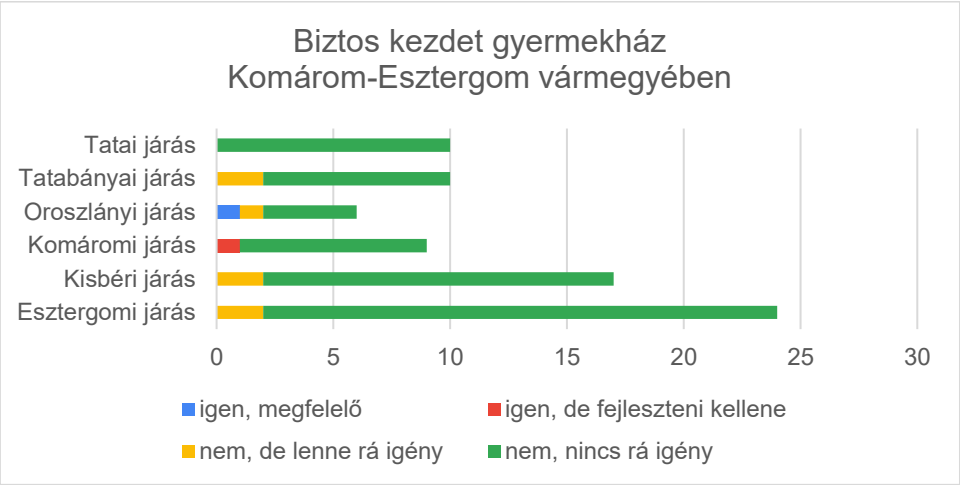

80. ábra: Esélynövelő szolgáltatások - Biztos Kezdet Gyermekház - járásonként, 2024

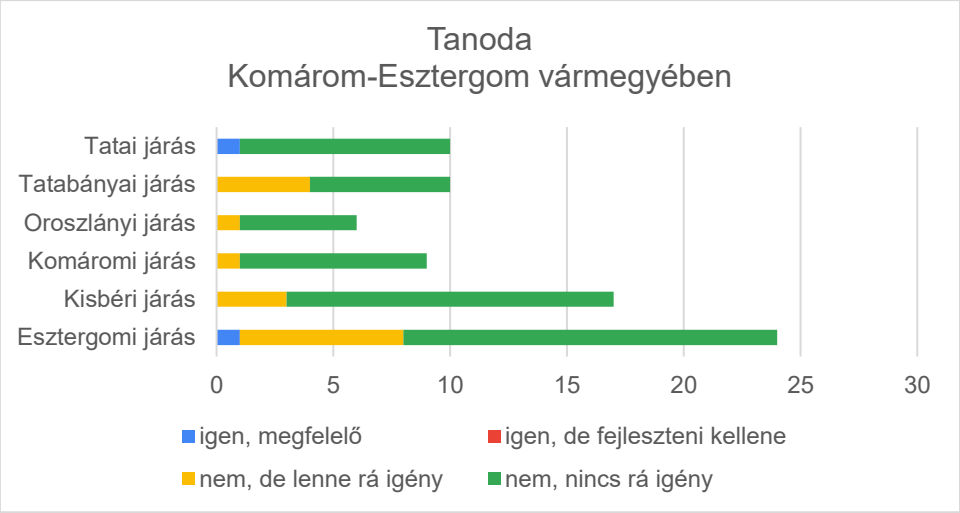

81. ábra: Esélynövelő szolgáltatások - Tanoda működése - járásonként, 2024

2.4. Gyermekvédelmi szakellátások

2.4.1. Otthont nyújtó ellátások

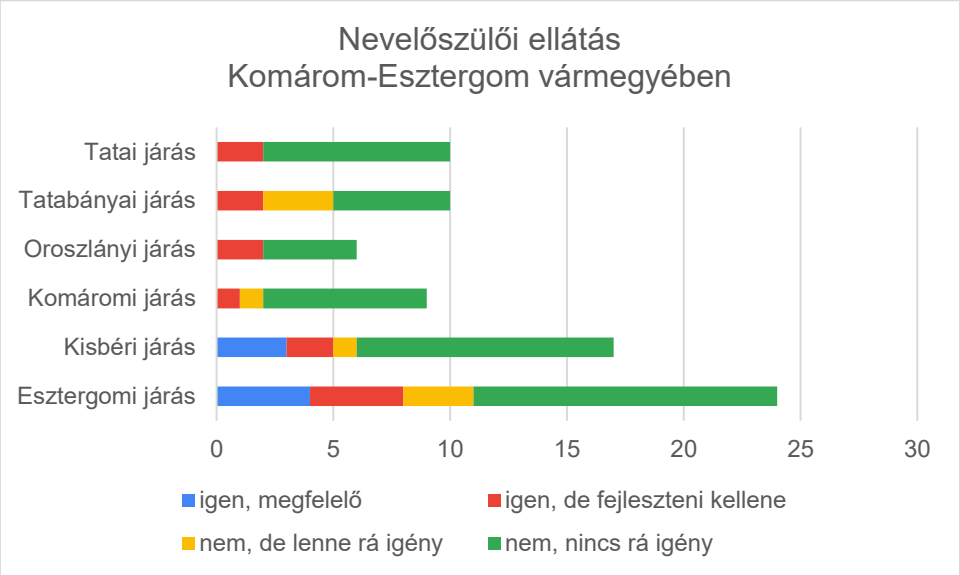

82. ábra: Nevelőszülői ellátás járásonként, 2024

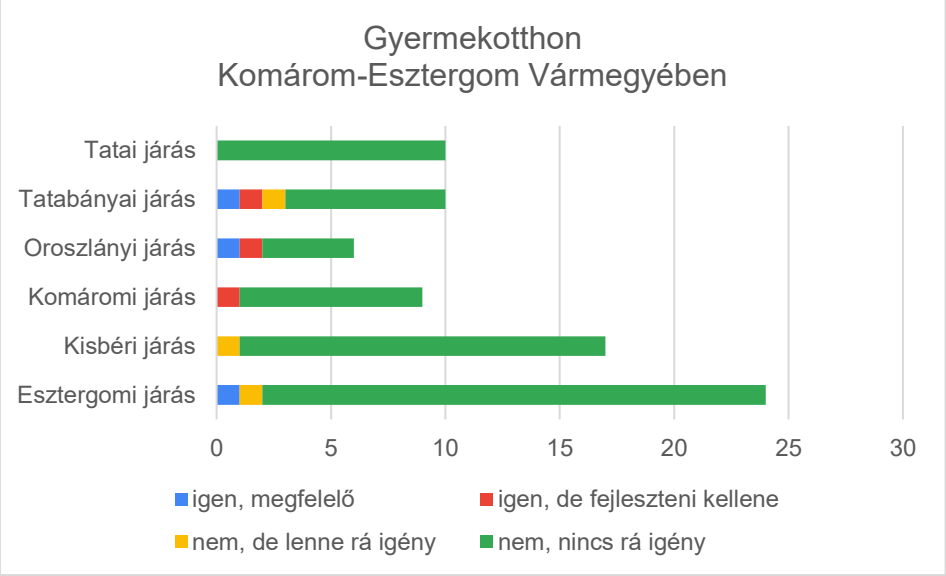

83. ábra: Gyermekotthon működése járásonként, 2024

Általános megállapítások

Nevelőszülői ellátás: Számos településen elérhető a nevelőszülői ellátás, de az elérhetőség minősége változó. Néhány településen fejlesztésre szorul, míg más településeken megfelelőnek ítélik. Azonban több helyen is hiányzik, mivel nincs rá igény, vagy az igényeket nem ismerték fel megfelelően.

Gyermekotthonok: A legtöbb településen nem található gyermekotthon, és sok esetben az indok az, hogy nincs rá igény. Ez arra utalhat, hogy ezek a szolgáltatások központi településekre koncentrálódnak, ahol a kereslet magasabb.

Legsúlyosabb problémák

Igények felmérése: Az adatokból kitűnik, hogy sok településen a szolgáltatások hiányát azzal indokolják, hogy nincs rájuk igény. Ez a gyakorlat azonban azt is jelentheti, hogy a valós szükségletek nincsenek megfelelően felmérve, különösen a kisebb, hátrányos helyzetű településeken.

Elérhetőség különbségei: A nevelőszülői ellátás és gyermekotthonok elérhetősége nagymértékben eltér településenként, ami komoly egyenlőtlenségekhez vezethet, különösen a vidéki vagy szegényebb régiókban.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Gyermekek: A nevelőszülői ellátás és gyermekotthonok elérhetősége különösen fontos a gyermekek számára, különösen azokban az esetekben, ahol a családok nem képesek megfelelően gondoskodni róluk. A szolgáltatások hiánya nagy terhet róhat ezekre a gyermekekre, akik így nem kapják meg a szükséges támogatást.

Mélyszegénységben élők és romák: Ezek a csoportok különösen veszélyeztetettek, és gyakran nagyobb szükségük van az otthont nyújtó ellátásokra. Az elérhetőség hiánya vagy a nem megfelelő ellátás súlyosbítja a szegénység és a társadalmi kirekesztettség problémáit.

Nők és idősek: A nők, különösen az egyedülálló anyák, gyakran nagyobb mértékben támaszkodnak az ilyen jellegű ellátásokra. Az idősek közvetlenül nem érintettek, de azok a családok, amelyek többgenerációs háztartásban élnek, szintén érintettek lehetnek.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára speciális igények merülnek fel, amelyekre az otthont nyújtó ellátásoknak is reagálniuk kellene. Az ilyen szolgáltatások hiánya vagy nem megfelelő volta súlyos következményekkel járhat ezekre a személyekre nézve.

Összességében Komárom-Esztergom vármegye járásain belül jelentős eltérések vannak az otthont nyújtó ellátások elérhetőségében, és különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében ez súlyos egyenlőtlenségeket eredményez. Az igények pontosabb felmérése és a szolgáltatások hozzáférhetőségének javítása kiemelt fontosságú lenne.

2.4.2. Utógondozói ellátás

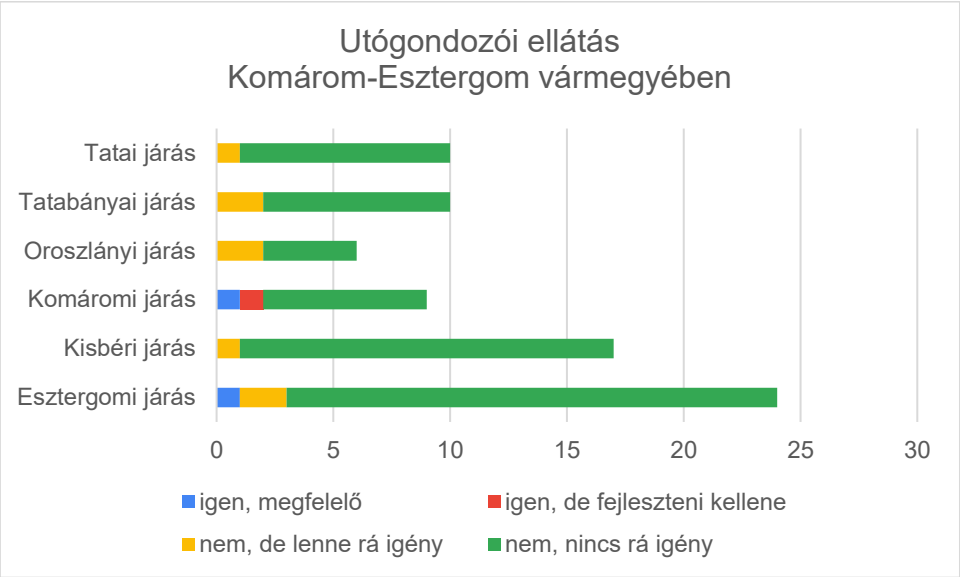

84. ábra: Utógondozói ellátás járásonként, 2024

Általános megállapítások

Utógondozói ellátás hiánya: A települések többségében az utógondozói ellátás nem érhető el, és gyakran azt jelzik, hogy „nincs rá igény”. Ez az állítás azonban problémás lehet, mivel előfordulhat, hogy az igények nincsenek megfelelően felmérve, vagy az érintettek nem férnek hozzá a szükséges információkhoz és forrásokhoz.

Központi ellátás hiánya: Az utógondozói ellátás központi településekre koncentrálódhat, ahol az ilyen szolgáltatások elérhetősége jobb, de a kisebb és periférián lévő települések teljesen kimaradhatnak ebből a rendszerből.

Legsúlyosabb problémák

Igények alábecsülése: Az „nincs rá igény” válasz általános, de kérdéses, hogy valójában mennyire pontosak ezek a felmérések. Az ellátások hiánya különösen aggasztó, mivel a hátrányos helyzetű csoportok, akik a leginkább rászorulnának, gyakran nem tudják kifejezni az igényeiket vagy nem érnek el a szolgáltatásokhoz.

Elérhetőség területi különbségei: A települések közötti különbségek az ellátásokhoz való hozzáférésben jelentős egyenlőtlenségeket eredményeznek. A kisebb, hátrányos helyzetű településeken élők sokkal nehezebben férnek hozzá az utógondozói ellátáshoz.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Gyermekek: Az utógondozói ellátás különösen fontos lehet a gyermekek számára, akik intézményi gondozásból vagy nevelőszülői hálózatból kerülnek ki. A szolgáltatás hiánya veszélyezteti őket, mivel nem kapnak megfelelő támogatást az önálló életkezdéshez.

Mélyszegénységben élők és romák: Ezek a csoportok különösen hátrányos helyzetben vannak, mivel gyakran nem rendelkeznek az ellátások eléréséhez szükséges erőforrásokkal, és így még inkább kirekesztetté válnak.

Nők és idősek: Az egyedülálló anyák és idős gondozók számára is kritikus lehet az utógondozói ellátás elérhetősége, mivel a családjuk vagy saját maguk számára szükséges támogatást nem kapják meg.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára az utógondozói ellátás kiemelten fontos lehet, mivel különleges igényeik vannak, amelyekhez speciális támogatás szükséges.

Összességében a járások településein az utógondozói ellátás elérhetősége rendkívül korlátozott, ami komoly egyenlőtlenségeket és problémákat okoz a hátrányos helyzetű csoportok körében. Az igények pontosabb felmérése és az ellátások elérhetőségének bővítése kiemelten fontos lenne a megyében.

3. Oktatás és oktatási intézmények

3.1. Köznevelési alapfeladatok

3.1.1. Óvodai ellátás

A vármegyei és járási adatokat a TEIR HEP tabló adatai alapján összegeztük.

2022. év	Óvodai feladatellátási helyek (db)	Óvodába beírt gyermekek (fő)	Óvodai férőhelyek (fő)	Óvodai gyermekcsoportok (db)	Óvodapedagógusok (fő)	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya (százalék)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) (fő)	Óvodai gyermekcsoportok a gyógypedagógiai nevelésben (db)
Komárom-Esztergom vármegye	141	10 160	12 113	482	955	1,08	74	9
Esztergomi járás	48	3 201	3 978	167	318	1,78	26	3
Kisbéri járás	15	713	842	33	62	2,1	0	0
Komáromi járás	16	1 297	1 528	61	128	0,93	0	0
Oroszlányi járás	12	861	952	40	83	0,35	20	3
Tatabányai járás	32	2 794	3 307	122	238	0,75	28	3
Tatai járás	18	1 294	1 506	59	126	0,15	0	0

85. ábra: Óvodai ellátás elérhetősége járásonként

A települési adatok járási bontásban a SZÚT OKT_3.1.1.1sz.mellékletében kerültek feltüntetésre.

A települési önkormányzatoktól bekért adatok alapján az óvodai ellátás jellemzői, a kapcsolódó ellátásokkal az alábbiak szerint foglalhatók össze:

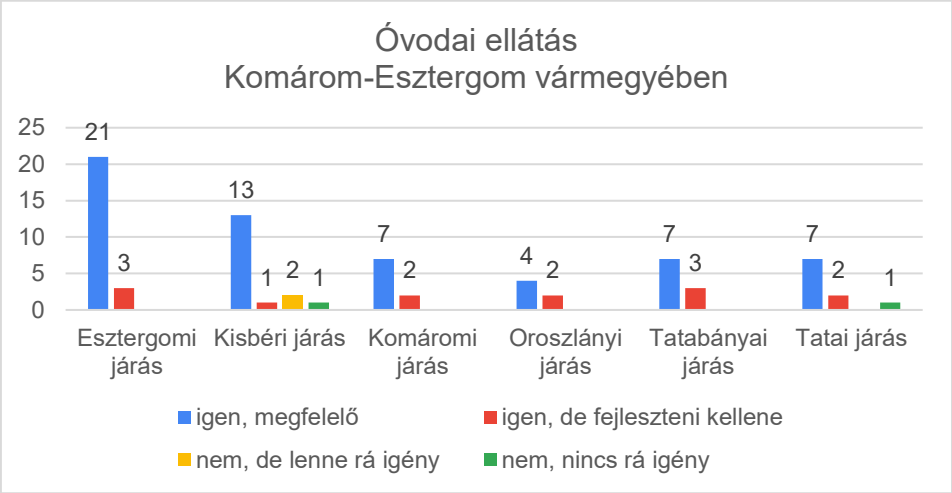

86. ábra: Óvodai ellátás járásonként, 2024

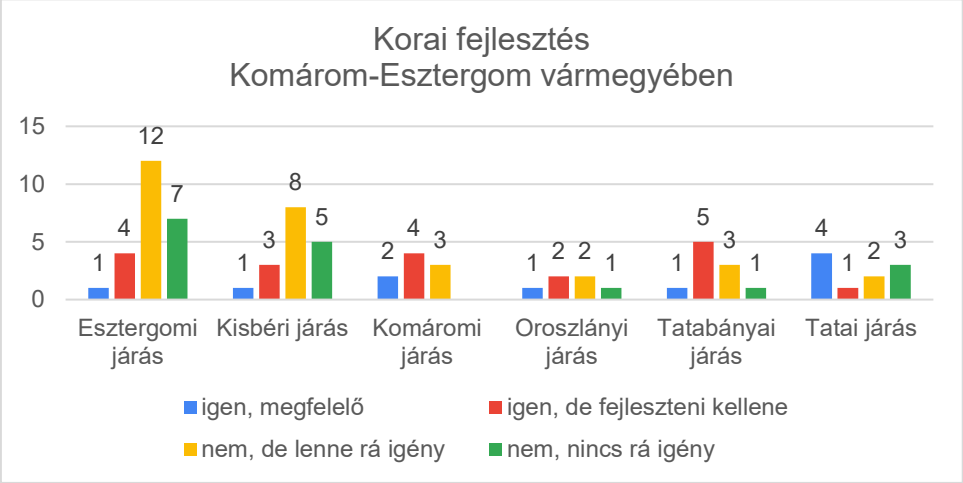

87. ábra: Korai fejlesztés járásonként, 2024

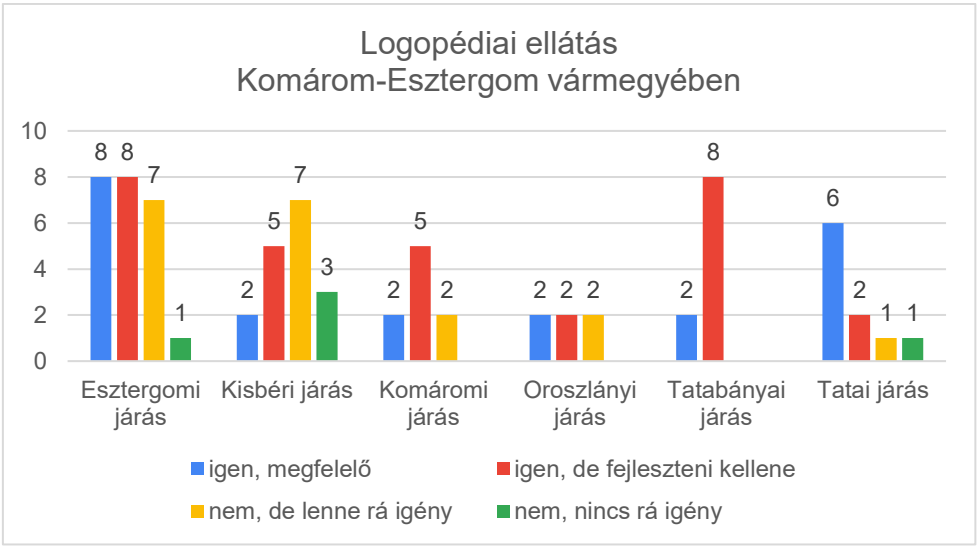

88. ábra: Logopédiai ellátás járásonként, 2024

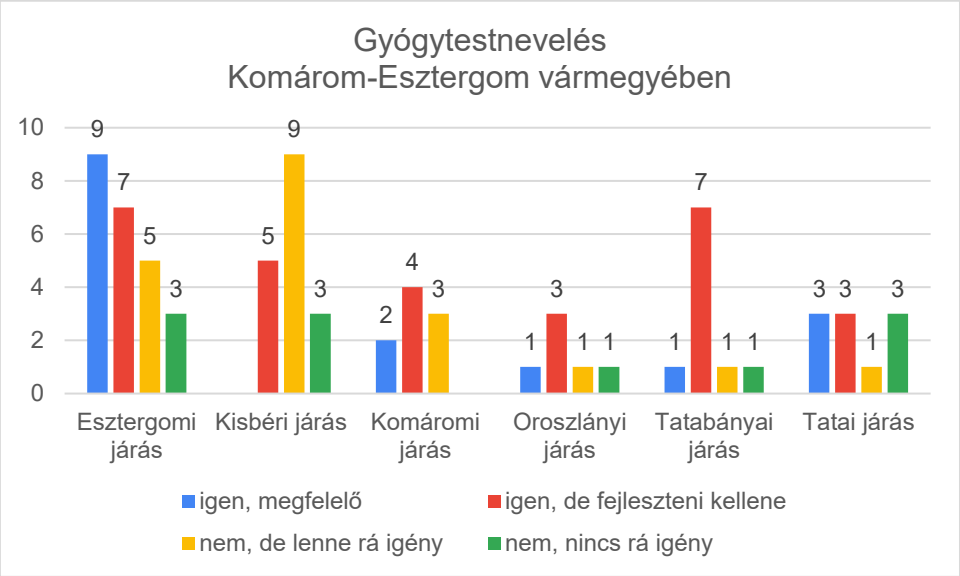

89. ábra: Gyógytestnevelés járásonként, 2024

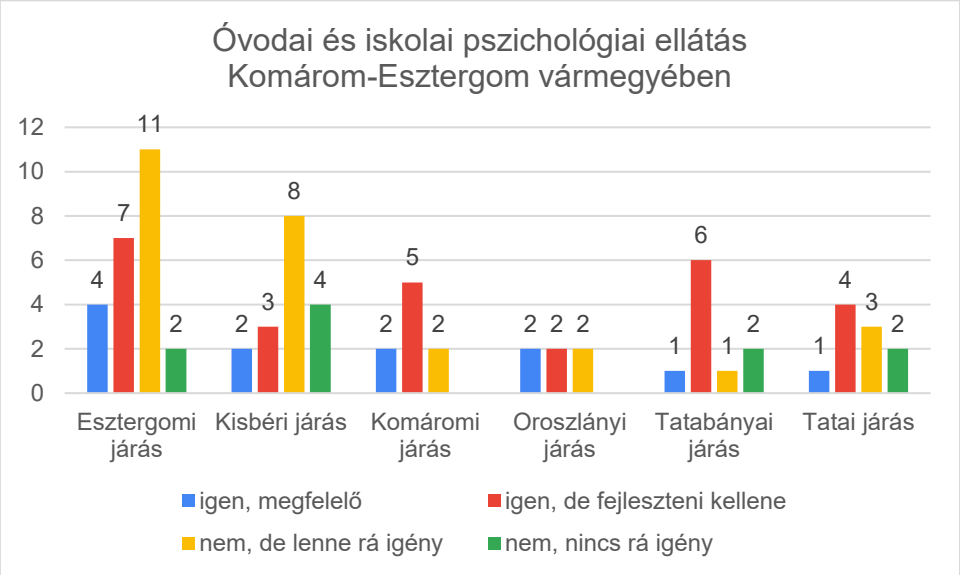

90. ábra: Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás járásonként, 2024

Az adatok alapján Komárom-Esztergom vármegye településein az óvodai ellátás elérhetősége általában kielégítő, de vannak olyan területek, ahol fejlesztésre lenne szükség, különösen a speciális ellátások terén.

Általános megállapítások

Óvodai ellátás: A legtöbb településen az óvodai ellátás elérhető és megfelelőnek ítélt, ami pozitívum. Ez biztosítja, hogy a kisgyermekek nagy része részesül az alapvető nevelésben és gondozásban.

Korai fejlesztés: Azonban a korai fejlesztési szolgáltatások jelentős hiányosságokat mutatnak, több településen egyáltalán nem elérhetőek, bár lenne rá igény. Ez különösen fontos a speciális nevelési igényű gyermekek számára, akik így nem kapják meg a szükséges támogatást.

Logopédiai és gyógytestnevelés ellátás: Ezek a szolgáltatások elérhetők, de néhány településen fejlesztésre szorulnak, ami azt jelzi, hogy a meglévő kapacitások nem elegendőek a teljes igény kielégítésére.

Pszichológiai ellátás: Az óvodai és iskolai pszichológiai ellátás több helyen hiányzik, bár lenne rá igény. Ez komoly problémát jelenthet, különösen a gyermekek mentális egészsége szempontjából.

Legsúlyosabb problémák

Speciális ellátások hiánya: A korai fejlesztés, logopédiai, gyógytestnevelési és pszichológiai szolgáltatások hiánya vagy nem megfelelő volta jelentős problémákat okozhat, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek számára. Ezek a hiányosságok hosszú távú hatással lehetnek a gyermekek fejlődésére és iskolai előmenetelére.

Igények és ellátás közötti eltérés: Több településen lenne igény bizonyos szolgáltatásokra, de ezek nem érhetők el, ami arra utal, hogy az ellátórendszer nem reagál megfelelően a helyi szükségletekre.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Gyermekek: A hátrányos helyzetű gyermekek különösen kiszolgáltatottak, ha az óvodai ellátás nem megfelelő vagy hiányos, mivel az óvoda az egyik első intézmény, amely támogatást nyújt számukra. A korai fejlesztés és speciális szolgáltatások hiánya miatt ezek a gyermekek jelentős hátrányba kerülhetnek.

Mélyszegénységben élők és romák: Ezen csoportok gyakran szembesülnek azzal, hogy a szükséges speciális ellátásokhoz nem férnek hozzá, ami tovább növeli az oktatási és szociális hátrányaikat.

Nők: Az óvodai ellátás elérhetősége különösen fontos a nők, különösen az egyedülálló anyák számára, akiknek így lehetőségük van a munkavállalásra vagy további képzésre, miközben gyermekük megfelelő gondozásban részesül.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élő gyermekek számára a speciális szolgáltatások hiánya komoly akadályokat jelenthet a fejlődésükben, és az óvodai ellátás elérhetősége meghatározó lehet a későbbi integrációjuk szempontjából.

Összességében az óvodai ellátás Komárom-Esztergom vármegye településein többnyire megfelelő, de jelentős különbségek tapasztalhatók a speciális szolgáltatások elérhetőségében, ami komoly kihívásokat jelent a hátrányos helyzetű csoportok számára. Az igények pontosabb felmérése és a szolgáltatások bővítése kiemelten fontos lenne a gyermekek megfelelő fejlődésének biztosítása érdekében.

3.1.2. Általános iskolai ellátás

A KSH és a TEIR adatbázisaiban elérhető, publikált adatok az általános iskolai ellátásra az alábbiak szerint összegezhetők:

Komárom-Esztergom vármegye (11)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	114	114	114	115	112
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	56	53	56	56	57
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	1 144	1 133	1 127	1 133	1 127
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	19,67	19,85	20,06	20,08	20,04
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	2 748	2 789	2 886	3 055	3 065
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	15,47	15,6	16,2	16,41	17,55
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	1 349	570	607	602	428
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	6	2,54	2,68	2,65	1,9

42. táblázat: Általános iskolai ellátás Komárom-Esztergom vármegyében, Forrás: KSH, TEIR

Esztergomi járás (110)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	37	37	36	36	35
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	13	14	13	14	16
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	352	348	344	349	348
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	18,9	19,1	19,5	19,3	19,1
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	803	850	897	965	935
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	18,6	19,7	19,6	19,8	21,1
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	466	213	208	229	161
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	7,02	3,21	3,1	3,4	2,42

43. táblázat: Általános iskolai ellátás az Esztergom járásban, Forrás: KSH, TEIR

Kisbéri járás (111)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	13	13	13	13	11
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	0	0	0	0	0
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	79	77	76	77	76
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	18,37	18,83	18,95	19,36	19,07
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	161	146	190	180	199
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	19,85	23,93	24,79	24,14	25,6
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	120	72	73	73	66
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	8,27	4,97	5,07	4,9	4,55

44. táblázat: Általános iskolai ellátás a Kisbéri járásban, Forrás: KSH, TEIR

Komáromi járás (112)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	13	13	13	13	13
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	6	5	6	5	5
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	148	145	143	143	140
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	19,1	19,54	20,09	20,06	20,61
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	325	364	351	366	371
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	10,33	10,77	11,56	11,5	12,82
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	160	67	83	85	76
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	5,66	2,36	2,89	2,96	2,63

45. táblázat: Általános iskolai ellátás a Komáromi járásban, Forrás: KSH, TEIR

Oroszlányi járás (113)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	10	10	10	10	10
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	15	14	14	15	14
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	101	97	93	94	95
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	18,07	18,33	19,68	19,55	19,8
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	215	221	207	221	206
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	14,41	13,27	11,58	13,28	12,92

Oroszlányi járás (113)	2018	2019	2020	2021	2022
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	114	25	18	20	7
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	6,25	1,41	0,98	1,09	0,37

46. táblázat: Általános iskolai ellátás az Oroszlányi járásban, Forrás: KSH, TEIR

Tatai járás (114)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	15	15	15	15	15
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	12	11	11	13	13
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	160	161	161	162	163
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	20,51	20,6	20,62	20,45	19,95
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	372	377	428	434	479
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	19,99	20,17	21,42	22,22	23,06
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	111	28	38	21	24
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	3,38	0,84	1,14	0,63	0,74

47. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatai járásban, Forrás: KSH, TEIR

Tatabányai járás (115)	2018	2019	2020	2021	2022
Általános iskolai feladatellátási helyek (db)	26	26	27	28	28
Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	10	9	12	9	9
Általános iskolai osztályok a nappali oktatásban (db)	304	305	310	308	305
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	21,3	21,23	20,8	21,1	21,22
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	872	831	813	889	875
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	11,47	9,96	11,43	11,23	12,76
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	378	165	187	174	94
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	5,84	2,55	2,9	2,68	1,45

48. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatabányai járásban, Forrás: KSH, TEIR

A 2023-as évre vonatkozóan a vármegye két tankerületi központjától kaptunk részletes tájékoztatást.

Esztergomi járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Esztergom	1	14	259	18,5	10%	3,86%	1,54%	26	15	51	n.a	29	3
Dorog	1	24	603	25,4	53%	3%	0,10%	6 fő	19	52	19	64	4,5
Leányvár	3	8	128	16	11%	1%	0	3%	3	14	3	15	1,5
Piliscsév	1	8	101	12,6	8%	0	0	1	8	13	8	17	2,5
Sárisáp	1	11	189	17	22%	3%	0	15	8	21	8	20	3
Annavölgy	1	7	69	~10	3%	3%	0%	1	6	15	6	8	1
Dág	1	8	79	10	36%	4	0	4	7	15	7	12	1
Úny	1	1	15	15	0%	0	0	0	3	2	3	2	0
Bajna	1	9	203	23	30%	3%	0%	9	6	23	6	16	1,5
Nagysáp	1	6	59	14	8	12	0	26	9	12	9	7	2
Tokod	1	8	169	21	2%	-	12%	28	12	34	12	13	3
Tokodaltáró	1	9	171	19	11%	9%	2%	23%	9	26	9	17	2
Tát	2	16	354	22	73	0.01%	0.008%	11	10	45	10	29	3,5
Mogyorósbánya	1	4	45	11	24%	0	0	0	9	4	6	8	8
Süttő	1	8	140	18	6%	1%	0	1%	5	24	5	13	2

49. táblázat: Általános iskolai ellátás az Esztergomi járásban, Forrás: tankerületi központ

Kisbéri járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Ászár	1	10	230	23	50,4	3,5	0	12	12	29	21,5	3,5
Bakonysárkány	1	8	176	22	46	0,6	0,6	2	6	34	18,6	2,5
Bakonyszombathely	1	8	159	19,9	35,8	4,4	3,8	13	12	24	16,2	3,25
Császár	1	8	143	17,9	7,7	2,1	0,7	5	10	29	16	2,25

Kisbéri járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Ete	1	1	23	23	4,3	0	8,7	2	3	2	31,4	4
Kisbér	1	17	352	20,7	11,4	8,8	1,4	47	21	61		
Réde	1	8	130	16,3	37,7	11,5	0	21	7	25	15,6	3,25
Súr	1	8	130	16,3	18,5	0	10	0	8	24	14,4	2,25
Tárkány	1	8	14	14,3	4,4	1,8	22,8	28	13	34	15,4	3,25

50. táblázat: Általános iskolai ellátás a Kisbéri járásban, Forrás: tankerületi központ

Komáromi járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Ács	1	21	433	20,6	0	5,1	2,1	32	38	52	41,6	5
Almásfüzitő	1	6	98	16,3	0,09	11,2	0	11	10	19	12,7	2,2
Bábolna	1	16	312	19,5	29,2	0,3	0,6	1	11	47	28,9	3
Komárom	4	52	1179	22,7	8,31	0,25	2,97	4	52	146	112,2	15
Mocsa	1	8	140	17,5	7,9	10,7	6,4	25	18	27	15,1	3,5
Nagyigmánd	1	14	287	20,5	34,5	1	0	3	14	44	27	3

51. táblázat: Általános iskolai ellátás a Komáromi járásban, Forrás: tankerületi központ

Oroszlányi járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Bokod	1	8	180	22,5	16,1	0	0	0	13	173	17,5	3,3
Kecskéd	1	9	204	22,6	15,2	0	0	1	5	24	20,6	2,5

Oroszlányi járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Székszend	1	6	93	15,5	1,1	0	0	5	4	11	12,1	2,5
Oroszlány	2	42	1064	25,3	2,35	0,09	1,8	40	57	173	99,8	16,5

52. táblázat: Általános iskolai ellátás az Oroszlányi járásban, Forrás: tankerületi központ

Tatai járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Dunaalmás	1	8	141	17,6	30,5	0	0	7	8	20	14,07	1
Naszály	1	8	167	20,9	11,4	0	1,2	0	19	21	17,8	3,75
Szomód	1	8	166	20,8	18,7	0	3,6	3	18	16	17,8	3
Tata	4	71	1720	24,2	18,4	0,23	0,23	49	80	182	154,9	15,5

53. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatai járásban, Forrás: tankerületi központ

Tatabányai járás	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Pedagógus státuszok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók státusz száma
Gyermely	1	8	153	19,1	26,1	1,3	0	2	2	34	15,4	2,75
Környe	1	15	368	24,5	15,2	0,5	0,3	9	27	60	33,6	4
Szárliget	1	8	119	14,88	16,8	0	0	8	6	12	14,33	2
Szomor	1	8	137	17,12	22,6	0	0	1	11	13	16,2	1,75
Tatabánya	12	174	3913	22,48	7,66	1,97	2,17	221	221	525	381,7	45,75
Várgesztes	1	1	22	22	0	0	0	0	2	1	19,77	2,5
Vértessomló	2	8	157	19,63	31,2	0	0	0	2	29		
Vértesszőlős	1	8	199	24,88	14,1	1	0	2	11	19	18,05	2

54. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatabányai járásban, Forrás: tankerületi központ

Az általános iskolai ellátás jellemzői a vármegye járásain

Esztergomi járás

Az esztergomi járásban 24 település található, 15 településen, 18 feladatellátási helyen tart fenn az Esztergomi Tankerületi Központ általános iskolát.

Mivel sok az SNI és BTMN diagnosztizált tanuló, illetve a határozatban ugyan nem, de valójában hátrányos helyzetű tanuló, akik megfelelő alapok nélkül érkeznek iskolába, a hozzájuk adott érték magas, így iskolák kihasználtsága maximális. A pedagógusok leterheltsége magas. Az SNI-s gyermekek részére részben a gyógypedagógus biztosított, számuk alacsony, a fejlesztőpedagógusokhoz hasonlóan. A halmozottan hátrányos és a hátrányos helyzetű gyermekek aránya iskolánként változó, azonban a tényleges számuk több, mivel, ha a szülőknek van munkajövedelmük, a gyermekeket nem sorolják be határozattal kategóriába, ugyanakkor életkörülményeik, helyzeteik hasonlóak, mint a határozattal rendelkezőké. A rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesülő gyermekek száma iskolánként eltérő.

Kisbéri járás

A Kisbéri járásban 16 település található, melynek tanköteles korú tanulói számára 9 településen biztosított állami fenntartású általános iskola. A kilenc általános iskola kötelező beiskolázási körzete lefedi mind a tizenhat települést, így biztosítva a tanköteles korú tanulók számára az ellátáshoz való hozzáférést. Azon településekről, ahol nem működik általános iskola helyközi tömegközlekedéssel megoldott az iskolába történő eljutás. A járásban működő általános **iskolák kihasználtsága 69% és 92% között helyezkedik el**.

A járás intézményeiben a **szakos ellátás** jelenleg kb. **83,25%**-os. A teljes mértékű szakos ellátás feltételeit biztosítja a 2023-ban hatályba lépett, a pedagógusok új életpályáját szabályozó jogszabályi környezet. A pedagógusok általános leterheltsége átlagosan **111,75%**-os. A járás területén olyan intézmény nincsen, mely kizárólag a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását, biztosítja. A járás érintett gyermekeinek ellátására az oroszlányi és a komáromi járásban fenntartott intézményekben kerül sor. A tanulók további segítését a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kisbéri Tagintézménye biztosítja. Integrált formában a járás minden általános iskolájában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Az iskolák alapdokumentumai a következő kategóriákat tartalmazzák: egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők (8); értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos (8); autizmus spektrumzavar (3); érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos (3), látási fogyatékos (1); mozgásszervi fogyatékos (3). Az összes tanulóhoz mért átlagos arányuk: **6,31%**.

A járás általános iskoláiban a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek aránya: **4,67%** és **3,71%**. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya: **8,92%**. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya: **17,98%.** A pedagógusok nevelő-oktató munkájához átlagosan 14,49 %-ban állnak rendelkezésre a segítő szakemberek (nevelő-oktató munkát segítők száma/pedagógus státusz x 100).

A járás általános iskolába más településről bejáró tanulók aránya: **26,36%**.

A járásban összesen **16** település található. Ezek közül **8** településen **1-8. évfolyamos** általános iskolát, **1** településen **1-4. évfolyamos** általános iskolát tart fenn a Tatabányai Tankerületi Központ. A járás **7** településén nem működik általános iskola (Aka, Ácsteszér, Bakonybánk, Bársonyos, Csatka, Kerékteleki, Vérteskethely) ezen településeken élő tanulók helyközi tömegközlekedéssel jutnak el a számukra meghatározott körzetes általános iskolákba, ami maximum napi 5-10 km-t és 10-15 perc utazás időt jelent.

Komáromi járás

A komáromi járásban **9** település található, melynek tanköteles korú tanulói számára **6** településen biztosított állami fenntartású általános iskola. A hat általános iskola kötelező beiskolázási körzete lefedi mind a kilenc települést, így biztosítva a tanköteles korú tanulók számára az ellátáshoz való hozzáférést. Azon településekről, ahol nem működik általános iskola helyközi tömegközlekedéssel megoldott az iskolába történő eljutás. A járásban működő általános iskolák kihasználtsága **32,6%** és **97,5%** között helyezkedik el. A járás intézményeiben a szakos ellátás jelenleg kb. **92,5%**-os. A járás általános iskoláiban foglalkoztatott pedagógusok általános leterheltsége átlagosan **103,3%**-os. A járás területén **1** gyógypedagógiai intézmény működik, mely ellátja a szegregált oktatásban résztvevő tanulókat. A tanulók további segítését a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Komáromi Tagintézménye biztosítja, valamint a gyógypedagógiai intézmény utazó gyógypedagógusi hálózata, továbbá az intézményekben tanulói jogviszonnyal rendelkező érintett tanulók számának függvényében az iskola saját gyógypedagógusa, vagy megbízási szerződés keretében foglalkoztatott szakember is segíti a munkát. Integrált formában a járás minden általános iskolájában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Az iskolák alapdokumentumai a következő kategóriákat tartalmazzák: mozgásszervi fogyatékosság, beszédfogyatékosság, egyéb pszichés fejlődési zavar, autizmus spektrumzavar, enyhe értelmi fogyaték, érzékszervi fogyatékosság (látás- és hallássérülés egyaránt). Az összes tanulóhoz mért átlagos arányuk: **5,8%**. A járás általános iskoláiban a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek aránya: 4,76% és 2,01%. A járás általános iskoláiba járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya: 3,1%. A járás általános iskoláiba járó beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya: 13,67%. A járás általános iskoláiban a pedagógusok nevelő-oktató munkájához átlagosan 13,35%-ban állnak rendelkezésre a segítő szakemberek. A járás általános iskolába más településről bejáró tanulók aránya: 13,33%. A járásban összesen 9 település található. Ezek közül 6 településen 1-8. évfolyamos általános iskolát tart fenn a Tatabányai Tankerületi Központ. A járás 3 településén (Csém, Kisigmánd és Bana) nem működik általános iskola, ezen településeken élő tanulók helyközi tömegközlekedéssel jutnak el a számukra meghatározott körzetes általános iskolákba, ami maximum napi 5 km-t és 10 perc utazás időt jelent.

A járás általános iskolai feladatellátáshoz a tárgyi eszközök megfelelő mértékben rendelkezésre állnak, illetve pótlásuk folyamatosan történik a jelzett igények alapján.

Oroszlányi járás

Az Oroszlányi járásban 6 település található, melynek tanköteles korú tanulói számára 4 településen biztosított állami fenntartású általános iskola. A négy általános iskola kötelező beiskolázási körzete lefed öt települést, egy település esetében egyoldalú nyilatkozat alapján a

településen működő egyházi fenntartású intézmény biztosítja a tanköteles korú tanulók számára az ellátáshoz való hozzáférést. Azon településekről, ahol nem működik általános iskola helyközi tömegközlekedéssel megoldott az iskolába történő eljutás. A járásban működő általános iskolák kihasználtsága 51,6% és 91% között helyezkedik el. A járás intézményeiben a szakos ellátás jelenleg kb. 89,9%-os. A járás általános iskoláiban foglalkoztatott pedagógusokáltalános leterheltsége átlagosan 104,6%-os. A járás területén 2 gyógypedagógiai intézmény működik, mely ellátja a szegregált oktatásban résztvevő tanulókat. A tanulók további segítését a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye biztosítja, valamint a gyógypedagógiai intézmény utazó gyógypedagógusi hálózata, továbbá az intézményekben tanulói jogviszonnyal rendelkező érintett tanulók számának függvényében az iskola saját gyógypedagógusa.

Integrált formában a járás minden általános iskolájában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Az iskolák alapdokumentumai a következő kategóriákat tartalmazzák: mozgásszervi fogyatékosság, beszédfogyatékosság, egyéb pszichés fejlődési zavar, autizmus spektrumzavar, enyhe értelmi fogyaték, érzékszervi fogyatékosság (látás- és hallássérülés egyaránt). Az összes tanulóhoz mért átlagos arányuk: 5,12%. A járás általános iskoláiban a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek aránya: 0,02% és 0,45%. A járás általános iskoláiba járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya: 2,98%. A járás általános iskoláiba járó beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya: 15,24%. A járás általános iskoláiban a pedagógusok nevelő-oktató munkájához átlagosan 16,5%-ban állnak rendelkezésre a segítő szakemberek. A járás általános iskolába más településről bejáró tanulók aránya: 8,69%. A járásban összesen 6 település található. Ezek közül 4 településen 1-8. évfolyamos általános iskolát tart fenn a Tatabányai Tankerületi Központ. Egy településen (Dad) egyházi fenntartású intézmény működik. járás 1 településén nem működik általános iskola, ezen településen élő tanulók helyközi tömegközlekedéssel jutnak el a számukra meghatározott körzetes általános iskolákba, ami maximum napi 7,5 km-t és 20 perc utazási időt jelent.

A járás általános iskolai feladatellátáshoz a tárgyi eszközök megfelelő mértékben rendelkezésre állnak, illetve pótlásuk folyamatosan történik a jelzett igények alapján.

Tatai járás

A Tatai járásban 10 település található, melynek tanköteles korú tanulói számára **4** településen biztosított állami fenntartású általános iskola. A négy általános iskola kötelező beiskolázási körzete lefed öt települést, öt település esetében egyoldalú nyilatkozat alapján a településeken működő egyházi vagy nemzetiségi fenntartású intézmény biztosítja a tanköteles korú tanulók számára az ellátáshoz való hozzáférést. Azon településekről, ahol nem működik általános iskola helyközi tömegközlekedéssel megoldott.

A járásban működő általános iskolák kihasználtsága **62,3%** és **90,2%** között helyezkedik el. A járás intézményeiben a szakos ellátás jelenleg kb. 93,2%-os. A járás általános iskoláiban foglalkoztatott pedagógusokáltalános leterheltsége átlagosan **102,8%**-os. A járás területén 1 gyógypedagógiai intézmény működik, mely ellátja a szegregált oktatásban résztvevő tanulókat. A tanulók további segítését a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tatai Tagintézménye biztosítja, valamint a gyógypedagógiai intézmény utazó gyógypedagógusi hálózata, továbbá az

intézményekben tanulói jogviszonnyal rendelkező érintett tanulók számának függvényében az iskola saját gyógypedagógusa. Integrált formában a járás minden általános iskolájában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Az iskolák alapdokumentumai a következő kategóriákat tartalmazzák: mozgásszervi fogyatékosság, beszédfogyatékosság, egyéb pszichés fejlődési zavar, autizmus spektrumzavar, enyhe értelmi fogyaték, érzékszervi fogyatékosság (látás- és hallássérülés egyaránt). Az összes tanulóhoz mért átlagos arányuk: 5,12%. A járás általános iskoláiba járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya: **2,68%**. A járás általános iskoláiba járó beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya: **10,9%**. A más településről bejáró tanulók aránya: **19,75%**. A járásban összesen **10** település található. Ezek közül **4** településen **1-8. évfolyamos** általános iskolát tart fenn a Tatabányai Tankerületi Központ. Két településen egyházi, szintén három településen pedig nemzetiségi önkormányzat által fenntartott intézmény működik. A járás **1** településén nem működik általános iskola, ezen településeken élő tanulók helyközi tömegközlekedéssel jutnak el a számukra meghatározott körzetes általános iskolákba, ami maximum napi 5 km-t és 10 perc utazás időt jelent.

Tatabányai járás

A Tatabányai járásban **10** település található, melynek tanköteles korú tanulói számára **8** településen biztosított állami fenntartású általános iskola. Két településen nemzetiségi önkormányzat által fenntartott általános iskola működik. A nyolc településen működtetett általános iskolaink kötelező beiskolázási körzete lefedi a nyolc települést, így biztosítva a tanköteles korú tanulók számára az ellátáshoz való hozzáférést. Két településen nemzetiségi önkormányzat által fenntartott általános iskola működik, a településeket érintően kötelező felvételt biztosító körzettel.

A járásban működő általános iskolák kihasználtsága **35,9%** és **99,5%** között helyezkedik el. A járás intézményeiben a szakos ellátás jelenleg kb. **90,8%**-os. A teljes mértékű szakos ellátás feltételeit biztosítja a 2023-ban hatályba lépett, a pedagógusok új életpályáját szabályozó jogszabályi környezet. Ennek érdekében folyamatosak az álláshirdetések, emellett élünk a nyugdíjas pedagógusok visszafoglalkoztatásának lehetőségével is, valamint óradói megbízással és többletfeladatelrendeléssel biztosítjuk a teljeskörű szakos ellátást. A járás általános iskoláiban foglalkoztatott pedagógusokáltalános leterheltsége átlagosan **104,8%**-os. A járás területén **1** gyógypedagógiai intézmény működik, mely ellátja a szegregált oktatásban résztvevő tanulókat. A tanulók további segítését a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tatabányai Tagintézménye biztosítja, valamint a gyógypedagógiai intézmény utazó gyógypedagógusi hálózata, továbbá az intézményekben tanulói jogviszonnyal rendelkező érintett tanulók számának függvényében az iskola saját gyógypedagógusa.

Integrált formában a járás minden általános iskolájában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Az iskolák alapdokumentumai a következő kategóriákat tartalmazzák: mozgásszervi fogyatékosság, beszédfogyatékosság, egyéb pszichés fejlődési zavar, autizmus spektrumzavar, enyhe értelmi fogyaték, érzékszervi fogyatékosság (látás- és hallássérülés egyaránt). Az összes tanulóhoz mért átlagos arányuk: **5,56%**. A járás általános iskoláiban a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek aránya: 0,6% és 0,31%. A járás általános iskoláiba járó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók

aránya: 4,79% A járás általános iskoláiba járó beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya: 13,67% A járás általános iskoláiban a pedagógusok nevelő-oktató munkájához átlagosan 12,2%-ban állnak rendelkezésre a segítő szakemberek. A járás általános iskolába más településről bejáró tanulók aránya: 16,71% A járásban összesen 10 település található. Ezek közül 8 településen 1-8. évfolyamos általános iskolát tart fenn a Tatabányai Tankerületi Központ. Két településen nemzetiségi önkormányzat tart fenn általános iskolát. A járás minden településén működik általános iskola.

A járás általános iskolai feladatellátáshoz a tárgyi eszközök megfelelő mértékben rendelkezésre állnak, illetve pótlásuk folyamatosan történik a jelzett igények alapján.

3.1.3. Középfokú oktatás

Komárom-Esztergom vármegye (11)	2018	2019	2020	2021	2022
Hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	1,04	0,61	0,3	0,21	0,07
Hátrányos helyzetű szakközépiskolai, szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanuló a nappali oktatásban (fő)	195	69	n.a	n.a	n.a
Hátrányos helyzetű szakközépiskolai, szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	7,81	2,81	n.a	n.a	n.a
Hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók a nappali oktatásban (fő)	51	17	n.a	n.a	n.a
Hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	1,25	0,42	n.a	n.a	n.a

55. táblázat: Középfokú oktatás Komárom-Esztergom vármegyében

A különböző iskolatípusokban járásonként összesített adatokat ismertetünk az alábbi 4 jelzett mutató vonatkozásában.

Járás	Mutató	gimnázium	szakiskola és készségfejlesztő	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola
Esztergomi járás	Feladatellátási helyek száma (db)	2	0	3	2
	Pedagógusok száma (fő)	67,7	0	98	98
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	5	0	7	6
	Tanulók száma (fő)	882	0	1214	436

Járás	Mutató	gimnázium	szakiskola és készségfejlesztő	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola
Kisbéri járás	Feladatellátási helyek száma (db)	1	0	0	1
	Pedagógusok száma (fő)	13	0	0	8
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	1	0	0	0
	Tanulók száma (fő)	129	0	0	112
Komáromi járás	Feladatellátási helyek száma (db)	1	0	3	1
	Pedagógusok száma (fő)	34,5	0	48	7
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	2,5	0	0	0
	Tanulók száma (fő)	428	0	687	148
Oroszlányi járás	Feladatellátási helyek száma (db)	1		1	1
	Pedagógusok száma (fő)	22,4		14	6
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	3		6	0
	Tanulók száma (fő)	283		45	90
Tatabányai járás	Feladatellátási helyek száma (db)	2	1	6	2
	Pedagógusok száma (fő)	91,9	2	138	27
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	7,5	1	1	0
	Tanulók száma (fő)	1115	16	1918	570
Tatai járás	Feladatellátási helyek száma (db)	1	1	2	1
	Pedagógusok száma (fő)	47	10	59	6
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	2,5	3	3	0
	Tanulók száma (fő)	577	73	693	232

56. táblázat: Iskolatípusok járásonként, 2024

A középfokú oktatás jellemzői járásonként:

Esztergomi járás

A járásban középfokú oktatási intézményt az Esztergomi Tankerületi Központ és az Esztergomi Szakképzési Centrum tart fenn.

Kisbéri járás

A járásban középfokú oktatási intézményt a Tatabányai Tankerületi Központ és a Tatabányai Szakképzési Centrum tart fenn. A Tatabányai Szakképzési Centrumnak a Kisbéri járásban egy településen, Kisbéren található szakképző intézménye, ahol szakképző iskolai oktatás folyik. Minden tanköteles tanuló számára biztosított az általa választott szakma elsajátítása. A hátrányos helyzetű csoportok számára elérhető a szakképző intézményben a középfokú oktatás.

A szakképző intézményben kevés a tanuló, de igyekszik a helyi munkaerőpiaci igényeket kiszolgálni. A járásban elszórtan található kistelepülések általános iskolás tanulóit személyesen szólítják meg az intézmény oktatói az eredményes középfokú beiskolázás érdekében.

Az alacsony tanulói létszámból adódóan kicsi az oktatói testület, a munkájukat segítik az óraadó kollégák. Intézményi szinten vizsgálva átlagos leterheltségűek a tanárok, de az oktatók óraszámát az oktatott tantárgy, az egyéni plusz feladatvállalások jelentősen befolyásolhatják.

Gyógypedagógiai oktatás nincs az intézményben, az SNI tanulók részesülnek gyógypedagógiai fejlesztésben. 10 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 9%-a. 15 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 13%-a. 2 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 2%-a. 2 fő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 2%-a.

Szakképző intézményben van főállású gyógypedagógus és pszichológus. A tanulók a problémáikkal fordulhatnak az osztályfőnökön túl, a mentor oktatókhoz is. Más településről bejáró tanulók aránya a szakképző intézményben 78%. A tanórán kívüli sportolási lehetőség nincs, mert a sportoló tanulók a városi egyesületekben edzenek, emiatt nincs igény rá.

A Kisbéren található szakképző intézmény nem lát el egyéb köznevelési feladatot. Régen volt a városban kollégium, most is lenne igény rá, segítene a tanulók beiskolázásában. Az intézmény tanulóinak 78%-a más településről jár be. A tanulóknak több órába telik a kistelepülésekről a duális képzőhelyre való eljutás is, jellemzően Kisbérre utaznak be először, majd onnan tovább a duális képzőhelyre.

Komáromi járás

A Tatabányai Szakképzési Centrumnak a Komáromi járásban egy településen, Komáromban található három szakképző intézménye. Ezekben technikumi és szakképző iskolai oktatás folyik. Minden tanköteles tanuló számára biztosított az általa választott szakma elsajátítása. A hátrányos helyzetű csoportok számára elérhető a szakképző intézményekben a középfokú oktatás. A Tatabányai SZC Alapy Gáspár Technikum és Szakképző Iskolában Dobbantó programjába kapcsolódhatnak be a 15. életévüket betöltött, de alapfokú végzettséggel nem rendelkező tanulók, ahol kompetenciafejlesztés történik. Ők a Dobbantó program elvégzéséről tanúsítványt kapnak és a tanulmányaikat az intézményben működő Műhelyiskolában folytatják, ahol részszakmát és alapfokú végzettséget szereznek.

A munkaerőpiaci igények kiszolgálva, jellemzően a szakképző intézményekben egy osztályban több szakma tanulóit is oktatják, melyek szakmai óráinak bontásához az infrastruktúra kihasználtsága teljes mértékű tanítási időben. A szakos ellátottság teljes, ahol még szükséges óraadók oktatnak. Intézményi szinten vizsgálva átlagos leterheltségűek a tanárok, az oktatók óraszámát az oktatott tantárgy, az egyéni plusz feladatvállalások jelentősen befolyásolják. Gyógypedagógiai oktatás nincs az intézményben, az SNI tanulók részesülnek gyógypedagógiai fejlesztésben. 48 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 6%-a.

57 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 7%-a.

6 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 1%-a.

10 fő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 1%-a.

A szakképző intézményekben van főállású pszichológus. A tanulók a problémáikkal fordulhatnak az osztályfőnökön túl, a mentor oktatókhoz és az iskolai szociális segítőhöz is. Az intézményeink jó kapcsolatot ápolnak a Családsegítővel, Gyámhivatallal. Az iskolai projektekbe sok mozgással, sporthoz köthető tevékenységeket vonnak be, így a tanórán kívüli sportolási lehetőség bár biztosított, de a tanulók részéről kicsi az érdeklődés. Mind a humánerőforrás, mind az eszközellátottság biztosított ehhez.

A járásban intézményt tart fenn a Kisalföldi Agrár Szakképzési Centrum (Bábolna, Pettkó-Szandtner Tibor Lovas Szakképző iskola és kollégium), melynek képzési adatairól a SZÚT megújítás jelen fázisában nem áll rendelkezésre információ.

Oroszlányi járás

A Tatabányai Szakképzési Centrumnak az Oroszlányi járásban egy településen, Oroszlányon található szakképző intézménye, ahol szakképző iskolai oktatás folyik. Minden tanköteles tanuló számára biztosított az általa választott szakma elsajátítása. A hátrányos helyzetű csoportok számára elérhető a szakképző intézményben a középfokú oktatás. Tapasztalat szerint szakképző intézményben a legnagyobb nehézséget a tanulók családi háttere adja. Sajnos több szülő számára egy jelen pillanatban kereső gyermek többet ér, mint pár év múlva szakmával rendelkező fiatal. Sok diák tanulás mellett is dolgozik, és emiatt előbb-utóbb lemorzsolódik.

A Tatabányai SZC Eötvös Loránd Szakképző Iskolában Dobbantó programjába kapcsolódhatnak be a 15. életévüket betöltött, de alapfokú végzettséggel nem rendelkező tanulók, ahol kompetenciafejlesztés történik. Ők a Dobbantó program elvégzéséről tanúsítványt kapnak és a tanulmányaikat az intézményben működő Műhelyiskolában folytatják, ahol részszakmát és alapfokú végzettséget szereznek.

Intézményi szinten vizsgálva átlagos leterheltségűek a tanárok, az oktatók óraszámát az oktatott tantárgy, az egyéni plusz feladatvállalások jelentősen befolyásolják. 16 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 18%-a. 13 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 14%-a. 0 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló van a szakképző intézményben. Ez a tanulók létszámának 0%-a. (Ugyanakkor vélelmezhető, hogy vannak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók, de az intézmény felé ezt nem jelezték.) A szakképző intézményben van főállású gyógypedagógus és pszichológus. A tanulók a problémáikkal fordulhatnak az osztályfőnökön túl, a mentor oktatókhoz és mentálhigiénés végzettségű oktatóhoz is. Más

településről bejáró tanulók aránya a szakképző intézményben 23%. A tanórán kívüli sportolási lehetőség nincs, mert a tanulók részéről nincs igény rá.

Tatai járás

A Tatabányai Szakképzési Centrumnak a Tatai járásban egy településen, Tatán található egy szakképző intézménye, ahol technikumi, szakképző iskolai oktatás és kollégiumi nevelés is folyik. Minden tanköteles tanuló számára biztosított az általa választott szakma elsajátítása. A hátrányos helyzetű csoportok számára elérhető a szakképző intézményben a középfokú oktatás.

A munkaerőpiaci igények kiszolgálva, jellemzően a szakképző intézményekben egy osztályban több szakma tanulóit is oktatják, melyek szakmai óráinak bontásához az infrastruktúra kihasználtsága maximális mértékű tanítási időben. A szakos ellátottság teljes, ahol még szükséges óraadók oktatnak. Intézményi szinten vizsgálva átlagos leterheltségűek a tanárok, de az oktatók óraszámát az oktatott tantárgy, az egyéni plusz feladatvállalások jelentősen befolyásolják.

48 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló van a szakképző intézményben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 6%-a. 78 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló van a szakképző intézményben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 9%-a. 6 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló van a szakképző intézményben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 1%-a.

5 fő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló van a szakképző intézményben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 1%-a. A szakképző intézményben van főállású gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus. A tanulók a problémáikkal fordulhatnak az osztályfőnökön túl, a mentor oktatókhoz az iskolai szociális segítőhöz is. A magas tanulói létszám miatt itt kevesebb az egy tanulóra jutó segítő szakemberek aránya. A tanórán kívüli sportolási lehetőség biztosított, pl.: kosárlabda, röplabda. Az iskolai csapat tanulói vesznek részt bajnokságokra, iskolák közötti kupákra készülve. A humánerőforrás biztosított, a sportfoglalkozások másik intézmény tornatermében történnek.

Tatabányai járás

A járásban középfokú oktatási intézményt a Tatabányai Tankerületi Központ és a Tatabányai Szakképzési Centrum tart fenn.

A Tatabányai Szakképzési Centrumnak a Tatabányai járásban egy településen, Tatabányán található öt szakképző intézménye. Ezekben technikumi és szakképző iskolai oktatás folyik. Minden tanköteles tanuló számára biztosított az általa választott szakma elsajátítása. A hátrányos helyzetű csoportok számára elérhető a szakképző intézményekben a középfokú oktatás, időnként a gyámszülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés okoz nehézséget.

A munkaerőpiaci igényeket kiszolgálva, jellemzően a szakképző intézményekben egy osztályban több szakma tanulóit is oktatják, melyek szakmai óráinak bontásához az infrastruktúra

kihasználtsága teljes mértékű a tanítási időben. A szakos ellátottság teljes, ahol még szükséges óraadók oktatnak. Intézményi szinten vizsgálva átlagos leterheltségűek, de a tanárok, oktatók óraszámát az oktatott tantárgy, az egyéni plusz feladatvállalások jelentősen befolyásolhatják.

Gyógypedagógiai oktatás nincs az intézményekben, az SNI tanulók részesülnek gyógypedagógiai fejlesztésben. 132 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 5%-a. 210 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 8%-a. 40 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 2%-a. 46 fő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló van a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában együtt. Ez a tanulók létszámának 2%-a. Szakképző intézményekben van főállású gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus. A tanulók a problémáikkal fordulhatnak az osztályfőnökön túl, a mentor oktatókhoz, a védőnőhöz, az iskolai szociális segítőhöz és az iskolai bűnmegelőzési tanácsadóhoz is. Az intézmények jó kapcsolatot ápolnak a Családsegítővel, Gyámhivatallal, Rendőrséggel. Más településről bejáró tanulók aránya a szakképző intézményekben, technikumban és szakképző iskolában egybeszámolva 49%. A tanórán kívüli sportolási lehetőség biztosított, pl: futball, kézilabda, kosárlabda, röplabda. A tanulók részéről kicsi az érdeklődés, alkalomszerűen veszik igénybe, pl: házi bajnokságokra, iskolai, iskolák közötti kupákra készülve. Mind a humánerőforrás, mind az eszközellátottság biztosított ehhez.

A Tatabányai SZC Tatán kollégiumot is tart fenn: a Bláthy Ottó Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium 52 férőhellyel rendelkezik. A kollégisták döntően az intézmény tanulói, a Tatabányai Szakképzési Centrum más szakképző intézményében tanuló 1 2 fő tanuló kap kollégiumi ellátást még itt.

A járásban intézményt tart fenn a Kisalföldi Agrár Szakképzési Centrum (Tata, Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző iskola és kollégium), melynek képzési adatairól a SZÚT megújítás jelen fázisában nem áll rendelkezésre információ.

Hátrányos helyzetű tanulók száma a vármegye iskoláiban összesen és járásonként:

Komárom-Esztergom vármegye	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	10 433	n.a	137	5 389	n.a	115
összlétszámból leány	4 993	n.a	44	2 942	n.a	43
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	623	n.a	0	62	n.a	0
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	1 449	n.a	0	146	n.a	0

Komárom-Esztergom vármegye	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Hátrányos helyzetű tanulók száma	205	n.a	2	4	n.a	3
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	253	n.a	10	3	n.a	14
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	494	n.a	7	16	n.a	5

57. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

Esztergomi járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	2 971	n.a	48	2 287	n.a	24
összlétszámból leány	1 410	n.a	16	113	n.a	8
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	157	n.a	0	22	n.a	0
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	420	n.a	0	92	n.a	0
Hátrányos helyzetű tanulók száma	96	n.a	0	1	n.a	0
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	67	n.a	1	0	n.a	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	212	n.a	2	1	n.a	0

58. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók az Esztergomi járásban, 2024

Kisbéri járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	646	n.a	n.a	129	n.a	n.a
összlétszámból leány	307	n.a	n.a	87	n.a	n.a
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	50	n.a	n.a	1	n.a	n.a
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	109	n.a	n.a	2	n.a	n.a
Hátrányos helyzetű tanulók száma	30	n.a	n.a	0	n.a	n.a
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	21	n.a	n.a	0	n.a	n.a
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	57	n.a	n.a	0	n.a	n.a

59. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Kisbéri járásban, 2024

Komáromi járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	1 387	n.a	n.a	428	n.a	12
összlétszámból leány	669	n.a	n.a	264	n.a	3
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	88	n.a	n.a	4	n.a	0
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	185	n.a	n.a	4	n.a	0
Hátrányos helyzetű tanulók száma	29	n.a	n.a	0	n.a	0
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	42	n.a	n.a	0	n.a	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	41	n.a	n.a	1	n.a	0

60. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Komáromi járásban, 2024

Oroszlányi járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	828	n.a	n.a	250	n.a	45
összlétszámból leány	396	n.a	n.a	168	n.a	20
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	48	n.a	n.a	6	n.a	0
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	121	n.a	n.a	8	n.a	0
Hátrányos helyzetű tanulók száma	5	n.a	n.a	0	n.a	1
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	41	n.a	n.a	0	n.a	13
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	29	n.a	n.a	0	n.a	1

61. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók az Oroszlányi járásban, 2024

Tatai járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	1 596	n.a	73	1 059	n.a	21
összlétszámból leány	754	n.a	26	615	n.a	5
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	104	n.a	0	18	n.a	0
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	174	n.a	0	19	n.a	0
Hátrányos helyzetű tanulók száma	4	n.a	1	2	n.a	1
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	25	n.a	7	1	n.a	1

Tatai járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	29	n.a	4	11	n.a	2

62. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Tatai járásban, 2024

Tatabányai járás	általános iskolák	szakképző iskolák	szakiskolák	gimnáziumok	technikumok, szak-gimnáziumok	készség-fejlesztő iskolák
Tanulók összlétszáma	3 032	n.a	16	1 236	n.a	13
összlétszámból leány	1 457	n.a	2	695	n.a	7
Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	176	n.a	0	11	n.a	0
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma	440	n.a	0	21	n.a	0
Hátrányos helyzetű tanulók száma	41	n.a	1	1	n.a	1
Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	57	n.a	2	2	n.a	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma	126	n.a	1	3	n.a	2

63. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Tatabányai járásban, 2024

Az adatok alapján a Komárom-Esztergom vármegye járásainak településein a középfokú oktatás elérhetősége több szempontból változó képet mutat. Az alábbiakban összefoglaljuk a legfontosabb megállapításokat és problémákat.

Általános megállapítások

Középfokú intézmények: Az általános iskolák mellett szakképző iskolák, szakiskolák, gimnáziumok és technikumok is elérhetők a járásokban.

Tanulói létszám: Az általános iskolákban tanulók száma magas, és a lányok aránya is jelentős, azonban a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók integrációja még fejlesztésre szorulhat. A középfokú oktatásban ez diverzifikált, a gimnáziumokban magasabb a lányok aránya, mint a szakképzésben tanulók között.

SNI és BTMN tanulók: A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel (BTMN) küzdő tanulók száma jelentős, de ezek a csoportok gyakran nem kapnak elegendő támogatást a megfelelő oktatási intézményekben.

Legsúlyosabb problémák

Intézményi elérhetőség: A középfokú intézmények járásközpontokban vagy nagyobb városokban elérhetők, ami problémát jelenthet a vidéki, kisebb településeken, ahol a diákoknak esetleg hosszabb utat kell megtenniük, hogy megfelelő oktatási lehetőségekhez jussanak.

Hátrányos helyzetű és SNI tanulók támogatása: A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók száma több járásban is jelentős, azonban a rendelkezésre álló támogatási és fejlesztési szolgáltatások nem minden esetben elegendőek. Ez különösen aggasztó a kisebb településeken, ahol kevesebb a specializált intézmény.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Gyermekek: Az iskolai oktatás elérhetősége jó, ugyanakkor a kisebb településeken élő, kollégiumi ellátás nélküli gyerekek számára a távolság hátrány, utazással jár.

Mélyszegénységben élők és romák: Ezek a csoportok különösen kiszolgáltatottak, ha a középfokú oktatás nehezen elérhető. A szakképző intézmények nehéz elérhetősége tovább növelheti a szegénységi és társadalmi kirekesztettségi problémákat.

Nők: A lányok aránya az oktatásban jelentős, de a nők számára a továbbtanulási lehetőségek elérhetősége kiemelten fontos a munkaerőpiaci esélyeik javítása érdekében.

Fogyatékkal élők: Az SNI tanulók számára az integrált oktatási lehetőségek hiánya, vagy nem megfelelő volta jelentős akadályokat jelenthet a fejlődésükben és a társadalmi integrációjukban. Az évről évre növekvő számú sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése – egyebek mellett – a korai diagnózis felállítás hiánya, alacsony száma miatt jelenleg is komoly kihívás, annak ellenére, hogy alapjaiba határozza meg a kisgyermekkori, gyermekkori fejlesztés az SNI-s, hátrányos helyzetű gyermekek jövőbeni lehetőségeit, életesélyeit. Az autizmussal, spektrumzavarral élők esetében az integrált oktatáshoz való hozzáférés speciális tudással bíró pedagógusokat, és kellően részletezett ismerettel bíró szülőket, csoporttársakat, osztálytársakat igényel a nevelés-oktatás minden szintjén. A pedagógusok képzésére, a szülők, gyermekek szemléletformálására korlátozott lehetőségek vannak.

Összességében a középfokú oktatás elérhetősége Komárom-Esztergom vármegyében a járásközpontokban lehetséges, ami hátrányosan érinti a vidéki és hátrányos helyzetű diákokat. Az oktatási intézmények hozzáférhetőségének javítása és a speciális igényű csoportok támogatása elengedhetetlen a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez.

3.1.4. *További köznevelési feladatok*

Az Oktatási Hivatal adatbázisa alapján összegeztük, hogy biztosított-e a vármegye járásainak településein az alábbi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A táblázatba összefoglalva azon települések kerültek feltüntetésre, ahol a szolgáltatás elérhető.

A nem szerepeltetett települések esetében egyik szolgáltatás sem elérhető.

Járási adatok	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok	Pedagógiai szakszolgáltatás	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Esztergomi járás	x	x	x	x	-	x	x	x	x	-
Dorog			x			x				
Esztergom	x	x		x			x	x	x	
Lábatlan			x							
Nyergesújfalu			x							
Tát			x							
Kisbéri járás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Komáromi járás	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-
Komárom			x	x						
Oroszlányi járás	-	x	x	-	-	-	-	x	-	-
Oroszlány		x	x					x		
Tatai járás	-	x	x	x	-	-	-	x	-	-
Naszály			x							
Tata		x	x	x				x		
Tatabányai járás	-	x	x	x	-	-	x	x	-	-
Környe			x							
Tatabánya		x	x	x			x	x		

64. *táblázat: Nem elérhető szolgáltatások Komárom-Esztergom vármegyében, járási és települési adatok, 2024*

3.1.5. *Felnőttoktatás*

Az Oktatási Hivatal Köznevelési statisztikai adatai alapján 2023. évben Komárom-Esztergom vármegye 6 járásából ötben volt elérhető felnőttoktatási tevékenység, az alábbi bontásban.

A szakképzési centrumok, magánszolgáltatók által megvalósított felnőttképzésekről összesített, részletes adat nem érhető el.

Esztergomi járás	évfolyam	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Dorog	9	0	41	-	-	-
Dorog	10	0	41	-	-	-
Dorog	11	0	74		-	-
Dorog	12	0	43		-.	-
Esztergom	7	10	0	136	90	-
Esztergomi járás	**évfolyam**	**általános iskola**	**gimnázium**	**technikum, szakgimnázium**	**szakképző iskola**	**szakiskola**
Esztergom	8	7	0	-	-	-
Nyergesújfalu	10	0	30	-	-	-
Nyergesújfalu	11	0	25	-	-	-
Nyergesújfalu	12	0	32	-	-	-

65. táblázat: Felnőttképzések az Esztergom járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók

Kisbéri Járás	évfolyam	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Kisbér	-	-	-	-	28	-

66. táblázat: Felnőttképzések a Kisbéri járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók

Komáromi járás	Évfolyam	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Komárom	10	0	40	90	74	-
Komárom	11	0	28	-	-	-
Komárom	12	0	37	-	-	-

67. táblázat: Felnőttképzések a Komáromi járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók

Oroszlányi Járás	Évfolyam	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Oroszlány	9	0	33	-	41	-

68. táblázat: Felnőttképzések az Oroszlányi járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók

Tatai járás	Évfolyam	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Tata	10	0	37	42	171	-
Tata	11	0	40	-	-	-
Tata	12	0	39	-	-	-

69. táblázat: Felnőttképzések a Tatai járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók

Tatabányai járás	Évfolyam	általános iskola	gimnázium	technikum, szakgimnázium	szakképző iskola	szakiskola
Tatabánya	5	2	0	493	166	-
Tatabánya	6	3	0	-	-	-
Tatabánya	7	21	0	-	-	-
Tatabánya	8	24	0	-	-	-
Tatabánya	9	0	23	-	-	-
Tatabánya	10	0	58	-	-	-
Tatabányai járás	**Évfolyam**	**általános iskola**	**gimnázium**	**technikum, szakgimnázium**	**szakképző iskola**	**szakiskola**
Tatabánya	11	0	33	-	-	-
Tatabánya	12	0	26	-	-	-

70. táblázat: Felnőttképzések a Tatabányai járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók

A szakképzési centrumok felnőttoktatási tevékenységéről a szakképzési centrumokat interjú formájában is megkérdeztük. Válaszaik összefoglalóan az alábbiak:

Esztergomi Szakképzési Centrum

A szakképző intézményekben elérhető felnőttoktatási szolgáltatás, az érdeklődők technikumban/szakképző iskolában szakmát, rész-szakmát sajátíthatnak el, illetve érettségire történő felkészítésben vehetnek részt.

Tatabányai járás

A szakképző intézmények mindegyike folytat felnőttoktatást. Alapfokú, középfokú végzettséggel, szakmai gyakorlati bemeneti előfeltételekkel rendelkezőknek is kínálnak képzéseket. Tanulnak náluk olyan felnőttek, akik meglévő szakmájukra kívánnak szakma-ráépülést szerezni, vagy kiegészíteni speciális tudással, a legtöbbjük azonban újabb szakmát szeretne elsajátítani. Nehézségként jelentkezik, hogy a meglévő munkahellyel, családdal több műszakos munkarenddel nehéz összeegyeztetni a tanulást. Erre reagálva rövidített idejű képzéseket indítottak és jelentős mértékben lecsökkentve a jelenléti oktatási óraszámot. A felnőttek sok tananyagot digitális formában és önálló tanulással sajátítanak el, rugalmasan a saját időbeosztásukhoz alkalmazkodva. Azonban az IKT készségek hiánya sokukat hátráltat a tanulásban.

Összegezve

Az adatok alapján Komárom-Esztergom vármegye járásaiban a felnőttoktatás elérhetősége változó képet mutat, és több településen komoly hiányosságok figyelhetők meg.

Általános megállapítások

Felnőttoktatás a gimnáziumokban: A felnőttoktatás elsősorban gimnáziumi keretek között érhető el, ahol a 9-12. évfolyamokon felnőtt tanulók is részt vesznek. Az adatok szerint például Dorog településen jelentős számú felnőtt diák van jelen a gimnáziumi képzésben.

A vármegye két szakképzési centruma a járásközponti településeken (Esztergom, Kisbér, Komárom, Oroszlány, Tata, Tatabánya) biztosít lehetőséget felnőttoktatás elérésére, jellemzően 1-18 hónapos képzési idővel, alapfokú vagy középfokú végzettéget igénylő bemeneti követelményekkel szakmai, vagy rész-szakmai képzésben történő részvétellel. Eltérő a képzések szintje.

Általános iskolai felnőttoktatás: A felnőttek általános iskolai képzése is elérhető bizonyos településeken, mint például Esztergomban, de az ilyen lehetőségek korlátozottak.

Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás, képzés

A vármegye területén számos olyan – jellemzően magánszolgáltató – van jelen, amely felnőttek részére iskolán kívüli (és/vagy iskolarendszerű) képzést biztosít számos szakma elsajátításához. A Felnőttképzésről szóló törvény rendelkezései alapján a Pest Vármegyei Kormányhivatal tartja nyilván a felnőttképzésben értintett szolgáltatókat. A felnőttoktatás, felnőttképzés terén ugyanakkor jelentős szolgáltatást nyújtó szervezetek a hátrányos helyzetű célcsoport tagjai részére is tudnak szakma elsajátítására, vagy épp az önfejlesztésre, a meglévő tudás naprakészen tartására alkalmas képzési szolgáltatást nyújtani. Hallgatóik között egyaránt megtalálhatók a nők, az idősek, az iskolából lemorzsolódók, a fogyatékkal élők. A hátrányos helyzetűek, kiemelten a mélyszegénységben élők esetében a hozzáférés korlátozott, hiszen ezen szolgáltatók többségében díj ellenében nyújtanak szolgáltatást, így a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak hozzáférése jelentősen függ anyagi, egzisztenciális helyzetüktől. Az általuk biztosított oktatási-képzési lehetőségek ugyanakkor piacképes szakmák elsajátítására, szakmai, életvezetési ismeretek bővítésére tudnak hatékony képzést, ezáltal pedig a felzárkózásra lehetőséget biztosítani. Erre tekintettel a Szolgáltatás Út Térkép mellékletei között a Komárom-Esztergom Vármegyében felnőttoktatási, felnőttképzési szolgáltatást nyújtó szervezetek listáját is csatoltuk.

Legsúlyosabb problémák:

Elérhetőségi hiányosságok: A 8 általános iskola elvégzését biztosító képzések csak a komáromi és az oroszlányi szakképző intézményben elérhetők. A vidéki, kisebb települések lakosai számára az utazási távolság, költség miatt kevésbé elérhető, vagy korlátozottan elérhető felnőttképzési szolgáltatás.

Hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

Mélyszegénységben élők és romák: Ezek a csoportok különösen kiszolgáltatottak a felnőttoktatási lehetőségek - kiemelten az ingyenes, vagy támogatott képzések - hiányának, mivel számukra a megfelelő oktatás megszerzése fontos lenne a társadalmi és gazdasági integráció szempontjából. A felnőttoktatás hiánya tovább mélyítheti a társadalmi kirekesztettséget.

Nők: A nők számára a felnőttoktatás, különösen a gimnáziumi képzés, az iskolarendszeren kívüli képzések elérhetősége kulcsfontosságú lehet a munkaerőpiacon való érvényesüléshez és a szakmai fejlődéshez. Az elérhetőség hiánya itt is komoly akadályt jelenthet.

Fogyatékkal élők: A felnőttoktatás hozzáférhetősége a fogyatékkal élők számára gyakran korlátozott, ami gátolja az ő lehetőségeiket a munkaerőpiacon való versenyképesség szempontjából. A fizikai akadálymentesítés mellett komoly kihívás a sajátos igényeket alapul vevő, a tanulási nehézségekkel küzdők részére szóló ismeretszerzési, szakmai képzések biztosítása.

Idősek: Az idősebb korosztály számára is fontos lenne a felnőttoktatás elérhetősége, különösen azok számára, akik új szakmát szeretnének tanulni vagy meglévő ismereteiket szeretnék bővíteni.

Összességében a szakképzési centrumok által biztosított felnőttoktatási szolgáltatás Komárom-Esztergom vármegyében jellemzően járásközponti városokban érhető csak el. Az ilyen oktatási lehetőségek bővítése különösen fontos lenne a hátrányos helyzetű csoportok integrációja és a társadalmi egyenlőség előmozdítása érdekében. Az iskolarendszeren kívüli felnőttoktatási, felnőttképzési szolgáltatások összehangolása, a magánszolgáltatókkal való együttműködés, részvételükkel pályázati támogatásból megvalósuló képzések szervezése a települési elérhetőséget javítani tudná.

3.2. Egyéb oktatási-nevelési ellátások

A vármegyében kollégiumi ellátás középfokú kollégiumban három helyen biztosított: Esztergom, Tata, Tatabánya (Szakképzési Centrumok, illetve Tankerületek fenntartásában). A kollégiumi ellátás elérhetőségéről a települési önkormányzatok is adtak tájékoztatást, de nem csak a középfokú, hanem az alapfokú kollégiumi ellátásra vonatkozóan is. A kérdés feltevése arra irányult, hogy elérhető-e a településen a szolgáltatás, van-e rá igény, kellene-e fejleszteni.

A releváns válaszokat összefoglaltuk:

Járás	Település	Alapfokú kollégium	Középfokú kollégium
Esztergomi járás	Esztergom	nem, nincs rá igény	igen, megfelelő
Kisbéri járás	Kisbér	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
Komáromi járás	Bábolna	igen, de fejleszteni kellene	igen, de fejleszteni kellene
Oroszlányi járás	Oroszlány	nem, de lenne rá igény	nem, de lenne rá igény
Tatabányai járás	Tatabánya	nem, nincs rá igény	igen, megfelelő
Tatai járás	Tata	nem, nincs rá igény	igen, de fejleszteni kellene

71. táblázat: Egyéb oktatási-nevelési ellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

Azon településeken, amelyek a fentiekben nem szerepelnek, nem elérhető a szolgáltatás, de nincs is rá helyben szükség.

A Komárom-Esztergom vármegyei járások településein az egyéb oktatási-képzési feladatok közül a kollégiumi ellátás elérhetőségét vizsgáltuk. Az adatok alapján néhány kulcsfontosságú összefüggést és problémát lehet azonosítani, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára.

Összefüggések és legfontosabb problémák

Elérhetőség és fejlesztési szükségletek

A gimnáziumi, szakképzési intézménnyel ellátott települések esetében a középfokú kollégiumi helyek száma korlátozott, a kis településeken élő tanulók a képzési helyekre, duális képzési helyszínekre gyakran 1 órát meghaladó utazásra kényszerülnek.

Van olyan település, ahol helyben nem elérhető az általános iskolai oktatás, vélhetően ez generálja egyes járásközponti települések esetében az alapfokú kollégiumok iránti hiányérzetet, fejlesztési igényt.

Legsúlyosabb problémák

A kollégiumi ellátás elérhetősége a középfokú oktatási intézményeknek helyt adó településeken alapvető feltétel a kisebb településeken élő gyermekek oktatáshoz való hozzáférési esélyei szempontjából. A járásközponttól távoli településeken élő, kollégiumi elhelyezést nem kapó diákok a hosszú utazási idő miatt hátrányos helyzetbe kerülnek.

Hozzáférés a hátrányos helyzetű csoportok számára

Gyermekek: A gyermekek hosszú utazási idővel járó középfokú oktatásban való részvétel gyorsabb kimerülést, teljesítménycsökkenést eredményezhet. Számukra a kollégiumi elhelyezés biztosítása fontos lenne.

Idősek: Nem érintettek a kollégiumi ellátásokban.

Nők: A nők általánosságban véve nem érintettek a kollégiumi ellátásokban.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára történő egyéb oktatási-nevelési lehetőségek korlátozottak, különösen kisebb településeken.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára a hozzáférés gyakran nem csak a szolgáltatások hiányától, hanem a gazdasági akadályoktól is függ. Azokban a településekben, ahol a szolgáltatások elérhetők, a költségek és az egyéb hozzáférési akadályok (pl. közlekedés) tovább súlyosbítják a helyzetüket.

Romák: A roma közösségek különösen hátrányos helyzetben vannak a kollégiumi ellátások igénybevétele terén.

Javaslatok

A fent említett problémák kezelése érdekében szükséges lenne: A szolgáltatások fejlesztésére és bővítésére fókuszáló beruházásokra. A hátrányos helyzetű csoportok számára külön célzott programok indítása, amelyek biztosítják a hozzáférést az alapvető oktatási és képzési szolgáltatásokhoz. Együttműködés a helyi közösségekkel, civil szervezetekkel az igények pontosabb felmérésére és a célzott beavatkozások megtervezésére.

A lakossági megkérdezés eredményeinek ismertetése

Óvodai, bölcsődei ellátás

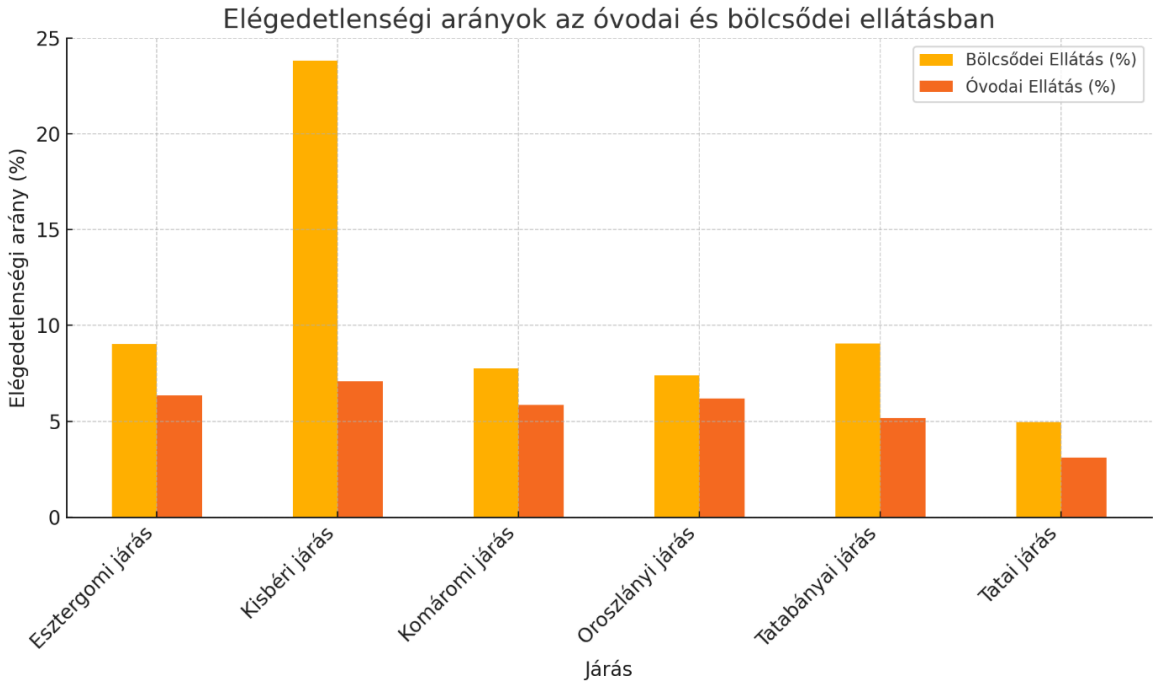

Az óvodai és bölcsődei ellátás elégedetlenségi arányainak elemzése alapján a következő megállapítások tehetők:

1. Bölcsődei ellátás

- A legmagasabb elégedetlenségi arány a **Tatabányai járásban** figyelhető meg, ahol a válaszadók jelentős része "egyáltalán nem" vagy "inkább nem" volt elégedett a bölcsődei ellátással. Az elégedetlenség itt kiugró, és valószínűleg több tényező is közrejátszik, például a szolgáltatások minősége, elérhetősége, illetve a kapacitáshiány.
- A **Kisbéri járásban** viszonylag alacsonyabb az elégedetlenségi arány, ami arra utalhat, hogy ebben a járásban a bölcsődei ellátás közelebb áll a lakossági elvárásokhoz.

2. Óvodai ellátás

- Az óvodai ellátás esetében szintén a **Tatabányai járás** mutatja a legnagyobb elégedetlenségi arányt. Az itt tapasztalható magas elégedetlenség jelezheti, hogy komolyabb fejlesztésekre van szükség az óvodai szolgáltatásokban, különösen a kapacitás, az infrastrukturális feltételek, illetve a pedagógiai munka minőségének terén.
- **Kisbéri járásban** az elégedetlenség itt is alacsonyabb, ami arra utal, hogy az óvodai szolgáltatások ebben a régióban jobban megfelelnek a szülők elvárásainak.

Összegzés:

- Mind az óvodai, mind a bölcsődei ellátásban **Tatabányai járás** mutatja a legmagasabb elégedetlenséget. A szolgáltatások ezen a területen kiemelt figyelmet igényelnek, különösen a kapacitás és a szolgáltatás minőségének javítása terén.
- **Kisbéri járásban** mindkét területen alacsonyabb az elégedetlenség, ami pozitívumként említhető, és a járás példaként szolgálhat más régiók számára.

Az adatok alapján célzott fejlesztések szükségesek a legproblémásabb területeken annak érdekében, hogy növekedjen a lakosság elégedettsége az óvodai és bölcsődei ellátással kapcsolatban.

Általános iskola

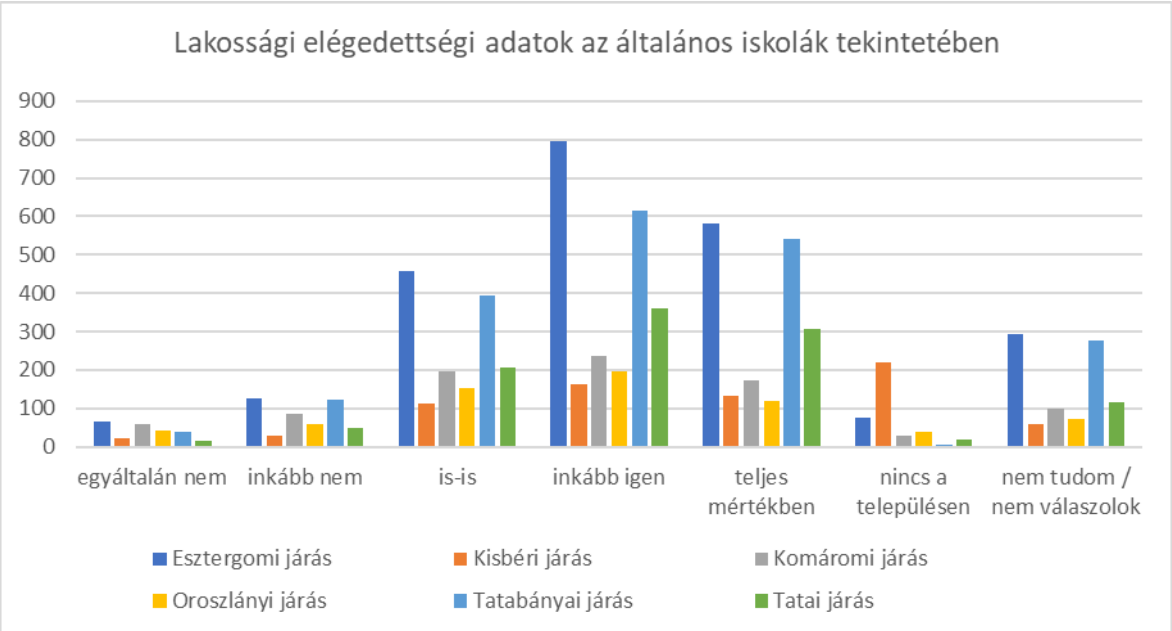

Az általános iskolai ellátás elégedetlenségi arányainak elemzése alapján a következő megállapítások tehetők:

1. Esztergomi járás

- Az **Esztergomi járásban** az elégedetlenségi arány viszonylag alacsony. A "egyáltalán nem" és "inkább nem" válaszok száma összesen 194 fő, ami a válaszadók kis hányadát képviseli. Az elégedettek aránya magas, hiszen 582 fő "teljes mértékben" elégedett.
- Az ellátás színvonalát itt összességében pozitívan ítélik meg, és az elégedetlenség kezelhető szintű.

2. Kisbéri járás

- A **Kisbéri járásban** is alacsony az elégedetlenség, összesen 49 fő válaszolta, hogy "egyáltalán nem" vagy "inkább nem" elégedett.
- Itt különösen magas azoknak a száma, akik "teljes mértékben" elégedettek (131 fő), ami azt mutatja, hogy a szolgáltatás itt megfelelően működik a többség számára.

3. Komáromi járás

- A **Komáromi járásban** már jelentősebb elégedetlenség tapasztalható, ahol 145 fő nyilatkozott úgy, hogy "egyáltalán nem" vagy "inkább nem" elégedett az általános iskolai ellátással.
- Az elégedettség azonban még mindig magas, hiszen 173 fő "teljes mértékben" elégedett, bár az elégedetlenségi arány figyelmet igényel.

4. Oroszlányi járás

- Az **Oroszlányi járásban** összesen 101 fő "egyáltalán nem" vagy "inkább nem" elégedett, ami viszonylag magasabb az Esztergomi és Kisbéri járásokhoz képest. Az elégedettek száma itt 119 fő.
- Bár a járásban az elégedetlenség nem kiugró, további fejlesztések szükségesek az elégedettség javítása érdekében.

5. Tatabányai járás

- **Tatabányai járás** mutatja a legmagasabb elégedetlenségi arányt az általános iskolai ellátás terén, ahol 162 fő válaszolta, hogy "egyáltalán nem" vagy "inkább nem" elégedett.
- Az elégedettség ugyan jelentős (540 fő "teljes mértékben" elégedett), de a viszonylag magas elégedetlenség arra utal, hogy a járásban a szolgáltatások fejlesztésére van szükség.

Összegzés:

- A **Tatabányai** és **Komáromi járások** azok a területek, ahol az elégedetlenség kiemelkedően magas az általános iskolai ellátással kapcsolatban. A szolgáltatás színvonalának fejlesztése és az elégedettség növelése érdekében ezek a járások külön figyelmet igényelnek.
- A **Kisbéri** és **Esztergomi járásokban** viszonylag alacsony az elégedetlenség, és itt a lakosság nagyrészt elégedett az iskolai szolgáltatásokkal.

Az adatok alapján célzott fejlesztések szükségesek a leginkább problémás járásokban az általános iskolai ellátás színvonalának javítása érdekében.

Középiskola

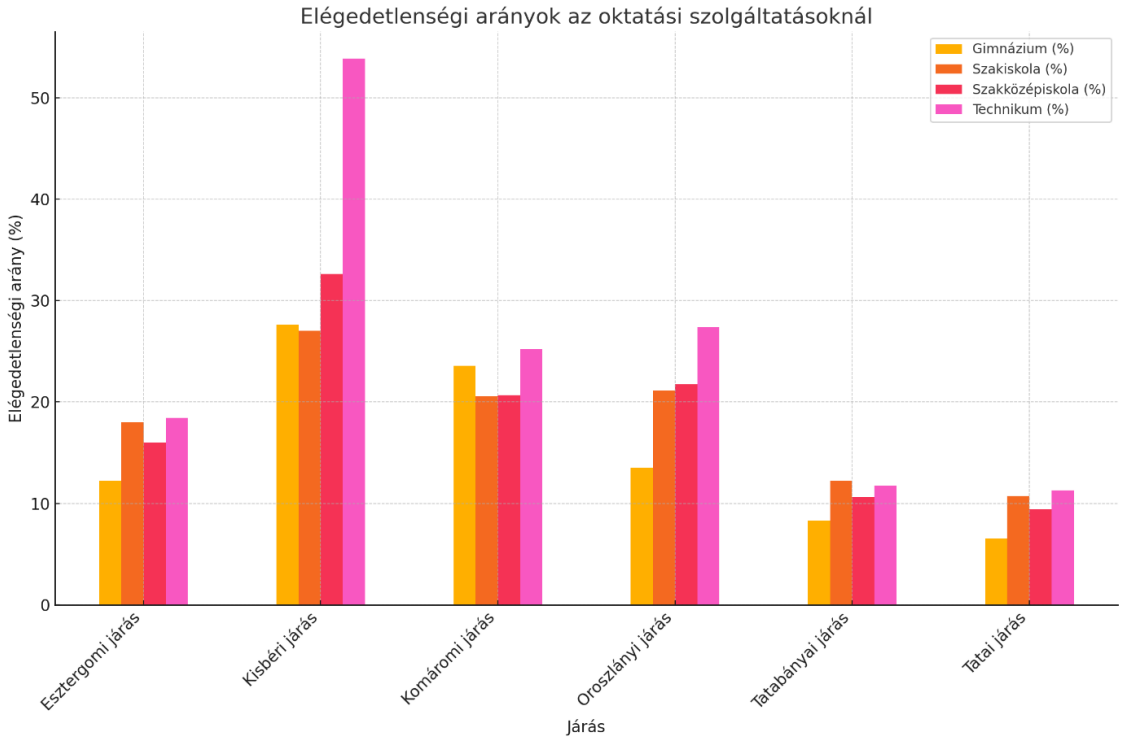

1. **Gimnázium**
   - Az **Esztergomi járásban** az elégedetlenségi arány jelentős, és a "nincs a településen" kategória is kiemelkedő (1133 fő).
   - **Tatabányai járás** mutatja a legnagyobb elégedetlenséget, ahol 51 fő válaszolta, hogy "inkább nem", és 31 fő "egyáltalán nem" elégedett a szolgáltatással.
2. **Szakiskola**
   - Az **Esztergomi járásban** szintén magas az elégedetlenségi arány, ahol 65 fő "egyáltalán nem", és 54 fő "inkább nem" elégedett.

- A **Tatabányai járásban** az elégedetlenség még nagyobb, ahol 76 fő "inkább nem" elégedett, és 33 fő "egyáltalán nem".

3. **Szakközépiskola**
   - **Tatabányai járásban** itt is kiugróan magas az elégedetlenség (61 fő "inkább nem", 35 fő "egyáltalán nem").
   - Az **Esztergomi járásban** 62 fő "egyáltalán nem" elégedett, ami magasabb, mint a többi járásban.
4. **Technikum**
   - **Esztergomi járásban** az elégedetlenségi arány szintén magas, 62 fő "egyáltalán nem", és 53 fő "inkább nem" válaszolt negatívan.
   - **Tatabányai járás** itt is kiemelkedik, ahol 63 fő "inkább nem", és 39 fő "egyáltalán nem" elégedett.

A **Tatabányai járás** minden oktatási formában kiemelkedően magas elégedetlenséget mutat, különösen a szakiskolai és szakközépiskolai területen. Az **Esztergomi járás** szintén magas elégedetlenségi arányt mutat, különösen a gimnáziumi és technikumi szolgáltatásoknál.

Felsőoktatás

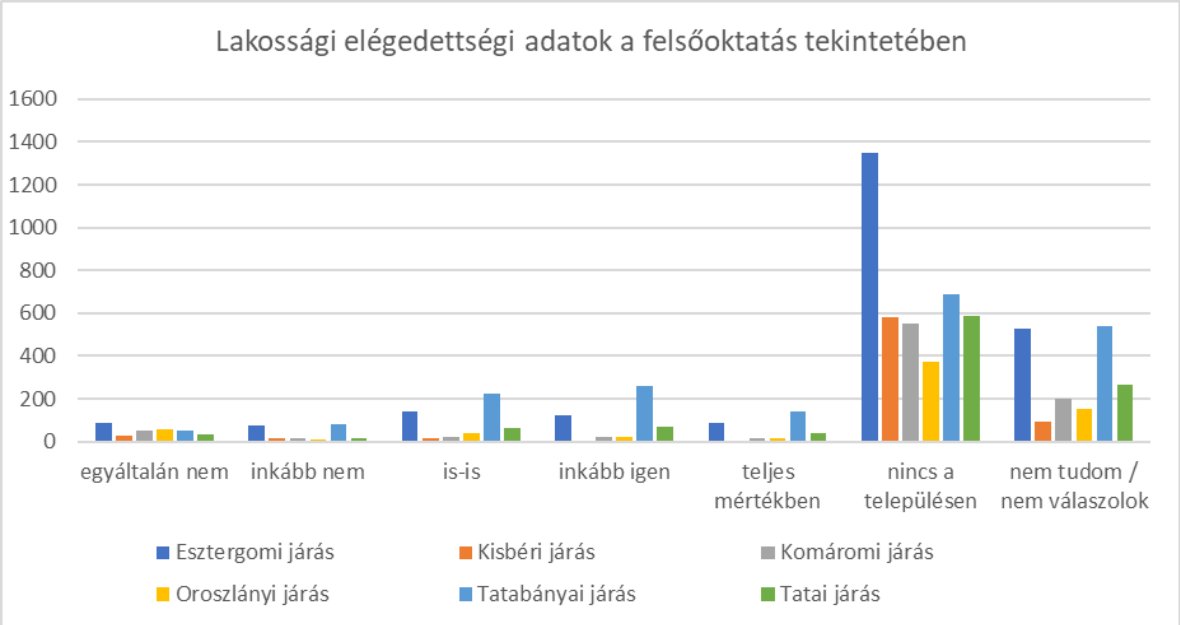

1. **Tatabányai járás**: A táblázatból jól látszik, hogy itt a legnagyobb a felsőoktatás támogatottsága, hiszen 262 válaszadó "inkább igen" választ adott, és 143 teljes mértékben támogatta. Azonban itt is jelentős azon lakosok száma (542 fő), akik nem válaszoltak vagy nem tudják.
2. **Esztergomi járás**: Itt is magas az egyetemi/főiskolai oktatás támogatottsága, de több mint 1350-en jelezték, hogy nincs a településükön ilyen intézmény.
3. **Kisbéri járás**: Itt alacsony a felsőoktatás iránti érdeklődés és támogatottság, kevés válasz érkezett a pozitív kategóriákban, és itt szintén sokan nyilatkoztak úgy, hogy nincs oktatási intézményük (582 fő).

Összességében a járások között jelentős eltérések mutatkoznak a felsőoktatás meglétének vagy szükségességének megítélésében.

A táblázat alapján a következő százalékos arányokat láthatjuk:

1. **Nincs felsőoktatási intézmény a településen:**
    - Esztergomi járás: 72.23%
    - Kisbéri járás: 90.51%
    - Komáromi járás: 81.35%
    - Oroszlányi járás: 71.46%
    - Tatabányai járás: 47.41%
2. **Elégedetlenségi arányok ("egyáltalán nem" és "inkább nem" kategóriák összege):**
    - Esztergomi járás: 8.72%
    - Kisbéri járás: 5.91%
    - Komáromi járás: 9.84%
    - Oroszlányi járás: 13.22%
    - Tatabányai járás: 9.18%

Ahol nincs felsőoktatási intézmény, ott többnyire magas az arány, különösen a Kisbéri és Komáromi járásokban. Az elégedetlenségi arány a legtöbb helyen alacsony, de az Oroszlányi járásban az elégedetlenség 13.22%-os, ami kiemelkedik a többi közül.

4. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra

4.1. Lakásállomány, lakáskörülmények

Komárom-Esztergom vármegye lakhatási körülményeiről tájékoztató adatokat a KSH 2022. évi népszámlálása során felvett adatokból kaptunk.

2022. év	Komárom-Esztergom vármegye	Esztergomi járás	Kisbéri járás	Komáromi járás	Oroszlányi járás	Tatabányai járás	Tatai járás
Lakások száma	123 133	36 280	7 543	15 866	10 748	36 946	15 750
Nem lakott lakások száma	8 874	2 468	749	1 296	424	1 977	1 960
Szociális bérlakások száma	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Komfort nélküli	866	246	163	118	76	160	103
Szükség- vagy egyéb lakás	530	143	35	34	31	225	62
Van vezetékes víz	122 232	36 013	7 387	15 767	10 687	36 750	15 628
Van szennyvízelvezetés	122 050	35 961	7 356	15 736	10 657	36 724	15 616
Vezetékes internettel ellátott	91 606	27 435	5 260	11 427	8 001	27 983	11 500
10 m²-nél kisebb alapterület jut egy lakóra	1 738	514	65	148	197	647	167

72. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye lakhatási körülményei, Forrás: KSH, 2022

A települési részletes adatok járásonként csoportosítva a SZÚT INF_4.1.1.sz.mellékletében és INF_4.1.2.sz.mellékletében szerepelnek.

A Komárom-Esztergom vármegyei járások lakásállományára és lakáskörülményeire vonatkozóan az alábbi főbb jellemzőket és összefüggéseket lehet kiemelni:

Általános jellemzők és összefüggések

Lakások száma: A járások között jelentős különbségek figyelhetők meg a lakások számában. A legtöbb lakás a Tatabányai járásban található (36,946), míg a legkevesebb a Kisbéri járásban (7,543). Ez összefügg a települések méretével és urbanizáltsági szintjével.

Nem lakott lakások: Jelentős számú nem lakott lakás található a járásokban, különösen az Esztergomi (2,468) és a Tatabányai járásban (1,977). Ezek a lakások üresen állnak, ami arra utalhat, hogy bizonyos területeken van egyfajta elnéptelenedés, vagy a lakások piaci értéke alacsony, esetleg a nem lakott lakások állapota miatt azok nem hasznosíthatók.

Komfort nélküli lakások: Komfort nélküli lakások továbbra is jelen vannak, bár kisebb számban, különösen az Esztergomi (246) és a Kisbéri járásban (163). Ezek a lakások gyakran elavultak, és nem rendelkeznek alapvető komfortfeltételekkel.

Szükség- vagy egyéb lakások: A szükség- vagy egyéb lakások száma szintén jelentős az Esztergomi (143) és a Tatabányai járásban (225), ami arra utal, hogy bizonyos területeken még mindig vannak olyan lakóingatlanok, amelyek nem felelnek meg a lakhatási normáknak, de azok használata nem kerülhető el.

Hátrányos Helyzetű Csoportok Lakáskörülményei

Gyermekek: Az elavult vagy komfort nélküli lakások, illetve a szükséglakásokban élő gyermekek körülményei aggasztóak, mivel ezek a körülmények nem biztosítanak megfelelő feltételeket a fejlődéshez és az egészséges életmódhoz.

Idősek: Az idősek számára a komfort nélküli lakások különösen problémások, mivel ezek nem biztosítanak megfelelő fűtést, fürdési lehetőséget, vagy más alapvető szolgáltatásokat, amelyekre az időseknek nagy szükségük van.

Nők: A nők, különösen az egyedülálló anyák, gyakran élnek rosszabb körülmények között, és nagyobb eséllyel találhatók meg komfort nélküli, vagy szükséglakásokban. Ez növeli a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatát.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők számára a komfort nélküli lakások különösen problémások, mivel ezek a lakások nem felelnek meg az akadálymentesítés követelményeinek. A megfelelő lakáskörülmények hiánya jelentős akadályokat jelenthet a mindennapi életvitelükben.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők gyakran olyan lakásokban élnek, amelyek nem rendelkeznek alapvető infrastruktúrával, például vízvezetékkel vagy fűtéssel. Az ilyen körülmények rontják az életminőséget, és növelik a szegénységből való kitörés nehézségeit.

Romák: A roma közösségek gyakran élnek a legrosszabb lakáskörülmények között, beleértve a komfort nélküli, vagy szükséglakásokat. Ezek a közösségek gyakran szembesülnek diszkriminációval is a lakáspiacon, ami tovább nehezíti a jobb lakáskörülmények elérését.

Javaslatok

Lakásállomány Fejlesztése: Szükség lenne a meglévő lakások felújítására, különösen a komfort nélküli és szükséglakások esetében, hogy biztosítani lehessen az alapvető lakhatási feltételeket.

Célzott Támogatási Programok: Különösen fontos lenne támogatási programokat indítani a hátrányos helyzetű csoportok számára, hogy javítani lehessen lakáskörülményeiket.

HEP-ek Használata: A Helyi Esélyegyenlőségi Programok (HEP) alkalmazása segíthet azonosítani a legkritikusabb területeket, és célzott intézkedéseket kidolgozni a lakáskörülmények javítása érdekében.

4.2. Közszolgáltatások

Vizsgáltuk a vármegyében elérhető közszolgáltatások körében a muzeális intézmények, könyvtári szolgáltatások, színházak, mozik elérhetőségét, az ismeretterjesztő előadások, alkotó művészeti közösségekhez való hozzáférést.

Komárom-Esztergom vármegye	2018	2019	2020	2021	2022
Muzeális intézmények száma	18	16	18	19	21
Muzeális intézményekben rendezett kiállítások száma	93	103	77	95	101
Muzeális intézmények látogatóinak száma, ezer fő	345	264	143	242	383
Ezer lakosra jutó látogatás	1 157	879	478	812	1 282
Könyvtári szolgáltató helyek száma	91	81	81	82	82
Összes állomány, ezer könyvtári egység	1 462	1 353	1 689	1 796	1 799
Kölcsönzött könyvtári egységek száma, ezer	461	413	274	302	425
Ezer lakosra jutó kölcsönzött könyvtári egység	1 548	1 378	913	1 012	1 421
Beiratkozott olvasó, ezer fő	31	30	25	24	27
Mozielőadások	9 777	9 114	5 229	4 770	6 929
Mozilátogatások, ezer	286	276	81	105	163
Ezer lakosra jutó látogatás	960	920	269	352	545
Ismeretterjesztő rendezvények száma közművelődési intézményben	1 303	1 270	636	943	944
Komárom-Esztergom vármegye	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Ismeretterjesztő rendezvények résztvevői, ezer	80	77	41	35	35
Alkotó művelődési közösségek száma	518	551	479	472	491
Alkotó művelődési közösségek tagjai, ezer	10	10	10	9	9
Szórakoztató rendezvények száma	1 074	1 147	384	543	747
Szórakoztató rendezvények résztvevőinek száma, ezer	344	351	123	146	309
Közösségi rendezvények száma	2 652	2 513	736	1 214	1 395
Közösségi rendezvények résztvevői, ezer	537	530	88	206	230

73. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyében elérhető közszolgáltatások, 2024

Önkormányzati adatbekérés során érkeztek válaszok a közösségi szolgáltatásokra vonatkozóan:

Esztergomi járás (24 település)	elérhető, megfelelő	elérhető, de fejleszteni kellene	nem érhető el, de lenne rá igény	nem érhető el, nincs rá igény
Nyilvános könyvtári ellátás	22	2	0	0
Filmszínház, mozi	1	2	11	10
Színház	1	3	5	15
Közművelődési intézmény	15	9	0	0
Ifjúsági központ, ifjúsági klub	2	2	13	7
Helyi közösségi közlekedés	6	4	2	12
Bankautomata	10	3	10	1
Gyógyszertár	13	2	7	2
Posta	13	10	1	0
Élelmiszer vásárlási lehetőségek	17	6	1	0
Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek	13	5	5	1
Szálláshely	10	6	6	2
Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkásoknak	6	0	0	18

74. táblázat: Esztergom járásban elérhető közszolgáltatások, 2024

Kisbéri járás (17 település)	elérhető, megfelelő	elérhető, de fejleszteni kellene	nem érhető el, de lenne rá igény	nem érhető el, nincs rá igény
Nyilvános könyvtári ellátás	14	3	0	0
Filmszínház, mozi	0	0	8	9
Színház	0	1	4	12
Közművelődési intézmény	12	5	0	0
Ifjúsági központ, ifjúsági klub	3	1	9	4
Helyi közösségi közlekedés	1	2	1	13
Bankautomata	4	1	9	3
Gyógyszertár	6	2	7	2
Posta	5	10	1	1
Kisbéri járás (17 település)	**elérhető, megfelelő**	**elérhető, de fejleszteni kellene**	**nem érhető el, de lenne rá igény**	**nem érhető el, nincs rá igény**
Élelmiszer vásárlási lehetőségek	8	9	0	0
Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek	6	4	7	0
Szálláshely	7	2	4	4
Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkásoknak	1	1	3	12

75. táblázat: Kisbéri járásban elérhető közszolgáltatások, 2024

Komáromi járás (9 település)	elérhető, megfelelő	elérhető, de fejleszteni kellene	nem érhető el, de lenne rá igény	nem érhető el, nincs rá igény
Nyilvános könyvtári ellátás	6	3	0	0
Filmszínház, mozi	1	1	2	5
Színház	0	0	2	7
Közművelődési intézmény	4	5	0	0
Ifjúsági központ, ifjúsági klub	1	3	3	2
Helyi közösségi közlekedés	1	1	1	6
Bankautomata	1	5	3	0
Gyógyszertár	5	1	3	0
Posta	4	4	1	0
Élelmiszer vásárlási lehetőségek	5	3	1	0
Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek	5	3	1	0
Szálláshely	2	3	3	1
Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkásoknak	1	2	0	6

76. táblázat: Komáromi járásban elérhető közszolgáltatások, 2024

Oroszlányi járás (6 település)	elérhető, megfelelő	elérhető, de fejleszteni kellene	nem érhető el, de lenne rá igény	nem érhető el, nincs rá igény
Nyilvános könyvtári ellátás	4	2	0	0
Filmszínház, mozi	0	1	1	4
Színház	0	1	0	5
Közművelődési intézmény	2	3	1	0
Ifjúsági központ, ifjúsági klub	0	1	3	2
Helyi közösségi közlekedés	1	2	0	3
Bankautomata	3	3	0	0
Gyógyszertár	2	0	3	1
Posta	2	4	0	0
Élelmiszer vásárlási lehetőségek	4	1	1	0
Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek	3	1	2	0
Szálláshely	3	1	1	1
Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkásoknak	2	0	0	4

77. táblázat: Oroszlányi járásban elérhető közszolgáltatások, 2024

Tatai járás (10 település)	elérhető, megfelelő	elérhető, de fejleszteni kellene	nem érhető el, de lenne rá igény	nem érhető el, nincs rá igény
Nyilvános könyvtári ellátás	8	1	1	0
Filmszínház, mozi	1	1	5	3
Színház	0	0	4	6
Közművelődési intézmény	4	5	1	0
Ifjúsági központ, ifjúsági klub	1	2	4	3
Helyi közösségi közlekedés	3	1	1	5
Bankautomata	3	0	6	1
Gyógyszertár	7	1	1	1
Posta	4	4	2	0
Élelmiszer vásárlási lehetőségek	7	2	1	0
Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek	6	3	1	0
Szálláshely	6	1	1	2
Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkásoknak	0	0	1	9

78. táblázat: Tatai járásban elérhető közszolgáltatások, 2024

Tatabányai járás (10 település)	elérhető, megfelelő	elérhető, de fejleszteni kellene	nem érhető el, de lenne rá igény	nem érhető el, nincs rá igény
Nyilvános könyvtári ellátás	4	6	0	0
Filmszínház, mozi	3	0	4	0
Színház	3	1	4	2
Közművelődési intézmény	3	6	1	0
Ifjúsági központ, ifjúsági klub	0	3	7	0
Helyi közösségi közlekedés	0	2	0	8
Bankautomata	3	2	4	1
Gyógyszertár	4	3	3	0
Posta	2	7	1	0
Élelmiszer vásárlási lehetőségek	5	5	0	0
Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek	4	5	1	0
Szálláshely	3	6	1	0
Munkásszálló bel- és külföldi vendégmunkásoknak	2	1	0	7

79. táblázat: Tatabányai járásban elérhető közszolgáltatások, 2024

Komárom-Esztergom vármegyei járások közszolgáltatásainak elérhetősége és a helyi közügyek biztosítása

A Komárom-Esztergom vármegyei járások településein a közszolgáltatások elérhetősége és a helyi közügyek biztosítása változatos képet mutat, amely nagyban függ a települések méretétől és urbanizáltsági szintjétől. Az alábbiakban összefoglalom a járások közszolgáltatásokhoz való hozzáférésének jellemzőit, kiemelve a legfontosabb összefüggéseket és problémákat.

Általános jellemzők

Kulturális szolgáltatások: A muzeális intézmények száma növekedett 2018 és 2022 között, különösen 2022-ben emelkedett meg jelentősen (21 intézmény). A kiállítások és látogatószámok változása is hullámzó, 2022-ben például jelentős látogatószám-növekedés volt tapasztalható.

A nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmények jelenléte széleskörű, azonban több helyen fejlesztésre szorulnak ezek az intézmények.

Szórakoztató és ifjúsági szolgáltatások: A színházak és mozik száma alacsony, sok településen egyáltalán nem elérhetők. Különösen a filmszínházak és mozik esetében jelentkezik markánsabb igény, de több településen ezeket a szolgáltatásokat nem biztosítják.

Ifjúsági központok és klubok szintén több településen hiányoznak, noha lenne rájuk igény.

Közművelődési Intézmények: A közművelődési intézmények száma viszonylag magas, de sok esetben szükséges lenne ezek fejlesztése. Ezek az intézmények fontos szerepet játszanak a helyi közösségi élet fenntartásában és a kulturális szolgáltatások biztosításában.

Hátrányos helyzetű csoportok hozzáférése

Gyermekek: A gyermekek számára elérhető kulturális és szórakoztató szolgáltatások (pl. mozik, ifjúsági központok) hiánya jelentős problémát jelent, különösen a kisebb településeken. Ez korlátozza a gyermekek kulturális fejlődését és közösségi részvételét.

Idősek: Az idősek számára fontos közművelődési és kulturális intézmények elérhetősége változó. Sok településen ezek az intézmények elérhetők, de nem mindig megfelelő minőségűek vagy könnyen hozzáférhetők.

Nők: A nők számára elérhető kulturális és szociális szolgáltatások (pl. könyvtárak, közművelődési intézmények) elérhetősége jónak mondható, de a fejlesztésekre és a szolgáltatások minőségének javítására szükség lenne, különösen a munka és családi élet összeegyeztethetősége érdekében.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők hozzáférése a közszolgáltatásokhoz gyakran akadályozott, különösen az infrastruktúra és az akadálymentesítés hiánya miatt. Több településen a közművelődési és kulturális intézmények nem rendelkeznek megfelelő akadálymentesítéssel.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára a közszolgáltatások elérése különösen nehéz. Az alacsony jövedelmek és a közlekedési lehetőségek hiánya tovább korlátozza hozzáférésüket a kulturális és szociális szolgáltatásokhoz.

Romák: A roma közösségek számára az oktatási, kulturális és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés gyakran korlátozott. Az esélyegyenlőségi programok fontos szerepet játszhatnak a

romák közszolgáltatásokhoz való hozzáférésének javításában, de sok településen még mindig jelentős hiányosságok tapasztalhatók.

Összefoglaló és javaslatok

A közszolgáltatások elérhetősége és minősége Komárom-Esztergom vármegye járásaiban jelentős eltéréseket mutat. Különösen fontos lenne a kulturális és szórakoztató szolgáltatások bővítése, valamint a meglévő intézmények fejlesztése, hogy biztosítható legyen a helyi közösségek számára szükséges szolgáltatások elérése. Külön figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű csoportok, köztük a gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők és romák hozzáférésére, hogy esélyegyenlőségi szempontból is fenntartható és inkluzív közszolgáltatási rendszer jöhessen létre.

4.3. Infrastruktúra

A szolgáltatásokhoz való hozzáférést, igénybevételt alapvetően tudja befolyásolni az adott települések infrastruktúra ellátottsága.

2022. év	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút	Önkormányzati tulajdonú összes zöld terület (m2)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
Komárom-Esztergom vármegye	1 507,9	2 682,2	1 352,3	86,8	108,8	61 723 908,0	1 079,0
Esztergomi járás	448,9	784,1	669,0	24,8	28,9	54 966 952,0	63,0
Kisbéri járás	170,7	477,9	90,2	24,6	4,6	436 947,0	11,0
Komáromi járás	248,2	410,0	172,0	17,6	17,7	1 451 455,0	49,0
Oroszlányi járás	120,6	447,6	85,6	2,4	11,6	793 119,0	20,0
Tatabányai járás	342,7	264,3	182,3	6,8	27,2	1 992 019,0	853,0
Tatai járás	176,8	298,3	153,2	10,6	18,8	2 083 416,0	83,0

80. táblázat: Infrastruktúra ellátottsága járásonként, Forrás: TEIR

A települési részletező adatok az INF_4.3.1.sz.mellékletben járásonként csoportosítva kerültek csatolásra.

A közművekkel való ellátottság jellemző adatai 2022-ben:

2022. évi adatok	Háztartási villamosenergia fogyasztók (db)	Háztartási gázfogyasztókból fűtési fogyasztók (db)	Távfűtésbe bekapcsolt lakás (db)	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások (db)
Komárom-Esztergom vármegye	164 371	58 150	38 033	119 127
Esztergomi járás	48 690	20 013	4 591	34 861
Kisbéri járás	9 022	4 815	0	6 588
Komáromi járás	19 934	10 225	3 130	15 797
Oroszlányi járás	14 861	3 331	5 559	10 266
Tatabányai járás	48 502	10 173	22 662	35 847
Tatai járás	23 362	9 593	2 091	15 768

81. táblázat: Közmű ellátottság járásonként, 2022

Komárom-Esztergom vármegye járásainak települési infrastruktúrája

Komárom-Esztergom vármegye járásainak infrastruktúrája jelentős eltéréseket mutat a települések között, mind az utak, járdák, zöldterületek, mind a közlekedési lehetőségek tekintetében. Az alábbiakban összefoglalom a legfontosabb megállapításokat és kihívásokat a települési szintű információk alapján.

Általános infrastruktúra jellemzők

Úthálózat: A kiépített önkormányzati utak hossza jelentős különbségeket mutat a járások között. Az Esztergomi járásban például a kiépített utak hossza 448,9 km, míg a Kisbéri járásban csak 170,7 km. A kiépítetlen utak hossza még nagyobb különbségeket mutat, különösen az Esztergomi járásban (784,1 km), ami komoly kihívást jelent az infrastruktúra fejlesztésében.

Az utak minősége és elérhetősége a kisebb településeken gyakran nem megfelelő, ami rontja az elérhetőséget és az életminőséget.

Járdák és kerékpárutak: A járdák hossza szintén változó, az Esztergomi járásban a kiépített járdák hossza 669 km, ami jelentős, míg a Kisbéri járásban csak 90,2 km. Kiépítetlen járdák is jelen vannak, ami különösen a gyalogos közlekedés biztonságát és kényelmét csökkenti.

A kerékpárutak hossza összességében alacsony, és a járások között is jelentős különbségek vannak. Az Esztergomi járásban található a legtöbb kerékpárút (28,9 km), míg a Kisbéri járásban csak 4,6 km. Ez azt jelzi, hogy a kerékpáros közlekedés fejlesztése különösen fontos lenne a fenntartható közlekedés támogatása érdekében.

Zöldterületek és közösségi terek: Az önkormányzati tulajdonú zöldterületek nagysága szintén változó. Az Esztergomi járásban a legnagyobb zöldterület található (54,969,52 m²), ami kiemelkedően fontos a lakosság számára. A kisebb járásokban, mint a Kisbéri, a zöldterületek nagysága jóval kisebb, ami korlátozza a közösségi terek lehetőségeit.

A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma szintén korlátozott, különösen a kisebb településeken, ahol ezek az elemek jelentős mértékben hozzájárulhatnának a közösségi élet minőségéhez.

Közlekedési jellemzők

Egyéni és közösségi közlekedés: A települések közötti közlekedési kapcsolatokban az utak állapota és a közösségi közlekedés elérhetősége meghatározó tényezők. A kisebb településeken gyakran korlátozottak a közösségi közlekedési lehetőségek, ami elszigeteltséghez vezethet.

Az egyéni közlekedés dominanciája jellemző, különösen azokban a járásokban, ahol a közösségi közlekedési lehetőségek nem megfelelőek.

Kerékpáros közlekedés: A kerékpáros infrastruktúra hiányosságai miatt a kerékpáros közlekedés népszerűsége korlátozott. Bár vannak fejlesztések, a járások közötti különbségek jelentősek, és sok településen egyáltalán nincs kiépített kerékpárút. Ez különösen problematikus, mivel a kerékpáros közlekedés támogatása hozzájárulhatna a környezetbarát és fenntartható közlekedési módok elterjedéséhez.

Legsúlyosabb problémák és javaslatok

Infrastruktúra hiányosságai: A kiépítetlen utak és járdák hossza jelentős, ami különösen a kisebb településeken okoz problémát. Ezek a hiányosságok korlátozzák az elérhetőséget és rontják az életminőséget.

Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése: A kerékpárutak hiánya és a meglévő utak alacsony minősége jelentős probléma. A kerékpáros közlekedés fejlesztése a fenntartható közlekedési módok támogatása érdekében kulcsfontosságú lenne.

Közösségi terek és zöldterületek: A közösségi terek és zöldterületek hiánya korlátozza a lakosság rekreációs lehetőségeit és a közösségi élet fejlődését. Különösen fontos lenne ezek fejlesztése a kisebb településeken.

Komárom-Esztergom vármegye járásainak infrastruktúrája több területen fejlesztésre szorul, különösen a közlekedés és a közösségi terek biztosítása terén. A kerékpáros közlekedés fejlesztése, a közösségi közlekedés javítása, valamint a zöldterületek és közösségi terek bővítése kulcsfontosságú lépések lennének a járások infrastrukturális helyzetének javítására.

4.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok

A települési önkormányzatok körében végzett felmérés eredménye alapján járásonként a válaszok az alábbiak:

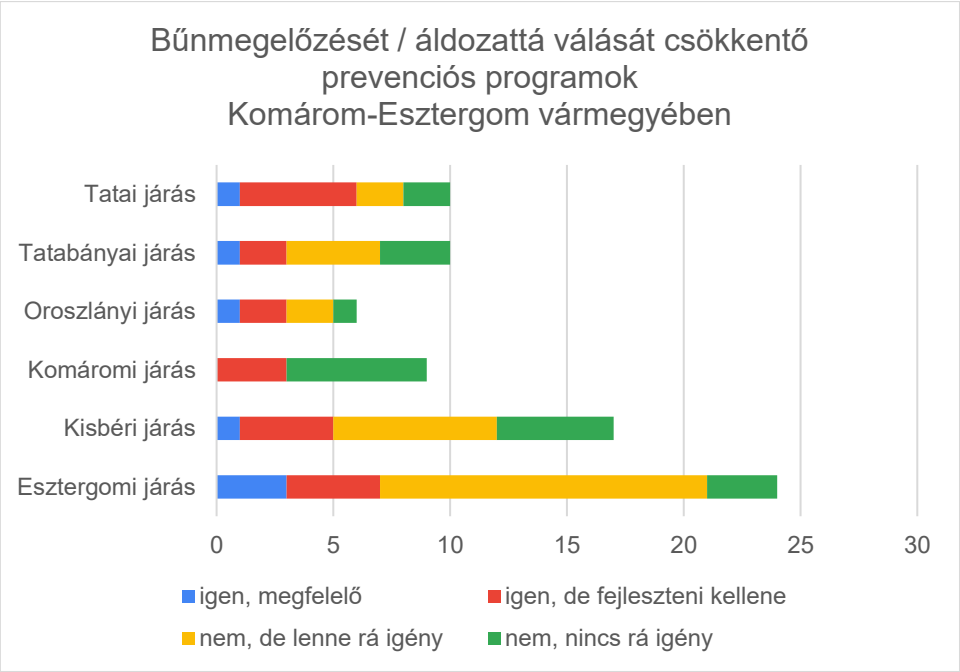

91. ábra: Bűnmegelőzését / áldozattá válását csökkentő prevenciós programok járásonként, 2024

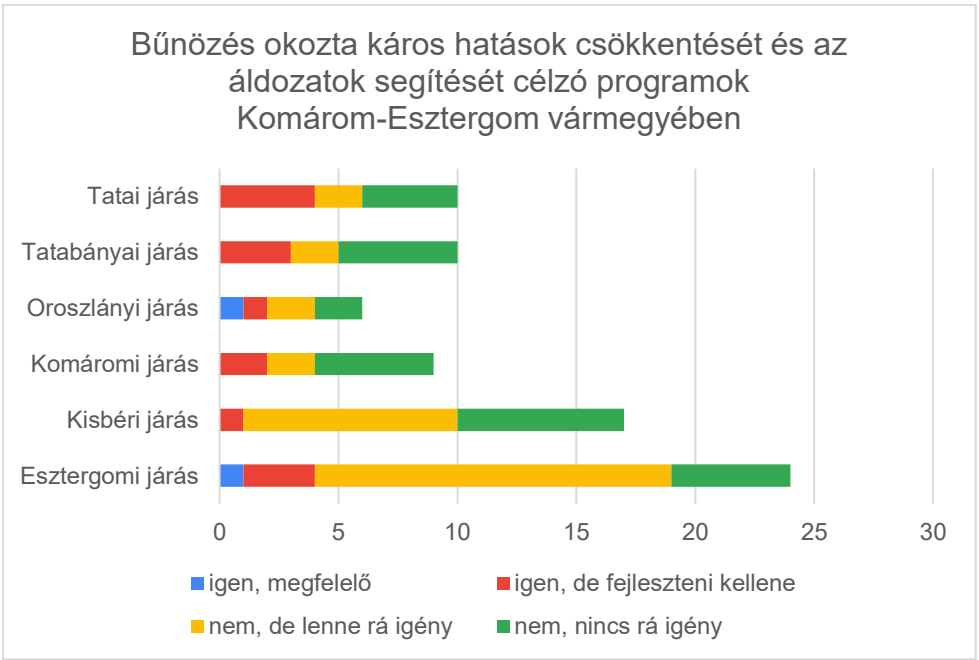

92. ábra: Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok járásonként, 2024

Komárom-Esztergom vármegyei járások településeinek bűnmegelőzési tevékenysége és közbiztonsága

A Komárom-Esztergom vármegyei járások településein a bűnmegelőzési tevékenységek és a közbiztonság különböző szinteken és hatékonysággal vannak jelen. Az alábbiakban összefoglalom a legfontosabb megállapításokat, összefüggéseket és a legsúlyosabb problémákat.

Általános jellemzők

Bűnmegelőzési programok elérhetősége: Számos településen a bűnmegelőzési és áldozattá válás csökkentésére irányuló prevenciós programok hiányoznak, bár lenne rájuk igény. Az Esztergomi járásban például több településen is jelentős igény mutatkozik ilyen programokra, de ezek jelenleg nem elérhetők.

Azokon a településeken, ahol vannak ilyen programok, gyakran szükség van további fejlesztésekre a hatékonyság növelése érdekében.

Áldozatsegítő programok: Az áldozatsegítő programok elérhetősége szintén korlátozott, és sok településen teljesen hiányoznak. A meglévő programok esetében is gyakran felmerül az igény azok fejlesztésére. Például olyan településeken, mint Dág, bár van program, szükséges lenne annak továbbfejlesztése.

Hátrányos helyzetű csoportok bűnmegelőzéssel és közbiztonsággal kapcsolatos jellemzői

Gyermekek: A gyermekek bűnmegelőzési programokhoz való hozzáférése sok településen hiányos. Ez különösen fontos, mivel a gyermekek védelme és áldozattá válásuk megelőzése kritikus kérdés. A programok hiánya növeli a veszélyeztetettségüket, különösen a hátrányos helyzetű településeken.

Idősek: Az idősek védelme és bűnmegelőzési programokhoz való hozzáférése szintén korlátozott. Az idősebb generáció különösen érzékeny lehet a bűnözéssel szemben, ezért a közösségeknek kiemelten kellene foglalkozniuk az ő biztonságuk biztosításával.

Nők: A nők számára elérhető bűnmegelőzési programok szintén korlátozottak. A nők gyakran kiemelten veszélyeztetettek lehetnek bizonyos bűncselekmények, például családon belüli erőszak tekintetében. Az ilyen programok hiánya súlyosbíthatja a helyzetet.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők bűnmegelőzési programokhoz való hozzáférése is korlátozott, ami tovább növeli sebezhetőségüket. Számukra különösen fontos lenne az akadálymentes hozzáférés biztosítása a megelőzési és áldozatsegítő szolgáltatásokhoz.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára a bűnmegelőzési programok hiánya különösen súlyos probléma. Ezen csoport tagjai gyakran fokozottan ki vannak téve a bűnözés hatásainak, és kevésbé képesek megvédeni magukat.

Romák: A roma közösségek esetében a bűnmegelőzési programokhoz való hozzáférés hiánya szintén jelentős probléma. Gyakran ezek a közösségek szembesülnek a legnagyobb kihívásokkal a közbiztonság terén, és a megelőzési programok hiánya csak tovább rontja helyzetüket.

Legsúlyosabb problémák és javaslatok

Bűnmegelőzési programok hiánya: Sok településen egyáltalán nincsenek bűnmegelőzési és áldozatsegítő programok, bár jelentős igény mutatkozik rájuk. Ez komoly veszélyt jelent a lakosság biztonságára nézve.

Programok fejlesztésének szükségessége: A meglévő programok esetében gyakran szükséges azok fejlesztése, hogy hatékonyabban tudjanak reagálni a helyi közösségek igényeire.

Specifikus csoportok védelme: Különösen fontos lenne a hátrányos helyzetű csoportok, mint a gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők és romák számára célzott bűnmegelőzési programok kidolgozása és bevezetése. Ezek a csoportok kiemelten érzékenyek a bűnözés hatásaival szemben, és megfelelő támogatásra van szükségük.

A bűnmegelőzési és közbiztonsági intézkedések megerősítése Komárom-Esztergom vármegye járásaiban alapvető fontosságú lenne a lakosság biztonságának növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok védelme terén.

5. Közösségi programok

5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A vármegye településein célzottan a mélyszegénységben élő, roma, gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatásokról nincs részletes adat. Vizsgáltuk, hogy a települések a mélyszegénységben élők részére nyújtanak-e természetbeni ellátás, a munkaerőpiaci elhelyezkedésüket segíteni tudó foglalkozásokat, tanácsadást, a pénzügyi tudatosságot fejlesztő programokat. A vármegyei összesített adatok járási bontásban az alábbiak:

Komárom-Esztergom vármegye / járások	Természetbeni juttatás mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, fiatal felnőttek részére?		Pályaorientációs, pályaválasztási, továbbtanulási, tanácsadások végzősöknek?		Tudományos / kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások?		Pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok?		Helyi hagyományra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati elsajátítását elősegítő programok?	
	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem
Esztergomi járás	19	5	10	14	9	15	3	21	13	11
Kisbéri járás	14	3	3	14	5	12	1	16	4	13
Komáromi járás	5	4	4	5	5	4	2	7	3	6
Oroszlányi járás	2	4	3	3	3	3	0	6	2	4
Tatabányai járás	6	4	4	6	6	4	3	7	5	5
Tatai járás	6	4	5	5	6	4	2	8	6	4
Összesen vármegye	**52**	**24**	**29**	**47**	**34**	**42**	**11**	**65**	**33**	**43**

82. táblázat: A mélyszegénységben élők részére elérhető szolgáltatások járásonként, 2024

A vármegye 76 településéből 52 település biztosít mélyszegénységben élő gyermekeknek, roma gyermekeknek és fiatal felnőtteknek természetbeni juttatást (68,4%).

Az érintettek munkaerőpiaci elhelyezkedését szolgáló tanácsadásként, programként a vármegye alig 29 településén érhető csak el pályaorientációs, pályaválasztási, továbbtanulási tanácsadás végzősöknek, míg 33 településen helyi hagyományokra épülő, piacképest kézműves tudás gyakorlati elsajátítását segítő programok érhetők el.

Tudományos, kulturális jellegű tehetségfejlesztő program 34 településen hozzáférhető csak.

Pénzügyi tudatosságot fejlesztő program a vármegye 11 településén érhető el (14%).

5.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

Az önkormányzati adatszolgáltatások során kértünk tájékoztatást arról, hogy a település tudja-e támogatni a sajátos nevelési igényű, pszichés zavarral küzdő gyermekek fejlesztését, tanítását.

A válaszok összegzése alapján elmondható, hogy a települések egy részén az óvoda és az iskola az SNI-s gyermekek fejlesztésére gyógypedagógust alkalmaz, a nevelési tanácsadón keresztül utazó gyógypedagógust foglalkoztat (megbízás), fejlesztő pedagógusokat foglalkoztat.

Az SNI-s gyerekek fejlesztését járási és/vagy társulási szinten biztosítják, jellemzően járásközpontban, vagy a társulás által megegyezés alapján kijelölt településen, azaz a

települések többségében a szolgáltatás helyben nem érhető el, azért utazni kell. A települések érintett része az ellátás elérésében tudja segíteni az érintett családokat.

A vármegyét lefedően működő Komárom-Esztergom Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat tagintézményei és telephelyei biztosítják a vármegyében élő SNI-s gyermekeknek a szakszolgáltatások elérhetőségét. Ugyanakkor a pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásai jellemzően a városokban elérhetők (tagintézmények, telephelyek), a szomszédos településeken élők itt tudnak a szolgáltatásokhoz hozzáférni.

Van olyan település, ahol civil szervezetek bevonásával segítik a szakszolgálatok, iskolák, óvodák által biztosított szolgáltatás ellátását.

Egyes települések a Családsegítő Központokon keresztül is törekednek a szolgáltatás biztosítására, kiegészítésére.

Egyes települések törekednek a helyi óvodai szakemberek képzésével az integrált nevelés feltételeinek megteremtésére, de a források korlátozottsága miatt ez igen lassú folyamat, miközben a tapasztalatok alapján az SNI-s gyermekek száma évről évre nő.

Az állátórendszer szakemberei leterheltek, a kapacitás korlátozott, a tényleges integráció legtöbb esetben nem valósul meg. Az intézmények fogadnak SNI-s gyermekeket, de a tényleges együttnevelést biztosító megfelelő szolgáltatásokra, továbbképzésekre, workshopokra nincs megfelelő mértékű forrás biztosítva. A kisebb településeken élő érintettek az ellátáshoz való hozzáférésben hátrányba kerülnek.

5.3. Ifjúságot célzó tevékenységek

Az ifjúság korcsoportba sorolható 15-29 évesek országos összesen száma nemenként a KSH továbbvezetett népesség statisztikája alapján az alábbi:

Továbbvezetett népesség (fő) (országos)	2022.01.01	2023.01.01	2024.01.01
15-29 éves korúak összesen	1 610 279	1 572 805	1 563 473
ebből férfi	829 422	808 796	804 806
ebből nő	780 857	764 009	758 667

83. táblázat: 15-29 éves korosztály száma Komárom-Esztergom vármegyében (fő), Forrás: KSH

Vármegyei, járási és települési adat a továbbvezetett népességre nem áll rendelkezésre.

A 2022. népszámlálási adatok alapján a vármegye ifjúságának számát – korcsoportok szerint – az alábbiakban összegeztük:

2022. év	15-29 évesek összesen	15-29 éves nők	15-29 éves férfiak
Komárom-Esztergom vármegye	48 613	23 596	25 017
Esztergomi járás	15 132	7 296	7 836
Kisbéri járás	3 342	1 651	1 691
Komáromi járás	6 317	3 089	3 228
Oroszlányi járás	4 312	2 073	2 239
Tatabányai járás	13 545	6 619	6 926
Tatai járás	5 965	2 868	3 097

84. táblázat: 15-29 éves korcsoportos nők és férfiak száma járásonként (fő), Forrás: TEIR (saját szerkesztés)

A települési részletes adatok járási bontásban a SZÚT KÖZSZ_5.3.1.sz.mellékletében szerepelnek.

A szolgáltatások fejlesztése szempontjából releváns információ a vármegye 0-14 éves korú, állandó népességének száma is, mely szintén a 2022-es népszámlálás adatai alapján ismert.

2022. év	0-14 évesek összesen	0-14 év nők	0-14 év férfiak
Komárom-Esztergom vármegye	44 716	21 764	22 952
Esztergomi járás	13 970	6 728	7 242
Kisbéri járás	3 142	1 549	1 593
Komáromi járás	5 583	2 722	2 861
Oroszlányi járás	3 913	1 899	2 014
Tatabányai járás	12 207	5 916	6 291
Tatai járás	5 901	2 950	2 951

85. táblázat: 0-14 éves korosztály száma Komárom-Esztergom vármegyében (fő)

Az ifjúság (15-29 évesek) számára nyújtott szolgáltatások elérhetőségét a települési önkormányzatoktól bekért adatok alapján vizsgáltuk. Az önkormányzat felé megküldött kérdésekre igen-nem választ kértünk. A vármegye 76 településéről egyaránt megkaptuk a válaszokat, az adatszolgáltatás 100%-os.

Tájékoztatást kértünk arra vonatkozóan is a települési önkormányzatoktól, hogy meglátásuk szerint mi jellemzi a helyi fiatalok, ifjúság bevonhatóságát a közösségi programokra, eseményekbe. A válaszok között a legjellemzőbbek: „nagy mértékben érdektelenek”, „az aktivitás hanyatló tendenciát mutat”, „nehezen bevonhatók, nem érdeklődők” „kevésbé aktívak” „Ad hoc jelleggel” „teljes érdektelenség, passzivitás” eltérő aktivitás, általában nem aktívak” „a települési képviselőtestületek, közgyűlések nyilvánosak, és a lakossági fórumokon keresztül is biztosított (lenne) a részvételük, bekapcsolódásuk, de az érdeklődés jellemzően gyér, 1-2 fő.”

A fiatalokat érintően kérdés a munkaerőpiacra bejutást segíteni tudó közösségi, oktatási-nevelési, fejlesztési programok elérhetősége is. A települési adatközlések szerint

- a 76 településből mindössze 7 településen (9,21%) érhető el a fiatalok vállalkozói kompetenciáinak és egyéb, a foglalkoztatást elősegítő kompetenciáinak erősítésére, fejlesztésére irányuló program (ide nem értve a digitális kompetenciafejlesztést)
- a pályaorientációs, pályaválasztási, továbbtanulási tanácsadások végzős diákok részére a 76 településből 29-en elérhető csak, ami mindössze a települések 38%-a.

A vármegyei önkormányzat által 2025-ben lefolytatott széles körű kérdőíves megkérdezéses kutatása során mind a pedagógusokat, mind a szülőket megkérdezte a kompetenciafejlesztő, tananyag-kiegészítő foglalkozások iránti igényről.

A megkérdezettek túlnyomó többsége egybehangzóan szükségesnek tartja ilyen jellegű, iskolai keretek között szervezett ismeretátadást.

A szülői válaszok összesítve:

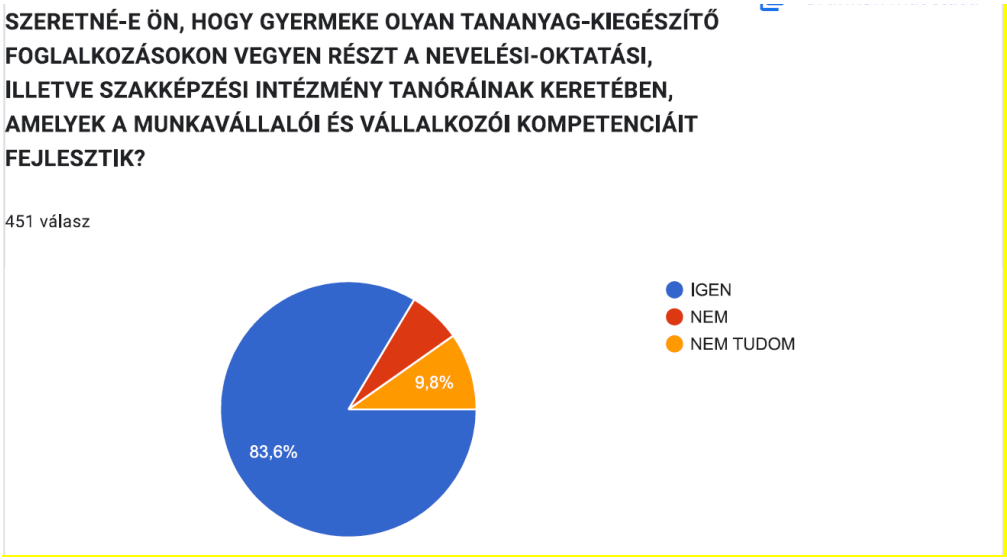

A tanároknak, oktatóknak feltett kérdés és az arra érkezett válasz:

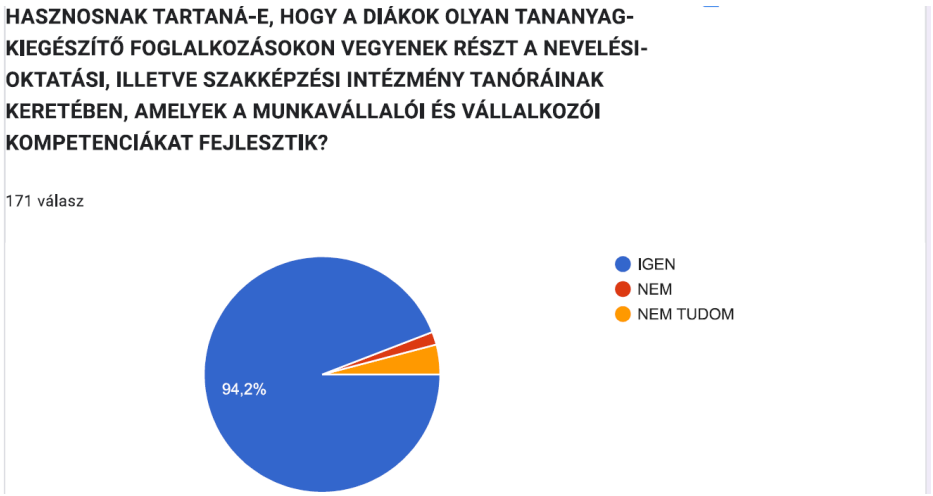

A fiatalok munkavállalását, állásszerzési esélyeit javító, és a vállalkozási készségek fejlesztését segítő tájékoztatást, ismeretátadást jellemzően a középfokú oktatási intézményekben a tanterv keretében biztosítja a képző hely, ugyanakkor mind a szülők, mind a tanárok úgy ítélik meg, hogy ez önmagában nem elegendő a kompetenciák fejlesztésére, az álláskeresési esélyek növelésére, a hátrányok leküzdésére.

A rendelkezésre álló KSH foglalkoztatottsági adatok alapján vármegyénkben – az álláskeresők körében a pályakezdők, fiatalok aránya tartósan (évek óta) 3% felett van, 2025-től a korábbi csökkenő trend megszakadt, arányuk emelkedik. A SZÚT-ban éppen ezért – a jogszabályan deklarált hátrányos helyzetűeken túl - **vármegyei szempontból hátrányos helyzetű csoportként beazonosításra kerültek a fiatalok**at(14-24 évesek) is magában foglaló **ifjúság** (0—24 év) célcsoport.

A nyilvántartott álláskeresők száma Komárom-Esztergom Vármegyében [fő]

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nyilvántartott álláskeresők száma	4 639	5 791	4 718	4 477	4 439	4 582	4 445
Ebből: nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	250	286	214	180	159	145	147
	5,39%	4,94%	4,54%	4,02%	3,58%	3,16%	3,31%

Forrás: KSH

A 16-24 éves korosztályban évek óta megfigyelhető, hogy a pályakezdők elhelyezkedési nehézségekkel küzdenek – a vármegye sajátos, kedvező munkaerőpiaci adottságai ellenére is. A nagyvárosokban élő fiatalok a szakmai gyakorlat hiánya, a társas, közösségi, kommunikációs készségek, kompetenciák terén észlelhető hiányosságok, míg a vidéki (kisvárosi, falusi) lakhelyen élők a munkahelyek kisebb száma, az utazási távolság és ennek költsége miatt, valamint a hátrány leküzdését segítő szolgáltatásokhoz, fejlesztésekhez való hozzáférés terén vannak hátrányban. Általános vélemény, hogy a kompetenciafejlesztésekre szükség lenne.

Általánosságban: a fiatalok a kisebb településeken a helyi programokban, rendezvények megszervezésében részt vesznek, elsősorban a kulturális, hagyományőrző, nemzetiségi sport és könnyűzenei programokra jellemzően. Pályaválasztási, álláskeresési tanácsadáshoz, kompetenciafejlesztéshez a legtöbb településen korlátozottan, vagy egyáltalán nem férnek hozzá.

A fiatalok korosztályt érintő vármegyei kihívás a kábítószerfogyasztás jelenléte, terjedése is. A vármegyei önkormányzat Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot üzemeltet, mely rendszeresen ülésezik, és a tagjai között található Vármegyei Rendőrkapitányság több alkalommal beszámol a kábítószerfogyasztás és terjesztés vármegyei helyzetéről. A szakmai álláspont szerint a probléma kezelése széles körű összefogást igényel, amelynek a civil, önkormányzati, oktatási-nevelési intézmények együttműködésén kell alapulnia. A fiatalok szemléletformálása, a megelőzést szolgáló prevenciós tevékenységek a fogyasztás bővülését tudná megelőzni.

Beazonosításra került jó gyakorlat is: a nagyobb településeken diákönkormányzatok, fiatalok által alapított civil szervezetek révén érdemi elérés, bevonás valósul meg. A kisebb településeken a

hagyományőrző, nemzetiségi, kulturális és sport tevékenységekbe a helyi civil szervezeteken keresztül eredményesen bevonhatók

A településeken a fiataloknak nyújtott szolgáltatásokról járási szintű összesítést készítettünk.

A járási szintre összesített válaszaikat az alábbi táblázat mutatja.

Önkormányzati adatszolgáltatás (igen/nem válasz)	Komárom-Esztergom vármegye		Esztergomi járás		Kisbéri járás		Komáromi járás		Oroszlányi járás		Tatai járás		Tatabányai járás	
	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem
Elérhetők-e a településen a fiatalok vállalkozói kompetenciáinak és egyéb, a foglalkoztatást elősegítő kompetenciáinak erősítésére, fejlesztésére irányuló programok? (ide nem értve a digitális kompetenciafejlesztést)?	7	69	2	22	0	17	1	8	1	5	1	9	2	8
Jelenleg rendelkezik-e olyan szolgáltatásokkal a település, amely a fiatalok foglalkoztathatóságát igyekszik elősegíteni?	9	67	3	21	0	17	1	8	1	5	1	9	3	7
Rendez-e a település az ifjúsági, az oktatási és a foglalkoztatási szektor helyi szereplőinek együttműködését segítő programokat?	12	64	1	23	1	16	2	7	1	5	4	6	3	7
Szükségesnek tartja-e, hogy a település célzottan támogassa a fiatalok helyi ügyekben való részvételét települési szintű ifjúsági fejlesztések és civil szervezetek helyi programjainak támogatásán keresztül?	65	11	20	4	15	2	7	2	4	2	9	1	10	0
Szerveznek-e táborokat helyi fiatalok számára?	53	23	14	10	11	6	5	4	6	0	9	1	8	2
Van-e olyan szakember a településen, aki célzottan a fiatalsággal foglalkozik?	21	55	6	18	3	14	2	7	0	6	4	6	6	4
Vannak-e felvilágosító, prevenciós programok?	36	42	10	14	8	11	4	5	3	3	6	4	5	5
Van-e lehetőség az Önök településén arra, hogy a fiatalok önkéntes munkát végezzenek, vagy más egyéb módon biztosítva-van-e számukra a társadalmi részvételt elősegítő tevékenység, vagy ehhez kapcsolódó programok?	66	10	20	4	17	0	9	0	4	2	9	1	7	3
Történt-e már korábban közösségi felmérés az Önök településén?	20	56	9	15	2	15	2	7	0	6	4	6	3	7
Szoktak-e a településen a helyiek számára olyan közösségi akciókat, tevékenységeket, eseményeke, pogromokat, rendezvényeket szervezni, melyek célja, hogy elősegítség és fenntartsák a településen élők kulturális közösségi együttműködését?	69	7	23	1	14	3	7	2	6	0	10	0	9	1

86. táblázat: Fiataloknak nyújtott szolgáltatások járásonként, 2024

A települési részletes adatok KÖZSZ_5.3.4.sz.mellékletként kerültek a SZÚT-hoz csatolásra.

A települési önkormányzatok jelentős erőfeszítéseket tesznek a fiatalok bevonására nem csak a helyi ügyek alakítása terén, de a helyi közösségi-kulturális élet eseményeihez kapcsolódóan is. Míg a nagyobb települések, városok esetében az iskolákhoz kötődő, fiatalokat összefogó szervezetek révén magasabb az elérés, bevonás, a középiskolás korosztályon felüli életkorra a továbbtanulás vagy a munkába állás miatt ez jelentősen csökken.

A kisebb települések esetében is megfigyelhető, hogy a településről középiskolába eljárók már kisebb arányban vonhatók be a település életébe, csökken a szabadidejük, a helyhez kötődésük.

Ahol helyben biztosítottak egyes közösségi, kulturális, sport szolgáltatások, ott az iskolai közösségek és a civil szervezetek révén eredményesen vonhatók be a helyi ügyekbe. Összességében a fiatalok bevonása a települések életébe és társadalmi részvételük alacsony szinten van, így az a jövőben fejlesztendő, továbbá fejlesztendő terület még a szabadidő hasznos eltöltése és a közösségi programokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

5.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok

A települések élhetőségét, az ott élők életminőségét számos szolgáltatás befolyásolja. A helyi kulturális, közösségépítő, közösségfejlesztő aktivitásoknak kiemelt jelentősége van abban, hogy a település a társadalmi-gazdasági környezet kedvezőtlen változásai révén megjelenő kihívásokra milyen gyorsan tud reagálni, adekvát választ adni. Erős, összetartó, egymásra figyelő, szociálisan érzékeny közösség rezilienciája magas, így a helyi közösségek fejlesztésének fontossága, a helyi identitás megőrzése, erősítése kiemelkedő jelentőségű.

A SZÚT felülvizsgálata során adatot kértünk a települési önkormányzatoktól a helyi kulturális közösségfejlesztésre vonatkozóan is. Vizsgáltuk, hogy:

Szerveztek-e közösségi akciókat kulturális közösségi együttműködés elősegítése, fenntartsa céljából?

Volt-e helyi értékek feltárásával foglalkozó kezdeményezés?

Volt-e már konkrét céllal nyilvános találkozó a helyi közösséget foglalkoztató kérdések, problémák kezelésére?

Készült-e már a településen a helyi cselekvési tervhez illeszkedő települési stratégia?

Felmérték-e már azt, hogy hol találkoznak az emberek, hol zajlik párbeszéd a helyi ügyekről, milyen fórumok, terek, médiumok működnek?

Szükséges lenne-e szerintük egy komplex közösségfejlesztői folyamat?

Szerveznek-e a lakosság kulturális közösségi identitását, együttműködését dinamizáló programokat, eseményeket?

Részt vesznek-e vármegyei, térségi szintű identitást erősítő programokban?

A közösségi részvétel szempontjából fontos kommunikációs csatornákat, aktivitásokat is feltártuk.

A kérdésekre adott válaszokat járási szintre összesítve tüntetjük fel. A részletes települési szintű válaszok a SZÚT mellékletei között szerepelnek.

Komárom-Esztergom vármegye	Szerveztek-e közösségi akciókat a kulturális közösségi együttműködés elősegítése, fenntartsa céljából?		Volt-e helyi értékek feltárásával foglalkozó kezdeményezés?		Volt-e már konkrét céllal nyilvános találkozó a helyi közösséget foglalkoztató kérdések, problémák kezelésére?		Készült-e már az Önök településén a helyi cselekvési tervhez illeszkedő települési stratégia?		Felmérték-e már azt, hogy hol találkoznak az emberek, hol zajlik párbeszéd a helyi ügyekről, milyen fórumok, terek, médiumok működnek?		Szükséges lenne-e egy komplex közösségfejlesztői folyamat?		Szervezenek-e kiemelt térségi, járási szintű térségfejlesztési együttműködéseket támogató képzéseket, rendezvényeket?	
	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem
Esztergomi járás	23	1	19	5	13	11	9	15	10	14	18	6	8	16
Kisbéri járás	14	3	15	2	7	10	3	14	7	10	12	5	2	15
Komáromi járás	7	2	6	3	2	7	1	8	2	7	5	4	2	7
Oroszlányi járás	6	0	3	3	1	5	1	5	3	3	4	2	0	6
Tatabányai járás	9	1	8	2	9	1	4	6	4	6	9	1	4	6
Tatai járás	10	0	10	0	7	3	6	4	6	4	7	3	5	5
Összesen vármegye	69	7	61	15	39	37	24	52	32	44	55	21	21	55

87. táblázat: Helyi kulturális közösségfejlesztési programok járásonként, 2024

A közösségi részvétel szervezéséhez, biztosításához szükséges kommunikációs eszközök meglétét járási szinten összegeztük:

Komárom-Esztergom vármegye	Van-e helyi rádió vagy televízió?		Van-e helyi újság?		Vannak-e online platformok?		Van-e széles hozzáférést biztosító tájékoztatási pont a legfontosabb közhasznú információknak?		Van-e tudásmegosztó, kommunikációs platformok az eseményekhez,		Van-e tudásmegosztó, kommunikációs platform a közösségi akciókhoz?	
	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem
Esztergomi járás	4	20	18	6	23	1	18	6	20	4	14	10
Kisbéri járás	1	16	8	11	7	10	16	1	16	1	12	5
Komáromi járás	3	6	6	3	8	1	5	4	9	0	6	3
Oroszlányi járás	1	5	5	1	6	0	3	3	5	1	4	2
Tatabányai járás	3	7	5	5	10	0	8	2	7	3	5	5
Tatai járás	2	8	7	3	9	1	8	2	7	3	5	5

Összesen vármegye	14	62	49	29	63	13	58	18	64	12	46	30

88. táblázat: Kommunikációs eszközök elérhetősége járásonként, 2024

A lakossági kérdőíves megkérdezés keretében a közösségi élethez kapcsolódóan vizsgáltuk a lakosság szabadidő eltöltési szokásai közül arra kérdeztünk rá, hogy helyben töltik-e a szabadidejüket, más településen, vagy helyben is és más településen is. A kérdésfeltevés célja az volt, hogy vizsgáljuk, a helyi közösségi életet fejlesztő, a településen élők minőségi szabadidő eltöltését biztosító programokra van-e igény. A lakossági válaszok az alábbiak szerint alakultak:

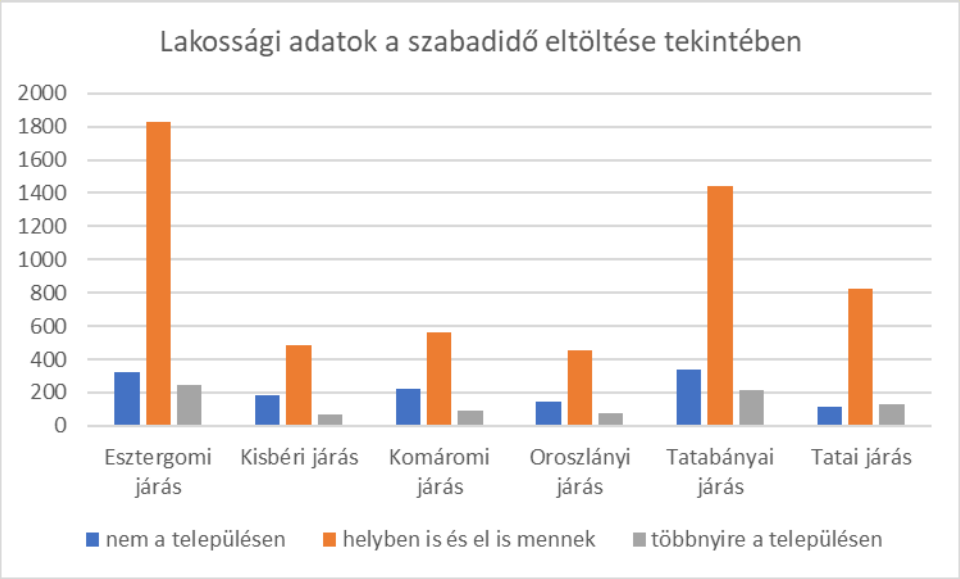

Megállapítható, hogy minden járásban általános, hogy a lakosok többsége helyben is és más településen is igénybe végez szabadidős tevékenységet. Járásonként eltérő azonban a más településen szabadidőt eltöltők aránya.

- **Esztergomi járás**: A legtöbben (1832 fő) helyben is és más településeken is töltik a szabadidejüket, míg 322-en kizárólag máshol keresnek kikapcsolódási lehetőséget.
- **Kisbéri járás**: az emberek többsége (486 fő) vegyesen választja a helyi és távolabbi programokat, de jelentős azok száma is (182 fő), akik elmennek a településről szabadidős tevékenységeikhez.
- **Komáromi járás**: Hasonló minta látszik, 562 fő szabadidejét helyben és máshol is tölti, míg 222 fő inkább más településeken keres lehetőségeket.
- **Oroszlányi járás**: Itt az emberek legnagyobb része is vegyesen választja a helyi és máshol lévő lehetőségeket, de az elvándorlás aránya (147 fő) kevésbé hangsúlyos, mint máshol.
- **Tatabányai járás**: Ez a járás kiemelkedik a többi közül, mivel 1440 fő vegyesen tölti a szabadidejét, és 339-en máshova mennek, ami szintén jelentős arány.

A járási adatok alapján megállapítható, hogy a nagyobb városok vonzáskörzetében lévő kisebb településekről sokan utaznak a járásközpontokba, a szomszédos településekre szabadidős programokért. Minél több kisebb település van egy járásban, annál többen töltik helyben a szabadidejüket (pl. Esztergomi járás, 24 település), így ezen települések esetén kiemelten fontos a helyi közösségi, szabadidős programok elérhetősége.

5.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések

A vármegyei és térségi identitás erősítése terén a szolgáltatások elérhetőségét a települési önkormányzatok adatai alapján vizsgáltuk.

Komárom-Esztergom vármegye	**Részt vettek-e vármegyei, térségi szintű identitást erősítő programokon?**		**Szerveznek-e lakosság kulturális közösségi identitását, együttműködését dinamizáló programokat, eseményeket?**	
	igen	**nem**	**igen**	**nem**
Esztergomi járás	19	5	22	2
Kisbéri járás	12	5	12	5
Komáromi járás	7	2	7	2
Oroszlányi járás	4	2	3	3
Tatabányai járás	8	2	9	1
Tatai járás	8	2	9	1

89. táblázat: Identitás erősítése járásonként, 2024

A vármegyei önkormányzatok adatszolgáltatása alapján a vármegye 76 településéből 58 részt vett vármegyei és/vagy térségi szintű identitást erősítő programokon, 18 település esetében nem volt elérhető ilyen szintű szolgáltatás. 62 településen rendeznek kulturális közösségi identitást, együttműködést erősítő programokat, 14 településen azonban ezek nem elérhetők.

A lakosság helyi identitásának kialakulásában, a helyhez kötődés létrejöttében kiemelt jelentősége van a helyi programoknak, kezdeményezéseknek. Ezt igazolja a nagy számú, rendszeres, az identitás erősítését középpontba helyező rendezvény a településeken. Ugyanakkor minden települési lakos része egy nagyobb területfejlesztési egység közösségének is (vármegye). A 21. század felgyorsult világában, a közlekedési kapcsolatoknak köszönhetően egyre távolabb jutunk el egyre rövidebb idő alatt, így lehetőség adódik arra, hogy a szomszédos települések, járásközpontok, vármegyék programjaihoz is hozzáférjenek a lakosok. Az erős helyi kötődéssel, a közösség iránt felelősségtudattal bíró lakosok elengedhetetlenek a település, a járás, vármegye, az ország társadalmi-gazdasági kihívásokkal szembeni ellenálló képességének (reziliencia) növekedéséhez, a válságok gyors és hatékony leküzdéséhez. A vármegyei önkormányzat – többek között - a vármegyei értéktár létrehozásával, az értéktárhoz kapcsolódó, gyermekeknek, fiataloknak szóló kezdeményezéseivel, a generációkat összehozó programokkal, a kisebbségek megismerését lehetővé tévő rendezvényekkel biztosítja a vármegyei identitás erősítését mely a népesség megtartását szolgáló, vármegyei szinten is kiemelt jelentőségű intézkedés. A térségi és vármegyei identitást erősítő programok egyaránt sikeresek, számos

részt vevő vonzanak. A vármegyei önkormányzat elkészíttette és a települési önkormányzatok rendelkezésére bocsátotta minden településének rövid imázsfilmjét, mely vizuálisan, informatívan foglalja össze a települések történetét, gazdag kulturális és természeti örökségét, hagyományait. A gyerekeknek a vármegyei értéktár elemeit játékos formában megismertető társasjáték, online elérhető kvíz segít megismerni nem csak a lakhelyük, de vármegyénk értékeit is. A digitális és print tartalmak nem helyettesíthetik, de nagyon jól kiegészíthetik a helyi személyes részvétellel megvalósuló, identitást erősítő, értékteremtő közösségi kezdeményezéseket, programokat.

A települések válaszai alapján a helyi identitást erősítő programok, kezdeményezések hozzájárulhatnak a településen élők életminőségének növekedéséhez, a közösség megerősödéséhez, a kihívásokra közösen megadható válaszokhoz. A mai világban azonban a többség nem helyben dolgozik, számos gyermek ingázik iskolába, középiskolába, egyetemre, így a településhez való kötődés természetszerűen lazul, gyengül. A stabil helyi kötődésűek körében megfigyelhető, hogy a szülőfalujuk, szülővárosuk elhagyása után is megmarad a tágabb közösséghez tartozás igénye, amit jól támaszt alá a vármegye belső migrációs mutatója. A vármegye közösségének fennmaradása, a területi egység gazdasági-társadalmi fejlődése szempontjából fontos, hogy a térségi identitás is minden lakosában tudatosan megélt legyen, ezáltal biztosítva e tágabb szülőhely iránti elköteleződést, azt, hogy a vármegye településein élők költözés esetén a vármegye más települését válasszák új lakhelyükként.

Térségfejlesztési együttműködések

A vármegye fejlődését alapvetően meghatározó fejlesztési koncepciók, stratégiák és tervek elkészítése során kialakult és jól működő gyakorlat az integrált tervezés módszere, mely a települések által elkészített stratégiai dokumentumok vármegyei szintű tervekbe történő beemelése mellett a helyi tervek felülvizsgálata, elkészítése során a vármegyei koncepcióval való összhangot is biztosítani tudja. Ugyanakkor – az elkészített interjúk alapján – azonosításra került az állandó fórum hiánya, az együttműködések dinamikáját biztosító, a szakmai információk áramlását elősegítő programok, rendezvények szükségessége. A helyi igények megfogalmazása, becsatornázása a vármegyei koncepciókba, tervekbe biztosítja a globális kép rendelkezésre állását, a fejlesztési aktivitások szinergiáját, de a gyorsan változó gazdasági környezet kihívásaira egy operatív, interaktív együttműködés tud hatékony és gyors válaszok megfogalmazásához hozzájárulni. A vármegye belső migrációs mutatója mellett a bevándorlási adatok is azt támasztják alá, hogy már rövid idő alatt jelentős változás – és igény – jöhet létre települési szinten (munkaerőhiány, nevelési-oktatási intézményekben férőhelyek hiánya, stb.) merülhet fel, melyre gyors és hatékony válasz megtalálása szükséges.

Lakossági felmérés eredményeinek ismertetése

A helyi, térségi identitás vizsgálatával összefüggésben a lakosság helyhez kötődését vizsgáltuk.

A lakossági válaszok összegzése:

A vármegyei lakosok helyhez kötődése, helyi identitása jelentős eltéréseket mutat. Bár sokan szeretnek a településükön élni, különösen az Esztergomi és Tatabányai járásokban, a válaszok között az elvágyódás is magas számban van jelen. Az erős közösségi kötődés inkább az Esztergomi járásból érkező válaszokban figyelhető meg.

Vizsgáltuk, hogy a válaszadók mennyiben érzik magukat **Komárom-Esztergom vármegyeinek.**

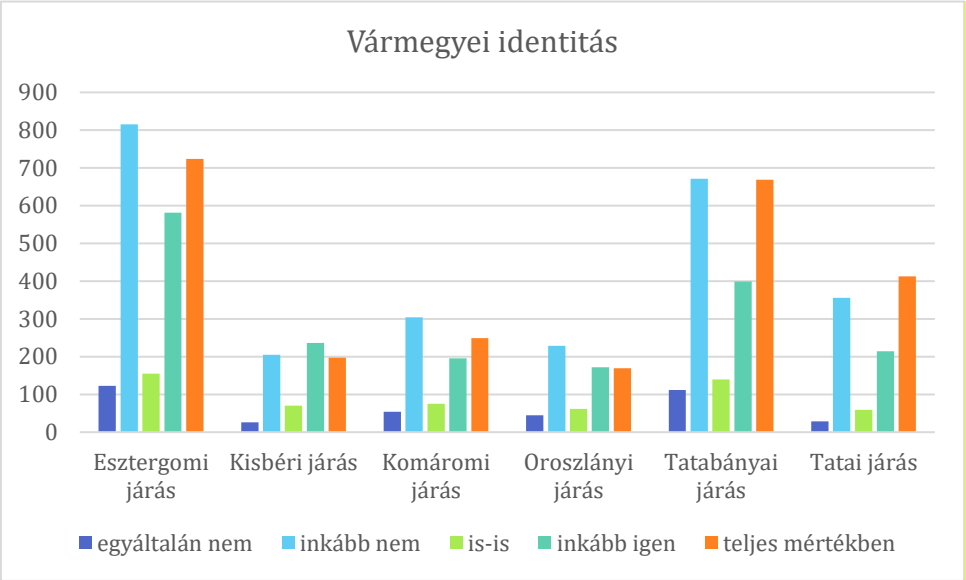

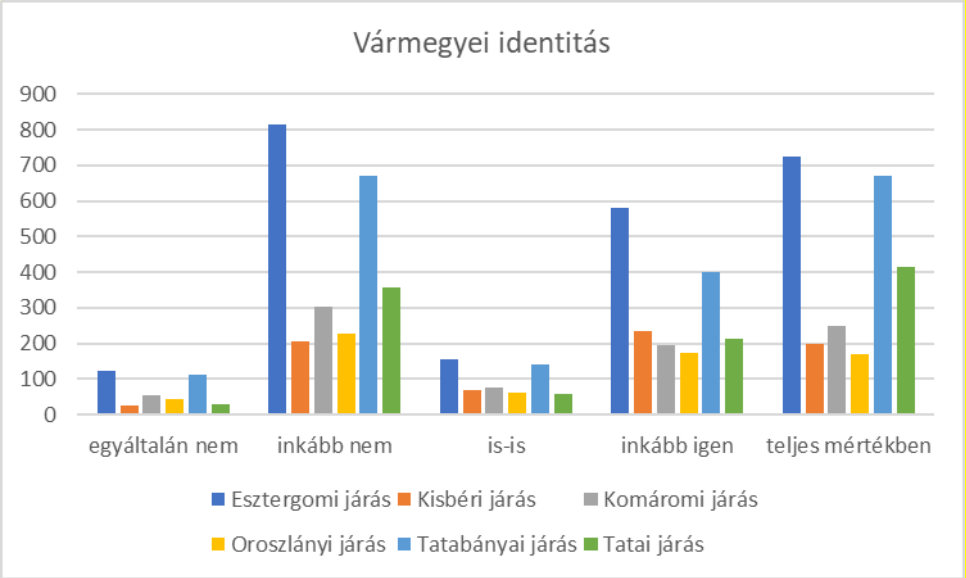

A diagram jól mutatja, hogy míg egyes járásokban alacsonyabb a térségi identitás, másokban, például az **Esztergomi járásban**, magasabb a markáns elköteleződés a vármegye iránt. Ezzel szemben a **Tatabányai járásban** mind az inkább nem, mind a teljes mértékben válaszok nagy arányban vannak jelen.

1. **Esztergomi járás**:
    - **815 fő** nyilatkozott úgy, hogy nem érzi magát Komárom-Esztergom vármegyeinek. Ez jelentős szám, és azt jelzi, hogy a járásban bár sokan szeretnek a településükön élni, van egy nagyobb réteg, amely nem találja meg az identitását a vármegyei közösségben.

- Ugyanakkor itt sokan, **581 fő** inkább kötődnek, és **724 fő** teljes mértékben azonosul a vármegyével, tehát az identitás hiánya mellett jelentős az erős pozitív kapcsolódás is.

2. **Tatabányai járás**:
   - **671 fő** mondta azt, hogy nem érzi magát a vármegyeinek, ami azt jelzi, hogy a válaszadók jelentős része nem érez erős kötődést a vármegyei iránt. Ezzel párhuzamosan azonban **399 fő inkább kötődik**, és **669 fő** teljes mértékben kötődik a vármegyéhez.
   - Ez a kettősség azt jelzi, hogy Tatabányai járásban a lakosság megosztott: míg sokan nem érzik jól magukat a vármegyében, mások szorosabb érzelmi elköteleződéssel vannak iránta.
3. **Kisbéri járás**:
   - Itt a legkevesebben, **205 fő** nyilatkoztak úgy, hogy nem érzik magukat a vármegyeinek. Ez arra utal, hogy a kötődés hiánya kevésbé jellemző. **236 fő inkább**, és **197 fő teljes mértékben elköteleződött** a vármegyéhez.
   - Ez viszonylag kiegyensúlyozottabb képet fest, és azt mutatja, hogy a lakosság egy része pozitív kapcsolatot ápol a vármegyével, de van egy kisebb csoport, amely kevésbé érzi magát otthon benne.
4. **Komáromi járás**:
   - **304 fő** nem érzi magát Komárom-Esztergom vármegye részének, ami itt is jelentős szám. **196 fő inkább**, és **249 fő teljes mértékben** a vármegyeinek érzi magát.
   - Ez a járás is hasonló problémákkal küzd, mint a Tatabányai és Esztergomi járások, ahol a lakosok egy része nem tud azonosulni a vármegyei identitással.
5. **Oroszlányi járás**:
   - **229 fő** érzi úgy, hogy nem kötődik a vármegyéhez, míg **172 fő inkább kötődik**, és **169 fő teljes mértékben kötődik**.
   - Ez a járás kisebb mértékben mutat bizonytalanságot, a vármegyéhez való kötődés, elkötelezettség hiányát, de a kötődés hiányára utaló jelek itt is jelen vannak.

Az identitás hiánya több járásban is komoly tényező, ami kihatással lehet a vármegyei közösség összetartására, a vármegye megtartó erejére. Márpedig mind a gazdasági-társadalmi-környezeti kihívásokra való gyors és hatékony válasz megtalálása, mind pedig a lakosság megtartására jelentős hatással van az, hogy az itt élők mennyire elkötelezettek a településük, vármegyéjük iránt.

Vizsgáltuk azt is, hogy a lakosság mennyire érzi úgy, hogy egyformán hozzáfér a helyben elérhető szolgáltatásokhoz.

Főbb megállapítások:

1. **Esztergomi járás**:

- **870 fő** nyilatkozott úgy, hogy inkább nem érzi egyformán elérhetőnek a szolgáltatásokat, míg csak **406 fő** gondolta úgy, hogy teljes mértékben hozzáférhetők a szolgáltatások. Ez arra utal, hogy a lakosság nagy része elégedetlen a hozzáférhetőséggel, és jobban érzi a különbségeket a különböző csoportok között.

2. **Tatabányai járás**:
   - **604 fő** vélekedik úgy, hogy nem mindenki fér hozzá egyformán a szolgáltatásokhoz. Ez viszonylag magas szám, és az elégedetlenség mértékét mutatja. Viszont **678 fő** inkább elégedett, és **310 fő teljesen elégedett**, ami arra utal, hogy itt egy kiegyensúlyozottabb kép rajzolódik ki, de még mindig markáns az elégedetlenség.
3. **Kisbéri járás**:
   - **225 fő** mondta azt, hogy nem egyformán hozzáférhetők a szolgáltatások, míg **112 fő teljes mértékben elégedett** ezzel a kérdéssel. Itt az elégedetlenség kevésbé jelentős, mint más járásokban, de még mindig van igény a fejlesztésre.
4. **Komáromi járás**:
   - **292 fő** érez elégedetlenséget, de ugyanakkor **287 fő** inkább elégedett, ami kiegyensúlyozottabb képet mutat. **108 fő teljesen elégedett** a hozzáféréssel, így itt is vegyes a megítélés.
5. **Oroszlányi járás**:
   - **208 fő** inkább nem érzi, hogy egyenlő a hozzáférés a szolgáltatásokhoz, viszont **265 fő** inkább elégedett. **80 fő teljes mértékben elégedett**, ami arra utal, hogy itt az elégedettség viszonylag magas, de az elégedetlenség is jelen van.

Az Esztergomi és Tatabányai járásokban a lakosság nagyobb része elégedetlen a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségével, míg a kisebb járásokban (Kisbér, Komárom) kiegyensúlyozottabb a helyzet. Az adatok alapján szükség lehet az esélyegyenlőség növelésére, különösen a nagyobb járásokban, ahol a lakosság nagy része úgy érzi, hogy a szolgáltatások nem mindenki számára egyformán elérhetők.

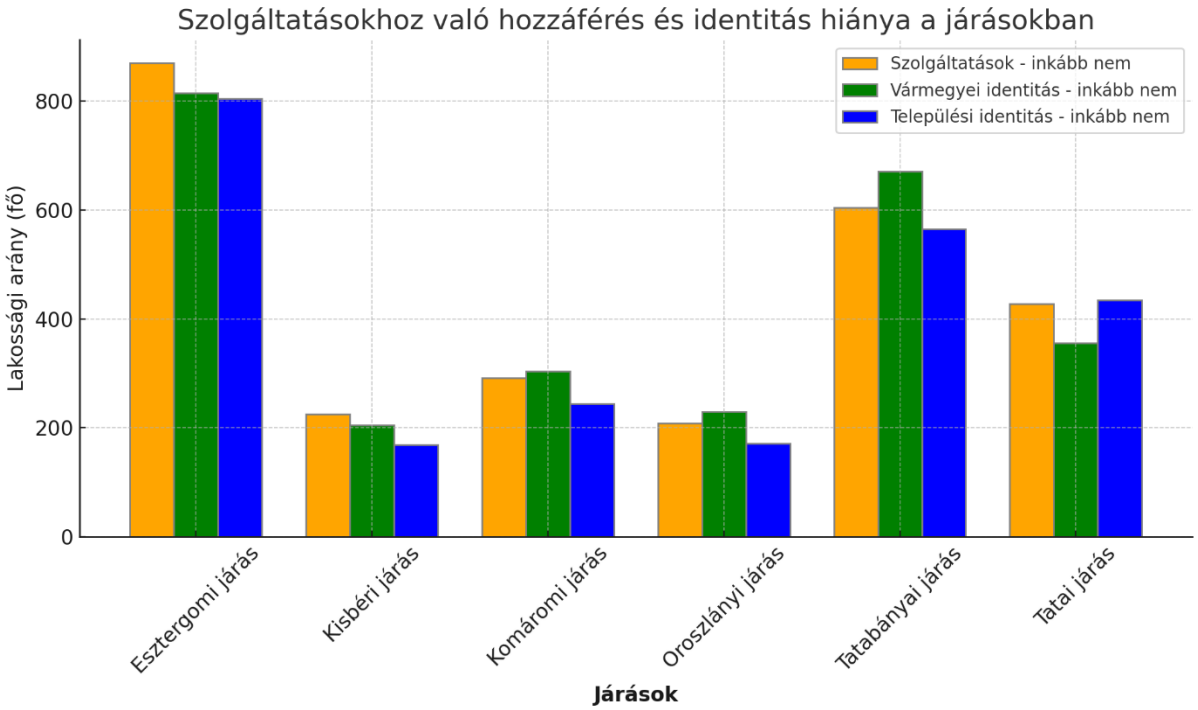

Mind a közösségi programok, mind az identitást erősítő akciók, mind pedig az információkhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférés, az információ-áramlás terén van igény a fejlesztésekre, fejlődésre.

5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok

Komárom-Esztergom vármegyében a roma nők foglalkoztatása az elmúlt években számos kihívással nézett szembe. A Megyei Foglalkoztatási Paktum projektek keretében 2016 és 2023 között megvalósult kezdeményezések jelentős előrelépést hoztak a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja terén, ugyanakkor a roma nők külön célcsoportként való kezelése csak részben valósult meg. A TOP (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program) projektek által nyújtott foglalkoztatási támogatások és szolgáltatások lehetőséget biztosítottak a roma nők számára is, ám ezek a programok nem specifikusan rájuk irányultak.

A 2021-2027-es időszakban tovább folytatódik a vármegyei foglalkoztatási paktum megvalósítása, amelyben a roma nők, mint célcsoport nem kerültek nevesítésre. Ennek ellenére a TOP Plusz projekt keretében meghatározott célcsoportokban ők is részesülhetnek a munkaerőpiaci reintegrációt segítő szolgáltatásokból és támogatásokból. Ezek a programok elsősorban a képzések, átképzések, munkaerőpiaci tanácsadás és foglalkoztatási támogatások formájában nyújtanak segítséget. A roma nők részvétele ezekben a programokban jelentős előrelépést hozhat a foglalkoztatási helyzetük javítása terén, bár a külön célzott támogatás hiánya miatt a programok hatékonysága korlátozott lehet.

Bár a felzárkózási programok közvetett módon előnyösek a roma nők számára, fontos lenne, hogy a jövőben olyan specifikus programok kerüljenek kidolgozásra, amelyek kifejezetten az ő munkaerőpiaci integrációjukat célozzák. A roma nők különleges kihívásokkal szembesülnek, mint

például az alacsony iskolai végzettség, a munkaerőpiacon való diszkrimináció és a hagyományos családi szerepek, amelyek mind akadályozhatják a munkaerőpiacra való belépésüket. Ezekre a problémákra célzottan reagáló programok, mint például a munkahelyi képzések, mentorálás, rugalmas munkavégzési lehetőségek, nagyban hozzájárulhatnának a roma nők foglalkoztatási arányának növeléséhez.

Ezen túlmenően, a helyi közösségek és önkormányzatok szerepe is kiemelkedően fontos a roma nők munkaerőpiaci helyzetének javításában. A helyi szintű kezdeményezések, mint például közösségi központok létrehozása, ahol képzési programok és tanácsadási szolgáltatások érhetők el, szintén hozzájárulhatnának a roma nők felzárkóztatásához. Az ilyen helyi programok segíthetik a nők önbizalmának növelését, és hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a munkaerőpiacon is versenyképesebbé váljanak.

Elmondható, hogy Komárom-Esztergom vármegyében a roma nők foglalkoztatási helyzete továbbra is kihívásokkal teli, bár az általános felzárkóztatási programok keretében elérhetőek számukra a szükséges támogatások. A jövőbeni fejlesztéseknek azonban figyelembe kellene venniük a roma nők speciális igényeit és kihívásait, hogy valóban hatékonyan tudják segíteni az ő munkaerőpiaci integrációjukat. Ezáltal nemcsak a roma nők foglalkoztatási aránya növekedhetne, hanem a társadalmi egyenlőség felé vezető úton is jelentős lépéseket lehetne tenni.

5.7. Digitális kompetenciafejlesztés

A KSH 2022. évi népszámlálási adatokat tartalmazó tájékoztatási adatbázisában az alábbi információk érhetők el a vármegyei lakosság digitális tevékenységére vonatkozóan:

A 6 éves és idősebb népesség digitális jártassága		Komárom-Esztergom vármegye				
		Összesen	Nem végez digitális tevékenységet	Alapszintű digitális tevékenységet végez	Középszintű digitális tevékenységet végez	Magas szintű digitális tevékenységet végez
Összesen		**283 299**	**46 883**	**84 676**	**129 098**	**22 642**
	6–14 éves	26 562	2 829	14 598	8 600	535
	15–24 éves	30 360	507	7 113	18 284	4 456
	25–34 éves	37 103	957	8 168	22 338	5 640
	35–44 éves	43 210	1 296	10 999	25 604	5 311
	45–54 éves	49 170	2 805	15 286	26 964	4 115
	55–64 éves	36 985	6 971	12 222	16 048	1 744
	65–74 éves	36 123	13 903	12 079	9 428	713
	75–84 éves	18 703	13 065	3 810	1 708	120
	85 éves és idősebb	5 083	4 550	401	124	8

A 6 éves és idősebb népesség digitális jártassága		Komárom-Esztergom vármegye				
		Összesen	Nem végez digitális tevékenységet	Alapszintű digitális tevékenységet végez	Középszintű digitális tevékenységet végez	Magas szintű digitális tevékenységet végez
Férfi	**Összesen**	**136 534**	**20 334**	**42 559**	**58 450**	**15 191**
	6–14 éves	13 600	1 428	7 474	4 358	340
	15–24 éves	15 711	295	3 742	8 804	2 870
	25–34 éves	19 472	606	4 728	10 372	3 766
	35–44 éves	22 177	831	6 294	11 447	3 605
	45–54 éves	25 031	1 831	8 363	12 040	2 797
	55–64 éves	17 695	4 096	5 812	6 607	1 180
	65–74 éves	15 020	6 036	4 560	3 898	526
	75–84 éves	6 575	4 198	1 425	851	101
	85 éves és idősebb	1 253	1 013	161	73	6
Nő	**Összesen**	**146 765**	**26 549**	**42 117**	**70 648**	**7 451**
	6–14 éves	12 962	1 401	7 124	4 242	195
	15–24 éves	14 649	212	3 371	9 480	1 586
	25–34 éves	17 631	351	3 440	11 966	1 874
	35–44 éves	21 033	465	4 705	14 157	1 706
	45–54 éves	24 139	974	6 923	14 924	1 318
	55–64 éves	19 290	2 875	6 410	9 441	564
	65–74 éves	21 103	7 867	7 519	5 530	187
	75–84 éves	12 128	8 867	2 385	857	19
	85 éves és idősebb	3 830	3 537	240	51	2

90. táblázat: Digitális jártasság korcsoportok és tevékenységi szerint Komárom-Esztergom vármegyében, 2024

Az adatokból megállapítható, hogy a vármegye 6 évnél idősebb (választ adó) lakosságának 46,43%-a nem végez, vagy alacsony szintű digitális tevékenységet végez. A lakosság 8%-a végez csak magas szintű digitális tevékenységet.

A települési önkormányzatok a lakosság részére a digitális kompetencia fejlesztését biztosító szolgálatást nem tudnak nyújtani. A korábbi években a művelődési házak pályázati forrásból szerveztek kompetenciafejlesztő programokat (Kattints rá Nagyi!), de forrás hiányában ezek mára kikoptak a programkínálatokból.

A hétköznapi ügyek vitele mára szinte elképzelhetetlen digitális alkalmazások nélkül. Mind az egészségügyi ellátások, mind az önkormányzati ügyek, munkaügyek terén jelentős hátrányban van az, aki a digitális eszközök használatában nem rendelkezik biztos tudással.

Közösségi programok vármegyei szintű összegzése

A Komárom-Esztergom vármegyei járások településein közösségi programokat érintő tevékenysége sokrétű. Az alábbiakban összefoglaljuk a legfontosabb megállapításokat, összefüggéseket és a legsúlyosabb problémákat.

Közösségi programok elérhetősége:

Minden járásra vonatkozóan megállapítható, hogy

- van több olyan település, ahol a közösségi programok a hiányoznak, de lenne rájuk igény,
- azokon a településeken, ahol vannak ilyen programok, sok helyen szükség van további fejlesztésekre a hatékonyság növelése érdekében;
- a lakossági igény markánsan jelen van ezekre a programokra, a szabadidő eltöltési szokások helyi programok elérhetőségét indokolják;
- a településhez, vármegyéhez való kötődés, a települési, vármegyei identitás erősítésére igény van.

Hátrányos helyzetű csoportok közösségi programokhoz való hozzáférése

Gyermekek: A gyermekek közösségi programokhoz való hozzáférése alacsony szintű, bevonhatóságuk szintén, ami indokolt, hiszen a két fogalom szoros összefüggésben van. Azon településeken, ahol helyben elérhető az óvoda, iskola, középiskola, ott a gyermekek, fiatalok részvétele a helyi közösségi programokban nagyobb arányú, míg az iskolába a szomszédos településekre, vagy távolabb ingázók, kollégisták esetében ez drasztikusan csökken. Az utazás, a távol töltött hétköznapok csökkent szabadidőt eredményeznek, mely a helyi rendezvények látogatottságát, az azok szervezésében való részvételt csökkenti. Ez különös figyelmet érintő terület, mivel a helyhez kötődés, a helyi identitás kialakulása, megmaradása a település jövőjét alapvetően meghatározó, a gyermekkorban, fiatalkorban alakítható ki. A kisebb települések elnéptelenedését megakadályozó legfontosabb tényező a helyi kötődés, identitás megléte.

Idősek: Az idősek közösségi programokhoz való hozzáférése szintén korlátozott. Az idősebb generáció esetében a fizikai korlátok, az egészségügyi állapot, a távolság alapvetően határozza meg a szolgáltatások igénybevételét. Bár a közösségi színterek fizikai akadálymentesítése számos településen megtörtént, vagy folyamatban van, ezen a téren is van még tennivaló. A kommunikációs akadálymentesítést még mindig a számos településen kihívás. Az elszigetelődés, elmagányosodás, az ebből eredeztethető pszichés és pszichoszomatikus betegségek kialakulása jelentősen ronthatja az életminőségüket, melynek következménye lehet az, hogy korábban szorulnak gondozásra, ellátásra, így a szociális ellátások iránti szükséglet terén helyi és járási szinten is többletigényt generálhat.

Nők: A nők számára elérhető közösségi programok hozzáférése terén is megfigyelhető korlátozottság. A nők a gyermekszületés, kisgyermekgondozás, családi kötelezettségek terén jellemzően nagyobb mértékben lekötöttek, a minőségi énidőre, a mentális és fizikai egészségfejlesztésre, megóvásra, kikapcsolódásra kevesebb szabadidejük áll rendelkezésre. Az élethelyzetükhöz igazodó, helyben elérhető közösségi, kulturális programoknak esetükben kiemelt jelentősége van.

Fogyatékkal élők: A fogyatékkal élők esetében a legnagyobb kihívás a fizikai és kommunikációs akadálymentesítés megléte. Bár jelentős fejlesztések történtek az elmúlt években, ezen a téren számottevő fejlesztési igény van. Esetükben – hasonlóan a romákhoz – nagy hangsúlyt kap a befogadó, elfogadó közösség megléte, mely sok esetben ma is korlátozottan van csak meg. A fogyatékkal élők közösségi részvételét segítő, a település életében aktív részvételt biztosítani tudó szemléletformálásra, speciális igényeiket alapul vevő környezet kialakítására szükség van.

Mélyszegénységben élők: A mélyszegénységben élők számára a közösségi programok hiánya különösen súlyos probléma, tovább növeli elszigeteltségüket, kirekesztődésüket. Ezen csoport tagjai anyagi depriváltságuk, egészségi állapotuk, mobilitási lehetőségeik korlátait miatt a nem helyben biztosított közösségi programok igénybevétele terén jelentős hátrányban vannak. A célcsoport esetében a közösségi programokhoz való hozzáférést helyben, vagy az igénybevétel segítésével kell biztosítani. Mind a pénzügyi tudatosság fejlesztése, mind pedig a pályaorientációs, pályaválasztási tanácsadások elengedhetetlenül fontosak, szükségesek a szegénység leküzdéséhez, az életesélyek javításához.

Romák: A roma közösségek esetében a közösségi programok terén egyrészt a nemzetiségi identitásuk megőrzését biztosító rendezvények, másrészt a befogadásukat, elfogadásukat elősegítő közösségi programok helyben biztosítására van igény. A nagyobb városok szegregátumaiban élők, illetve a kisebb falvak roma közösségei ezen a téren eltérő kihívásokkal néznek szembe. A városban élőknek a helyi programok elérhetők, a helyi roma önkormányzatok programjai biztosítani tudják a közösségi élmény, a nemzetiségi hovatartozás megélésének lehetőségét. A befogadásukat, elfogadásukat növelő, kirekesztettségüket csökkentő szemléletformáló közösségi programok szükségesek. A kisebb településeken élő roma közösségek helyi kötődése nagyban függ az elfogadottságuktól, a közösségi programokon való részvételük, helyi ügyekben történő részvételük pedig a szervezettségüktől. Bár a helyi közösségi programokhoz való hozzáférés terén az esélyegyenlőség biztosított, a településeken kívül elérhető programokon való részvételüket befolyásolja az anyagi helyzetük, mobilitásuk. A nagyobb nemzetiségi közösségi eseményekre való eljutás terén (járási, vármegyei roma nemzetiségi programok, közösségi események) hátrányban vannak.

Legsúlyosabb problémák és javaslatok

Helyi közösségi programok hiánya: Számos kisebb településen évi egy-két alkalommal vannak csak közösségi programok, bár igény lenne rájuk. A helyi kötődés, a helyben élők összetartó közössége elengedhetetlen a település fennmaradásához, fejlődéséhez. A kis településeken a programok hiányát a forrás szűkössége vagy nemléte okozza. A nagyobb települések esetében

a helyi közösségi programokhoz való hozzáférés anyagi helyzettől függ, utazási költség vállalását feltételezi.

A mindennapi életvitelhez szükséges digitális kompetenciákkal a 5 évnél idősebb lakosság 46%-a nem rendelkezik.

A helyi és térségi identitást fejlesztő programok egyes településeken nem biztosítottak, máshol fejlesztésük indokolt. A vármegyei identitás erősítése a belső migrációt erősítheti, a vármegyéből történő elvándorlást csökkentheti, mely a vármegye gazdasági teljesítményének javulásához járulhat hozzá.

Programok fejlesztésének szükségessége: A meglévő programok esetében gyakran szükséges azok fejlesztése, hogy hatékonyabban tudjanak reagálni a helyi közösségek igényeire, segítsék a települések megmaradását, az ott élők életkörülményeinek javítását.

Specifikus csoportok védelme: Különösen fontos a hátrányos helyzetű csoportok, mint a gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, mélyszegénységben élők és romák számára a közösségi részvétel, a közösségi programok akadálymentes elérhetőségének biztosítása, helyben megvalósuló és térségi programok esetében is.

Mellékletek

Ábrajegyzék

1. ábra: Komárom-Esztergom vármegye népesség 15
2. ábra: 15 évesnél idősebb népesség megoszlása nemek szerint (fő) 15
3. ábra: Lakosság megoszlása családi állapot szerint (fő) 16
4. ábra: Vármegyei korfa 16
5. ábra: Lakosság megoszlása járásonként, Forrás: KSH, saját szerkesztés 18
6. ábra: Vármegye lakosságának megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint (fő) 20
7. ábra: Munkanélküliségi ráta (%) 23
8. ábra: Foglalkoztatási ráta (%) 23
9. ábra: Aktivitási arány (%) 23
10. ábra: Egészségügyi alap- és szakellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 36
11. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok az Esztergomi járásban (település / db), 2024 36
12. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Kisbéri járásban (település / db), 2024 37
13. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Komáromi járásban (település / db), 2024 37
14. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok az Oroszlányi járásban (település / db), 2024 37
15. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Tatai járásban (település / db), 2024 38
16. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok a Tatabányai járásban (település / db), 2024 38
17. ábra: Egészségügyi szűrővizsgálatok Komárom-Esztergom vármegyében (db), 2024 38
18. ábra: Lakosság véleménye a szűrővizsgálatokról (alkalmak száma), 2024 ***Hiba! A könyvjelző nem létezik.***
19. ábra: Háziorvosi ellátások az Esztergomi járásban (település / db), 2024 41
20. ábra: Háziorvosi ellátások a Kisbéri járásban (település / db), 2024 41
21. ábra: Háziorvosi ellátások a Komáromi járásban (település / db), 2024 42
22. ábra: Háziorvosi ellátások az Oroszlányi járásban (település / db), 2024 42
23. ábra: Háziorvosi ellátások a Tatai járásban (település / db),2024 42
24. ábra: Háziorvosi ellátások a Tatabányai járásban (település / db), 2024 43
25. ábra: Háziorvosi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024 43
26. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás az Esztergomi járásban (település / db), 2024 44
27. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Kisbéri járásban (település / db), 2024 44
28. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Komáromi járásban (település / db), 2024 44
29. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás az Oroszlányi járásban (település / db), 2024 45
30. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Tatai járásban (település / db), 2024 45
31. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás a Tatabányai járásban (település / db), 2024 45
32. ábra: Háziorvosi ügyeleti ellátás Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024 46
33. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások az Esztergom járásban (település / db), 2024 46
34. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Kisbéri járásban (település / db), 2024 47
35. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Komáromi járásban (település / db), 2024 47
36. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások az Oroszlányi járásban (település / db), 2024 47
37. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Tatai járásban (település / db), 2024 48
38. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások a Tatabányai járásban (település / db), 2024 48
39. ábra: Fogorvosi alap- és ügyeleti ellátások Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024 48
40. ábra: Védőnői szolgáltatások Komárom-Esztergom vármegyében 49
41. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás az Esztergomi járásban (település / db), 2024 50
42. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Kisbéri járásban (település / db) 2024 50
43. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Komáromi járásban (település / db), 2024 50
44. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás az Oroszlányi járásban (település / db)024 51
45. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Tatai járásban (település / db) 2024 51
46. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás a Tatabányai járásban (település / db), 2024 51
47. ábra: Iskola-egészségügyi ellátás Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024 52
48. ábra: A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma járásonként 52

49. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások az Esztergomi járásban (település / db), 2024 ____ 53
50. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Kisbéri járásban (település / db), 2024 ____ 53
51. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Komáromi járásban (település / db), 2024 ____ 54
52. ábra. Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások az Oroszlányi járásban (település / db), 2024 ____ 54
53. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Tatai járásban (település / db), 2024 ____ 54
54. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások a Tatabányai járásban (település / db), 2024 ____ 55
55. ábra: Otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások Komárom-Esztergom vármegyében (település / db), 2024 ____ 55
56. ábra: Falugondnoki szolgálat járásonként, 2024 ____ 64
57. ábra: Tanyagondnoki szolgálat járásonként, 2024 ____ 65
58. ábra: Szociális étkeztetés elérhetősége járásonként, 2024 ____ 65
59. ábra: Házi segítségnyújtás szolgáltatás járásonként 2024 ____ 66
60. ábra: Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás járásonként,2024 ____ 66
61. ábra: Utcai szociális munka elérhetősége járásonként 2024 ____ 67
62. ábra: Bentlakásos ellátások elérhetősége Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 ____ 85
63. ábra: Szenvedélybeteg otthona Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 ____ 85
64. ábra: Hajléktalanok otthona Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 ____ 86
65. ábra: Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona járásonként, 2024 ____ 90
66. ábra: Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona járásonként, 2024 ____ 91
67. ábra: Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona járásonként, 2024 ____ 91
68. ábra: Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye, járásonként, 2024 ____ 93
69. ábra: Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye, járásonként, 2024 ____ 93
70. ábra: Fogyatékkal élő személyek rehabilitációs lakóotthona, járásonként, 2024 ____ 94
71. ábra: Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye, járásonként, 2024 ____ 94
72. ábra: Támogatott lakhatás fogyatékkal élőknek, járásonként, 2024 ____ 96
73. ábra: Támogatott lakhatás pszichiátriai betegeknek, járásonként, 2024 ____ 97
74. ábra: Támogatott lakhatás szenvedélybetegeknek, járásonként, 2024 ____ 97
75. ábra: Bölcsődei ellátás járásonként, 2024 ____ 102
76. ábra: Napközbeni gyermekfelügyelet járásonként, 2024 ____ 102
77. ábra: Alternatív napközbeni ellátás járásonként, 2024 ____ 102
78. ábra: Gyermekek átmeneti otthona járásonként, 2024 ____ 105
79. ábra: Családok átmeneti otthona járásonként, 2024 ____ 105
80. ábra: Helyettes szülők a vármegyében, járásonként, 2024 ____ 105
81. ábra: Esélynövelő szolgáltatások - Biztos Kezdet Gyermekház - járásonként, 2024 ____ 107
82. ábra: Esélynövelő szolgáltatások - Tanoda működése - járásonként, 2024 ____ 107
83. ábra: Nevelőszülői ellátás járásonként, 2024 ____ 108
84. ábra: Gyermekotthon működése járásonként, 2024 ____ 108
85. ábra: Utógondozói ellátás járásonként, 2024 ____ 110
86. ábra: Óvodai ellátás elérhetősége járásonként ____ 112
87. ábra: Óvodai ellátás járásonként, 2024 ____ 113
88. ábra: Korai fejlesztés járásonként, 2024 ____ 113
89. ábra: Logopédiai ellátás járásonként, 2024 ____ 113
90. ábra: Gyógytestnevelés járásonként, 2024 ____ 114
91. ábra: Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás járásonként, 2024 ____ 114
92. ábra: Bűnmegelőzését / áldozattá válását csökkentő prevenciós programok járásonként, 2024 ____ 159
93. ábra: Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok járásonként, 2024 ____ 159

Képjegyzék

1. kép: Komárom-Esztergom vármegye ____ 11
2. kép: Komárom-Esztergom vármegye járásai ____ 11
3. kép: Összes belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra, 2022 (ezrelék), Forrás: KSH ____ 12
4. kép: A vármegye területén áthaladó nemzetközi útvonalak, Forrás: Magyar Közút ____ 28
5. kép: Országos közúti határátkelők a vármegyében, Forrás: Magyar Közút ____ 29

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Összehasonlító adatok, 2023. (Forrás: KSH, saját szerkesztés) 13
2. táblázat: A vármegye 6 járásában 76 település található, az alábbi megoszlásban 14
3. táblázat: Eltartottsági indexek és az öregedési index alakulása (%) 17
4. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei népmozgalom adatai 17
5. táblázat: Állandó belföldi vándorlás mutatói (fő) 18
6. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye lakosságának nemzetiséghez tartozásáról, Forrás: KSH 19
7. táblázat: Forrás: TEIR, saját szerkesztés 20
8. táblázat: A vármegye foglalkoztatási helyzete, Forrás: TEIR 21
9. táblázat: A vármegye foglalkoztatási helyzete, Forrás: KSH 22
10. táblázat: A munkanélküliségi ráta és a foglalkoztatási ráta alakulása, Forrás: KSH 22
11. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye gazdasági helyzete 2018-2022 26
12. táblázat: Megszűnt vállalkozások száma (db) 26
13. táblázat: Gazdasági mutatók (db) 27
14. táblázat: Utak adatai 28
15. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei önkormányzati utak 29
16. táblázat: KSH adatközlése szerint (előzetes adat) ez 2023-ban 151 km-re csökkent (mindkét mutató esetében). A működtetésből kivont vasútszakaszokról nincs részletes információ. 29
17. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye tömegközlekedése 29
18. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye közúti gépjárművek száma 30
19. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei távolságok (km) 32
20. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyei közúti balesetek száma 32
21. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye közműellátottsága 32
22. táblázat: Házi felnőtt orvosi, házi gyermekorvosi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében 41
23. táblázat: Járóbeteg szakellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2022, Forrás: NEAK 57
24. táblázat: Fogorvosi szakellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2022, Forrás: NEAK 57
25. táblázat: Fekvőbeteg-szakellátás Komárom-Esztergom vármegyében 58
26. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyében dolgozó orvosok száma. Forrás: KH 58
27. táblázat: Egyéb egészségügyi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében, Forrás: KSH, NEAK, TEIR 58
28. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyében elérhető szociális alapszolgáltatások, 2024 69
29. táblázat: Családsegítő szolgálatok Komárom-Esztergom vármegyében 71
30. táblázat: Járási szintű adatok az elérhető szolgáltatásokról, 2024 72
31. táblázat: Szociális intézmények Komárom-Esztergom vármegyében, járásonként, 2022, Forrás: KSH 74
32. táblázat: Nappali ellátásban részesülők száma Komárom-Esztergom vármegyében, járásonként, 2022, 75
33. táblázat: Demens személyek nappali ellátása, 2024 77
34. táblázat: Közösségi ellátások Komárom-Esztergom vármegyében, Forrás: KSH 81
35. táblázat: Településeken elérhető szolgáltatások, 2024 81
36. táblázat: Tartós bentlakásos ellátás Komárom-Esztergom vármegyében, 2023 84
37. táblázat: Átmeneti ellátást nyújtó intézmények Komárom-Esztergom vármegyében, 2023 88
38. táblázat: Utcai szociális munka, hajléktalanoknak nyújtott szolgáltatás Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 89
39. táblázat: Gyermekjóléti alapellátások járásonként 99
40. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatások járásonként 100
41. táblázat: Gyermekek napközbeni ellátása járásonként 101
42. táblázat: Általános iskolai ellátás Komárom-Esztergom vármegyében, Forrás: KSH, TEIR 116
43. táblázat: Általános iskolai ellátás az Esztergom járásban, Forrás: KSH, TEIR 116
44. táblázat: Általános iskolai ellátás a Kisbéri járásban, Forrás: KSH, TEIR 117
45. táblázat: Általános iskolai ellátás a Komáromi járásban, Forrás: KSH, TEIR 117
46. táblázat: Általános iskolai ellátás az Oroszlányi járásban, Forrás: KSH, TEIR 118
47. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatai járásban, Forrás: KSH, TEIR 118
48. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatabányai járásban, Forrás: KSH, TEIR 118
49. táblázat: Általános iskolai ellátás az Esztergomi járásban, Forrás: tankerületi központ 119
50. táblázat: Általános iskolai ellátás a Kisbéri járásban, Forrás: tankerületi központ 120
51. táblázat: Általános iskolai ellátás a Komáromi járásban, Forrás: tankerületi központ 120
52. táblázat: Általános iskolai ellátás az Oroszlányi járásban, Forrás: tankerületi központ 121

53. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatai járásban, Forrás: tankerületi központ ____ *121*
54. táblázat: Általános iskolai ellátás a Tatabányai járásban, Forrás: tankerületi központ ____ *121*
55. táblázat: Középfokú oktatás Komárom-Esztergom vármegyében ____ *126*
56. táblázat: Iskolatípusok járásonként, 2024 ____ *127*
57. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 ____ *132*
58. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók az Esztergomi járásban, 2024 ____ *132*
59. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Kisbéri járásban, 2024 ____ *133*
60. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Komáromi járásban, 2024 ____ *133*
61. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók az Oroszlányi járásban, 2024 ____ *134*
62. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Tatai járásban, 2024 ____ *135*
63. táblázat: Hátrányos helyzetű tanulók a Tatabányai járásban, 2024 ____ *135*
64. táblázat: Nem elérhető szolgáltatások Komárom-Esztergom vármegyében, járási és települési adatok, 2024 ____ *137*
65. táblázat: Felnőttképzések az Esztergom járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók ____ *138*
66. táblázat: Felnőttképzések a Kisbéri járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók ____ *138*
67. táblázat: Felnőttképzések a Komáromi járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók ____ *138*
68. táblázat: Felnőttképzések az Oroszlányi járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók ____ *138*
69. táblázat: Felnőttképzések a Tatai járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók ____ *138*
70. táblázat: Felnőttképzések a Tatabányai járásban, 2024, Forrás: szakképzési centrumok, magánszolgáltatók ____ *139*
71. táblázat: Egyéb oktatási-nevelési ellátások Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 ____ *142*
72. táblázat: Komárom-Esztergom vármegye lakhatási körülményei, Forrás: KSH, 2022 ____ *149*
73. táblázat: Komárom-Esztergom vármegyében elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *151*
74. táblázat: Esztergom járásban elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *152*
75. táblázat: Kisbéri járásban elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *152*
76. táblázat: Komáromi járásban elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *153*
77. táblázat: Oroszlányi járásban elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *153*
78. táblázat: Tatai járásban elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *154*
79. táblázat: Tatabányai járásban elérhető közszolgáltatások, 2024 ____ *154*
80. táblázat: Infrastruktúra ellátottsága járásonként, Forrás: TEIR ____ *156*
81. táblázat: Közmű ellátottság járásonként, 2022 ____ *157*
82. táblázat: A mélyszegénységben élők részére elérhető szolgáltatások járásonként, 2024 ____ *162*
83. táblázat: 15-29 éves korosztály száma Komárom-Esztergom vármegyében (fő), Forrás: KSH ____ *163*
84. táblázat: 15-29 éves korcsoportos nők és férfiak aránya járásonként (fő), Forrás: TEIR (saját szerkesztés) ____ *164*
85. táblázat: 0-14 éves korosztály száma Komárom-Esztergom vármegyében (fő) ____ *164*
86. táblázat: Fiataloknak nyújtott szolgáltatások járásonként, 2024 ____ *168*
87. táblázat: Helyi kulturális közösségfejlesztési programok járásonként, 2024 ____ *170*
88. táblázat: Kommunikációs eszközök elérhetősége járásonként, 2024 ____ *171*
89. táblázat: Identitás erősítése járásonként, 2024 ____ *172*
90. táblázat: Digitális jártasság korcsoportok és tevékenységi szerint Komárom-Esztergom vármegyében, 2024 ____ *179*